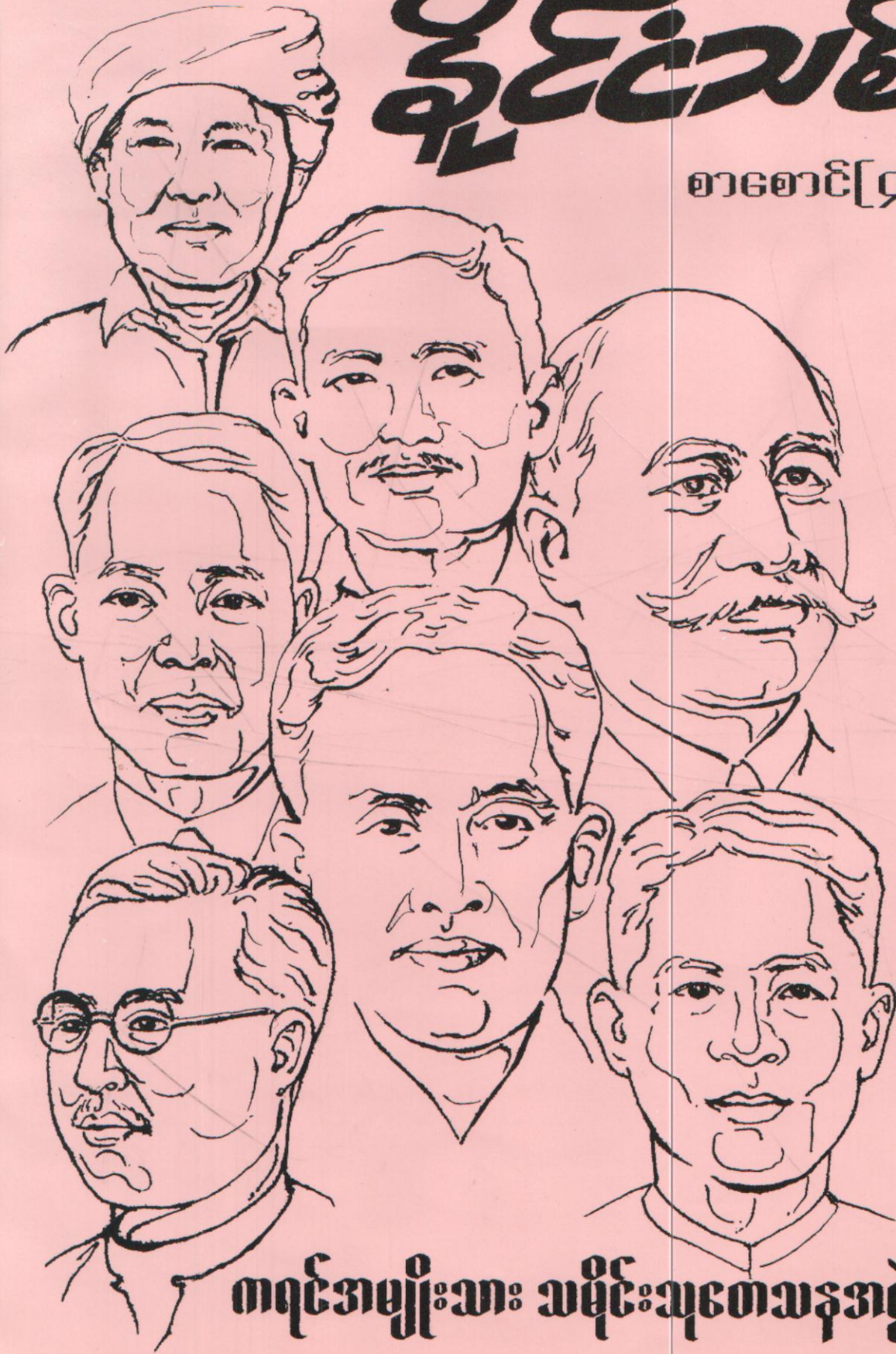

သမိုင်းလေ့လာရေး

နိုင်ငံသစ်

စာစောင်(၄)

တရုတ်အမျိုးသား သမိုင်းသုတေသနအဖွဲ့

သမိုင်းလေ့လာရေး

နိုင်ငံသစ်

စာစောင်(၄)

တရုတ်အမျိုးသား သမိုင်းသုတေသနအဖွဲ့

မာတိကာ

၂၃၂: ၅၅၆ - ၇၇၇၇
- Handson -

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	ကရင့်သမိုင်းသုတေသနအသင်း၏မျှော်မှန်းချက်	၁
၂	ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်နှင့်အမျိုးသားရေးပြဿနာ	၂
၃	အရှေ့ပိုးကရင်တို့၏ အော်ပွဲ (ဩပွဲ)၊	၈
၄	အရှေ့ပိုးကရင်ဖွံ့ဖြိုးမှုဘာသာပြန်ပွားခြင်းနှင့်ရဟန်းစာဆိုတော်များ	၁၃
၅	သမိုင်းသက်သေ (ထက်ခေါင်)	၂၃
၆	ကရင်လူမျိုးများနှင့် ဘားစည်၊	၂၆
၇	The History of the Pwo Karen Churches.	၃၀
၈	မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေး (ဖူးကီးဒို)၊	၃၅

ကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်း၏ မျှော်မှန်းချက်

လွတ်လပ်သောကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်းသည်၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် တနှစ်တာမှတ်တမ်းများအပေါ် အခြေခံပြီး ကရင်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပကတိ လူမှုရေးဘဝ အခြေအနေကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားသော စာတမ်းတစောင်ကို တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆန်းစစ်ချက်ကို နောင်ထွက်မည့် နိုင်ငံသစ် သုတေသနစာစောင် အမှတ် (၅)တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြမည် ဖြစ်ရာ အဆိုပါစာတမ်းတွင် မျက်မှောက် ကရင်အမျိုးသားများ၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျမ္မာရေး၊ ဘာသာရေး များကို အခြေခံ ဖော်ပြထားပြီး ထိုစာတမ်းသည် “ကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်း၏” သုံးသပ် တင်ပြချက်သာ ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်သော ကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်းသည်၊ ရှည်လျား ဝေးလံလှသော ကရင်လူမျိုးတို့၏ အတိတ် သမိုင်းကို ရှာဖွေပြီး မှတ်တမ်းပြုနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနေပါသည်။ အတိတ်သမိုင်းကို ရှာဖွေမှတ်တမ်းပြုစဉ် မျက်မှောက် ဖြစ်စဉ် များကိုလည်း မှတ်တမ်းပြုသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ လူမျိုးတမျိုး၏ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေကို အခြေခံပြီးမှ အနာဂတ် ရေးရာများကို သိမြင်မှန်းဆနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် အခြေအနေကို မသိဘဲနှင့် အနာဂတ်ကို သိမြင်မှန်းဆ နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

လူမျိုးတိုင်း အနာဂတ် မျှော်မှန်းချက် တိတိကျကျရှိရမည်ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ အနာဂတ်ရေး မျှော်မှန်းချက်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ရန် အတိတ်နှင့် မျက်မှောက်ရေးရာကိစ္စများကိုသာ စံထားရမည်ဖြစ်သည်။ အနာဂတ်အား ပီပီပြင်ပြင် သိမြင်နိုင်ရေး အတွက်လည်း အတိတ်နှင့် မျက်မှောက်အခြေအနေကို ပကတိအမှန်အတိုင်း သိမြင်ရန် ကြိုးပမ်းရမည်သာ ဖြစ်သည်။ “လွတ်လပ်သော ကရင်သမိုင်း သုတေသနအသင်း” သည် ကရင်လူမျိုးတို့၏ အတိတ်သမိုင်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ အခြေအနေကို လေ့လာခဲ့သည်မှာ (၂)နှစ်ကျော်ကာလသာ ရှိသေးသဖြင့် လေ့လာ မှု သက်တမ်းမှာ နုနယ်သေးသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အသင်းအနေနှင့် ကရင်လူမျိုး၏ အနာဂတ်ရေးကို အထူး စိတ်ဝင်စားမိသည်သာမက ကရင်လူမျိုး တဦးချင်း၊ တဖွဲ့ချင်း တို့သည်လည်း မိမိတို့၏ အနာဂတ်ရေး များကို တိတိကျကျ သိမြင်နိုင်ရန် ကူညီလိုပါသည်။ လူမျိုးတိုင်း အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက် တိတိကျကျ ထားရှိရန်လည်း တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

“လွတ်လပ်သော ကရင်သမိုင်း သုတေသနအသင်း” ၏ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ လုပ်ငန်းစဉ် ရာထားသတ်မှတ်ချက်အရ “ကရင်သမိုင်း မှတ်တမ်း” တစောင်ကို အပြီးသတ် ရေးသားတင်ပြမည် ဖြစ်ပြီး၊ ထိုမှတ်တမ်းကို ကရင်၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ (၃)ဘာသာဖြင့် ရေးသားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအပြင် ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ နှစ် (၄၀)ကျော် ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ “ကိုယ်တွေ့ဘဝ မှတ်တမ်း” များကိုလည်း ထုတ်ဝေသွားမည် ဖြစ်သည့် အပြင် နိုင်ငံသစ်စာစောင်ကို အမှတ်စဉ်(၅)မှ (၈)အထိ ဆက်လက် ထုတ်ဝေသွားမည်လည်းဖြစ်သည်။

အသင်း၏ အတွေ့အကြုံ နုနယ်သေးသည့်အပေါ် မသေသပ်မှုများ အမှားအယွင်းများ ဆက်လက် ရှိနေပါသည်။ လေ့လာသူများက ထောက်ပြ အကြံပြုကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံထားပါသည်။ ၁၉၉၅ ခု၊ နှစ်သစ်ကို မျှော်မှန်းရင်း တမျိုးသားလုံး၏ ဘဝ ငြိမ်းချမ်းသာယာပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်း တောင်း လိုက်ပါသည်။

ကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်း။

အမျိုးသားရေးပြဿနာ

ကရင် နှစ်သစ်ကူး ပွဲတော်ကို ရုံးပိတ်ရက်အဖြစ်၊ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ပဌမ ဦးဆုံး အကြိမ် ကျင်းပခဲ့သည့် နေ့မှာ၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၂၁)ရက် နေ့ ဖြစ်သည်။ ယခုနှစ် ၁၉၉၅ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၁)ရက်နေ့တွင် ကျရောက်မည့် နှစ် သစ်ကူးနေ့သည်၊ (၅၇)ကြိမ်မြောက်ပွဲ တော်ဖြစ်သည်။ နှစ်သစ် ကူးပွဲတော်ကို ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ရာတွင် မြန်မာ ပြက္ခဒိန်ကို အခြေခံပြီး၊ ပွဲတော်ရက် သတ်မှတ် သဖြင့်၊ နှစ်စဉ် ပြာသိုလ် လဆန်း (၁) ရက်နေ့ ရောက်တိုင်း၊ ကရင် နှစ်သစ်ကူး ပွဲတော်နေ့ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အဆိုပါ မြန်မာ ပြက္ခဒိန်ကို အခြေ ခံခြင်းဖြင့် နှစ်သစ်မင်္ဂလာ ပွဲတော်သည်၊ တခါတရံ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန် တနှစ် တည်းတွင် (၂)ကြိမ်ကျ ရောက်ပြီး တခါတရံ ကမ္ဘာ့ ပြက္ခဒိန်နှစ် အတွင်း၊ တကြိမ်မျှ မကျ ရောက်သော နှစ်လည်း ရှိခဲ့ပေသည်။

မြန်မာ လ ပြာသိုလ် လဆန်း (၁) ရက်နေ့ကို သတ်မှတ် သဖြင့် ကရင် နှစ်သစ်ကူး နေ့မှာ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်တွင် ဤသို့တွေ့ရပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၇၆ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၁)ရက်နေ့ ကြာသပတေးနေ့၌ တ ကြိမ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၀)ရက် တနင်္လာ နေ့၌ တကြိမ်၊ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၇၇ခုနှစ် တွင်နှစ်သစ်ကူးရက်မရှိပါ။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၇၈ခုနှစ်၊

ဇူလိုင်လ (၉)ရက် တနင်္လာနေ့တွင် တကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၂၉)ရက်သောကြာ နေ့တွင် တကြိမ်။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၇၉ခုနှစ်တွင်၊နှစ်သစ် ကူးရက်မရှိပါ။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၈၀ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၆)ရက် အင်္ဂါနေ့၌ တကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာ

(၂၆)ရက် အင်္ဂါနေ့၌ တကြိမ်။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၈၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၆)ရက် အင်္ဂါနေ့၌တကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၂၆)ရက် အင်္ဂါနေ့၌ တကြိမ်။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် နှစ်သစ် ကူးရက် မရှိပါ။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၈၄ ခုနှစ် ၊ ဇူလိုင်လ

အရင်းအထက်တန်းကျောင်းသားကျောင်းသူများ၏ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်

တပြိုင်တည်းတွင် လူ (၃၀၀)ကျော် ပါဝင်ကပြကြသည့်၊ ဒူးပလာယာခရိုင် ကရင် နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်

လ(၃)ရက် အင်္ဂါနေ့၌ တကြိမ်၊ ဒီဘော်လ(၂၂) ရက် စနေနေ့၌ တကြိမ်။ ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်-၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်၊ နှစ်သစ် ကူးနေ့မရှိပါ။

နှစ်သစ်ကူးပွဲတော် ကျရောက်ခြင်းများကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့်၊ အထက်ပါ အတိုင်းထူးထူးခြားခြားဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ ထိုအချက်သည်၊ အခြားအရှေ့တိုင်း လူမျိုးများ ဖြစ်ကြသော၊ ထိုင်း၊ တရုတ်၊ မြန်မာ၊ ဗီယက်နမ်တို့နှင့် မတူဘဲ တမျိုးတဘာသာ ထူးခြားစွာဖြစ်နေလေသည်။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ တိုင်းရင်းသား ကရင်အမျိုးသားရိုးရာ ပြက္ခဒိန် ကော်မတီ၏ ၁၉၊ ၄၊ ၈၆၊ ရက်စွဲဖြင့်စာတမ်းတစောင်ထုတ်ထားကြောင်း တွေ့လိုက်ရသည်။ ထိုစာတမ်း၌ ကရင်လူမျိုးတို့တွင် ရှေးပဝေသဏီ ခေတ်ကာလမှစတင်ပြီး မိမိတို့၏ နေ့လ ရက်နှင့် ရာသီဥတုကို ဖော်ပြ ထားသော ပြက္ခဒိန်ရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာနှစ် မြန်မာ့ နှစ်များနှင့် ကိုက်ညီနေကြောင်းကို တင်ပြထားသည်။ ထိုကရင်ရိုးရာ ပြက္ခဒိန်အရဆိုလျှင်၊ ပြာသိုလ်လဆန်း (၁)ရက်နေ့သည်၊ ကရင်နှစ်၏ ပဌမဦးဆုံးသောလ (သလေ၊ ထိုင်ခုတ်ဖို)လ မဟုတ်ဘဲ၊ ကရင်နှစ်၏ နောက်ဆုံးလ၊ (လားပလူခေါ်လားလိန်) ဖြစ်ကြောင်း ပြည့်စုံစွာရှင်းလင်းထားလေသည်။

အဆိုပါ ပြက္ခဒိန်အရ ကရင်တို့၏ နှစ်ဦးဖြစ်သော ပဌမဆုံးသောလ (သလေခေါ် ထိုင်ခုတ်ဖို) လသည်၊ “ဆာဒဲမူ” ခေါ်သော ဖျောက်ဆိတ်ကြယ် (ကြတ္တိတာနက္ခတ်) ခေါင်းပေါ်တည့်တည့်မှာ တွေ့ရှိရသော အချိန်ဖြစ်သည်ဆိုထား၍ ထိုအချိန်၌ စိုက်ပျိုးစားသောက်ရေးအတွက်၊ လုပ်ခွင်များလိုက်လံရှာဖွေ သတ်မှတ် ထားကြကာ တောင်ယာခုတ်မည့် အကွက်တွင် သစ်ပင် ခြံနွယ်များကို ရှင်းလင်းထားပြီး ခြောက်သွေ့နေလေအောင် နေလှမ်းထားရသည်။ ထို ဖျောက်ဆိတ်ကြယ်မွန်းတိမ်းလာသည် နှင့် တောင်ယာကို

မီးလျှိုကြလေသည်ဟူ၍ ကြယ်ကို စံထားပြီး ‘ထား’ သီချင်းများဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။

ရက်ကိုစံထား၍ ရွတ်ဆိုသော ထားသီချင်းတွင် စန္ဒာလမင်းကြီး၏ အထံရှိ ညောင်ပင်ကြီးအောက်တွင် နတ်သွီးနှစ်ဖော်ဖြစ်သော နော်ပေါမူနှင့် နော်ပေါစေး တို့သည်၊ စပါးတစ်စုံ ချထောင်းရာ၌ အမဖြစ်သူ ‘နော်ပေါမူး’ သည်၊ သမီးဦးလည်းဖြစ် ခွန်အားလည်းညီမထက်ပိုမိုရှိသည့်အတွက် စပါးတစ်စုံကို (၂၉)ညသာ ဖွတ်ထောင်းရပြီး ညီမဖြစ်သူ ‘နော်ပေါစေး’ မူကား (၃၀)ည ဖွတ်ထောင်းရသည်ဟုဖော်ပြထားသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ကရင်နှစ်ဦးလသည် (၂၉) ရက်ဖြစ်ပြီး နောက်လမှာ (၃၀)ရက်ဖြင့် တရက်စီ ရေတွက်ရသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အစ ပဌမလကို ‘လားဝယ်ကိုး’ ၊ ‘သားဦးလ’ ဟုလည်းခေါ်သည်။

ပန်းပင်ကို ‘စံ’ ထားသော ‘ထား’ သီချင်းများတွင် နှစ်ဦး ‘သလေးလ’ တွင် “ဖေါသလေး” ခေါ် ချယ်ရီပန်းများ လှပတင့်တယ်စွာ တပင်လုံး၊ ဝေဆာစွာ ပွင့်နေလေသည်။ ဤအချိန်၌ စပါးများနှစ်စဉ် မှည့်လာသည့်နည်းတူ “ဖေါသလေး” ခေါ်ချယ်ရီပန်းများလည်း (သလေ)လသို့ရောက်ရှိချိန်တိုင် ဝေဆာပွင့်လန်းလေသည်။ ထိုနည်းတူ ‘ဆဲဖေါ’ ခေါ် ကသစ်ပန်းများနှင့်အောင်လောင်ငှက် နှင့်တူသော ပန်းများလည်း ဖူးပွင့်ချိန်ဖြစ်သည်။ ‘ဖေါ’ ဆိုသော မိန်းမပျိုများလည်း လွမ်းနေရသော အချိန်အခါဖြစ်လေသည်။ ‘သလေးလ’ နှင့် ‘ထေးခူးလ’ ရောက်ချိန်တိုင်း၊ ‘ငှက်’ ကလေးများ နှင့် ‘ဆဲဖေါ’ ခေါ် ကသစ်ပန်းများကို စားသောက်ကြပြီး မြူးထူးပျော်ပါးစွာ ကခုန်နေကြလေသည် ဟူ၍ တင်ပြ ထားလေသည်။

ပြာသိုလ်လဆန်း(၁)ရက်နေ့သည်၊ ကရင်နှစ်၏ နောက်ဆုံးလ (လားပလူ လားလိန်း)လနှင့် ကိုက်ညီပြီး နာနာဘာဝ၊ ဝိနာဘာဝတို့ မြူးထူးပျော်

ပါးသော လဖြစ်၍ မိရိုးဖလာ အယူအဆ ရှိသော ကရင်များသည်၊ လုပ်ငန်းကိုငင်ငန်း လုပ်ခွင်အတွင်း သေဆုံးသွားသော၊ မိသားစုတယောက်ယောက်ကို မပြုစုအားသေးလျှင် ထိုလတွင် သင်္ကြိုလ်၍ အရိုးကောက်ပွဲ၊ လိပ်ပြာခေါ်ပွဲများ၊ ကျင်းပသည်။ လိပ်ပြာခေါ်ချိန်တွင် ပြာများကို အောက်သို့မချဘဲ စုပုံတားတတ်သည်။ အကြောင်းမှာ ပြာ သည် အပူမှ လာသည်ဖြစ်၍ သေဆုံးသွားသော လူ၏ လိပ်ပြာနှင့် ထိမိပါက ထပ်၍ ဒုက္ခပေးရာ ကျရောက်မည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၊ နာနာဘာဝ၊ ဝိနာဘာဝ တို့ပျော်ပါးချိန်၊ လွတ်လပ်စွာပျော်ပါးနိုင်ရန် သို့လှောင်ထားလေသည်။ ထိုလကုန်ဆုံးသောအခါမှ ‘ပြာ’ကို လွင့် (လွတ်)ပစ်ကြသည်။

ကရင်ပြက္ခဒိန်နှစ်ဦး အစပဌမလ (သလေ၊ ထိုင်ခုတ်ဖို)လနှင့် နောက်ဆုံးလဖြစ်သော (လားပလူး၊ လားလိန်း) တို့ကို ခွဲခြားနိုင်ရန် ရှေးလူကြီးများက ထားကဗျာများဖြင့် စပ်ဆိုပေးခဲ့ပြန်လေသည်။ (လားပလူး-လားလိန်း) ကုန်ခါဦး အချိန်အခါ၌ ‘မီး’ ခေါ် အိုင်များ စတင်ခန်းချောက်လာချိန် ဖြစ်သည်။ ‘သလေး ဆိုင်ခုတ်ဖို’ လဆန်း အချိန်တွင် အိမ်သစ်တက်ခြင်း လက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း အစရှိသည့် မင်္ဂလာပွဲများကို ကျင်းပကြလေသည် ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့နောက်အဆိုပါ တိုင်းရင်းသား ကရင်အမျိုးသားရိုးရာ ပြက္ခဒိန် ကော်မတီက ကရင်တို့၏ ရှေးပဝေသဏီ ခေတ် ကျောက်စာ၊ ပေစာများ မပေါ်မီကတည်းက အသုံးခဲ့ပြုသည်ဟု ဆိုသော၊ ကရင်သစ်သား ပြက္ခဒိန်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုပြက္ခဒိန်သည် သစ်သားပြားအပေါ်တွင် အပေါက်ငယ်များဖောက်ထားသော အတန်းသုံးတန်းပါရှိလေသည်။ အပေါ်ဆုံးအတန်းတွင် အပေါက်(၁၃) ပေါက်ရှိသည်။ အလယ်တန်းမှာ(၁၅) ပေါက်ရှိပြီး အောက်ဆုံးတန်းမှာ (၇)ပေါက်ရှိသည်။ အပေါ်ဆုံး

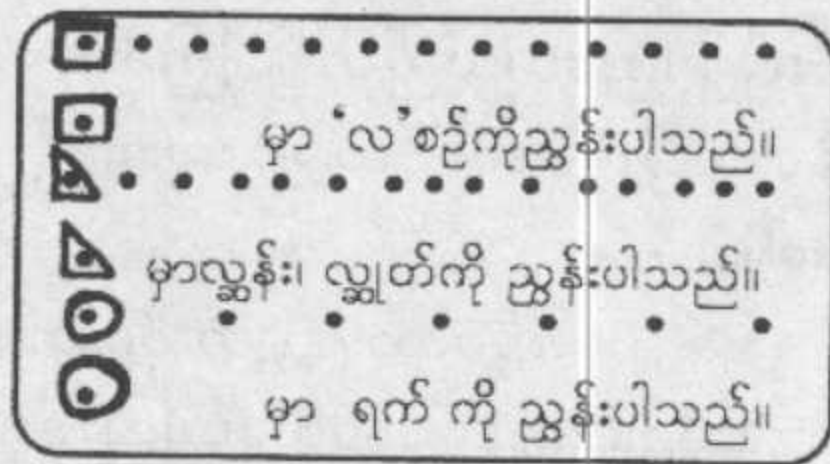

အပေါက်ငယ်များမှာလစဉ်ကိုဖော်ပြထားပြီး ကရင်လမှာ (၁၃)လ ရှိလေသည်။ အလယ်တန်း(၁၅)ပေါက်မှာ လဆန်းနှင့် လွှတ်ရက်များကိုဖော်ပြထားသည်။ နောက်ဆုံး (၇)ပေါက်မှာ ရက်ကိုဖော်ပြထားသည်။ ထူးခြားချက်မှာ ကရင်လသည် (၁၃)လရှိခြင်း၊ လဆန်း၊ လွှတ်ရက်များကို တရက်စီ အမည်များလည်း မှည့်ခေါ်ထားလေသည်။

- ကရင်(၁၃)လ၏ အမည်များမှာ
- (၁) သလေ၊
  - (၂) ထေးခု၊
  - (၃) သွေးကော၊
  - (၄) လါးခလီး၊
  - (၅) ဒေညား၊
  - (၆) လါးခု၊
  - (၇) လါးနွီး၊
  - (၈) လါးယို၊
  - (၉) လါးခု၊
  - (၁၀) ဆိမူ၊
  - (၁၁) ဆိဆါ၊
  - (၁၂) လါးနော၊

(၁၃) လါးပလူများဖြစ် ကြသည်။ (၁၃)လစလုံး၏ အဓိပ္ပါယ် များကို 'ထား' သီချင်းဖြင့် ဖော်ပြထားလေသည်။ အလယ်တန်းအပေါက်များသည် လဆန်းရက်နှင့် လွှတ်ရက်ကို ရေတွက်ရာတွင် ...

- လဆန်း(၁)ရက်ကို 'ထိုမိပွာထိထော်'
- လဆန်း(၂)ရက်ကို 'ဒွယ်ဝေါ'၊
- လဆန်း(၃)ရက်ကို 'ဒွယ်ပွာ'(ဒွယ်ယား)၊
- လဆန်း(၄)ရက်ကို 'လီနို'၊
- လဆန်း(၅)ရက်ကို 'ထိုမဲ'၊
- လဆန်း(၆)ရက်ကို 'သီသွားဖိုး'၊
- လဆန်း(၇)ရက်ကို 'သီသွားဒို'၊
- လဆန်း(၈)ရက်ကို 'ဒေါဖ'၊
- လဆန်း(၉)ရက်ကို 'လိုဟု'(ဒေါဒို)၊
- လဆန်း(၁၀)ရက်ကို 'သာဟု'၊
- လဆန်း(၁၁)ရက်ကို 'ထိုကဖူး'၊
- လဆန်း(၁၂)ရက်ကို 'ထေါခို'၊
- လဆန်း(၁၃)ရက်ကို 'ခေးခို'၊
- လဆန်း(၁၄)ရက်ကို 'ပွယ်စါ'၊
- လဆန်း(၁၅)ရက်ကို 'ပွယ်မူ'(ပွယ်ပွါ)၊

ဟု ခေါ်ဆိုပြီး၊

- လွှတ်ရက်များကိုရေတွက်ရာတွင်၊
  - လွှတ်(၁)ရက်ကို 'ပွဲစာလော'၊
  - လွှတ်(၂)ရက်ကို 'ခေးခိုကေ'၊
  - လွှတ်(၃)ရက်ကို 'ထေါခိုဖူး'၊
  - လွှတ်(၄)ရက်ကို 'ထေါကဖူးသိုလော'၊
  - လွှတ်(၅)ရက်ကို 'ညာဟုဆိုကေ'၊
  - လွှတ်(၆)ရက်ကို 'ဒေါဒိုလော'၊
  - လွှတ်(၇)ရက်ကို 'ဒေါဖကေ'၊
  - လွှတ်(၈)ရက်ကို 'သီသွားဒိုလော'၊
  - လွှတ်(၉)ရက်ကို 'သီသွားဖိုးပိုကွီ'၊
  - လွှတ်(၁၀)ရက်ကို 'ထေါမဲဆဝေါ'၊
  - လွှတ်(၁၁)ရက်ကို 'လီနိုကေ'၊
  - လွှတ်(၁၂)ရက်ကို 'ဒွယ်ဖှါလော်'၊
  - လွှတ်(၁၃)ရက်ကို 'ဒွယ်ဝေါမာ'၊
  - လွှတ်(၁၄)ရက်ကို 'ထေါမိပွါထိလောကေ' (လါးဘဲ)၊
  - လွှတ်(၁၅)ရက်ကို 'သီးတက်'၊
- စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုလေသည်။

လဆန်းရက်ကို စတင်ရေတွက်ရာတွင် လ၏ ပကတိအမြင်ကို သုံးနံးရာတွင် လဆန်း(၁)ရက်သည် တိရိစ္ဆာန် မျက်စေ့ဖြင့်သာ မြင်နိုင်သည်ကို 'ဝက်မကြီးတွေမြင်ခြင်း' ဟူ၍၎င်း၊ ဆက်လက်ပြီး "နီကြောင်ကြောင်နဲ့ ကောင် တမျိုး" ဟု၎င်း၊ 'စွန်နတ်သီး' ကဲ့သို့၎င်း၊ "ဝက်စွယ်" ကဲ့သို့၎င်း၊ အမျိုးသမီးများ ဆံပင်ဖိးသော "ဘီးခုံးကလေး" ဟု၎င်း၊ "ဘီးခုံးကြီး" ကဲ့သို့၎င်း၊ "ထက်ခြမ်း ခွဲအလင်းရောင်" ဟု၎င်း၊ လူသား၏ "အနည်းငယ်ဖောင်းတက်သော ရင်ပုံ" ကဲ့သို့ဟူ၍၎င်း၊ "ငါးဝမ်းပိုက်" ကဲ့သို့၎င်း၊ "ဝက်ဝံခေါင်း" နှင့် တူသည် ဟူ၍၎င်း၊ "ကျားခေါင်းနှင့် တူသည်" ဟူ၍၎င်း၊ "လပြည့်ရန်နုသေးသည်" ဟူ၍၎င်း၊ "ရင့် ရင့် ကျက်ကျက်" ပြည့်ဝလေပြီ ဟူ၍၎င်း၊ စသော လ

၏ပုံသဏ္ဍာန်ကို ကျွမ်းကျင်စွာ ပုံပမာ ခိုင်းနိုင်ထားလေသည်။

လွှတ်ရက်များကိုမူ ဆုတ်သည်၊ ပြည့်သည်၊ ဆင်းသည်၊ ထုတ်ဖြေသည်၊ ပဲ့သွားသည်၊ နည်းသွားသည်၊ ပျောက်သွားသည်၊ ကွယ်သည်၊ အပြတ်သေသည်၊ စသည့်စကားလုံးများမှာ လွှတ်၏အဓိပ္ပါယ်ကို သက်ရောက်စေသော အခေါ်အဝေါ်များဖြင့်၊ ရွေးချယ်သုံးစွဲထားကြောင်းကို တွေ့မြင်ရလေသည်။

အောက်ဆုံးအတန်း အပေါက်များမှာနေ့ရက်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်လေရာ

- တနင်္လာ နေ့ကို (တယ်သွေး)၊
  - အင်္ဂါ နေ့ကို (တယ်ပေါ)၊
  - ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ကို(မူယူး)၊
  - ကြာသပတေး နေ့ကို (မူပလဲ)၊
  - သောကြာ နေ့ကို (တမူလို)၊
  - စနေ နေ့ကို (တစွာကလို)၊
  - တနင်္ဂနွေ နေ့ကို(မူဘူး)၊
- ဟု အသီးသီးခေါ်ဆိုလေသည်။

ကရင် ရိုးရာပြက္ခဒိန်သည် (၁၃)လ ထားရှိသော်လည်း ကရင်လို (နီဆိ) ခေါ် နှစ်ငယ်နှစ်တွင် 'လားခလီး' နှင့် 'ဒေညားကို' (၁၅)ရက်စီ (၂)လ ပေါင်း ရက်(၃၀)သတ်မှတ်လေသည်။ ကရင် နီဒို ခေါ် နှစ်ကြီး နှစ်မူကား 'လားခလီးနှင့် ဒေညား' တို့သည် ရက်ပေါင်း(၃၀)စီသတ်မှတ်ထားလေသည်။

ကရင်(နီဆိ)ခေါ်နှစ်ငယ်နှစ်

(၁) သလေ	၂၉
(၂) ထေးခု	၃၀
(၃) သွေးကော	၂၉
(၄) လါးခလီး	၁၅
(၅) ဒေညား	၁၅
(၆) လါးခု	၂၉
(၇) လါးနွီး	၃၀
(၈) လါးယို	၂၉
(၉) လါးခု	၃၀
(၁၀) ဆိမူ	၂၉

(၁၁) ဆီဆာ	၃၀၊
(၁၂) လားနော	၂၉၊
(၁၃) လားပလူ	၃၀၊
<hr/>	
စုစုပေါင်း	၃၅၄၊

မြန်မာ့ ရိုးရာနှစ်

(၁) တပို့တွဲ	၂၉၊
(၂) တပေါင်း	၃၀၊
(၃) တန်ခူး	၂၉၊
(၄) ကဆုန်	၃၀၊
(၅) နယုန်	၂၉၊
(၆) ဝါဆို	၃၀၊
(၇) ဝါခေါင်	၂၉၊
(၈) တော်သလင်း	၃၀၊
(၉) သီတင်းကျွတ်	၂၉၊
(၁၀) တန်ဆောင်မုန်း	၃၀၊
(၁၁) နတ်တော်	၂၉၊
(၁၂) ပြာသိုလ်	၃၀၊
<hr/>	
စုစုပေါင်း	၃၅၄။

ကရင်(နိဒ္ဒိ)ခေါ်နှစ်ကြီး

(၁) သလေး	၂၉၊
(၂) ထေးခု	၃၀၊
(၃) သွေးကော	၂၉၊
(၄) လါးခလီး	၃၀၊
(၅) ဒေညား	၃၀၊
(၆) လားခု	၂၉၊
(၇) လားနွီး	၃၀၊
(၈) လားယို	၂၉၊
(၉) လားခု	၃၀၊
(၁၀) ဆီမူ	၂၉၊
(၁၁) ဆီဆာ	၃၀၊
(၁၂) လားနော	၂၉၊
(၁၃) လားပလူ	၃၀၊
<hr/>	
စုစုပေါင်း	၃၈၄၊

မြန်မာ ဝါထပ်နှစ်

(၁) တပို့တွဲ	၂၉၊
(၂) တပေါင်း	၃၀၊
(၃) တန်ခူး	၂၉၊

(၄) ကဆုန်	၃၀၊
(၅) နယုန်	၂၉၊
(၆) ပ - ဝါဆို	၃၀၊
(၇) ဒု - ဝါဆို	၃၀၊
(၈) ဝါခေါင်	၂၉၊
(၉) တော်သလင်း	၃၀၊
(၁၀) သီတင်းကျွတ်	၂၉၊
(၁၁) တန်ဆောင်မုန်း	၃၀၊
(၁၂) နတ်တော်	၂၉၊
(၁၃) ပြာသိုလ်	၃၀၊
<hr/>	
စုစုပေါင်း	၃၈၄။

ကရင်နှစ်ကြီးထပ်

(၁) သလေး	၂၉၊
(၂) ထေးခု	၃၀၊
(၃) သွေးကော	၂၉၊
(၄) လားခလီး	၃၀၊
(၅) ဒေညား	၃၀၊
(၆) လားခု	၃၀၊
(၇) လားနွီး	၃၀၊
(၈) လားယို	၂၉၊
(၉) လားခု	၃၀၊
(၁၀) ဆီမူ	၂၉၊
(၁၁) ဆီဆာ	၃၀၊
(၁၂) လားနော	၂၉၊
(၁၃) လားပလူ	၃၀၊
<hr/>	
စုစုပေါင်း	၃၈၅။

မြန်မာ ဝါကြီးထပ်

(၁) တပို့တွဲ	၂၉၊
(၂) တပေါင်း	၃၀၊
(၃) တန်ခူး	၂၉၊
(၄) ကဆုန်	၃၀၊
(၅) နယုန်	၂၉၊
(၆) ပဋ္ဌမ ဝါဆို	၃၀၊
(၇) ဒုတိယ ဝါဆို	၃၀၊
(၈) ဝါခေါင်	၃၀၊
(၉) တော်သလင်း	၃၀၊
(၁၀) သီတင်းကျွတ်	၂၉၊
(၁၁) တန်ဆောင်မုန်း	၃၀၊
(၁၂) နတ်တော်	၂၉၊

(၁၃) ပြာသိုလ်	၃၀၊
<hr/>	
စုစုပေါင်း	၃၈၅။

လူနာစံနှစ် (LUNAR) စံနှစ် အပေါ် အခြေခံထားသော ပြက္ခဒိန် လများမှ ဆိုးလာ (SOLAR) စံနှစ် အပေါ်အခြေခံသော ပြက္ခဒိန်ရှိ ရက်များ နှင့် ကိုက်ညီရေးအတွက်၊ ပြန်လိုက်၍ တွက်ယူသည့် ပြက္ခဒိန်များတွင် (၁၃)လ သတ်မှတ်ထားသကဲ့သို့ ကရင် တို့က လည်း (၁၃)လသတ်မှတ် ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ တရုပ် ပြက္ခဒိန်(၁၃)လ ပြုလုပ်ချိန် အလယ်တည့်တည့်တွင် (၁၃)လ ထည့်သွင်းထားပြီးမြန်မာ (၁၃)လ လုပ်လျှင် ဝါဆိုလကို ပဋ္ဌမဝါဆို နှင့် ဒုတိယ ဝါဆိုဟူ၍ တွေ့ရှိရသည်။ ကရင်တို့က ယင်းသို့(၁၃)လ သတ်မှတ် ရခြင်းမှာ လူနာစံနှစ်အပေါ် အခြေခံ၍ ဆိုလာစံနှစ်အရ သတ်မှတ်သည့်ရက် ဖြင့် ကိုက်ညီရန် ကွာခြားရက် ဖြစ်သော ၃၆၅ နှင့် ၃၅၄ = ၁၁ နှင့် ရက်ကို၊ (၈)နှစ် အတွင်းဖြစ်ပေါ်ရမည့် ၁၁ x ၈ = ၉၀ရက် ကို (၃၀)ရက်စီတိုးလာသည့် ကရင် နှစ်ကြီး (၃)ကြိမ်ပြုလုပ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကိုက်ညီသွားကြောင်းကို တွေ့ရလေ သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကရင်ရိုးရာ ပြက္ခဒိန် နှင့် မြန်မာပြက္ခဒိန်ရှိရက်များ သတ် မှတ်ပုံကို (၈)နှစ်အတွင်း တူညီမှုရှိ ကြောင်းကို တွေ့ရလေသည်။ ကရင် ရိုးရာ ပြက္ခဒိန်ကို ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန် များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင်လည်း ကိုက်ညီ ကြောင်း တွေ့ရလေသည်။

စဉ် အနောက်နိုင်ငံ ကရင်နှစ် (ကမ္ဘာနှစ်)

၁။	၃၆၅၊	၃၅၄၊
၂။	၃၆၅၊	၃၅၄၊
၃။	၃၆၅၊	၃၅၄၊[(၃၀)တိုး]
၄။	၃၆၆၊	၃၅၄၊
၅။	၃၆၅၊	၃၅၄၊
၆။	၃၆၅၊	၃၈၄၊[(၃၀)တိုး]
၇။	၃၆၅၊	၃၅၄၊
၈။	၃၆၆၊	၃၈၄၊[(၃၀)တိုး]
<hr/>		
	၂၉၂၂၊	၂၉၂၂၊[(၉၀)တိုး]

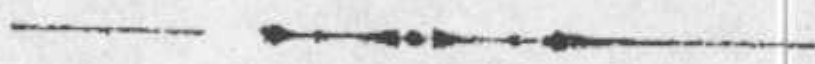
ပဉ္စမအကြိမ်အစိုးရအသိအမှတ်ပြုသော
ကျောက်စိန်ဖိလားပုဒ်ပန်း

လၢအဘဉ်တၢ်ပၤကဲ

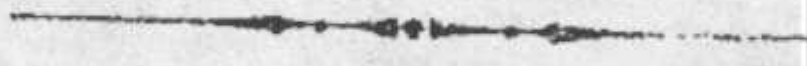
အိၤလၢပဒိဉ်ပဉ္စမအိဉ်ထံး

တၢ်အီ ၁. ၃. ၂၁-၁၂-၃၉.

တၢ်ကစိဉ်ဖိလားပုဒ်ပန်း

KAREN NATIONAL DAY
OUR LEADERS' MESSAGE

ပဉ္စမအကြိမ်အစိုးရအသိအမှတ်ပြုသော
ကျောက်စိန်ဖိလားပုဒ်ပန်း။

ပြာသိုလဆန်းတရက်နေ့ ၁၃၀၀။

အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တို့၏ဩဝါဒ။

ဆူပပွကလု်အအိ်နိ.

မု်မဆါတနံးအံး, မု်တံဆါဂုကတံာ်ဘၣ်အပု်တနံးလါ ပပွကလု်အဂီုလါ. မု်ပပွကလု်အမု်နံးလါအဘၣ် တံာ်ဝဲကဲအါလါပဒိ်ပပွ် အအိ်နိ ထံးတနံးလါ. မု်မု်နံးလါအကလဲလါအဆူ တံာ်ခဲနိဝဲကဲမိအပူလါ. ပပွကလု်အါလါ ကိ်ပံးယါအံးအိ်နိဝဲကဲကွဲလါ. တံာ်အိ်နိပျါလါပဟဲကုာ်ထီၣ်လဲလါ တံာ်ထုးမးဝဲဘျဲဆူ တံာ်မးဆူဘိၣ်ဘျဲအလါအ ကျဲလါကိ်ပံးယါအတံာ်မူတံာ်ဂဲအပူလါ. တံာ်လါဘၣ် ပပွ်နိၣ်နိအိ်နိဝဲလါကိ်ပံးယါအကတုကုလါတံာ်လါတံာ်ပွဲအဂီုန့ၣ်လါ.

ပပွ်ပပွ်လါအိတကလု်လါ. ပတံာ်လါအိတမု်လါပလိ်ပပွဲ, တံာ်ပတံာ်ပြဲ, တံာ်ခဲတံာ်ကျဲ, တံာ်ကျဲသ့ကျဲဘၣ်အထီဘၣ်. မု်တံဆါမု်လါ ပသုးပသ့ၣ်လါအိတပၣ်အထီလါ. လါပတံာ်လု်ဒိ်ပပွ်ဒိ်တဖၣ်အကျဲတနီၣ်မု်ဝဲ တံာ်ဝဲသ့ၣ်ပံးသးယါ, တံာ်အဲၣ်တံာ်သ့ၣ်ဝဲသးအါ, တံာ်တီတံာ်လါ, တံာ်လဲတံာ်ဂါဂါ ဒီးသးလါအသ့ၣ်ညါယုာ်န့ၣ်လါ. ပနံာ်ပပွ်ပဟဲမးမးမးဒါထီၣ်ပတံာ်န့ၣ်သါ လါအိတဖၣ်အံးသ့ၣ်လါပတံာ်ရုလိ်ပသးပပွ်ပပွ်ပပွဲကလု်ဂဲသ့ၣ်တဖၣ်လါလါပပွဲအထီန့ၣ်လါ.

ပအိ်နိလါတံာ်ဂုကတံာ်အဖးဒိ်အတံာ်လါ. တံာ်အိ်နိပံးလါ အသးခဲမံလါပဝဲညါလါ ပကယုထါအိထဲတံာ်မံဒါလါ. တံာ်ပပုနိကတံာ် အတံာ်ကဟုကယံလါ တံာ်ထုးမးဝဲဘျဲပသးအပူ, မုတမု်ဘၣ်ဒီးမု်တံာ်လဲအုညါလါ တံာ်မးသကီးတံာ်ဆူဆူလါကိ်ပံးယါ အတံာ်မူတံာ်ဂဲအပူလါ. ပပွကလု်မု်ထုန့ၣ်ပမးကုာ် ကိ်ပံးယါဒိဘၣ်လါ ပပွကလု်အိသ့ဝဲန့ၣ်လါ. ပပွဆူတံာ်တဖၣ် အသးန့ၣ်ပအံာ်လါလါပဘၣ်ဟ့ၣ်လါ ပသးလါပထံပကိ်အဂီု, ပပွဲဒီးဒီးတံာ်ပျဲတံာ်မုး, တံာ်ကွဲထဲနိကတံာ်အကျဲ, ဒီးတံာ်သးဆါပပွကလု်ဂဲန့ၣ်လါ.

ပသ့ၣ်နိၣ်ထီၣ် ပထါဒိ်ထါနံလါပျဲတဖၣ်, ပဝဲတဖၣ်ဒီး ပတံာ်ထဲပူထဲမံဘၣ်သးယုအဂု်တဖၣ်လါမု်မဆါတနံးအံးလါ. ပနံာ်လါပပွတဂါလင်လင်, တဂူၣ်လင်လင်, တသီလင်လင်အိ်နိဒီးအတံာ်မးအလိ်လါတံာ်လဲလါညါအဝဲအံးအပူလါ. သ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်လါတံာ်ဆိကဖၣ်အပူ, ကဲထီၣ်ကဲထီလါတံာ်ကျဲတံာ်မးအပူ, ဂူကိ်ဟ့ကိ်သ့ၣ်လါတံာ်အိ်နိမူအိ်နိဂဲအပူအထီ ပဝဲထီၣ်မိးထီၣ်ဆူတံာ်ဒီး ပပွကလု်လါတံာ်မးန့ၣ်ကုာ်ကိ်ပံးယါလါပပွတဖုယီန့ၣ်လါ.

မု်ပအိ်နိကတံာ်ကတံာ်လဲပသးလါ ဝဲန့ၣ်ထီၣ်ထီအနံးအံးန့ၣ် ပကဟ့ၣ်လါပပွကလု်အတံာ်န့ၣ်သါအဂုကတံာ်တဖၣ်လါကိ်ဒိဘၣ်ညါအဂီုမါ.

}	ခဲနံနဲနိ	အိ်ဘါ	လးဖၣ်
}	ဝဲးတနံနဲလုၣ်နဲနဲ	ပုၣ်သၣ်	

ကရၢ်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ ၁၉၃၉ ခုနှစ် သဝဏ်လွှာ

□ စာမျက်နှာ (၁၂) သို့

အရှေ့ပိုးကရင်များရဲ့အော်(သြ)ပွဲ

အော်ပွဲဆိုတဲ့အခေါ်အဝေါ်ဟာ ဗမာများရဲ့အခေါ်အဝေါ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဟိုးရှေးအခါတုန်းက သြပွဲလို့ ဗမာတွေက ခေါ်ပါတယ်။ အရှေ့ပိုးကရင် အပျိုလူပျိုကလေးတွေဟာ သြသံကြီးတွေနဲ့ ကဗျာ၊ လင်္ကာ တေးသီချင်းတွေကို အပြန်အလှန် ဆွဲဆွဲငင်ငင် အော်ဆိုရင်း ကျူးကြတာကြောင့် သြပွဲလို့ ခေါ်ခဲ့ရတာနော်။ အခုအခါမှာ အော်ပွဲလို့ ပြောင်းလဲ ခေါ်လာကြတာဖြစ်ပါတယ်။

အော်ပွဲကို အရှေ့ပိုးကရင် ဘာသာနဲ့ 'ချအိုင်လောင်' (ဆုံအိုင်လင်) လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သြသံနဲ့ လင်္ကာရွတ်ဆိုတာကို တော့ 'သာခိုးပွယ်' (သာခေါတ်ပွဲ) သီချင်း သီကျူးဆိုရင် ခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ် ရပါတယ်။ ဆအိုင်လောင်ကတော့ လက်ဝှေ့ရေး ပြပွဲလို့ တိုတ်ရိုက် အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

အနယ်နယ်အရပ်ရပ်ကရောက်ရှိလာကြတဲ့ မောင်မယ်များတွေ ဆုံကြ၊ မိတ်ဖွဲ့ကြ၊ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်း ဖြစ်ကြပြီး မိမိတို့ရဲ့ ဖူးစာဖက် ရာသက်ပန် ပေါင်းဖော်သွားရမဲ့၊ ကြင်ဖော်ကို ရှာဖွေရွေးချယ်ကြတဲ့ မောင်မယ်တူစုံ မေတ္တာပြိုင်ရာ ဖြစ်တဲ့ပွဲလို့ ဒါမှမဟုတ်ရင် အပျိုလူပျိုများရဲ့ ပွဲလို့လည်း ခေါ်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ တဖက်ကလည်း

တွေကို ပြာသိုလမှာစတင်ပြုလုပ် ကျင်းပတဲ့အတွက်၊ အဲဒီအချိန်ကစပြီး အော်ပွဲတွေကို စတင်ပြုလုပ် ကျင်းပလေ့ရှိတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ တန်ခူးလမှာ လယ်ယာ၊ တောင်ယာ၊ လုပ်ခင်း၊ ကိုင်ခင်း တွေကို လက်စသတ်ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက်၊ ကရင်အမျိုးသားတွေဟာ တန်ခိုးကြီးစေတီပုထိုး၊ ဘုရား၊ ဂူ၊ ကျောင်းတွေဆီကို အပေါင်းအသင်းများ

နဲ့လှည့်လည်ဖူးမျှော်လေ့ရှိကြပါတယ်။ လွန်းညဆွန်ဂူ၊ ရေတံခွန်၊ ကော့လွန်းဂူ ဘုရားပွဲ တွေကို သင်္ကြန်အခါတွင်းနဲ့ နှစ်ဆန်းတရက် နေ့များမှာ ကျင်းပကြပါတယ်။ အဲဒီပွဲတော်တွေဆီကို အရပ်လေး

အော်ပွဲမစခင် အပျိုလူပျိုများက ဒုံးယိုမီးအကဖြင့် ကပြကြသည်။

အော်ပွဲဆိုတာ၊ လူပျို ကာလသားတွေရဲ့ ကာယ ဗလပြပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လူပျို ကာလသားတွေဟာ ခါးတောင်းမြှောင်အောင်ကျိုက်၊ အင်္ကျီကို ချွတ်ပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ ကျမ္မာတောင့်တင်းတဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာကိုဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ သန်ရှင်းတဲ့ ကိုယ်ရေပြားကို အမျိုးသမီး ပရိသတ်ရှေ့မှာ ထုတ်ဖော်ဝင့်ကြားပြသတဲ့ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အော်ပွဲကျင်းပရာနေရာကို ယောက်ျားမပီသတဲ့သူတွေ ကိုယ်ရေပြား ရောဂါရှိသူတွေ၊ မမာမကျန်း၊ မသန်မစွမ်း ဖြစ်တဲ့ လူတွေတော့ မလာဝံ့ကြပါဘူး။ အော်ပွဲမှာ အတန်းအစားမရွေးဘဲ

အပျိုနဲ့ လူပျိုဉာဏဗလ ပြိုင်ပွဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အပျိုနဲ့လူပျိုတွေဟာ စာပေ ဗဟုသုတနဲ့စပ်မှု၊ ကဗျာလင်္ကာ ဉာဏ်စွမ်းထက်မြက်မှုတွေ ဇဝနဉာဏ်၊ ထိုးထွင်းဉာဏ်၊ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်စွမ်းတွေကို အကြိတ်အနယ် ပြိုင်ဆိုင်ကြတဲ့ ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ သီချင်းကြီး၊ သီချင်းခန့်တွေ၊ ဇာတ် နိပါတ်တွေ၊ ရာဇဝင်တွေ၊ စကားထာ၊ ပဟေဠိတွေကို ကဗျာလင်္ကာ သီကုံးပြီးတော့ အပြန်အလှန် အမေးအဖြေ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။

အော်ပွဲကို ကရင်အမျိုးသားများဟာ စပါးပုံပွဲ (ကောက်သိမ်းပွဲ)

မျက်နှာက အရှေ့ပိုးကရင်အမျိုးသားတွေဟာ ရွာလုံးကျွတ်သွားရောက်ကြပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရွာခံတွေက အစား အသောက်တွေနဲ့ စတုဒီသာတည်ခင်းကျွေးမွေးကြပါတယ်။ အပျိုလူပျို ဧည့်သည်တွေအတွက် အော်ပွဲကို ကျင်းပ ပေးရစေမြဲဖြစ်ပါတယ်။ အော်ပွဲကျင်းပတော့မယ်ဆိုရင်၊ မကျင်းပခင်ကတည်းက အနီးအနားရွာတွေမှာရှိတဲ့ အပျိုလူပျိုကာလသားတွေကို ဆက်သားလွှတ်ပြီးတော့ ဖိတ်ကြားရပါတယ်။ ဖိတ်ကြားတဲ့နေရာမှာ အထိမ်းအမှတ် အမှတ်အသားအမျိုးမျိုးတွေနဲ့၊

ပေးပို့ကြပါတယ်။

၁။ မီးသွေးခဲ တခဲကိုထုတ်ပြီးဖိတ်ကြားရင် အော်ပွဲသို့မပျက်မကွက်ရောက်အောင် လာပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၂။ ဆေးရွက်ထုတ်ပြီး ဖိတ်ကြားရင် တော့ အော်ပွဲသို့ အုတ်အုတ်ကြွက်ကြွက် လာပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၃။ ထုံးကိုထုတ်ပြီး ဖိတ်ကြားရင်တော့ 'လက်ဝှေ့ပွဲ' ပါတယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။

၄။ ငြုပ်သီးထုတ်ပြီး ဖိတ်ကြားရင်တော့ အော်ပွဲဆီသို့ အမြန်လာပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၅။ မရမ်းရွက်ကိုထုတ်ပြီး ဖိတ်ကြားရင်တော့ အပျိုတွေ လူပျိုတွေ ညီညီညွတ်ညွတ် လာကြပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၆။ ဖွဲနုထုတ်ကိုထုတ်ပြီး ဖိတ်ကြားရင်တော့ အပေါင်းအဖော်များတွေနဲ့ စုံစုံလင်လင်လာကြပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

၇။ ပေါက်ရွက်ကိုထုတ်ပြီး ဖိတ်ကြားရင်တော့ အပေါင်းအဖော်များနှင့် စုံစုံလင်လင် လာကြပါလို့ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

အော်ပွဲကို များသောအားဖြင့် ရွာဦး ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်းမှာ မဟုတ်ရင် အလှူမဏ္ဍပ်တို့၏ ရှေ့တွင် ကျင်း ပလေ့ရှိပါသည်။ ရှေးအခါတုန်းကတော့ ဝါးမီးတွေ ထင်းမီးတွေကို ပုံလျှိုပြီး ကျင်းပခဲ့ကြပေမဲ့ အခုအချိန်မှာတော့ ဝါးဆစ်ထဲမှာ ရေနံထည့်ပြီး ထွန်းညှိထားတဲ့ မီးတိုင်အောက်မှာ ကျင်းပ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ အော်ပွဲမစတင်ခင်မှာ အပျိုလူပျိုများဟာ ဒုံးယိမ်းအကနဲ့ပါဝင် ကပြ ကြပါတယ်။ ည(၇)နာရီလောက်မှာ ဒုံးယိမ်း အကစပြီး၊ ည(၁၀)နာရီလောက်မှာ ယိမ်းကတာ ပြီးဆုံးပါတယ်။ ဒုံးယိမ်းကပြလို့ ပြီးရင်တော့ အော်ပွဲ ဆက်သွားတာပါဘဲ။ အော်ပွဲမစရသေးခင်မှာ ကောက်ရိုး တွေကို ပြန်ပြူးအောင် ခင်းထားကြပါတယ်။ ကောက်ရိုးအခင်းပေါ်မှာ လုံမပျိုလေးတွေဟာ တဖက်တတန်း မျက်နှာချင်းဆိုင် နှစ်တန်း ထိုင်နေရပါတယ်။ တတန်းနဲ့ တတန်း

(၁၅)ပေလောက် ခြားပြီးတော့ အလယ်မှာ ကွတ်လပ် ထားပေးရပါတယ်။ စောင်ဖြစ်ဖြစ် မျက်နှာသုတ်ပုဝါ ဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်စီ ပါလာရပါမယ်။

အော်ပွဲစပြုဆိုတာနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် စီတန်းထိုင်နေတဲ့ လုံမပျိုလေးတွေရဲ့ အလယ်ကွတ်လပ်ထဲကို ဝါသနာရှင်လူကြီး တယောက်က ခေါင်းဆောင်ပြီး အင်္ကျီချွတ်၊ ခါးတောင်းကို မြှောင် အောင်ကျိုက်၊ လက်ခမောင်းကို တဖြောင်းဖြောင်းခတ်ပြီးတော့ လက်ဝှေ့ရေးပြရင်းနဲ့ အတန်းဆုံးတဲ့ အထိ လျှောက်သွားရပါတယ်။ သူ့ရဲ့နောက်မှာတော့ လူပျိုကာလသားတွေဟာ သူလုပ်တဲ့အတိုင်း အင်္ကျီကိုချွတ်၊ ခါးတောင်းကို မြှောင်အောင်ကျိုက်၊ လက်ခမောင်း တဖြောင်းဖြောင်း မြည်အောင်ခတ်ရင်းဖြင့် လက်ဝှေ့ရေးပြ လျှောက်ရပါတယ်။ ရှေးတုန်းကဆိုရင် အရှေ့ပိုးကရင် လူပျိုကာလသားတိုင်းရဲ့ ခါးအောက်ပိုင်းမှာ ထိုးကွင်းထိုးထားပြီးတော့ အပေါ်ပိုင်းမှာ မှင်ကြောင်ဆေးနီ ထိုးကြပါတယ်။ အော်ပွဲတွင် အင်္ကျီချွတ်ပြီး ခါးတောင်းမြှောင်အောင်ကျိုက်သောအခါ၌ လုံမပျိုကလေးများ၏ မျက်စေ့ပသာဒတွင်၊ လှပအောင် ရည်ရွယ်၍ မှင်ကြောင်တွေ၊ ဆေးနီတွေ၊ ထိုးကွင်းတွေ ထိုးထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုးကွင်းထိုးထားမှလည်း ယောက်ျားပီသတယ်လို့ အယူရှိကြတယ်။ လုံမပျိုလေးများကလည်း ယောက်ျားပီသတဲ့သူကိုမှ ရွေးချယ်လိုကြပါတယ်။ သတ္တိကြောင်တဲ့သူကို ရှောင်ရှား လိုကြပါတယ်။ ထိုးကွင်း မရှိတဲ့ သူဟာ ခါးတောင်းမြှောင်အောင် မကျိုက်ရဲဘူး။ သတ္တိကြောင်တဲ့သူလို့ သတ်မှတ်ခံရပြီးတော့ လက်ဝှေ့ရေးလည်း မပြရဲဘူး။ ဒီလူတွေကို လှောင်ပြောင် သရော်တဲ့အနေနဲ့ ခါးတောင်းမြှောင်အောင်ကျိုက်ပြီး လက်ဝှေ့ရေးပြသူရဲ့ နောက်ကို အင်္ကျီလုံချည်၊ ဝတ်ထားတဲ့ လူငယ်တယောက်ယောက်က သူများချွတ်ထားတဲ့ အင်္ကျီတွေကို ထမ်းပိုးပြီးတော့ ခပ်နဲ့နဲ့ မိန်းမလျှာလို

လျှောက်ပြရတယ်။ အဲဒီအခါ အော်ပွဲလာ ဧည့်ပရိတ်သတ်တွေက ဝိုင်းပြီး ဟားကြပါတယ်။ ခေတ်လူငယ်တွေမှာတော့ မှင်နီတွေထိုးထားတာ မတွေ့ရတော့ပါဘူး။ ခါးအောက်ပိုင်း ထိုးကွင်းထိုးတဲ့ သူတွေကတော့ နည်းနည်းပါးပါး ကျန်သေးတယ်။ အပျိုလေးတွေကလည်း လူပျိုကာလသားများရဲ့ ကိုယ်ကာယ ကြီးထွားသန်စွမ်းတာကို ပကတိ အနေနဲ့ဘဲသဘောကျတယ်။ ဆေးနီတွေ ဘာတွေနဲ့ အလှချယ်သနေစရာ မလိုတော့ဘူးပေါ့။ လက်ဝှေ့ရေးကို နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် လှည့်ပါတ်ပြုပြီးရင်တော့ 'ဆအိုင်လောင်' ခေါ်တဲ့ လက်ဝှေ့ရေးပြပွဲ ပြီးဆုံးသွားပါတယ်။

လက်ဝှေ့ရေး ပြပွဲပြီးရင် 'ခလိုင်ကွေ' (ခွာင်ကို) ခေါ် အသိမိတ်ဆွေ ဖွဲ့ခြင်း အစီအစဉ်ကို စပါတယ်။ လူပျိုကာလသားများဟာ အပျိုလေးတွေ စီတန်းထိုင်နေတဲ့ အတန်းနှစ်တန်းရဲ့ အလယ် ကွတ်လပ်မှာ ဖြေးဖြေးလျှောက်ပြီးတော့ သီချင်းဆိုပြီးထိုင်နေတဲ့ ပျိုမေတွေထဲက ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် ကိုယ်သဘောကျတဲ့သူတွေကို ရွာကြပါတယ်။ တကယ်လို့ ဒုံးယိမ်းကနေကတည်းက မျက်စိကျထားတဲ့ သူရှိထားရင်၊ အဲသည်လူကိုဘဲ ပြန်ရွာပါတယ်။ တွေ့တာနဲ့ အဲသည်အပျိုမရှေ့မှာဝင်ထိုင်ပြီး မိတ်ဖွဲ့စကား ပြောတော့တာပါဘဲ။ တချို့လူပျိုလေးများဟာ မိန်းကလေး သုံး လေးယောက်လောက် ပြောင်းပြီး မိတ်ဖွဲ့စကားပြောတတ်ကြပါတယ်။ တချို့ကတော့ စွဲစွဲမြဲမြဲ တယောက်ဆို တယောက်ဘဲ ကပ်ပြီး ပြောတာလည်း ရှိတတ်တယ်။ ပျိုမလေးတွေမှာလည်း မျက်စေ့ကျထားတဲ့သူရှိတယ်။ အဲသည်အခါမှာ အလိုက်သိတဲ့ လူပျိုကာလသားများက နောက်ပြောင်ပြီး ရှောင်ဖယ်ပေးတတ်ပါတယ်။ အသိမိတ်ဆွေဖွဲ့တဲ့ ကဏ္ဍကို နှစ်နာရီလောက် အချိန်ပေးပြီးရင်တော့ တော်လောက်ပြီ၊ အစီအစဉ်နောက်တဆင့် ပြောင်းဘို့ အပျိုလူပျိုများအချင်းချင်း

နိုးဆော်ကြပါတယ်။ ဒီလို နိုးဆော်တာကို 'ယန်လင်ထာခေါဟ်' နိုးဆော်တယ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ လူပျိုနှစ်ယောက် ဒါမှမဟုတ် အပျိုနှစ်ယောက်က မျက်နှာသုတ်ပုဝါဖြစ်ဖြစ် ဂျပ်ခုတ်စောင်နဲ့ ဖြစ်ဖြစ်ကာပြီး အော်ပွဲလာတဲ့အဖော်တွေကို အော်ပွဲစတင်ရန် အချိန်သင့်ပါပြီ၊ မိတ်ဖွဲ့ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းကြပါစို့' လို့ ကဗျာ၊ လင်္ကာ ဖွဲ့ပြီး ဆွဲဆွဲငင်ငင် သီဆိုရင့်ကျူး သတိပေး နိုးဆော် ရပါတယ်။ အဲသည်လို ဆက်ပြီး နိုးဆော်လို့ပြီးတဲ့ အခါမှာ အစုံစုံ မိတ်ဖြစ်ကာ ရွှင်ပျော်နေကြသော သူတို့သည်၊ အော်ပွဲကို စတင်ရန် ပြင်ဆင်ကြပါသည်။ အော်ပွဲကို "ခွီးလောင်ဖျေခဲလို့" (ဗျူးလင်ဖဝ်ခွီး) ခေါ် ဗမာလို ပန်းမျိုးစေ့ကြဲခြင်းနဲ့ စပါတယ်။ ပညာပြိုင်ဘို့အစပြီးတဲ့ပွဲလို့လည်း ခေါ်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ကဗျာ လင်္ကာ ဉာဏ်စွမ်း၊ စာပေအစွမ်းပြိုင်ရာမှာ၊ လူပျိုနှစ်ယောက် အပျိုနှစ်ယောက် တို့က တဘက်စီနေထိုင်ပြီး ပြိုင်ဆိုင်ကြပါတယ်။ ပြိုင်ဆိုင်တဲ့ သူတွေဟာ မျက်နှာချင်းဆိုင်ထိုင်ပြီးတော့ ကဗျာ လင်္ကာသီကုံးလို့ အမေးအဖြေပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ပြိုင်ဆိုင်တဲ့ အခါမှာလည်း လူအများ ကြားရအောင် ဟစ်အော် သီကျူးရပါတယ်။ ကိုယ့်အလှည့်ရောက်တိုင်းဘဲ မျက်နှာသုတ်ပုဝါကာပြီး သီဆိုရပါတယ်။ လူပျိုနဲ့ အပျိုလေးတို့ ပညာစမ်းဘို့အတွက် အစပျိုးကမ်းလှမ်း သီဆိုပုံကတော့...

လူပျို...လိက်သိင့်ဖေါဟ်ထိုင်လှ်ဆုယာင်
အေမွဲမ်မိက်ကောဝ်.ထိုင်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...ရွှေစွန်ညိုသည် ရစ်ဝဲနေပါပြီ၊ နှမ၏ဖူးစာဖက်ဟု ယူဆပါလျှင် အပါးကို ဖိတ်ခေါ်ပါတော့။

အပျို...လိက်သိင့်ဖေါဟ်ထိုင်ဆုဖိဝ်ဖင့်
အေမွဲမ်မိက်ဟုယံဆံင်.လင်.
ဗမာလို အဓိပ္ပါယ်ကတော့...အာကာကောင်းကင်တွင် ရစ်ဝဲနေသော မောင်ကြီးရွှေစွန်ညိုရယ်။ နှမသယ်အားသင့်ရဲ့

ဖူးစာဖက်လို ယူဆလျှင် သင့်ဖါသာ နှမအပါး လာတော့။

လူပျို...ဆို့ဏင်ဝးယုဂ်ဏင်ဟေဝ်
ထံင်မာယုက်ဟ်လှ်ဗျေဝ်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့... ရုပ်ရည်လှပတဲ့ ပျိုမေတို့ရှေ့မှာ လာရောက်ထိုင်မိပါပြီ၊ မောင်ကြီးကိုအရှက်တကွဲတော့ မလုပ်လိုက်ပါနဲ့။
ရှင်းလင်းချက်။ ။ အချို့မိန်းမပျိုတွေဟာ ယောက်ျားလေးတွေကို ဖိတ်ခေါ်ပြီးတော့ ယောက်ျားကလေးတွေဝင်ထိုင်တဲ့အခါ ထပြေးတတ်ကြတယ်။ တချို့ကတော့ ယောက်ျားလေးများထက်ကို ကဗျာလင်္ကာ ဉာဏ်စွမ်း စာပေဗဟုသုတကြွယ်ဝတဲ့အတွက်၊ ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ လူပျိုကို မညှာမတာ အနိုင်ယူတတ်ကြပါတယ်။ အဲသည်လိုအခါမျိုးတွေမှာ လူပျိုကာလသားများမှာ အရှက်တကွဲဖြစ်ရတတ်ပါတယ်။

အပျို... ဆို့ဏင်အံဏူးလှ်
မိဝ်မာယုက်ဏ်အေဟုတ်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့ ...ထိုင်သာထိုင်ပါမောင်ကြီးရယ် ညီမတို့က အရှက်မခွဲ တတ်ပါဘူး။

လူပျို...ဆီဏင်ဝင်လှ်ဏင်မေယာ
လင်လှာ.ဏင်မိင်ဏင်ယွာ.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့... နှမရှေ့မှာ၊ လာရောက်ထိုင်နေပါပြီ။ နှမရဲ့နှာမည်နဲ့ နေရပ်ကို မပြောတော့ဖူးလား။

အပျို...ချိဝ်ဏ်ဏာ၊စှ်အိုလာ.ခဝ်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...နှမပြောပြပါမည်။ အာရုံပြု၍နားဆင်ပါ။

လူပျို...ချိဝ်ယုဏာ.ယုစှ်ယိက်ဖဝ်.
လှ်ဟုဂ်ဝးဏင်လင်အေဟုတ်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...ဂရုတစိုက်နားထောင်နေပါတယ်။ သို့သော်လည်းနှမရဲ့ မိန့်ဆိုသံကို မကြားရသေးပါ။

အပျို...ကောဝ်ပွာင်ခေါဟ်ဉာဆုလှ်ခဝ်
ခိဝ်ဆံင်ဏးဏ်ဖူမိုလဝ်
ဏင်.စိင်ထူမအုံးလခဝ်
မိင်လှ်မုက်ဏ်ဖူ.ဝလဝ်.

ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...နှမတို့ပြောပြပါမည် နားဆင်ပါ။ ကော့ပတိုင်ရွာသူ နန်းစိန်ကူးနှင့် နန်းအုန်းလှတို့ဖြစ်ပါသည်။ မလှသောနှမတို့၏အမည်များကို မောင်ကြီးအား ထုတ်ဖော်ပြောလိုက်ရပါပြီ။

လူပျို...ခါဝးယုဂ်ဖူ.မိင်ဖူ.ယွာ
ဆုလေဝ်အံဏူးလှ်ခိက်သာ
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...လူအမည်နှင့် နေရပ်ကိုသိရပါပြီ၊ အချိန်တန်ပြီဖြစ်လို့ သွားစရာရှိတာ သွားကြစို့ရဲ့။

အပျို...ဖိုင်သာလီ.ဝင်လီသေဝ်
ဝင်ဝင်လယုဏ်မိုလေဝဲ။
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...လမ်းလေးသွယ် ဆိပ်ကမ်း လေးဆိပ် ရှိသည့်အနက် လယ်လမ်းကိုလိုက်ပြီးတော့ ဘယ် ဆိပ်ကမ်းကို ဆိုက်ပါသလဲ?။ (အော်ပွဲ သီချင်း လေးမျိုး၊ လေးစားရှိသည့် အနက် ဘယ်သီချင်းမျိုးကို ပြိုင်လိုသလဲလို့ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။) ရှင်းလင်းချက်။ ။ ကဗျာ လင်္ကာ ဉာဏ်စွမ်း စာပေ ဗဟုသုတ ပြိုင်ဆိုင် ရာမှာ အမျိုးသမီးတွေဟာ အမျိုးသားတွေထက်ကို သာတယ်လို့သိရပါတယ်။

အော်ပွဲ ကဗျာလင်္ကာ တေးသီချင်း တွေကိုအပြန်အလှန်သီဆိုကြတဲ့အခါမှာလေးဆင့် လေးမျိုး ရှိတယ်၊ တဒေသနဲ့ တဒေသ မတူကြဘူး။ ကွဲပြားပါတယ်။ ကော့ကရိတ်နယ်အရှေ့ပိုးကရင်တွေက အော်ပွဲသီချင်းကို အရှေ့ပိုးကရင်ဘာသာနဲ့ အဆင့်လေးဆင့် အမျိုးလေးမျိုးခွဲထားပါတယ်။

(၁)ပပ်လှ်ဏင် (ပေါ်လနောင့်) အပျော်တမ်းအနေနဲ့ ဖွဲ့ဆိုတဲ့သီချင်းမှာ...

လူပျို...ဝးသာဖူထောင်ဖေါဟ်ယုခါင့်

ချော်လှဲယားခိုင်ယိုင်ခေါက်ခါင့်
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...ချစ်နှမကို
မောင်ကြီးနောက်သို့ လိုက်ပါလိုတဲ့
ဆန္ဒနဲ့ ရှေ့နောက် ထမ်းပိုး ဖို့ အတွက်
အဆင်သင့်ပြုလုပ် ထားပါရ စေ။

အပျို... ဖူ.မေံယာလင်ဆိုင်လိုမိင်
လင်ခါင့်ခဝ်ကဲမေံခေါက်သိင်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...နှမရဲ့ရှေ့မှာ
တော့တမျိုး နားဝင်ချိုအောင် ပြောပြ
ပေမဲ့ နောက်ကွယ်ရာမှာတော့မနပ်မနူး
တဲ့ ဆန်ထမ်းလို ဖြစ်မှာ စိုးရိမ် လှပါ
တယ်။
ရှင်းလင်းချက်။ ။ ‘ပေါ်လာနောင်’
သီချင်းမှာနှစ်ကြော့သီချင်းသာ ဖြစ်
ပါတယ်။

(၂) ယွဲဖာဒော်-ယွဲဖာဒိုး- လွမ်းခြင်း၊
တမ်းခြင်း။

လူပျို...မူ.မေံဟူးလင်ကံင်းဃောင်းကျာင်
ဃူးလင်ခါတ်သုတ်၊ဇေကျာ်သာင့်
ခဝ်လယ်ဖူ.ပါလင်ယူးယိုင်
ယူ.သာဇေကျာ်ဂျတ်ထဝ်မိုင်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့... နေမင်းဟာ
အင်းရှဲတဖက်အစွန်သို့ ရောက်နေပြီဖြစ်
လို့ နေဝင်ခါနီးမှာ အလွန်သာယာ ကြည်
နူး စရာကောင်းတဲ့ ခါတ်သုတ်စေတီ
တော်နဲ့ ရှမ်းစေတီကိုမြင်ရတယ်။ ဒီလို
သာမောဘွယ် ရှုခင်းကို မြင်နေရတဲ့
ကာလလေးမှာ အဝေးတနေရာကို
ရောက်နေတဲ့ မောင်ကြီးရဲ့ ချစ်နှမ
သက်လျာလေးဟာ ဘယ်နေရာမှာများ
ရှိနေမလဲနော်။ တခါတည်း ကရဝိတ်၊
ကြိုးကြာငှက်ကလေးတွေရဲ့ စိုးစီ
သီကျူးတဲ့ အသံကို ကြားရပြန်တော့
ချစ်သဲလျာနှမလေးကို လွမ်းလွန်းလို့
နေပါတယ်။

အပျို... လိုယိုယေဝ်.သိင်းလးဖျပ်.
သိင်းထဝ်ကံင်အိုလးလိုအို
ယေဝ်.ဝါ်ကံင်ဆေဝ်သီးထိုဝ်
သာအိုဇေကံင်အးကျးဖဝ်.

ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...ဒီအချိန်
ဒီရာသီမှာ ရော်ရွက်ဝါလေးတွေ ကြွ
ကျကာ မြေခဲတဲ့ကာလမို့ မြင့်မားပင်
စည် အချို.မှာ ရွက်ဝါလေးများ
ကင်းမဲ့နေတာကို လှမ်းမြင်ရပါတယ်။
လွမ်းမောစရာရှုခင်းကို ရှုစားရင်းက
တပြိုင်တည်း ယောက်ျားပီသ ၊ ကြည်မြ
ရုပ်သွင်၊ ဆေးမှင်နီနဲ့တင့်တယ်လှတဲ့
မောင်ကြီးကို သတိရလျက်နဲ့ ဘဝ...
ဘဝတိုင်းမှာ ပေါင်းရပါစေကြောင်းကို
စက္ကန့် မလပ် စိတ်စောလျက် ရှိနေ
ပါတယ် ရှင်။

ရှင်းလင်းချက်။ ။ယွဲဖာဒိုးသီချင်း
ဟာ လေးကျော့သီချင်းဖြစ်ပါတယ်။

(၃) ယုံး (ယုင်း) ပြဿနာအမေးအဖြေ
စကားထာ အမေးအဖြေ ပညာစွမ်းပြတဲ့
သီချင်း။

အပျို... လာလိုဝိုင်းဖင်မူသိုင့်ဆို
လိုကပ်ကံင်မူ.ဖင်ဃွေ.ကီ.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့... တလမှာ
နေမင်းရဲ့ အလင်းရောင်ဟာနေ့သုံးဆယ်
ဖြာသည်ဆိုအံ့။တကပ် တကမ္ဘာမှာ
ဆိုရင် နေ့များဘယ်လောက် အလင်းရ
မလဲ မောင်ကြီးရယ်?။

လူပျို... လာလိုဝိုင်းဖင်မူ.သိုင့်ဆို
လိုကပ်ကံင်မူ.ထသါနွဲနွဲကီ.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့... တလမှာ
နေ့ပေါင်းသုံးဆယ်ရဲ့ အလင်းရောင်ကို
ရခဲ့သည်ဖြစ်ပေမဲ့လည်းတကပ်တကမ္ဘာ
လုံးမှာတော့ နေ့ပေါင်းခုနှစ်နေ့သာ
အလင်းရောင်ရပါတယ် နှမငယ်ရယ်။
(နေ့ပေါင်းခုနှစ်နေ့မှာ တနင်္ဂနွေနေ့မှ
စနေနေ့အထိကို ဆိုလိုရည်ညွှန်းခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။)

ရှင်းလင်းချက်။ ။ယုံးသီချင်း ပျိုမေ
လေးတွေ အရင်မေးရတဲ့ သီချင်းဖြစ်ပါ
တယ်။

(၄) တာရူးဖာဒိုး(သာခေါက်ဖာဒော်)
သီချင်းကြီးဇာတ်နိပါတ်များ။

အပျို...ကျာ်ထာင်ဖဝ်.ကျာ်လိုဟယုလို
ယူ.လင်ထေံထာင်ညုလုက်ဖိုင်.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့...ပရိတ်နိဗ္ဗာန်
စံတော်မူသွားပြီဖြစ်တဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
ဘုရားဟာ နောက်တဖန် လောကကြီး
ဆီသို့ ဘယ်တော့မျှ ပြန်လာတော့မှာ
မဟုတ်တဲ့အတွက် လောကတခွင် ဗုဒ္ဓ
ရောင်ခြည်ကွယ်ပျောက်၊ ဆိတ်သုဉ်း
သွားတဲ့အတွက် လွမ်းဆွတ်တမ်းတ
နေရပါတယ် မောင်ကြီးရယ်။

လူပျို...ထံင့်ဇေဟ်ကျာ်ဂေါ်တွာ
ဗျာ်သုတ်မွဲ.ကျာ်အရိယာ.
ဗမာလိုအဓိပ္ပါယ်ကတော့ ...မစိုးရဲ့ပါနဲ့
နှမရယ်။ သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာ
ဝင်ဆင်းရဲမှ၊ ထွက်မြောက် စွမ်းဆောင်
ခေမာဘောင်သို့ ခေါ်ဆောင်ပြီး ကျေးဇူး
ပြုသွားတဲ့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသခင်
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားပြီဖြစ်ပေမဲ့ လည်း
တို့တတွေအပါအဝင်၊ ဝေနေယျသတ္တဝါ
အပေါင်းတို့ကို သံသရာဝင်ဆင်းရဲက
လွတ်မြောက်ရန် ကယ်တင်နိုင်ဖို့ အရီ
မေတ္တ ယျမြတ်စွာဘုရားပွင့်ရန် ရှိပါ
သေးတယ်။ အရီမေတ္တယျဘုရား အရှင်
ကို စောင့်မျှော်ကြပါစို့။

ရှင်းလင်းချက်။ ။လာခိုးဖာဒိုးမှာ နှစ်
ကျော့သီချင်းဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်လူ
ငယ်တွေဟာ အော်ပွဲသီချင်းကို စတုတ္ထ
အဆင့်အထိအောင်တက်ပြီး ပြိုင်ကြသူ
တွေ အလွန်ရှားပါးပါတယ်။ပဌမဖြစ်တဲ့
‘ပေါ်လာနောင်’မဟုတ်ရင် ‘ယွဲဖာဒိုး’
တွေကို ဘဲ သီဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။

သံလွင်မြစ်ရဲ့ အနောက်ဖက်
ကမ်းက အရှေ့ပိုင်းကရင်တွေကတော့
အော်ပွဲသီချင်းတွေကို တမျိုးလျှင်
လေးဆင့် ခွဲထားပါတယ်။

- (၁) ယွဲဖာဒိုး (ယွဲဖာဒော်) ရိုးရိုး
သီချင်း၊ ကာလပေါ် သီချင်း။
- (၂) လုံခိုက်မေး (လံ.ခါမေံ) သီချင်းကြီး။
- (၃) ထာခိုးဖာဒိုး (သာခေါက်ဖာ.ဒော်)
ဇာတ်နိပါတ် နှင့်
- (၄) မုဆိတ် (မဒုဆွာ်) ပင်လယ် ကူး

ဇာတ်နိပါတ် ရာဇဝင် သမိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အော်ပွဲရဲ့အစဉ်အလာ အရ အပျိုလူပျို တယောက်နဲ့ တယောက် ချစ်ခင်ရင်းနှီးလာကြတဲ့အခါမှာ (အင်းလယ်ယှပ်.) အောင်းလယ်ရှော ခေါ် အမှတ်တရ ပစ္စည်းတွေလဲလှယ်ထား တတ်ကြတယ်။ လူပျိုတွေဟာ လဲလှယ် တဲ့ပစ္စည်းကိုယူပြီး အပျိုအိမ်အထိ လိုက် သွားကာ ဆက်လက်ချစ်ရေးဆိုကြ တယ်။ ရှေးကတော့ အော်ပွဲကို ထူးထူး ချွန်ချွန်ပြိုင်ကြတဲ့အခါလူတွေအများကြီး လာရောက် နားထောင်ကြပါတယ်။ ကြိုက်နှစ်သက်ရာဘက် ရွေးပြီးအားပေး ကြ ဆုငွေတွေပေးကြနဲ့ပေါ့။ ပြိုင်တဲ့သူ ကလည်း အလျှော့မပေးဘူး။ အကြိတ် အနယ်ကို ပြိုင်ကြတာ အားပေးတဲ့ လူကြီးတွေကလည်း ပေစာထုတ်တွေ ယူလာကျမ်းဂန်ထဲကအကိုးအကားတွေ ဖတ်ပြနဲ့ နည်းပေးလမ်းပြ ကူညီကြ တယ်။ မနက်မိုးသောက်ချိန်ရောက်မှ အော်ပွဲ ပြီးဆုံးပါတယ်။ အော်ပွဲကို မိဘတွေက လာရောက်ကြည့်ရှု နားထောင်ကြတယ်။ သမက်လောင်း၊ ချွေးမ လောင်းတွေကို ကြိုတင် ကြည့်ရှု ရွေးချယ်ကြတယ်ပေါ့။ သားသမီးတွေ ကို လည်း ကြင်ဖက်အရွေးမမှားစေဘို့ သွန်သင်ကြပါတယ်။ အတန်းအစား မရွေး မျိုးရိုးစဉ်ဆက်မရွေးပါဝင်နိုင်တဲ့ ကာယ၊ ဉာဏ စွမ်းရည်ကို အဓိကထား ပြီး ချစ်သူရွေးတဲ့၊ အရှေ့ပိုးကရင်တို့ရဲ့ ဓလေ့ထုံးစံ အော်ပွဲ (သြပွဲ)ဟာ အလေး အမြတ်ထားရမဲ့ ကိစ္စပင် ဖြစ်ပါတယ်။ အခုဒီစာကိုရေးပြီး သမိုင်းပြုစုတဲ့ အခု ကာလမှာအော်ပွဲကျင်းပတာ တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်သလောက် ရှိနေပါပြီ။

□စာမျက်နှာ(၇)မှအဆက်၊

၁၉၆၄ ခုနှစ် ပြာသိုလ်လဆန်း (၁) ရက်နေ့၊ ကရင်နှစ်သစ်ကူး အခါ သမယ တွင် “ဆရာကြီးစောမြသိန်း” (၁၉၃၈၊ အောက်လွတ်တော် အမတ်ဟောင်း)၊ သည် “ဒေါင်းမင်း” အလွတ်ပညာသင် ကျောင်းဖွင့်လှစ် နေစဉ်၊ ဆရာကြီး အား မေးမြန်းကြည့်ရာ ထိုစဉ်က ကရင် ခေါင်းဆောင်များ၏ အဓိက တောင်းဆို နေသည်မှာ၊ “အမျိုးသားနေ့” ပင်ဖြစ် ကြောင်း၊ သို့သော် အမျိုးသားနေ့ကို သတ် မှတ်ခြင်းဖြင့် ရှုတ်ထွေးလာနိုင်သော နိုင်ငံရေးကိစ္စများကို ရှောင်ရှားလို သဖြင့်၊ “အစိုးရအဖွဲ့က” “နှစ်သစ်ကူး” နေ့ကို ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောပြခဲ့ ဖူးပါသည်။ သို့သော် “နှစ်သစ်ကူး” ရက်ကို လည်း သတ်မှတ် ပေးရန်၊ ဒေါကလူ အသင်းနှင့် တကွ ကရင် ပါလီမန် အမတ် များက၊ ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုများ ရှိခဲ့သည်ကို ကရင်ရိုးရာ ပြက္ခဒိန်ဖော်ထုတ်ရေး ကော်မီတီ ၏ စာတမ်းအရသိရှိပါသည်။ ဒေါကလူ အသင်းကြီးသည် “ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ ကို ရွေးချယ်ရန်၊ အရှေ့တောင်တန်း ဒေသနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှ ကရင် လူကြီးများကို ခေါ်ယူညှိနှိုင်းခဲ့ကြောင်း အရှေ့တောင်တန်းဒေသမှ ကရင်များက ကရင်ရိုးရာပြက္ခဒိန်ကို တင်ပြကြသည်။ ကိုယ်စားလှယ် များအတွင်း၌လည်း နှစ်သစ်ကူးရက် သတ်မှတ် ရေးကို အမျိုးမျိုးတင်ပြကြသည်။ သို့သော် ပြာသိုလ်လဆန်းတရက်ကို ရွေးချယ် သော အုပ်စုက၊ မဲအများစုရသဖြင့် ထိုရက်ကို အတည်ပြုခဲ့ ကြလေသည်။ သို့သော် စာတမ်းက တိကျစွာ မဖော်ပြ သော အချက်မှာ ပြာသိုလ်လဆန်း(၁) ရက် သတ်မှတ်ရာတွင်၊ ကရင် ပြက္ခ ဒိန်ကို အခြေခံသော ရက်လား?၊ မြန်မာ ပြက္ခဒိန်ကို အခြေခံသော ရက်လား? တို့ပင် ဖြစ်သည်။

စာတမ်း၏ တနေရာတွင် အဆိုပါ နှစ်သစ်ရက်သတ်မှတ်ရန်၊ အခြေခံသော ပြက္ခဒိန်မှာ နယ်ချဲ့

အင်္ဂလိပ်တို့က အသိအမှတ်ပြုသော ကြောင့် ဟု ဆိုထားသည်။

သို့သော် ဖိုးလေးတေး၏ ပြက္ခဒိန်များ ဖြစ်လေမလားဟူ၍ ထင်စရာရှိသည်။ အကယ်၍ ဖိုးလေး တေး ရေးဆွဲသော ပြက္ခဒိန်မှန်လျှင်၊ ထိုကိစ္စသည် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့ကို အပစ်မဆိုသာပါ။ မိမိတို့အမျိုးသား အတွင်း အမှားအယွင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက် ချရပေမည်။

မျက်မှောက်ခေတ် ကာလတွင် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့ကို နှစ်မျိုး နှစ်စား ကျင်းပနေရာ ၁၉၆၄ခုနှစ် ကတည်းက ဖြစ်၍ နှစ်ပေါင်း(၃၀)ပင် ရှိချေပြီ ဖြစ်သည်။ တပို့တွဲလ နှစ်သစ်ကူးနေ့ကို “စောဟန်တာသာမွှေး” မှုဆိုးကော်ကဆာ က ယူဆောင်လာပြီး၊ အခြေခံထားသော ပြက္ခဒိန်ကိုလည်း အနံ့အပြား ဖြန့်ဝေ ခဲ့ပါသည်။ ထိုကာလက ‘ဟံတာသာမွှေး’ ၏ အညံ့ခံရေး နိုင်ငံရေး ရပ်တည်ချက် ကိုကရင်လူထုက လက်ခံစရာ မရှိသည့် အတွက် သူ၏ တပို့တွဲလဆောင်ရွက် ချက် သည်လည်း ထိရောက်မှု မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်သည်၊ အမျိုးသားထုအတွင်း နှစ်ခြမ်းကွဲသွား စေတော့သည်။ ဤကိစ္စသည်၊ ကရင် အမျိုးသားများအတွင်း ဖြေရှင်းရန် ရှိသော ပြဿနာအရပ်ရပ်အနက်၊ တခု ဖြစ်လေသည်။

ကရင်အမျိုးသား ရိုးရာ ပြက္ခဒိန် ကော်မီတီက တင်ပြထားသော ကရင်ရိုးရာပြက္ခဒိန်သည်၊ အဖက်ဖက်မှ ပြည့်စုံသည်ဟု ယူဆပါသည်။ မိမိတို့ ရိုးရာဖြစ်၍လည်း ဂုဏ်ယူအပ်သလို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်အပ် လှပေ သည်။ ထိုပြက္ခဒိန်ကို အခါသင့်လျှင် ဖော် ပြပေးမည်ဖြစ်ပြီး အများလေ့လာရန် လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကရင်အမျိုးသား များအတွင်း ရှေးပဝေဏသီကစ၍ တည်ရှိခဲ့သော အတတ်ပညာများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသား လက္ခဏာကို ခိုင်မြဲစေရန် ကြိုးစားသင့် လှကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

နန်းကြာကြာထွေး
သင်းပျံမွှေး

ဗုဒ္ဓဘာသာပြန်ပွားခြင်းနှင့်ရဟန်းစာဆိုတော်များ

အရှေ့ပိုးကရင် ဗုဒ္ဓဘာသာ အပေါင်းတို့၏ ကြည်ညိုကိုးကွယ်ခြင်း ခံရပြီး၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော် အရှင်အဖြစ် နှလုံးသည်းပွတ်ထဲ၌ အစဉ်အသိအမှတ် ပြုထားသော၊ ပဋ္ဌမရဟန်းတော်မှာ၊ (ဖူကျိုက်တာမိတ်) ဖူကျိုက်တာမိတ် ဖြစ်သည်။ ဖူကျိုက်တာမိတ်သည်၊ အရှေ့ပိုးကရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ အတွက် ကြီးမြတ်သော၊ ဂုဏ်အင်နှစ် ရပ်ကို၊ စွမ်းဆောင်ပေးခဲ့ သော၊ ရဟန်းအကျော် အမော်ဖြစ်သည်။

ပဋ္ဌမကြီးမားသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်မှာ၊ ကရင်လူမျိုးတို့အား ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ခွင့်ပြုပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ သာသနာ့တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိ ခြင်းနှင့် ဒုတိယကြီးမြတ်သည့် ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်မှာ ဖူကျိုက်တာမိတ်သည် မှေးမှန်နေပြီး တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ် လုနီးဖြစ်နေသော၊ ရှေးဟောင်း အရှေ့ပိုး ကရင် စာပေကို၊ ဒုတိယခေတ်အဖြစ် ပြန်လည်ထုတ် ဖော်တည်ဆောက်ယူနိုင် ခြင်း ဖြစ်နိုင်လေသည်။

ဖူကျိုက်တာမိတ်သည်။ “အရှေ့ပိုးကရင်(၅၂)ဗုဒ္ဓဘာသာ စာဆိုအကျော်၊ ရဟန်းတော်များနှင့် စာပေအကြောင်း ကျမ်းကျင်သူ ကရင်လူမျိုးတို့ထံ တွင်၊ ပဋ္ဌမဦးဆုံး မြင့်မြတ်သည့် ရဟန်း ဘောင်သို့ ဝင်ခွင့်ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်လေသည်။

ဂျိုင်းမြစ်၊ ဟောင်သရောမြစ်၊ လှိုင်းဘွဲမြစ်၊ ဘားအံမြို့နယ်နှင့် ကော့က ရိတ်မြို့နယ်တို့ ဆုံရာအရပ်တွင် “ဂျိုင်း” ဟု အမည်တွင်သော ရွာတရွာရှိပါ သည်။ “ဂျိုင်း” ရွာသည်၊ တခေတ်တခါက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာသုံးပါးကို ရည်သန်၍၊ ဖူကျိုက်တာမိတ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ ထွန်းကားစေရန်၊ သာ သနာပြုအောင်မြေချခဲ့ သည့် နေရာ ဖြစ်ပါသည်။ “ဂျိုင်း” ရွာကလေး၏

တည်နေပုံမှာ၊ ခုံရင်းနယ်မှ ဒါယိကာများ ဒေါနတောင်တန်း တောင်ကြောတ လျှောက်တွင် နေထိုင်ကြသော၊ ဒါယိကာ၊ ဒါယိကာမများ၊ လာရောက် ရ လွယ်ကူစေပြီး၊ စခန်းဆုံရာ ဗဟို အချက်အခြာကျပါသည်။ သာသနာ ပြုရန် အသင့်လျော်ဆုံးသော၊ အရပ် အဖြစ်တည်ရှိ နေ၍၊ ဖူကျိုက် တာ မိတ်က သာသနာ့အောင်မြေအဖြစ် ရွေးချယ်သည့်၊ သစ်ပင်ကြီးများ မှိုင်း မှိုင်းညိုညို အုပ်ဆိုင်လျက် ရှိကာ၊ မြစ်ကမ်းနဖူးပေါ်တွင် မေးတင်၍ ဉာဏ် တော်(၁၂)တောင် အမြင့်ရှိသည့် စေတီ တော် (၃)ဆူကို ဖူးတွေ့နိုင်ပါသည်။ စေတီတော် (၃)ဆူမှာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာသုံးပါးကို ရည်ညွှန်း၍ တည်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ရှေးက စေတီတော်(၃)ဆူ၏ ပရဂုဏ် မျက်နှာစာရှေ့တွင်၊ ဆင်ရုပ်တု (၃)ခု ရှိ ခဲ့ ဘူးပါသည်။ သဘာဝပေယောဂ ဖြစ်သည့် မြစ်ကမ်းပါးရေတိုက်စားသည် တွင်၊ ကမ်းပြို၍ ဆင်ရုပ် (၃)ရုပ် စလုံး ရေထဲသို့ပါသွားသဖြင့်၊ ယနေ့ထို ဆင်ရုပ်များကို မတွေ့မြင်နိုင်တော့ပါ။ “ဂျိုင်း” အရပ်သို့ ဖူကျိုက်တာမိတ်ကို ဆင်ဖြင့်ပင့်ဆောင်လာခဲ့သည်။ အထိမ်း အမှတ်အဖြစ် ဆင်ရုပ်ထားရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ နှစ်ကေခွဲခန့် ကျယ်ဝန်းသည့် မြေနေရာအပေါ်တွင်၊ ဖူးကျိုက်တာမိတ် သီတင်းသုံးခဲ့သော၊ တိုက်ကျောင်းတဆောင်နှင့် (ဘာလီ ပင်)ခေါ် နိဗ္ဗာန်ကျောင်းရှိ သည်။ ကျောင်းဝင်းအတွင်း သာသနိက အ ဆောက်အဦ များ စွာရှိသည်။ အတောင် (၈၀) ပတ်လည်ရှိပြီး တိုင်ပေါင်း (၆၄)တိုင်နှင့် ခေါင်(၃)ဆင့်ရှိ သော တိုက်ကျောင်းပေါ်တွင်၊ ရှေးကဖူကျိုက် တာမိတ်ရေးသားခဲ့သည့် ပေစာများ၊ ဖူ ကျိုက်တာမိတ်၏ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများနှင့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများ ကို၊ စံနစ်တကျ သိမ်းစည်းထားရှိသည်။

ထူးခြားသည့်အချက်တခုမှာ “သက္ကရာဇ် ၁၂၆၀ပြည့်နှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း (၁၄)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင်၊ ထုလုပ်လှူဒါန်းသည်ဟု မွန်ဘာသာဖြင့် ကဗွည်းထိုးထားသော အဆင့်(၇)ဆင့်ပါ အမြင့်ဆယ်ပေခန့် ရှိသော တံခွန်တိုင်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ သရက်တောရွာနေ ဗိန္ဓောဆရာကြီး ဦးမုန်၏ အလှူဟု သိရှိရသည်။ တံခွန်တိုင်၏ တဆင့်စီတွင်၊ စရွေးကိုက် ပွတ်လုံးတို့ဖြင့် အရစ်ဖော်ထားကာ အဆင့်တိုင်းအရစ်တိုင်းတွင်၊ ဆင်ရုပ် မြင်းရုပ်၊ နတ်ရုပ်အမျိုးမျိုးနှင့် ပန်းနွယ် ပန်းခက်များကို အနုစိတ်လက်ယာဖြင့် ထွင်းထုထားသည်။ တဆင့်စီစွတ်၍ ဆင့်ထားသောတံခွန်တိုင်မှာ သာမန် တံခွန်တိုင်နှင့်မတူဘဲ ခြားနားနေပါ သည်။ ကျောင်းဝင်းထဲတွင် အခြား သာသနိက အဆောက်အဦများနှင့် ဉာဏ်တော် (၁၇)တောင်ရှိသော စေတီ တော်တဆူလည်းရှိသေးသည်။ ကျောင်း ဝင်းတောင်ဘက် အရှေ့တွင် အုင့်ဖိနပ်ခုံ လေးတောင်၊ ကျောက်တိုင် (၆)တောင် နှင့် (၅)တောင်တမိုက်အရပ်တော်ရှိ သည့် ဖူကျိုက်တာမိတ် ရုပ်တုရှိပါ သည်။ ဖူးကျိုက်တာမိတ်အထိမ်းအမှတ် အဖြစ် ကျောက်တိုင် စိုက်ထူထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အင်းဝ ဘုရင်မှ ချီး မြှင့် ဆက်ကပ်ခဲ့သည် ဆိုသော “ရာဇဂုရု” တံဆိပ်တော် ရွှေပြားမှာမူ ဖူကျိုက်တာ မိတ်၏ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများထဲ တွင် မတွေ့နိုင်တော့ပါ။ ၎င်းရွှေပြား လိပ်ကို အရည်ကျိုပြီး ဓမ္မဓရယ် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက ဖျက်ဆီးသွားသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

သံဃာ့မကိုဋ်ဖူတာမိတ် အကြောင်း

ကောဇာသက္ကရာဇ်(၁၀၈၀) ပြည့်နှစ် လောက်၌ ဇွဲကပင် တောင် ရိပ်တွင် ကွန်းခိုသည့် ခုံရင်းနယ်၌ မထင် မရှားသော (နောင်တွင် ကော့သန်ခါ)

ပို:ကရင်ဘာသာသို့ အဆင့်ဆင့် ပြန်ဆိုရသော ခက်ခဲနက်နဲသည့် ပိဋကပ်ကျမ်းများအား ပြန်ဆိုနိုင်ခြင်းကို ထောက်လျှင် သုဝဏ္ဏဘုံမိခေတ် မရောက် ခင်ကတည်းက ကရင် အမျိုးသားများ ရဟန်းတော်များ ရှိခဲ့ ကြပေမည်။ လူမျိုးရေး ဖိနှိပ်မှုအရ သော်ငှား၊ နိုင်ငံရေးအရဖိနှိပ်ထား၍ သော်ငှား၊ ထိုအချိန်ကရှင်နန္ဒမာလာ ရဟန်းဘောင်ဝင် ခွင့် ပြုခြင်းမှ တားမြစ်ထားခြင်းသာဖြစ်မည်။ ကရင်လူမျိုး ရဟန်းဆက်သည် ထိုကာလတွင် ပြတ်သွားဟန် တူပါ သည်။ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်သည်၊ ကျမ်းပြုသူ၏ဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ် ပေါ်စေသည်မဟုတ်။ သမိုင်းရေးစီ ကြောင်းသည် မည်သည့် ပယောဂမှ မပါဘဲ၊ အစဉ်စီးဆင်းမည်သာဖြစ်သည်။ ကျမ်းပြုသူ၏ဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ် ရေးသည့်သမိုင်းပါ အချက်အလက် ကြောင့်ကျမ်းပြုသူ သမိုင်းတရားခံ ဖြစ်ရပါမည်။ သမိုင်းဆိုင်ရာ အချက် အလက်များကို သွေဖီ ဖုံးကွယ်ခြင်း သည် အပြစ်ကြီး၏။

ရှင်နန္ဒမာလာသည် စာပေ ကျမ်းဂန်များ တတ်မြောက်ပြီဖြစ်သည်။ ကရင်လူမျိုးများ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ခွင့်မရှိဆိုခြင်းကို မည်သည့် ကျမ်း ဂန်ထဲမှာမှ မတွေ့ရှိရပါ။ မည်သည့် လူမျိုးမဆိုအတန်းအစားမရွေး သိက္ခာ ပုဒ်နှင့်အညီ၊ ရဟန်းပြုခွင့်ရှိကြောင်း သာသနာစည်ပင်အောင် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိကြောင်း များသာတွေ့ရသည်။ ရဟန်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်ထား ပြီဖြစ်သော ရှင်နန္ဒမာလာသည်။ ဤဒေသမျိုးတွင် ရဟန်းပြုခွင့်မရနိုင်၊ ရဟန်းပြု၍ရသည့် ဒေသို့သွားပြီးရဟန်းပြုအံ့ ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် သင်္ဃန်း ပရိက္ခရာကို လွယ်ပြီး မော်လမြိုင်မှတစ်ဆင့် ရေ ကြောင်း ခရီးဖြင့်၊ ဒဂုံသို့၊ ဒဂုံမှအင်းဝသို့ လှေဖြင့်ဆန်တက်လေသည်။ အင်းဝရှိ သာသနာပိုင် သံဃာ့ရာဇာထံ ဝင် ရောက် ဖူးမျှော်၍ ရဟန်းဘောင်သို့

ဝင်ချင်ကြောင်း၊ လျှောက်ထားသဖြင့် အင်းဝဘုရင် မိဖုရားတပါး (အမည် မသိရ)က ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယိကာ ခံသဖြင့် ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ခွင့်ရသည်။ ရဟန်းဘွဲ့တော်မှာ အရှင်နန္ဒမာလာ ပင်ဖြစ်ပါသည်။

အရှင်နန္ဒမာလာသည်၊ အင်းဝ နေပြည်တော်တွင်၊ စာပေများကို ဆက် လက်၍သင်ကြားဆည်းပူးသည်။ ရဟန်း ငါးဝါအရတွင် စာပြန်ပွဲ၌ နိကာယ်ကျမ်း များကို ထူးချွန်စွာဖြေဆိုအောင်မြင် သည်။ စာပေဖက်တွင် ထူးချွန်သော အရှင်နန္ဒမာလာအား အင်းဝဘုရင်က “နန္ဒမာလာ သမိဗ္ဗ ကောဝိဒ ရာဇဂုရု” ဘွဲ့တော် ချီးမြှင့်ဆက်ကပ်လေသည်။ မြန်မာစာပေကို သင်ရိုးကျွတ် တတ် မြောက်ပြီး ပိဋကပ်စာပေကိုလည်း ထူး ချွန်စွာ တတ်မြောက်သောကြောင့် အင်းဝ နေပြည်တော်တွင် အရှင်နန္ဒ မာလာသည် ထင်ရှားကျော် ကြားသော ကရင်အမျိုးသား ရဟန်းတပါးအဖြစ် ဂုဏ်ရှိန်ဖြင့်ခံလေသည်။ ထိုမှအရှင်နန္ဒ မာလာသည်၊ မိမိတို့ကရင်အမျိုးသား များ အရပ်ဒေသတွင် သာသနာပြုရန် ရည်ရွယ်ပြီး အင်းဝနေပြည်တော်မှ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ တတ်ကျွမ်းခဲ့သော စာပေများကို “သန်ကပိုင်” ကျောင်း တွင် သုံးဝါခန့် စာပေသင်ကြားပို့ချခဲ့ သည်ဟု အချို့သော ကျမ်းများက ဆိုထားပါသည်။ ထို့နောက်ဇာတိချက် ကြွ မွေးရပ်မြေဖြစ်သော ဇွဲကပင် တောင်ရိပ်ခိုသည် ဒုံရင်းနယ်ရှိ ရွာ ကလေးတွင် ပြန်လည်သီတင်းသုံးကာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သည်။ ကရင်အမျိုးသား အပေါင်း တို့သည် ငါတို့အမျိုးသားထဲမှ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ရှိပြီ တို့တစ်တွေ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြရပြီဟု ဝမ်းသာပီတိဖြစ် လျက် ကျောင်းတဆောင်ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းကာ၊ အရှင် နန္ဒမာလာအား သီတင်းသုံးစေပြီး ကိုးကွယ်ကြလေ သည်။ ပါတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများလည်း ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ကုသိုလ်

ကောင်းမှုများ လာရောက်ပြုကြသည်။ အရှင်နန္ဒမာလာမှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား ရဟန်း ပြုပေးလေရာ၊ သူ သီတင်းသုံးသော ကျောင်းတွင်၊ ရဟန်း၊ သာမဏေများဖြင့် စည်ပင် ဝေဆာနေလေသည်။ အရှင်နန္ဒ မာလာ သီတင်းသုံးကျောင်းထိုင်သည့် ရွာသည်လည်း “ကော့သန်ခါ” ရွာဟု အမည်တွင်လေသည်။ ကော့သန်ခါ ရွာကို ဆီလျှော်အောင်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရပါလျှင် ရဟန်းသံဃာများ သီတင်းသုံးရာတောတန်းဟု အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။ ကရင်အမျိုးသားအ ပေါင်းတို့သည် အရှင်နန္ဒမာလာအား ရဟန်းဘွဲ့အမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမရှိလှ ပေ၊ ကြီးမြတ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှင် အဖြစ် ဖူကျိုက်တာမိုက်၊ ဖူတာမိုက် ဟူ၍သာ တလေးတစား ခေါ်ဝေါ်ကြ သည်။ ထိုအချိန်မှစတင်ပြီး ဇွဲက ပင်တောင်ရိပ်ခို ဒုံရင်းနယ်တစ်ဝိုက်ရှိ ကရင်အမျိုးသား အပေါင်းတို့သည် ကရင်လူမျိုးများထဲမှ အဦးဆုံးသော ကျေးဇူးရှင်သံဃာ့မကိုဋ်အဖြစ် ဖူကျိုက် တာမိုက်အား အသိအမှတ်ပြုကြကုန် သည်။

ဖူကျိုက်တာမိုက်၏ ကျေးဇူး တော်ကြောင့် ကရင်အမျိုးသားတို့သည်၊ ရဟန်းဘောင်ဝင်ခွင့်၊ သာသနာပြုခွင့်၊ ပရိယတ္တိ စာပေသင်ကြားခွင့် ရရှိ သွားသောသတင်းသည် ကရင်အမျိုး သားများ နေထိုင်ရာဒေသတလျှောက် ပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။ ကရင်အမျိုး သားထု တရပ်လုံး၏ ရင်တွင်း၌ပီတိ သော မနဿဖြစ်ခြင်းကား ပြောဖွယ် မရှိပြီ။ ကရင်လူမျိုးများရဟန်း ဘောင်ဝင်ခွင့် စာပေ ပရိယတ္တိ သင် ကြားခွင့်ရရှိပြီး ဖူကျိုက်တာမိုက် ဦး ဆောင်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ တာဝန်ကို ထမ်းရွက်နေသည့် သတင်း သည်၊ ဖူကျိုက်တာမိုက်၏ ဆွေမျိုးရင်း ခြာများနေထိုင်သည့် ယိုးဒယားနယ် အတွင်းသို့ လည်းကောင်း သတင်း ရောက်ရှိ သွားလေသည်။ ထိုသတင်း

ကိုကြားသိရသော ဖူကျိုက်တာမိုက်၏ ဆွေမျိုးများသည် ဖူကျိုက်တာမိုက်ကို ပင့်ဆောင်ရန် ကော့သန်ခါရွာသို့ ဆင်းလာလေသည်။ ကော့သန်ခါရွာသို့ ရောက် ပြီး၊ ဖူကျိုက်တာမိုက်အား ဝင်ရောက်ဖူးတွေ့ရာတွင်၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုးရင်းခြာများရှိရာ ယိုးဒယားနယ်စပ် “ဋ္ဌာန်ဝ” သို့ပြန်၍ သာသနာပြုပါရန် တင်လျှောက်ကြလေသည်။ ကော့သန်ခါရွာမှ ဒါယိကာများ ကလည်း ဖူကျိုက်တာမိုက်စတင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးသည့် သာသနာပြုလုပ်ငန်းသည်၊ နနု နယ်နယ်ဖြင့် မရင့်သန်သေးပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ အခြေခိုင်ပါမှ သွားပါရန် ယူအချိန် ဖူကျိုက်သွားပါက သာသနာ ညှိုးနွမ်းသွားမည့် အရေးကို စိုးရိမ်ရပါကြောင်း လျှောက်ထားကြလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ရှိသည်တွင်၊ မိဘ ဆွေမျိုးရင်းခြာ ရှိသော ဒါယိကာနှင့် ကော့သန်ခါရွာရှိ ဒါယိကာတို့ စကားအခြေအတင် ရှိချေ၏။ နောက်ဆုံးတွင် ဋ္ဌာန်ဝမှ ဒါယိကာများ လက်လျော့၍ပြန်သွားကြလေသည်။ “ဋ္ဌာန်ဝ” မှဒါယိကာများ၊ ဋ္ဌာနေသို့ပြန်ရောက်၍ ဖူကျိုက် ကြမလာကြောင်း ကြားသိရသောအခါ ဝမ်းနည်းခြင်းကြီးစွာဖြစ်၍၊ ငိုကြွေးကြလေသည်။ နောက်ထပ်တဖန် ဖူကျိုက်တာမိုက်အား မရရအောင်ပင့်ဆောင်မည် ဟူသော၊ အစီအစဉ်ဖြင့် လူသူများကို စုရုံးပြီး၊ ဆင်သုံးကောင်နှင့်အတူ ကော့သန်ခါရွာသို့ နောက်တကြိမ် ထွက်လာပြန်သည်။ ဆွေမျိုးရင်းခြာ ဒါယိကာများသည်၊ ယခုအခေါက် ဖူကျိုက်တာမိုက်အား၊ ရသည့်နည်းဖြင့် ခိုး၍ ပင့်ဆောင်ရန်၊ ဆင်းလာကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ ကော့သန်ခါရွာ အနီးသို့ရောက်သောအခါ တောတန်းကြီးတခုတွင်ခိုနားနေကြသည်။ ၎င်းတို့ ဝင်ရောက်လာသောအရပ်၊ ဆင်များ နားနေ ခဲ့သည့် ကုန်း နေရာကို “ကေဂ် က် ဆင့်” ဆင်ကုန်းဟူ၍ ယနေ့တိုင် ခေါ်ဝေါ်လျက်ရှိသည်။ ဖူးကျိုက်တာမိုက်၏ “ဋ္ဌာန်ဝ” မှ ဆွေ

မျိုးများသည်၊ ညအချိန် လူခြေ တိတ်ချိန်တွင်မှ ဖူးကျိုက်တာမိုက်အား ဝင်ရောက်ဖူးတွေ့၍ ဆွေမျိုး အပေါင်းတို့ရှိရာ “ဋ္ဌာန်ဝ” သို့ ပြန်ကြပါရန်၊ “ဋ္ဌာန်ဝ” နေ ဆွေမျိုးရင်းခြာ ဒါယိကာများမှာ ဖူးကျိုက်တာမိုက် ကြမလာ၍၊ စိတ်နှလုံး ပင်ပန်းခြင်း ကြီးစွာ နှင့် ငိုယိုနေကြပါကြောင်း၊ အထပ်ထပ် လျှောက်ထားကြသောအခါ၊ ဖူးကျိုက်တာမိုက်သည်ဆွေမျိုးရင်းခြာများ ၏၊ ဆန္ဒကို မလွန်ဆန်နိုင် တော့ဘဲ၊ လိုက်ပါသွားရလေသည်။ ထိုအကြောင်း ကိုကျောင်းတွင်ရှိ နေသော၊ ရဟန်း များကကျောင်းဒါယိကာများကိုချက်ခြင်း အကြောင်းကြားပြီး ရှင်းပြပြောဆိုကြ သည်။ ကော့သန်ခါရွာ ဒါယိကာတို့ တ ခဏအတွင်းမှာပင် လူသူစုစည်း၍ လသာသာ အလင်းရောင်အောက်တွင်၊ ထင်ကျန်နေသော ဆင်ခြေရာများကို ကြည့်၍ ဖူကျိုက်နောက်သို့လိုက်ကြ လေသည်။ “ဋ္ဌာန်ဝ” ဒါယိကာများ သည်၊ ညတွင်းချင်းခရီးပြင်းနှင့်ခဲရာ၊ နောက်တနေ့နံနက်တွင်၊ ဂျိုင်းမြစ်၊ ဟောင်းသရောမြစ်၊ လှိုင်းဘွဲမြစ်တို့ဆုံ ရာ အရပ်သို့ရောက်ရှိပြီး၊ စခန်းချ နေလေသည်။ ဖူကျိုက် အတွက် နံနက်ဆွမ်းကို ကပ်သည်။ ထိုစဉ်က မုတ္တမ(၃၂)မြို့ အပါအဝင်၊ ဂျိုင်းမြို့ ဟောင်း နေရာ၊ ကမ်းနား တလင်းပြင်၊ (ခွာင်) ဟုခေါ်ဆိုသောအရပ်တွင်ဖြစ်သည်။ ဖူကျိုက်တာမိုက် ဆွမ်းဘုန်းပေးနေချိန် တွင် နောက်မှလိုက်လာသော၊ ကော့သန် ခါရွာမှ ဒါယိကာများမှီလာလေသည်။ ထိုအခါ နှစ်ဘက်သော ဒါယိကာများ သည်၊ သူ့သံဃာ၊ ကိုယ့်သံဃာ၊ အငြင်းအခုန်၊ အခြေတင်ဖြစ်လျက် တုတ်၊ ဓါး ဆွဲကာ၊ တိုက်ခိုက်ကြမည့် အခြေသို့ပင်ဆိုက်ရောက်လာလေသည်။

ဖူကျိုက် တာမိုက် သည်၊ ဒါယိကာတို့၏ ဖြစ်ပျက်နေသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို မြင်တွေ့ရ သောအခါ၊ ကြီးစွာသော စိတ်နှလုံး ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဒါယိကာများ

ကိုင်ဆောင်ထားသော တုတ်၊ ဓါး များအားချရန် မိန့်တော်မူလေသည်။ ဖူကျိုက်၏ အဆိုအမိန့်ကို နာခံသော ဒါယိကာတို့သည်၊ တုတ်၊ ဓါး များကို ချကာ၊ ဖူကျိုက်၏ အဆိုအမိန့်ကို ငုံ့လင့်နေကြသည်။ ဖူကျိုက်က ငါသည်၊ “ကော့သန်ခါ၊ ဒါယိကာများ ပင့် ဆောင်ရာသို့၊ မလိုက်လိုတော့ပါ။ ထို့အတူ ဒေါနတောင်တန်း “ဋ္ဌာန်ဝ” ဒါယိကာများ ပင့်ဆောင်ရာသို့လည်း ပြန်လိုက်မည်မဟုတ်၊ ဤမြစ်သုံးသွယ် ဆုံ ရာ အရပ် မြေတလင်းတွင်သာ သာသနာ့အောင်မြေအဖြစ်လောကီ၊ လောကုတ္တရာ၊ အကျိုးသည်ပိုးရာဋ္ဌာန အဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ဤ အရပ်ဒေသမှနေ၍ သာသနာစည်ပင် ပြန်ပွား ရန်၊ သာသနာပြုသီတင်းသုံးလျှင် ဒုံရင်းနယ်မှဒါယိကာများအတွက်၎င်း၊ ဒေါနတောင်တန်းပေါ်မှဒါယိကာများအတွက် ၎င်း၊ မြစ်ရိုးတလျှောက်ရှိ ဒါယိကာ အပေါင်းတို့အတွက်၎င်း၊ လာရောက်ရ လွယ်ကူသည်။ သို့ကြောင့် ဤအရပ် ဒေသတွင်ပင်၊ သာသနိက အဆောက် အဦများတည်ဆောက်၍၊ သာသနာပြု သီတင်းသုံးတော်မူမည်ဟု မိန့်ဆို လေသည်။ ထိုသို့မိန့်ဆိုသည်ကို၊ နှစ်ဘက် သော ဒါယိကာတို့ သဘောတူ၍ ဝမ်း မြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်။ ဖူကျိုက် သီတင်းသုံးနိုင်စေရန်၊ ကျောင်းတော် ကြီး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသည်။ “ဂျိုင်း” ကျောင်းတော်ကြီးကို ကော ဇာသက္ကရာဇ် (၁၁၁၁) ခုနှစ်၊ ခရစ် သက္ကရာဇ် (၁၇၄၉) ခုနှစ်တွင် ဆောက် လုပ်ပြီးဆီးသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ “ဂျိုင်း” ကျောင်းတော်ကြီး၌ ဖူကျိုက် တာမိုက်သည်၊ (၄၇) နှစ်တိုင်တိုင် သီ တင်း သုံးတော်မူသည်။ ကောဇာ သက္ကရာဇ် (၁၁၅၈) ခုနှစ်တွင် ဘဝ နတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။ ဖူးကျိုက် တာမိုက် ၏ အလောင်းတော်ကို၊ စံကျောင်းတော် ဆောက်လုပ်ပြီး မျက်မှောက်ခေတ်တိုင်၊ (ဘာ.လီဘင်.) ခေါ် နိဗ္ဗာန်ကျောင်းအဖြစ် ထင်ရှားစွာ

ရှိလေသည်။

“ဂျိုင်း” အရပ်ဒေသသည်၊ ဖူကျိုက်တာမိုက်၏ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် သာသနာထွန်းကားရာ အောင်မြင်အဖြစ် ကျော်ကြားလှပေသည်။ ဖူကျိုက်သည်၊ သာသနာစည်ပင် ပြန့်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်ရင်း မှေးမှိန်နေသော အရှေ့ပိုးကရင်စာပေများကို၊ ပြန်လည် ရေးသားဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ သက္ကရာဇ် (၁၀၄၆)ခုနှစ်က၊ ကရင်အမျိုးသား လင်္ကာဆရာကြီး “ဖူပိုက်ပေါက်” စီရင် ရေးသားခဲ့သော “လိုက်အင်းသင်းမို့” နှင့် “လိုက်သန်စပ်” ကျမ်းများကို ဆက်လက်ဖော်ထုတ်ထိမ်းသိမ်းပြီး တပည့်များကို သင်ကြားပို့ချ သြဝါဒ ပေး ခဲ့သည်။ ဖူကျိုက်တာမိုက်သည်၊ အရှေ့ပိုးကရင်စာပေ ဒုတိယခေတ်ကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သော ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်အဖြစ် ထင်ရှားရစ်လေ သည်။ ဖူကျိုက်တာမိုက် လွန်ပြီးနောက် ပိုင်း “ဖူပိုနွန်း”၊ “ဖူထရဲနံ” စသည့် အဆက်ဆက်သော၊ ကျောင်းထိုင်ဆရာ တော်များသည်၊ အရှေ့ပိုးကရင် စာပေ စည်ပင်ပြန့်ပွားရေး တာဝန်ကို ဆက် လက်တာဝန်ယူ ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြပါ သည်။

ဖူကျိုက်တာမိုက် အကြောင်း ကိုရေးသားထားသော ‘မူ’ နောက် တမူ ရှိနေသေးသည်။ ၎င်းကျမ်းမှာ ကော့ လှိုင်း ဆရာတော် ပြုစုရေးသားသော “သံဃာ” ရှင်းတမ်း ကျမ်းဖြစ်သည်။ ဖူကျိုက်တာမိုက်၏ခေတ်ကိုအင်းဝခေတ် မဟုတ်မူဘဲ၊ ကုန်းဘောင်မင်းဆက် ဘိုးတော်ဘုရားခေတ်ဟု ဖော်ပြထား လေသည်။ အမရပူရမင်းနေပြည် တော် သာသနာပိုင် မောင်းထောင်ဆရာတော် ၏ တပည့်ရဟန်းဟုဆိုသည်။ နှစ်မျိုး သော ဖူကျိုက်တာမိုက်အကြောင်း၊ ဖော်ပြသောကျမ်းတို့သည်၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀)ကျော်မျှ ကွာဟမှု ရှိနေပါသည်။ သမိုင်းတည်သရွေ့ မှတ်တမ်း တင်ခံ ရမည့် ဖူကျိုက်တာမိုက်ခေါ် အရှင် ဦးနန္ဒမာလာ အရှင်သူမြတ်အကြောင်း

သည်၊ သမိုင်းအထောက်အထား ခိုင်ခိုင် မာမာဖြင့် တိတိကျကျ မှတ်တမ်းတင် အပ် ပါပေသည်။

ဖူကျိုက်တာမိုက်လွန်သော် အရှေ့ပိုးကရင်စာပေကို လက်ဆင့်ကမ်း တာဝန်ထမ်းဆောင်သော ရဟန်းစာဆို အကျော်အမော်များစွာပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ များသောအားဖြင့် ဇွဲကပင်တောင်၏ ခါး ဇောင်းတွင်တည်ရှိသော အထက်ရေတံ ခွန် (၃၇၂၆) ကျောင်းနှင့် ယက်နွယ် နေသည်ကများသည်။ အထက်ရေတံခွန် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည်၊ ပရိယတ္တိ စာပေနှင့် အရှေ့ပိုးကရင်စာပေကျမ်း ဂန်များပေါ်ထွန်းရာ ဌာနအဖြစ်၊ နှောင်း ခေတ်တွင်သမိုင်းတွင်ရစ်လေသည်။ အ ထက်ရေတံခွန်စခန်းသည်၊ အရှေ့ ပိုးကရင်စာပေ အထွဋ် အမွန် ထွန်းကား ရာ ဘုမ္မိမြေဖြစ်သည်။ အထက်ရေ တံခွန်ကျောင်းတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် ကျောင်းထိုင်ခဲ့သောဆရာတော်များသည် ၎င်း၊ စာပေစည်းပူးသင်ယူ ခဲ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်၎င်းကရင်စာပေသမိုင်း၌ နောင်တချိန်တွင်၊ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်ကရင် စာဆိုများဖြစ်လာကြသည်။ အထက် ရေတံ ခွန် ကျောင်းတော် ကြီး ၏ ခေတ်အဆက်ဆက် ကျောင်းထိုင်ဆရာ တော်များမှာ၊ ပဌမ “အယန်တာပိုင်” ဆရာတော်၊ ဒုတိယဖူကျိုက်အွာ (ခေါ်) ဦးသံဓမ္မဝံသဆရာတော်၊ တတိယ ဆရာတော် (နာစာဖဝ်) ဦးဆန္ဒာဝရ၊ စ တုတ္ထဆရာတော် ဖူနံသုံးစုံ၊ ပဉ္စမ ဆရာတော် ဖူနံဖြူ၊ ဆဌမ ကျောက် တောင်ဆရာတော်၊ သတ္တမဆရာတော် ဖူနံကူး (ဦးသုခ)၊ အဋ္ဌမဆရာတော် ဖူနံရွှေသိုင့်(ခေါ်) ဦးဒီပ၊ နဝမဆရာ တော် ဖူနံလူ(ခေါ်) ဦးဆန္ဒာဝရ၊ ဒသမ ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယတို့ ဖြစ်လေသည်။ ပဌမဆရာတော် “အယန်တာ ပိုင်ဖူကျိုက်အွာ” လက် ထက်မှအစပြုပြီး ရဟန်း သာမဏေများ ကို စာပေများသင်ကြား ပို့ချ ခဲ့သည်။ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်မဟုတ်ဘဲ၊ အထက်ရေတံခွန်ကျောင်းတွင် ပညာ

ဆည်းပူးခဲ့၍ နောင်တွင် ကျမ်းပြု စာဆိုအဖြစ် အမြောက်အများ ပေါ် ထွန်းခဲ့သည်။ အရှေ့ပိုးကရင်စာပေ၊ ကျမ်း စာများပြုစုရေးသားရာ ဘူမိ နတ်သန်မြေသည်၊ အထက်ရေတံခွန် ကျောင်းတော်ကြီးပင်ဖြစ်လေသည်။

“ဖူကျိုက်ခွာ”

ဖူကျိုက်အွာသည်၊ အထက် ရေတံခွန်ကျောင်း၏ ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်တပါးဖြစ်လေသည်။ ကရင် အမျိုးသားများ၊ ဘုရားဖြစ်စဉ် ဗုဒ္ဓဝင်ကို ဖတ်ရှုနားလည်စေနိုင်ရေးအတွက်၊ အရှေ့ပိုးကရင် ဘာသာဖြင့် လင်္ကာပုံစံ စီကုံးရေးသားခဲ့သည်။ နောင်အစဉ်အဆက် ကရင်လူမျိုးတို့ ဗုဒ္ဓဝင် ကျမ်းများကို၊ လေ့လာနိုင်စေရန် အကျိုးကိုမျှော်ကိုး၍ အရှေ့ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် ကျမ်းကြီး (၅)ကျမ်းကို ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ၊ (၁) လိမ်သိုဝေ.တာ. (သိဒ္ဓတ္ထ)၊ ၁၂၁၃ (၁၈၅၂)၊ (၂) လိမ်အင်း သင်း (ဆုံးမစာ) ၁၂၂၀ (၁၈၅၂)၊ (၃) လိက်သုင်.ရာဇ် (၄) လိက်သုဝဏ္ဏသင့် (သုဝဏ္ဏလှ)၊ (၅) လိမ်မှာဇနက် (မစဇနက္က)၊ ၁၂၃၂မှ ၁၂၃၈ ဖြစ်သည်။ ခရစ် သက္ကရာဇ်အားဖြင့် ၁၈၇၀ မှ ၁၈၇၆ခုနှစ် အထိ ကျမ်းပြုခဲ့သည်။

“ဗူယောင်တာပန်”

ဇွဲကပင်တောင်ခြေရှိ တော်ပုံ ရွာသားဇာတိဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၈၈တွင် မွေးဖွားသည်။ အထက်ရေ တံခွန်ကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး၊ သာမဏေရဟန်း ပါဝတ် ခဲ့ သည်။ ရဟန်းလူထွက် ကရင်စာဆိုတဦးအဖြစ် လူသိများလှပါသည်။ ၁၂၅၆ခုနှစ်တွင်၊ ကွယ်လွန်သည်။ အရှေ့ပိုးကရင် ဘာ သာဖြင့် ကျမ်း(၃)ကျမ်းပြုစုရေးသား ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁)ဏင်.ခါခယ် (မာလာဒေဝီ) ၁၂၂၈

(၁၈၆၆)၊
 (၂) ခွဲထူးမူလမူလီ ၁၂၃၂ (၁၈၇၀)၊
 (၃) လိက်အင်းသင်း (ဆုံးမစာ) ၁၂၃၈
 (၁၈၇၆) တို့ဖြစ်ကြသည်။

“ ဗုဒ္ဓကျိက်စာသန် ”

သက္ကရာဇ် ၁၂၀၀ တွင် ဖွားမြင်ပြီး နောင်လုံ အိန္ဒိယသားဖြစ်သည်။ အထက် ရေတံခွန် ကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ရှင်သာမဏေဝတ်သည်။ ရဟန်းဘောင်သို့ မြဲပြည်ရွာ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတွင်၎င်း၊ အိန္ဒိယလောဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင်၎င်း၊ သီတင်းသုံးခဲ့သည်။ အရှေ့ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် ကျမ်းပေါင်း မြောက်များစွာကို ရေးသား ပြုစုခဲ့သည်။ ရဟန်းဘွဲ့မှာ အရှင် စန္ဒာကဝိဖြစ်လေသည်။ ရဟန်းအမည်ရော လူအမည်ပါ ထင်ရှားပါပေသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။ ကျမ်းပေါင်း (၁၄) ကျမ်းကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓကျိက်ဆန္ဒကဝိပြုစုသည့် “လိက်မဒ္ဒိပတ်” ကျမ်း၏ နိဒါန်း တနေရာတွင် “ ငါတို့သည် ကရင်ဖြစ်သည်။ စာပေမရှိလျှင် စကားပြန်မည် ” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓါတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ် နှောင်းလူတို့ ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်။ ဗုဒ္ဓကျိက်စာသန် (အရှင်စန္ဒာကဝိ) ရေးသားပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများမှာ

- ၁။ ရာမလက္ခဏဇာတ် သက္ကရာဇ်-၁၂၃၂ ခုနှစ်၊
- ၂။ ပါရမီခန်း သက္ကရာဇ်-၁၂၃၅ ခုနှစ်၊
- ၃။ ကာလုဒါယီလျှောက်ခဏ်း သက္ကရာဇ်-၁၂၃၇ ခုနှစ်၊
- ၄။ မဒ္ဒိဆုတောင်းခဏ်း (မဒ္ဒိပတ်) သက္ကရာဇ်-၁၂၃၉ ခုနှစ်၊
- ၅။ သံသယာနှောင်ကြီး (တြိသံသရာ) သက္ကရာဇ်-၁၂၄၀ ခုနှစ်၊
- ၆။ ဆန္ဒာန်ဆင်မင်းဝတ္ထု သက္ကရာဇ်-၁၂၄၀ ခုနှစ်၊
- ၇။ သင်္ဂဟကျမ်း (စင်.သင်္ဂဟ)

- သက္ကရာဇ်-၁၂၄၁ ခုနှစ်၊
  - ၈။ မုလာမုလီ သက္ကရာဇ်-၁၂၄၂ ခုနှစ်၊
  - ၉။ သန္တိကလောင် (တဖန်ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) သက္ကရာဇ်-၁၂၄၃ ခုနှစ်၊
  - ၁၀။ နေမိဇာတ် သက္ကရာဇ်-၁၂၄၄ ခုနှစ်၊
  - ၁၁။ ရာဟုလာအမွေတောင်းခန်း သက္ကရာဇ်-၁၂၄၅ ခုနှစ်၊
  - ၁၂။ ဝဏ္ဏကမ္မာ သက္ကရာဇ်-၁၂၄၆ ခုနှစ်၊
  - ၁၃။ စန္ဒကုမ္မာ သက္ကရာဇ်-၁၂၅၀ ခုနှစ်၊
  - ၁၄။ တေမိဇာတ် သက္ကရာဇ်-၁၂၆၉ ခုနှစ်၊
- စသည့် ကျမ်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

“ ဗုဒ္ဓကျိက်စာဖေါ ”

အရှေ့ပိုးကရင်စာပေတွင် ဇာတ်တော်များကို လင်္ကာဖြင့် သီကုံးစပ်ဆိုရာ၌ ဆရာတော် ဦးစန္ဒာဝရ (ဗုဒ္ဓကျိက်စာဖေါ) သည် ကာရံသံစဉ်ညီမျှလှပစွာ ဖွဲ့ဆိုနိုင်စွမ်းရှိရာ၊ ကရင်ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဟုပင် တင်စားကြလေသည်။ ဘားအံမြို့နယ် ကော့နန်းသာရွာတွင် သက္ကရာဇ် ၁၂၀၃ ခုနှစ်၌ ဖွားမြင်သည်။ အသက် (၁၀) နှစ် အရွယ်မှ စတင်၍ အထက်ရေတံခွန်ကျောင်းတွင် ပညာကို စတင် ဆည်းပူးလေ့လာသည်။ အရွယ်ရောက် လျှင် ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်သည်။ ဗုဒ္ဓကျိက်အွာ လွန်သော် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဖြစ်လာ၏။ ကရင်စာပေသမိုင်းတွင် ကျမ်းအများဆုံး ပြုစုသော ပုဂ္ဂိုလ်စာရင်းထဲ၌ပါဝင်သည်။

- သက္ကရာဇ် (၁၂၈၄) ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများမှာ...
- (၁) တေမိဇာတ် - ၁၂၃၂ (၁၈၇၀)၊
- (၂) ဝဏ္ဏကုမ္မာ - ၁၂၃၈ (၁၈၇၆)၊
- (၃) မရဝံသ - ၁၂၄၀ (၁၈၇၈)၊
- (၄) တြိသံသာ - ၁၂၄၁ (၁၈၇၉)၊
- (၅) ပါရမီကံ - ၁၂၄၁ (၁၈၇၉)၊
- (၆) ကာကွယ်ဖောတ် - ၁၂၄၁ (၁၈၇၉)၊

- (၇) ဆာရပန် - ၁၂၄၁ (၁၈၇၀)၊
- (၈) နန္ဒကုမ္မာ - ၁၂၄၂ (၁၈၈၁)၊
- (၉) သိုင်ရမ် - ၁၂၄၅ (၁၈၈၃)၊
- (၁၀) ဖိမ္မာကိုလိုက်ကျော် - ၁၂၄၆ (၁၈၈၄)၊
- (၁၁) လိက်မဒ္ဒိပတ် - ၁၂၄၈ (၁၈၈၆)၊
- (၁၂) ဝိဇ္ဇာရ - ၁၂၆၀ (၁၈၉၉)၊
- (၁၃) မဟောသဇာဇာတ် - ၁၂၆၁ (၁၈၉၉)၊
- (၁၄) နာရဒဇာတ် - ၁၂၆၃ (၁၉၀၁)၊
- (၁၅) ဘူရိဒတ်ဇာတ် - ၁၂၆၄ (၁၉၀၂)၊
- (၁၆) စန္ဒကုမ္မာ - ၁၂၆၄ (၁၉၀၂)၊
- (၁၇) ဝေသန္တရာဇာတ် - ၁၂၆၄ (၁၉၀၂)၊
- (၁၈) လိက်ချုံဆိုယျား - ၁၂၆၅ (၁၉၀၃)၊
- (၁၉) သုဝဏ္ဏသာမဇာတ် - ၁၂၆၅ (၁၉၀၄) တို့ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓန်စဗို (နံင်လာဘာကဝိ)

ဗုဒ္ဓန်စဗို (ခေါ်) နံင်လာဘာကဝိမှာ လှိုင်းဘွဲမြို့နယ်ကော့မြတ်ကြီးရွာ၌ သက္ကရာဇ် (၁၂၂၇) ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်။ မွေးခြင်းသုံးယောက်တွင် အငယ်ဆုံးဖြစ်သောကြောင့် - စဒါးဗို (စဗို) ဟု အမည်တွင်သည်။ အကို နှစ်ယောက်၏ အမည်မှာ ဦးပေါက်တာ နှင့် ဦးလဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓန်စဗိုအသက် (၈) နှစ်သားတွင် မိဘနှစ်ပါးကွယ်လွန်သည်။ (ကြာသန့်ဖိုးပေမူထဲတွင်) ထို့ကြောင့် ဆွေမျိုးနီးစပ်ရာ ဦးလေး၊ အဒေါ်များထံတွင် ခိုကပ်နေရသည်။ ကော့မြတ်ကြီးရွာ မှာ ဦးလေး၊ အဒေါ်များ နှင့် ကျွဲကျောင်း၊ နွားကျောင်း၊ ပိုင်းလုပ်ပိုင်းစား နှင့် နေသော စဗိုလေးသည် တနေ့တွင် ကရိုင်းချောင်းကို လက်ပစ်ကူး၍ ဖွဲကပင်တောင် အထက်ရေတံခွန်ကျောင်းသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ အိမ်မှထွက်ပြေးလာသော စဗိုလေးသည် ကျောင်းတွင် ကရင်စာကို ကျေညက်အောင် သင်ယူပြီးနောက်၊ ကဗျာလင်္ကာ အရေးအသား ပြောင်မြောက် ထူးချွန်သည့် ဆရာတော် ဦးစန္ဒာကဝိ ရှိရာ အိန္ဒိယလောကျောင်းသို့ (၁၂၄၀) ခုနှစ်မှာ ပြောင်းရွှေ့ပညာဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။ (၁၂၃၅) ခုနှစ်တွင် အ

ထက်ရေတံခွန်ကျောင်းသို့ ရောက်ရှိ ပညာဆည်းပူးချိန်၌ အထက်ရေတံခွန် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်မှာ ဖူ ကျိုက် အွာဖြစ်ပြီးကျမ်းပြုဆရာ ကရင် စာဆို များဖြစ်ကြသည့် မန်းနော်ပညာ၊ ဦးစန္ဒာ ဝရဦးသုခတို့လည်း သီတင်းသုံး နေကြ သောအချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်သည် မင်းတုန်းမင်း နတ်ရွာလား ပြီး သီပေါ ဘုရင် နန်းတက်စ ဖြစ်သည်။ ၁၂၄၀ ခုနှစ် မှ ၁၂၅၀ ခုနှစ်အထိ (၁၀)နှစ် တိုင်တိုင် ဦးစန္ဒာကဝိ၏ “လိက်ပိုင်ဘာ” ခေါ်ကျောင်း ထိုင် အင်္ဂါကျမ်းပေကို ကူးပေးရသည်။ ဖူနော်စဗိုဟာ အိန္ဒြေကျောင်းတွင် ပရိယတ္တိ စာပေနှင့် အရှေ့-ပိုးကရင်စာပေများကို ဆည်းပူးလေ့လာရင်းက၊ အသက်ပြည့် သောအခါ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ခဲ့သည်။ ရဟန်း (၂)ဝါအရ သက်တော် (၂၂)တွင် လူဝတ်လဲခဲ့သည်။ မုက္ကဒိသူ နန်းအိမ် ပေါင်းနှင့် အိမ်ထောင်ပြုသည်။ သား သမီး(၅)ဦးထွန်းကားခဲ့သည်။ ပဋ္ဌမဦးဆုံး ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းမှာ “မဟာပရိနိဗ္ဗာန် သုတ်” (ဘာသာပြန်)ဖြစ်ပြီး ၁၂၆၈ ခုနှစ်တွင်ရေးသည်။ ဒုတိယ ပင်ကိုယ် ရေးသားသည့် ကျမ်းမှာ၊ ခန္ဓာပူရ ကျမ်းဖြစ်သည်။ ကျမ်းပြီးသက္ကရာဇ် ၁၂၆၉ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၁၄)ရက် ကြာသပတေးနေ့ဖြစ်သည်။ တတိယ ပြုစုသည့် “ဖူလျှောင်ဟယ့်” ကျမ်းမှာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် သမိုင်းဖြစ်သည်။ ရေးပြီးသက္ကရာဇ် ၁၂၇၆ခုနှစ် ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံး ကျမ်းဟု ယူဆရသည့် “ကြာသန့်ဖိုး” ခေါ်ဒွေးမယ်နော်၏ အတိတ်ဇာတ် ဖြစ်သည်။ ၁၂၇၆ခုနှစ်တွင်၊ ဖူလျှောင့် ဟယ့်ရေးပြီး “ကြာသန့်ဖိုး” ကို ၁၂၇၈ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၆)ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ညပိုင်းတွင် ပြုစုပြီးစီးသည်။ မြန်စာပေသမိုင်းတွင် ခန္ဓာပူရကျမ်း နှစ်စောင်သာ ပေါ်ထွန်းခဲ့ဘူးသည်။ အရှေ့ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် ဖူနော်စဗို ပြုစုသော ခန္ဓာပူရ ကျမ်းပါဆိုလျှင် သုံးစောင်သာရှိပါသည်။ ဆတိုင်းမွတ် ဦးကူးရေးသားသည့်(အင်းဝမူ-ရှာမတွေ့

ကိုမှီး)သည်။ ခန္ဓာပူရကျမ်းရေး နှစ်မှာ (၁၂၅၄) ဖြစ်ပြီး နောက်တခြမ်းက၊ ရုပ်စုံ ဆရာကြီးဦးဖူးခေါင်ရေးသည့် ကွက်စိပ် သဘောပြောစသည့် ခန္ဓာပူရ ကျမ်း ဖြစ်သည်။ ကျမ်းဖြစ်ပြီး သက္ကရာဇ် (၁၂၉၉) ခုနှစ် ဖြစ်မည်ဟု ခန့်မှန်း ရသည်။

ဗမာစာဆိုနှစ်ဦးနှင့် ကရင် စာဆိုတဦးရေးသားခဲ့သည့် ခန္ဓာပူရ ကျမ်းကို နှိုင်းချိန်ကြည့် ရာတွင်၊ လင်္ကာသံစဉ်ညီညာပြေပြစ်၍ ပဟေဠိ ဉာဏ်စမ်းပုဒ်စာ များကိုပါ ထည့်သွင်း ဖွဲ့နွဲ့ထားသော ဖူနော်စဗို၏ ခန္ဓာပူရ ကျမ်းသည်သာလျှင် အချက်အလက် မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင်ရှိလှပေသည်။

လာဘကဝိခေါ်ဖူနော်စဗို ၏ အရေးအသားက... လျှိုဝှက် ဖုံးကွယ် တဲ့ စကားများကို သူ့နေရာနှင့်သူ အံဝင် ဝှင်ကျ ဖြစ်အောင်ပြန်လည်၊ သရုပ်ဖော် ပေးခြင်းဖြစ်ကာ (ပဟေဠိဆန်ဆန်) တရား ဓမ္မကိုလက်ကိုင်ထားပြီး ဆို- ဆုံးမ သည့်အတွက် (နိတိဆန်တယ်)လို့ ကောက်ချက်ချကြပါသည်။ ဖူနော်စဗို သည်ခလောက်နို့ အုန်းတပင် ရွာတွင် နေထိုင်ပြီး၊ ဗျိုင်းတောင်တွင် တောင် ယာလုပ်ရင်း ကျမ်းများကို ပြုစု ရေး သားခဲ့ပါသည်။ အသက်(၆၁) နှစ်အရွယ် သက္ကရာဇ် (၁၈၆၆) ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စ ရောက်ခဲ့ပါသည် ။ ဖူနော်စဗို၏ အရိုးစုအား ဈေးမသွယ်တောင် အရိုး သုသာန်သို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ကြသည်။

“မန်းနော်ခုံး”

သက္ကရာဇ် (၁၂၄၈)နှစ်တွင် ဖါးအံမြို့နယ် “မူယာ” ရွာ၌ ဖွားမြင် သည်။ ငယ်စဉ်က အထက်ရေတံခွန် ကျောင်းဆရာတော် ဦးစန္ဒာဝရထံတွင် ပညာဆည်းပူး သင်ကြားခဲ့ သည်။ လက်ရေးအလွန်လှသူ တဦးအဖြစ် ကျော်ကြားသည်။ အရှေ့ပိုးကရင် ဘာသာစာပေနှင့် ကိုယ်တိုင် ကျမ်း လေးကျမ်းကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ (၁)လိက်ပုံတုတ်ခယ့် ၁၂၇၀(၁၉၀၈)ခုနှစ်၊

- (၂)ဏင်းဒောင်ကိုကဝိ. ၁၂၉၀ (၁၉၂၈)ခုနှစ်၊
- (၃)ဆုံယုင်းဖေါဟ် ၁၂၉၁ (၁၉၂၉) ခုနှစ် နှင့်
- (၄)မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ ၁၃၀၂ (၁၉၄၀) ခုနှစ် တို့ ဖြစ်ပါသည်။

“ဦးဝိသုခ”

အထက်ရေတံခွန်ကျောင်း ထိုင် ဆရာတော်များထဲမှ အရှေ့ ပိုးကရင်စာပေကို ရေးသားပြုစုရာ၌ တပါးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ လင်္ကာ ကဗျာများ ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆိုရာတွင် ဥပမာ၊ ဥပ မေယျ နှင့်ဖွဲ့တင်စားမှု အလွန် ကောင်း သူအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားလှ ပေ သည်။ ၎င်းပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများမှာ- (၁)ဘုရားရှိခိုးလင်္ကာ-၁၂၇၂(၁၉၁၀)ခုနှစ် (၂)တရားပဒေသာ ၁၂၇၅(၁၉၁၃) ခုနှစ် စသည်တို့ဖြစ်ပြီး အရှေ့ပိုးကရင် ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများတွင် စံတင်ခြင်း ခံရသည့် ကျမ်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။

“ဖူနော်သီလ”

ဆရာတော်ဖူနော်သီလသည် ဖါးအံမြို့နယ်နှစ်ခြားရွာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်သည်။ “ဖူကျိုက် သနေချိုက်” ဟု လူသိများသည်။ ငယ်စဉ်ကအထက်ရေတံခွန်ကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ရှင်သာမဏေ ဘောင်ရော၊ ရဟန်းဘောင်ကိုပါ ထို ကျောင်း၌ပင် တက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ခြားရွာသို့ ပြန်၍ကျောင်းထိုင်ပြီး ရှေးဟောင်းကရင်စာပေ ဖော်ထုတ်ရေး အတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်း ခဲ့သောစာပေကျေးဇူးရှင်ကြီး တပါးပင် ဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင်မြို့ “သီလရာဇ်” ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးရင်း သက္ကရာဇ် ၁၃၃၀ ခုနှစ်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန် တော်မူသည်။ ၎င်းရေးသားပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများမှာ (၁)ဏင်. သင့် မူး (ထေရီ) ၁၂၉၆ (၁၉၃၄)ခုနှစ် ။

(၂)ကုမာရကသပ ၁၂၉၆ (၁၉၃၅)ခုနှစ် တို့ဖြစ်သည်။

“ဗူကျိုက်ပရမ (နိဒ္ဒါး အခွာ)”

သက္ကရာဇ် (၁၂၃၈)နှစ်တွင် ခလောက်နိဇ္ဈာ၌ မွေးဖွားသန်စင်သည်။ နိဒ္ဒါးအခွာသည် အထက်ရေတံခွန်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး၊ ဗူကျိုက်တာမိုက် “ဂျိုင်း”ကျောင်းတွင် ရဟန်းပြုခဲ့သည်။ စကားပြောဆိုရာတွင် တစ်တုပညာဏ် ကြွယ်ဝသူဖြစ်သည်။ ဓမ္မတရားတော်များကို ဟောကြားလျှင် အရှေ့ပိုးကရင်ဘာသာလင်္ကာများကို ညှပ်ဆိုပြီး ဟောကြားလေ့ရှိသဖြင့် လူကြိုက်များလှပေသည်။ ဗူကျိုက် ပရမသည် ရွှေကျင်သာသနာဂိုဏ်းမှ ချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လွန်စွာလိုက်နာသူဖြစ်ပြီး၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကို ပြုစုပျိုးထောင်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်။ ၁၃၀၆ ခုနှစ်တွင် ဘားအံ မြို့တော်ကျောင်း၌ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့သည်။ ပျံလွန်မှုပြီး နောက်ပိုင်းတွင် တပည့်များက ဆရာတော်ပြုစုခဲ့သော ကဗျာလင်္ကာ စာများကို “သုဖတ် သုတ လင်္ကာ” ကျမ်းကို ပေါင်းပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ လူကြိုက် အလွန်များခဲ့၍ အကြိမ်ကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရလေသည်။

အရှေ့ပိုးကရင်စာပေတွင် ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် ရဟန်းအကျော် အမော်များ၊ များစွာရှိပါသေးသည်။ မကြာသေးမှီက မှ ဘဝနတ်ထံပျံလွန်တော်မူသွားခဲ့သော ဆရာတော် ဦးစန္ဒန (မာန်နိတ်ဘားအံ) ကမော့ကဆင်ရွာသစ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်၊ မုက္ကတိကျောင်းဆရာတော်ဦးဥတ္တမ (စစ်အဲဆိုဒ်ဝုံးကြိုက်)(ဘဝနတ်ထံပျံလွန်) တို့သည်လည်း စာပေနှင့် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုတို့ကို စွမ်းစွမ်း တမံဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော စာပေ သူရဲကောင်း များ ဖြစ်ကြလေသည်။ ရှေးနှစ်ပေါင်း ထောင်ကျော်ကတည်းက

တည်ရှိခဲ့ပြီးရှေးက ပင်ရင်းစာအဖြစ် ရေးသားခဲ့သော အရှေ့ပိုးကရင်စာပေသည်။ မြန်မာစာ၊ မွန်စာ တို့တွင် အသုံးပြုနေကြသည့် ပလ္လဝ အက္ခရာ အရေးအသားမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ သမိုင်းတခေတ်တွင် သထုံမုတ္တမမြို့များသည် သင်္ဘောဆိပ်မြို့များ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီး ကရင်နှင့် မွန် များ ဒွေးရောယှက်တင် နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၇-ရာစုခန့်တွင် အိန္ဒိယကုန်သည်များ သထုံ၊ မုတ္တမ တို့သို့ အဝင်၊ အထွက် ရှိခဲ့ရာမှ ပလ္လဝ အက္ခရာများ ပါလာဟန်ရှိပြီး ပလ္လဝ အရေးအသားဟန်ကို မွန်နှင့် ကရင်တို့က မိမိတို့၏ အသံထွက်အတိုင်း ပေါ်လွင်အောင် ရေးသားနိုင်ခဲ့သည့် စာရေးသားသော နည်းစနစ်ကို ရရှိခဲ့ကြသည်ဟု သမိုင်းသုတေသီတို့က ဆိုပါသည်။ ဗြဟ္မီ အက္ခရာမှ ဆင်းသက်လာသည့် ပလ္လဝအက္ခရာသည် ဂုတ္တမင်းဆက်တွင်၊ ဂုတ္တအက္ခရာ ကဒမ္မ အက္ခရာ၊ ပလ္လဝမင်းဆက်တွင် ပလ္လဝ အက္ခရာအဖြစ် မူလဗြဟ္မီ အက္ခရာမှ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသည်။ ဗမာစာပေတွင်အသုံးပြုနေသည့် အက္ခရာသည်လည်း ပလ္လဝအက္ခရာ ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ရခိုင်ဘက်တွင်အသုံး ပြုသည့် ဗုဒ္ဓအက္ခရာနှင့် ကျောက်စာများ ဟန်လင်းဘက်တွင်မြင်တွေ့ရသော ဂုတ္တအက္ခရာနှင့် ကျောက်စာများအရ ဂုတ္တအက္ခရာဝင်ရောက်လာသည်မှာ ခရစ်နှစ်လေးရာထက်မစော၊ ခြောက်ရာထက်နောက်မကျနိုင်ဟု ဆိုကြသည်။ ခရစ်နှစ် (၇၀၀)ခန့် သထုံ၊ မုတ္တမ၊ ဘက်တွင် မွန် နှင့်အတူရှိနေခဲ့သည့် ကရင်တို့သည်လည်း ပလ္လဝအက္ခရာဖြင့် ကရင်အသံထွက်အတိုင်း ဆင့်ပွားယူပြီး စာပေထွန်းကားနေပြီ ဖြစ်သည်။ ကျောက်စာမှတ်တမ်းအရ ... (၁)အနိရုဒ္ဓါ(အနော်ရထာ) သည် ခရစ်နှစ် (၁၀၄၇) -၇၇ တွင်ဘုရင့်မှတ်တမ်းကို သက္ကဋ ပါဠိ ဘာသာဖြင့် ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ (၂)ကျန်စစ်သား (ထီးလှိုင်ရှင်) သည်

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၀၄၄-၁၁၁၃ ခုနှစ်တွင် မွန် ဘာသာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ (၃)အလောင်းစည်သူ (၁) သည် ခရစ်နှစ် (၁၁၁၃)- (၆၃) တွင် ပါဠိ ဘာသာဖြင့်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ (၄) ရာဇကုမာရ်(ကျန်စစ်၏သား)သည် ခရစ်နှစ် ၁၁၁၃ တွင် ပါဠိ၊ မွန်၊ ပျူ၊ မြန်မာ၊ လေးမျိုးပါဝင်သည့် မြတ်စေတီကျောက်စာကို ရေးထိုး မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ (၅)နရပတိစည်သူသည်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၁၇၄- ၁၂၁၉ တွင် မြန်ဘာသာဖြင့်မှတ်တမ်း တင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအထောက်အထားများအရ မွန်စာပေနှင့်ခေတ်ပြိုင် အရှေ့ပိုးကရင်စာပေသည်။ ခရစ်နှစ် (၇၀၀)မတိုင်မှီကရှိနေပြီး ခရစ်နှစ် (၇၀၀)တွင် စည်ပင်ဝေဆာနေပြီ ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာများသည် (၁၁)ရာစုလောက်တွင်မှ ကရင်များ အသုံးပြုနေပြီဖြစ်သော အက္ခရာနှင့်ပင် မြန်မာစာပေကိုရေးသားအသုံးပြုလာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ရှေးကျသည့် ကရင် စာပေများကို လေ့လာရာ၌ ကဗျာလင်္ကာနှင့် ချည်း ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ စာကားပြေ ဖြင့် တစောင်မျှ မတွေ့ရပါ။ စာပေ အရေးအသားကို လေ့လာကြည့်သောအခါ ကြိုကြားကြိုကြား မွန်ဝေါဟာရ စကားများထည့်သုံးထားကြောင်းကို လည်းတွေ့ရှိရပေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် စာပေများ၌ ဗမာဝေါဟာရများ ကြိုကြားကြိုကြား သုံးထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ မွန်ဝေါဟာရတွင်ကျယ်ချိန်၌ မြန်မာဝေါဟာရ ယူသုံးသည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူပါဠိဝေါဟာရများ၊ ပါဠိပျက်ဝေါဟာရများ၊ သက္ကဋ ဝေါဟာရများယူသုံးထားကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရှေ့ပိုးကရင်စာပေသည် နှစ်ပေါင်း တထောင်ကျော် ကာလကတည်းက ပေါ်ထွန်းခဲ့သော စာပေဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ခံ မှတ်ယူရပါမည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် လူမျိုးနှင့်စာပေသည် ပဒေသ

ရာဇာများ၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်၌ မြှုပ်ချည်တခါ ပေါ်ချည်တလှည့်ဖြင့် ရှိခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်များ မြန်မာပြည်ကို မသိမ်းပိုက်မှီ အချိန်ကာလများစွာ ကတည်းက အရှေ့ပိုးကရင်စာပေသည်၊ ကရင်တို့အရပ်ဒေသတွင်၊ အလွန်မြင့်မားသည့် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဂုဏ်တက်ခဲ့လျက်ရှိပါသည်။ ကဗျာလင်္ကာ အရေးအသားများသည်၊ စာပေသမိုင်းကဏ္ဍ၏ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ရှိနေပါသည်။ လောကီရေးရာ၊ လောကုတ္တ ရာရေးရာအကြောင်း ရေးသားပြုစုသည့် ကျမ်းကြီးကျမ်းခိုင်များ၏ ဦးရေမနည်းလှပါ။ ဒါတောင်မှ အင်္ဂလိပ်များ ဝင်လာသောအခါ၊ “ကရင်တွေမှာစာမရှိဘူးဆိုပြီး၊ ရှိပြီးသားကရင်စာတွေကို မမြင်ချင်ယောင်ဆောင်၊ မြင့်မားလှတဲ့ အရှေ့ပိုးကရင်စာပေတွေကို မမြင်အောင်၊ မျက်စေ့မှိတ်ထားပြီး ကရင်လူမျိုးအချို့ အပေါ်လှည့် စားကာသွေးခွဲသည်၊ သဘောဖြင့် စာပေများထွင်၍ ပေးခဲ့ပါသည်။ နယ်ချဲ့ မျက်နှာဖြူများသည်၊ ကရင်အချင်းချင်းသွေးကွဲအောင် စေတနာ ဆိုးဖြင့် စာပေမှအစ ဓလေ့ထုံးစံ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုများအထိ ချေထိုး ဖျက်ဆီးခဲ့ကြသည်။ ယခုကဲ့သို့ ရေးပြခြင်းသည်၊ အထောက်အထား အကိုးအကားခိုင်ခိုင်မာမာနှင့် အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့များ မရောက်ခင်ကတည်းက အရှေ့ပိုးကရင်စာပေသည်၊ ပွင့်လန်းဝေဆာနေပြီ ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုချင်၍ ဖြစ်သည်။ ကရင်အမျိုးသားထုတရပ်လုံး သိရှိနိုင်စေရန်၊ အရှေ့ပိုး ကရင် ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် စာပေအချို့ကို ဖော်ပြပါသည်။

(၁) ကပွဗိန္ဒုကျမ်း... ဖူကျိုက်တာမိုက် (ဦးနန္ဒမာလာ) ၁၁၉၆၊

(၂) ရာမလက္ခဏာဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၃၂၊

(၃) ပါရမီခဏ်း... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၃၅၊

(၄) ကာဠုဒါယီလျှောက်ခန်း... ၁၂၃၅၊

ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၃၇၊

(၅) မဒ္ဒိဆုတောင်းခဏ်း... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၃၉၊

(၆) သံသရာနှောင်ကြီး (ကြီးသံင်.သဒ္ဒ) ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၀၊

(၇) ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဝတ္ထု ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၀၊

(၈) သင်္ဂဟကျမ်း ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၁၊

(၉) မူလာမူလီ ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၂၊

(၁၀) တဖန်ပဋိသန္ဓေနေခြင်း... (သန္ဓိကလောင်) ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၃၊

(၁၁) နေမိဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၄၊

(၁၂) ရာဟုလာအမွေတောင်းခဏ်း... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၅၊

(၁၃) ဝတ္ထုကုမ္မာ... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၄၆၊

(၁၄) စန္ဒကုမ္မာ... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၅၀၊

(၁၅) တေမိဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ (တပ်ကူး) ၁၂၆၉၊

(၁၆) ယသော်ယောကန်တော့ခဏ်း... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၁၇) ဝိဇုရဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၁၈) နာရဒဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၁၉) ဝေသန္တရာဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၆၄၊

(၂၀) ဘူရိဒဇာတ်... ဦးစန္ဒာကဝိ ၁၂၆၄၊

(၂၁) မဟော်သဓါ... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၂) သုဝဏ္ဏသျှံ... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၃) ဒုံဆိုကျူ... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၄) မိုက်ဒုံကေတော့ပုံပြင်... (လူထုတိုက်ကရင်ပုံပြင်တတိယတွဲတွင်ကြည့်) ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၅) မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ... ဦးသီဟတေဇ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၆) ယတြာကိန်း... ရေးသူမသိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၇) သုဓန... ရေးသူမသိ၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၈) ပဒကုသလ... ရေးသူမသိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၂၉) တော်ခဲပုံပြင်... (မွန်မှပြန်သည်။) ဦးသီဟတေဇ ၁၂၇၇၊

(၃၀) ဆာရဝန်ပုံပြင်... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၁) ဝိသာခါ... ဦးဇာဝရ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၂) ကထိန်အမေးအဖြေ... ဦးသုခ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၃) သာသနာ့ရောင်ခြည်... ဦးသုခ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၄) နန္ဒကုမ္မာ... ဦးစန္ဒာကဝိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၅) အရိယာတရား... ရေးသူမသိ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၆) မြလာဝုံးသာ၊ဝုံးတူရိယာ... ဦးစန္ဒာကဝိ (လူထုတိုက်ကရင်ပုံပြင်) သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၇) နန်းသောက်ပီး... ရေးသူမသိ၊ (လူထုတိုက်ကရင်ပုံပြင်)၊

(၃၈) သိဒ္ဓတ္ထ... (မူလရေးသူမသိ ၁၂၃၃ မှမူကိုဦးသီဟကေပြင်၍ရေးသည်။) သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၃၉) နန်းရွှေကျင်ပုံပြင်... မလောက်ဆရာတော် (လူထုတိုက်ကရင်ပုံပြင်)၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၀) ထေရီအပါဒါန်... ဦးသီလစာရ၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၁) ဤတာလီဇာတ်... မောင်ယောင့်၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၂) ခနာ့ထော်မူလာမူလီ... မောင်ယောင့် သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၃) မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ်နော်စဗိုလ်... သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၄) ခန္ဓာပူရ... နော်စဗိုလ် ၁၂၆၉၊

(၄၅) ဖူလျှောင်ဟယ်... နော်စဗိုလ် ၁၂၇၆၊

(၄၆) နန်းမောင့်ဖလယ်ဝေါ်... မောင်ယောင့် (လူထုတိုက်ကရင်ပုံပြင်-တတိယ)၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၇) ဇနက္ကဇာတ်... နော်စဗိုလ် ၁၂၇၉၊

(၄၈) ဇိနတ္ထ... မန်းနော်အောင်ပွင့်၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊

(၄၉) သူရိယကုမ္ပဏီ စန္ဒကုမ္ပဏီ နံနံရွှေဝေါ ဦးကုသလ ၁၂၉၇၊	(၆၅) သုတသောမ၊ (၆၆) ခေမာထေရီ၊ (၆၇) အနာထပိဏ်၊ (၆၈) ဥတ္တရာ၊ (၆၉) အာဠာဝက၊ (၇၀) သီဝိမင်းကြီး၊ (၇၁) မဏိကွ၊ (၇၂) ဂရဟဒိန္န၊ (၇၃) ယပ်လဲ့တရားစာ၊ (၇၄) လောကနီတိ (ပုံနှိပ်မှုစကားပြေ)၊ (၇၅) ကရင်ရာဇဝင်စကားပြေလက်ရေးမူ၊ (၇၆) ကရင်ပုံပြင် (၅)တွဲ၊ (၇၇) မဟာဒါန၊ (၇၈) တိသရဟန်းလူထွက်၊ (၇၉) သုမဏသာမဏေ၊ (၈၀) သူရိယကုမ္ပဏီစန္ဒကုမ္ပဏီ၊ (၈၁) သစ္စကပုရိပိုက်၊ (၈၂) ကာကဝလ္လိယ၊ (၈၃) သုတ်သီလွဒ္ဒ (စကားပြေ)၊ (၈၄) စူတ်မဟာဝါ၊ (၈၅) စူတ်ကါထေယျ၊ (၈၆) ဗုဒ္ဓဩဝါဒသုံးတွဲ... ဦးစန္ဒန၊ (၈၇) ကရင်အမျိုးသားသမိုင်း... (၈၈) ကျောင်းထိုင်ကျောင်းထိုင် ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၏ လက်ရေးမူဖြင့် ပြုစုသော ကျမ်းပေါင်းဖြစ်လေသည်။ ဆက်လက်ပြီး၊ (၈၉) ဝိနည်းငယ်လေးစောင်၊ (၉၀) လောကနီတိ(လင်္ကာ)၊	(၉၀) ကရင်ရာဇဝင်၊ (၉၁) ဝိပုလိဘဒ္ဒကာပိလာနီ၊ (၉၂) ဒူဝေစေတီ၊ (၉၃) ဥတေန၊ (၉၄) ဒေဝဒတ်နှင့် အဇာတသတ်၊ (၉၅) အင်္ဂုလိမာလ၊ (၉၆) တေလပတ္တ၊ (၉၇) အနာထပိဏ်၊ (၉၈) ဥပက္ကဆာဝါ၊ (၉၉) ကောဿလအိပ်မက်၊ (၁၀၀) မစ္ဆရိယသူကြွယ်၊ ကျမ်းတို့သည် ဦးဇာဂရပြုစုရေးသား ခဲ့သော ကျမ်းများပင် ဖြစ်သည်။ (၁၀၁) ဦးစန္ဒ နှင့် ဦးဥတ္တမ တို့ပေါင်း၍ ပြုစုရေးသားသော ပိုးကရင် -မြန်မာ အဘိဓာန်နှင့်၊ (၁၀၂) ဦးပညာ၏ ဂါထာတထောင်၊ (ဝေသန္တရာဇတ်တော်) ကျမ်းများဖြစ် ကြသည်။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၏ ရှင်မဟာကသဖ ကျမ်းမှ သုတ်ပါထေ ယျကျမ်းအထိကို သက္ကရာဇ် ၁၃၂၄ခုနှစ် မှ သက္ကရာဇ် ၁၃၃၁ခုနှစ်အတွင်း ရေး သားပြုစုခဲ့ပါသည်။ နှောင်းခေတ် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင် အရှေ့ပိုးကရင်များ လေ့လာသိရှိကြပါကုန်သော်... ..
(၅၀) နီးဆယ်နီးကွယ်... (ရာမလက္ခဏာအဆက်)၊	(၆၅) သုတသောမ၊	(၉၀) ကရင်ရာဇဝင်၊
(၅၁) ခရမင်းသား... ရေးသူမသိ၊ (လူထုတိုက်ကရင်ပုံပြင်)၊	(၆၆) ခေမာထေရီ၊	(၉၁) ဝိပုလိဘဒ္ဒကာပိလာနီ၊
(၅၂) ဆုံးမစာပေါင်းချုပ်... (လိက်အင်းသံင်း) ရေးသူမသိ၊ သက္ကရာဇ်မသိ၊	(၆၇) အနာထပိဏ်၊	(၉၂) ဒူဝေစေတီ၊
(၅၃) ကပ္ပအဆုံးအဖြတ်... မန်းနံအောင်ပွင့်၊ ၁၂၈၄၊	(၆၈) ဥတ္တရာ၊	(၉၃) ဥတေန၊
(၅၄) ကုမာရမသဖဇာတ်...ဦးသီလစာရ ၁၂၉၆၊	(၆၉) အာဠာဝက၊	(၉၄) ဒေဝဒတ်နှင့် အဇာတသတ်၊
(၅၅) ပိဏ္ဍေလဇာတ်...ဆဒ္ဒနုပုဆရာတော်၊ ၁၂၈၉၊	(၇၀) သီဝိမင်းကြီး၊	(၉၅) အင်္ဂုလိမာလ၊
(၅၆) ဒဂုံပိုင်... ကိုရင်ပန်းသာ၊ ၁၂၃၃၊	(၇၁) မဏိကွ၊	(၉၆) တေလပတ္တ၊
(၅၇) သိဒ္ဓတ္ထမူသစ်... ဦးသီဟတေ၊ ၁၂၆၉၊	(၇၂) ဂရဟဒိန္န၊	(၉၇) အနာထပိဏ်၊
(၅၈) ကျောင်းထိုင်အင်္ဂါ... ဦးစန္ဒာကဝိရေး(ပေးကူးနံစဗို)၊ ၁၂၄၀၊	(၇၃) ယပ်လဲ့တရားစာ၊	(၉၈) ဥပက္ကဆာဝါ၊
(၅၉) ဓမ္မစကြာ... ဦးဇာဂရ၊ ပုံနှိပ် မူသစ်၊	(၇၄) လောကနီတိ (ပုံနှိပ်မှုစကားပြေ)၊	(၉၉) ကောဿလအိပ်မက်၊
(၆၀) မင်္ဂလာသုတ်... ဦးဇာဂရ၊ ပုံနှိပ်မူသစ်၊	(၇၅) ကရင်ရာဇဝင်စကားပြေလက်ရေးမူ၊	(၁၀၀) မစ္ဆရိယသူကြွယ်၊
(၆၁) ရှင်မဟာကသဖ၊	(၇၆) ကရင်ပုံပြင် (၅)တွဲ၊	ကျမ်းတို့သည် ဦးဇာဂရပြုစုရေးသား ခဲ့သော ကျမ်းများပင် ဖြစ်သည်။
(၆၂) ဥပသိတကောလိတာ၊	(၇၇) မဟာဒါန၊	(၁၀၁) ဦးစန္ဒ နှင့် ဦးဥတ္တမ တို့ပေါင်း၍ ပြုစုရေးသားသော ပိုးကရင် -မြန်မာ အဘိဓာန်နှင့်၊
(၆၃) သောဏနန္ဒ၊	(၇၈) တိသရဟန်းလူထွက်၊	(၁၀၂) ဦးပညာ၏ ဂါထာတထောင်၊ (ဝေသန္တရာဇတ်တော်) ကျမ်းများဖြစ် ကြသည်။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၏ ရှင်မဟာကသဖ ကျမ်းမှ သုတ်ပါထေ ယျကျမ်းအထိကို သက္ကရာဇ် ၁၃၂၄ခုနှစ် မှ သက္ကရာဇ် ၁၃၃၁ခုနှစ်အတွင်း ရေး သားပြုစုခဲ့ပါသည်။ နှောင်းခေတ် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင် အရှေ့ပိုးကရင်များ လေ့လာသိရှိကြပါကုန်သော်... ..
(၆၄) မဟာတဏှာနှင့် သင်္ဂါယနာ၊	(၇၉) သုမဏသာမဏေ၊	

ပါးလီးကလီး

(အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်နှင့် ကရင်
ပြည်နယ်အလှ စာအုပ်မှ အချက်
အလက်အချို့ကို မှီပါသည်။)

စာဖတ်သူသို့

လွတ်လပ်သောကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်းမှ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသော နိုင်ငံသစ်စာစောင်များနှင့်ပတ်သက်၍ ပကတိအခြေအနေ အဖြစ်မှန်များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဘဲလွဲချော်နေပါက အမှားများကို ပိုင်းဝန်းပြုပြင်ပေးပါရန်အပြင် ကရင်သမိုင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်အထောက်အထားများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ ဓါတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို အမျိုးသား အကျိုးအတွက်ပေးပို့နိုင်ပါသည်။

အယ်ဒီတာ
လွတ်လပ်သောကရင်သမိုင်းသုတေသနအသင်း။

လွတ်လပ်သောကရင်သမိုင်း သုတေသနအသင်း
No. 533, INTERAKEEREE ROAD,
MAE SOT, TAK. 63110.
Telephone- 055 532304, 055 542161, 055 541356, 055 533095.

သမိုင်းသက်သေ

ဤစာတွင်မည်သူမဆိုဝါဝင်ရေး၊ နှေးနိုင်ပါသည်။

(၁)

“လူသည်မိမိသမိုင်းကြောင်းကို မိမိ၏လုပ်ဆောင်ချက်ဖြင့် ရေးလေသည်။ မိမိလုပ်သမျှ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့သည်၊ မည်သည့်အခါတွင် မှ ပျောက်ပျက်မသွားပေ။ အနည်းဆုံး မိမိ၏မိသားစုထဲတွင် ပြောစမှတ်ပြုစရာအဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့မည်သာ ဖြစ်သည်။”

ကျနော်ရေးခဲ့သော ‘လုပ်ဘို့သင့်ပြီထင်သည်’ အမည်ရှိသော ဆောင်းပါးမှ စာကြောင်းအချို့ ဖြစ်သည်။ ထို ဆောင်းပါးကို ၁၉၉၀ - ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ် လတွင် ခူးပလာယာခရိုင်မှ ထုတ်ဝေ သော၊ ကရင့် အာဇာနည် နေ့အထိမ်း အမှတ် စာစောင်၌ ဖော်ပြခဲ့သည်။

“ထင်သည်” ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို သုံးရခြင်းမှာ လုပ်သင့်ပြီလား၊ မလုပ်သင့် သေးဘူးလားဟု သည့် မရေမရာဝေခွဲမရဖြစ်နေသော သဘောမျိုးဖြင့် မဟုတ်ဘဲ လုပ်ဆောင်ရန် သင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကျနော်၏ ယူဆချက်ကို တင်ပြသည့် သဘောမျိုးသာ ဖြစ်သည်။ အမှန်ပင်လုပ်ဆောင်သင့်သော်လည်း အခြေအနေအကြောင်းကြောင်းကြောင့် မလုပ်ဖြစ်ဘဲ လစ်ဟာနေခဲ့သည့် အလုပ်များကို (မည်သည့်အခြေအနေ မည်သည့်အကြောင်းများကြောင့် လစ်ဟာနေရကြောင်း တိကျစွာမသိရဘဲနှင့်) လုပ်ဘို့သင့်ပြီဟု ယတိပြတ် တိုက်တွန်း သည့်လေသံမျိုးကို ကျနော်မသုံးစွဲ လို၍လည်း ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါး၏ အကြောင်းအရာ

အချုပ်မှာ အနှစ် (၄၀)ကျော် ကရင့်လက်နက်ကိုင် တော်လှန် ရေးကြီး၏ သမိုင်းကြောင်းတလျှောက် ကြီးပမ်းတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသော၊ ဆက်လက်၍လည်း ကြီးပမ်းတိုက်ပွဲဝင်နေဆဲ

ဆောင်းပါးရှင် ဆရာထက်ခေါင်း၊

ဖြစ်သော၊ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများကို ပြုစုရေးသားရန် နိုးဆော်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိ စာပေများသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးသမိုင်းကြောင်းကို ရေးသားသည့်အခါတွင်၊ အမည် နာမကာလ ဒေသ၊ ခုနှစ် သက္ကရာဇ်များအပါအဝင်၊ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် သဘောထားများအဆုံး၊ အသေးစိတ်အချက်အလက်များဖြင့် များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း တင်ပြခဲ့သည်။ အဂတိတရားလိုက်စားပြီး ကိုယ်ကျိုးငဲ့ကာ ရေးသားသည့် ဘုန်းတော်ဘွဲ့စာပေမျိုး မဖြစ်စေဘဲ နောင်လာနောက်သားများအတွက် အတုယူဘွယ်၊ သင်္ခါဏ်းစာယူဘွယ်၊ လုပ်ဆောင်ချက် အမှန်၊ အမှားများကို၊ သမာသမတ်ကျစွာနှင့် အကြောင်းအကျိုးခိုင်လုံစွာ၊ တင်ပြနိုင်

သော စာပေမျိုး ဖြစ်ရန်လည်း အရိပ်အမြှောက်မျှ တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

အမှန်စင်စစ် ထိုဆောင်းပါးကို၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ်လယ်ပိုင်းကတည်းက ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုနှစ်ကုန်ပိုင်းဝေါလေတွင်ကျင်းပသော ကရင့် နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၌ နံရံကပ်စာစောင် အဖြစ် ပဋ္ဌမဦးစွာ ဖော်ပြခဲ့ဘူးသည်။ ၎င်းစာစောင်နှင့်အတူ “မေတ္တာ စေတနာ သံယောစဉ်” ဟူသော ဝတ္ထုတို ကလေးကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ကရင့်ပြည်နယ်အတွင်း မစွမ်းမသန် ကိုယ်အင်္ဂါချို့ယွင်းလျက် မွေးဖွားလာကြရှာသော ကလေးအချို့နှင့် စပ် လျဉ်းပြီး ရေးဖွဲ့ထားသော ဝတ္ထုတို ကလေးပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုတို နှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးသင့် အကြောင်း

သင့် ဆွေးနွေးဝေဘန်မှုများ အနည်းငယ်ရရှိခဲ့သော်လည်း ဆောင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍မူ မည်သည့်ပုံတင်သံကိုမျှ မကြားခဲ့ရပေ။

ဆရာ မန်းအောင်မြသိန်း တဦးတည်းကသာ သမိုင်း၊ ရာဇဝင်၊ မော်ကွန်း၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့နှင့် ပတ်သက်သည့်၊ ရှင်းလင်း ဖွင့်ဆိုချက် များကို၊ စူးစမ်းမှုပြုသည်။ ကရင့်အမျိုးသားတော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများ ရှိသင့်ကြောင်း ရှင်းလင်း တင်ပြချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မျှ ထင်မြင်ချက် မပေး ခူးပလာယာခရိုင်၏ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အာဇာနည်နေ့အထိမ်းအမှတ် စာစောင်၌ ဖော်ပြပြီးသည့်တိုင် မည်သူ တဦးတယောက်၏ သဘောထား တုန့်ပြန်မှုကိုမျှ မကြားခဲ့ရချေ။

...❖...

(၂)

နှစ်ကာလကြာပြန်ခဲ့ လေသည်။

၁၉၉၁ခုနှစ်၌ မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့် တော်လှန်ရေးဟူသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တစ်အုပ် ထွက်ပေါ်လာသည်ကို အံ့ဩဝမ်းမြောက်စွာ တွေ့မြင်ဖတ်ရှုလိုက်ရသည်။ စာအုပ်ပြုစုသူမှာ ဖူးကီးဒိုဖြစ်သည်။ မန်းဘဇန်၏ သားတဦးဖြစ်သည်။ ဘခင်၏အကြောင်းကို၊ သားကရေးသည်မှာ သဘာဝကျသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ဘခင်တဦးအဖြစ်သာမက ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွင်း ပါဝင်ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုခဲ့သည့် ခေါင်းဆောင်ကြီးတဦး အဖြစ်ပါ။ အလေးတယူ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်သော လုပ်ရပ်ပင်ဖြစ်သည်။

ဘခင်၏ ဘဝတစ်စိတ်တစ်ပိုင်းနှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးအတွင်း ဘခင်၏ဆောင်ရွက်မှု အတွေ့အကြုံများ အကြောင်းကို မှတ်တမ်း ပြုစု ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း ၊ ပုံကြီးချဲ့အမွန်းတင်မှုမျိုး မပါရှိဘဲ၊ မှီငြမ်းကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများဖြင့် ရိုးစင်းစွာ တင်ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုရသည်။ အချို့ နေရာများတွင် အသံဖမ်းတိတ်ခွေအတွင်း သွင်းယူထားသော၊ ဘခင်၏ စကားများအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မန်းဘဇန်၏ ဘဝနှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေး သမိုင်းကြောင်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ဖော်ပြရာ၌ လုံးဝ ပြီးပြည့်စုံသော စာအုပ်တစ်အုပ်ဟု မဆိုနိုင်သော်လည်း၊ တတ်အားသမျှ ကြိုးစားထားကြောင်းကို တွေ့ရ လေသည်။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးတွင် ၎င်းတို့ ခေါင်းဆောင်အသီးသီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများ၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်၊ အနုပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်၊ အားကစားသမား စသူတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများနှင့် အချို့သော စာရေးဆရာများ၏ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများအပြင် အမည်မထင်ရှားသော်လည်း မိမိ၏

အတွေ့အကြုံ၊ တွေးခေါ်ခံယူချက်နှင့် လုပ်ဆောင်မှုများအကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားဘွယ် ကောင်းအောင် ရေးသားနိုင်ကြသော သာမန်လူတို့၏၊ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိများ၊ ခေတ်အဆက်ဆက် ပေါ်ထွက်လျက်ရှိရာ မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် နှင့် ကိုယ်ကြံမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့် ရရှိရန်ကြိုးပမ်းနေခဲ့ကြသော ကရင့်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတွင်မူ စောဘဦးကြီး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုပင် ဆောင်းပါးအတိုအထွာလေး တပုဒ်၊ နှစ်ပုဒ်မှ လွဲ၍ စာတစောင် ပေတဖွဲ့အဖြစ်၊ သီးခြားထုတ်ဝေမှု မရှိခဲ့သည့် အနေအထား၌ မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးစာအုပ်သည် ပဋ္ဌမဦးဆုံးသော (ကရင့်ခေါင်းဆောင်တဦး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ) စာအုပ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေး စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသူမှာ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် “လွတ်လပ်သော ကရင့်သမိုင်း သုတေသန အသင်း” မှ ဆရာမန်းအောင်ဋ္ဌေး ပင်ဖြစ်သည်။ မန်းအောင်ဋ္ဌေး အနေဖြင့် ကရင့်တော်လှန်ရေး အတွင်း အထူးပင် လိုအပ်လျက်ရှိ နေသော ကွတ်လပ်ကြီးတစ်ခုကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ဘို့ရန် ကြိုးပမ်းလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃)

လူမျိုးတိုင်းမှာသမိုင်းရှိသည်။

ကရင် လူမျိုးတွင်လည်း၊ သမိုင်း ရှိလေသည်။ သို့ရာတွင် ကရင်အမျိုးသားတို့၏ သမိုင်းကို တိကျစွာ ဖော်ထုတ်၊ မှတ်တမ်း ပြုစုနိုင်ရေးအတွက်၊ ကြိုးပမ်းမှုများသည် လွယ်ကူသော ကိစ္စတရပ်မဟုတ်ပေ။ ကရင်လူမျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ မန်းသင့်နောင်နှင့် မောင်စင်ကြယ်တို့ရေးသားခဲ့ကြသောစာအုပ်များကိုချည်း အားကိုး၍ မရနိုင်။ အချို့သောစာအုပ်များ၌ ကရင်လူမျိုးအဖြစ် ဆင်းသက်လာပုံ သမိုင်းကြောင်းတွင်ပင် ခုနှစ်သက္ကရာဇ်

ကွဲလွဲမှုများ၊ ခန့်မှန်းရေးသားမှုများ၊ များစွာရှိနေသည်ကို တွေ့ရ ပေရာ၊ ကရင့် ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်း ကရင့်ဘာသာစကားများနှင့်ကရင့်စာပေများသမိုင်း စသည်တို့မှာ တိကျခိုင်လုံသော၊ အကိုးအကား အထောက်အထားများ ရရှိရန်၊ အထူးတလည် လေ့လာစူးစမ်းမှုပြုရမည့် သမိုင်းကြောင်းများပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကရင်အမျိုးအနွယ် လူကြီးသူမတို့၏ အစဉ်အဆက် ပြောစမှတ်ပြုလာခဲ့သော၊ ပါးစပ်ရာဇဝင်များနှင့် ထားတဘောင်များကိုလည်း မျက်စေ့မှိတ်ယုံ စား၍မရ။ ကာလရွေ့လျော့လာသည်နှင့်အမျှ ပါးစပ် ရာဇဝင်များမှာ တဒေသနှင့် တဒေသ ကွဲပြားခြားနားမှုများ ရှိနိုင်သည်။ ကရင့်အကြောင်း တစွန်းတစ ရေးသား ထားသော စာအုပ်များကို ဟို စာအုပ်လှန်၊ သည်စာအုပ်လှန်၊ ကူးယူပြီး၊ ‘... .. ဟု ဆို၏’ ဟူသော မှတ်တမ်းဆောင်းပါးမျိုး ကိုလည်းရေး၍ မရ။ အကျိုးအကြောင်း မခိုင်လုံပါဘဲ နှင့်မိမိ၏ ထင်မြင်ယူဆချက် များကို လည်း၊ ပေး၍မဖြစ်ပေ။

ကရင့်သမိုင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြည်တွင်းပြည်ပ စာအုပ်၊ စာတမ်းများကို ပြန်လည်ဖတ်ရှုလျက်၊ အချက်အလက်များ ထုတ်ယူရခြင်း၊ အဖြစ်အပျက် ကိစ္စရပ်တစ်ခုအပေါ်တွင်၊ ခုနှစ်သက္ကရာဇ်မှအစ အကြောင်းအရာ အချို့ပါ၊ ကွဲလွဲမှုရှိနေသည့် စာအုပ်များကို အခြားသော စာအုပ်များမှ နီးစပ်ရာအကြောင်းအချက်များနှင့်ပါ တိုက်ဆိုင်ကိုက်ညီလျက်၊ အမှန်ကန်ဆုံးသော၊ (အဖြစ် နိုင်ဆုံးသော) ယူဆချက်များကို ပေးရခြင်း၊ ကောက်ချက်ဆွဲရခြင်း၊ “ထိုသို့ပင်ဖြစ်ရမည်” ဟု တိကျစွာ ဆုံးဖြတ်ချက် ချရခြင်း။ အထောက်အထားများ ပိုမိုခိုင်လုံမှု ရှိစေရန်အတွက် စာအုပ်များကိုချည်း အားကိုး လုပ်ဆောင်နေ၍မရဘဲ မိမိသိရှိလိုသော၊ အချက် အလက်များအပေါ် ခရီးလမ်းပန်း ကြမ်းတမ်း နီးဝေး မရှောင်၊ သွားရောက်လျက် လေ့လာမေးမြန်း မှတ်

သားရခြင်း သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် ကွင်းဆက်ပြတ်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရသည့်အခါတွင် စိတ်ရှည်လက်ရှည်စွာဖြင့် ပိုမိုအာရုံစူးစိုက်လျက် မနေမနားလေ့လာရခြင်းစသည်တို့မှာ သုတေသီများအဘို့ မည်သို့မျှ ရှောင်လွှဲ၍ မရနိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များပင်ဖြစ်သည်။

ထိုအခက်အခဲများကြားမှပင်၊ ၁၉၉၃ခုနှစ်မှစ၍ ကရင့်သမိုင်း လေ့လာရေး “နိုင်ငံသစ်” သုတေသန စာစောင် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်မှာ ယခုဤစာအုပ်နှင့်ပါဆိုလျှင် (၄)အုပ်မြောက်ခဲ့ပြီဖြစ်ပေသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်များသည်၊ နောင်လာ နောင်သား သုတေသီများအတွက် ဆက်လက်လေ့လာဖော်ထုတ်ရမည့် သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအတွက် မရှိမဖြစ်၊ လိုအပ်လှပြီး၊ ပို၍အသေးစိတ်ကျလှသော၊ အချက်အလက်များဖြင့် အဓိကနေရာမှ ပါဝင်နေကြောင်းကို သဘောပေါက်နားလည်ထားသော မန်းအောင်ဌေးအဖို့ ကရင့် တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ထုတ်ဝေရန်ကြိုးစားခဲ့ရာမှ မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ သမိုင်းကြောင်းကို ပြုစုရာတွင် များစွာအထောက်အကူ ပြုနိုင်မည် ဖြစ်သော ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားနိုင်ရန်လည်း ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။

(၄)

၁၉၉၃ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၏ ကရင့်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်အတွင်း ဆရာမန်းအောင်ဌေးနှင့် ကျနော် ပြန်လည်ဆုံတွေ့ခဲ့သည်။ ၎င်းနှင့် ပဋ္ဌမအကြိမ်တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းမှာ ၁၉၉၁ခုနှစ်က ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့ထုတ်ဝေသော စာမျက်နှာ (၁၂) မျက်နှာရှိ လက်ကမ်းစာစောင် ငယ်ကလေးတွင်၊ ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရာမှ သိကျွမ်းခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာ မန်းအောင်ဌေးနှင့် ပြန်လည် မတွေ့ဆုံမှီကပင် ၎င်းထုတ်ဝေသော ကရင့်သမိုင်းလေ့လာရေး “နိုင်ငံသစ်” သုတေသနစာစောင် နှင့် ‘မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးစာအုပ်’ကို ကျနော်ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ သုတေသနပြု အချက်အလက်ရှာဖွေ စုဆောင်းလေ့လာမှုပြုရာ၌ စိတ်အားထက်သန်သူချင်း အတူလက်တွဲလုပ်ကိုင်ကြရန် ဆရာမန်းအောင်ဌေးမှ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းကိစ္စအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ကျနော်မလိုက်နိုင်ခဲ့ချေ။

အခါအားလျော်စွာ စာစောင်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေရခြင်း၊ ကရင့်တော်လှန်ရေး အထိမ်းအမှတ် နေ့ကြီးရက်ကြီးများနှင့် ရာသီမရွေးပြုလုပ်တတ်သော သင်တန်းဖွင့်ပွဲ၊ သင်တန်းဆင်းပွဲများ၌ အခမ်းအနားများပြင်ဆင်ရခြင်း၊ ဘီဘီစီ၊ ဗွီဒီအိုနှင့် နဝတအသံတို့ကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဖမ်းယူနားထောင်လျက်၊ သတင်းကောက်နှုတ်ချက်များရေးရခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ရုပ်ရှင်နှင့် ရုပ်ငြိမ်ခါတ်ပုံများလိုက်လံရိုက်ကူးရခြင်း၊ စသည့် အလုပ်များဖြင့် ကျနော်မအားလပ်အောင် ရှိနေပါသည်။ ဒူးပလာယာခရိုင်၏ စည်းရုံးရေးဌာန၌ လုပ်ငန်းများစွာရှိသည်။ ရုံးလုပ်ငန်းမှအစအဖက်ဖက်တွင်ပါဝင်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်လျက် ဘုံရန်သူ စစ်အုပ်စုအား မိမိတို့ကျွမ်းကျင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက် နိုင်ဘို့ရန် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေကြ လေသည်။

(၅)

ဒူးပလာယာ၏ မှတ်တမ်းတင်သတင်းစဉ်-၁/၉၄၊ ဗွီဒီအို တိတ်ခွေထုတ်ဝေဖြန့်ချိရန်အတွက်၊ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက် ကူးယူစဉ်၊ ရဲဘော်ဝမ်းသာထံမှ အကူအညီတောင်းသည့် စာတစောင် ကျနော်တည်းခိုရာ နေရာသို့ ရောက်ရှိလာသည်။
ရဲဘော်ဝမ်းသာမှာ ဒူးပလာ

ယာခရိုင် စည်းရုံးရေးဌာနမှပင် ဖြစ်ပြီး၊ ခရိုင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူလျက်၊ ဆရာမန်းအောင်ဌေး၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ကွန်ပျူတာ သင်တန်းကို သင်ကြားလေ့ကျင့်ရင်း လက်တွေ့လုပ်ကိုင်နေသူ ဖြစ်သည်။ အသစ် ထုတ်ဝေမည့် “နိုင်ငံသစ်” စာစောင် အတွက်၊ ပန်းချီဒီဇိုင်းနှင့် အပြင်အဆင်များ ပြုလုပ်ပေးရန်အပြင်၊ သတ်ပုံ၊ သတ်ညွှန်းနှင့် ဝါကျတည်ဆောက်မှုများကိုပါ၊ တည်းဖြတ်ပေးရန် အကူအညီတောင်းခံသည့် စာပင်ဖြစ်သည်။ စာမှာတည်းခိုရာနေရာမှ တဆင့် ခရိုင်ရှိ ကျနော့ထံပို့ရန် လိပ်မူတပ်ထားသော်လည်း ကျနော်ရောက်နေချိန်နှင့် ကြုံကြိုက်သည့်အတွက်၊ အချိန်မဆိုင်းဘဲ၊ ကျနော်သွားရောက် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဗွီဒီအို အခွေကူးယူမည့် ကျနော်၏လုပ်ငန်း၌လည်း၊ အဆင်မပြေမှု အနည်းငယ်ရှိသောကြောင့် အပြန်အလှန် ကူညီဆောင်ရွက်မှု ပြုပါရန်၊ ကျနော်ပြောခဲ့သည်။ ကျနော်တို့ လုပ်ကြသည်။

ညနေပိုင်းတွင် ဆရာမန်းအောင်ဌေးနှင့်တွေ့သည်။ မန်းအောင်ဌေးက ထော့မဲပါကို ပြန်လည် ထုတ်ဝေဘို့ရန်အတွက် ၎င်းတာဝန်ယူထားကြောင်း၊ ဒူးပလာယာခရိုင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများအပါအဝင်၊ ကရင့်တော်လှန်ရေးမှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်း ထုတ်ဝေလိုကြောင်း၊ ထိုကိစ္စများအတွက် ကျနော်၏အကူအညီလိုအပ်ကြောင်းကို ပြောလေသည်။

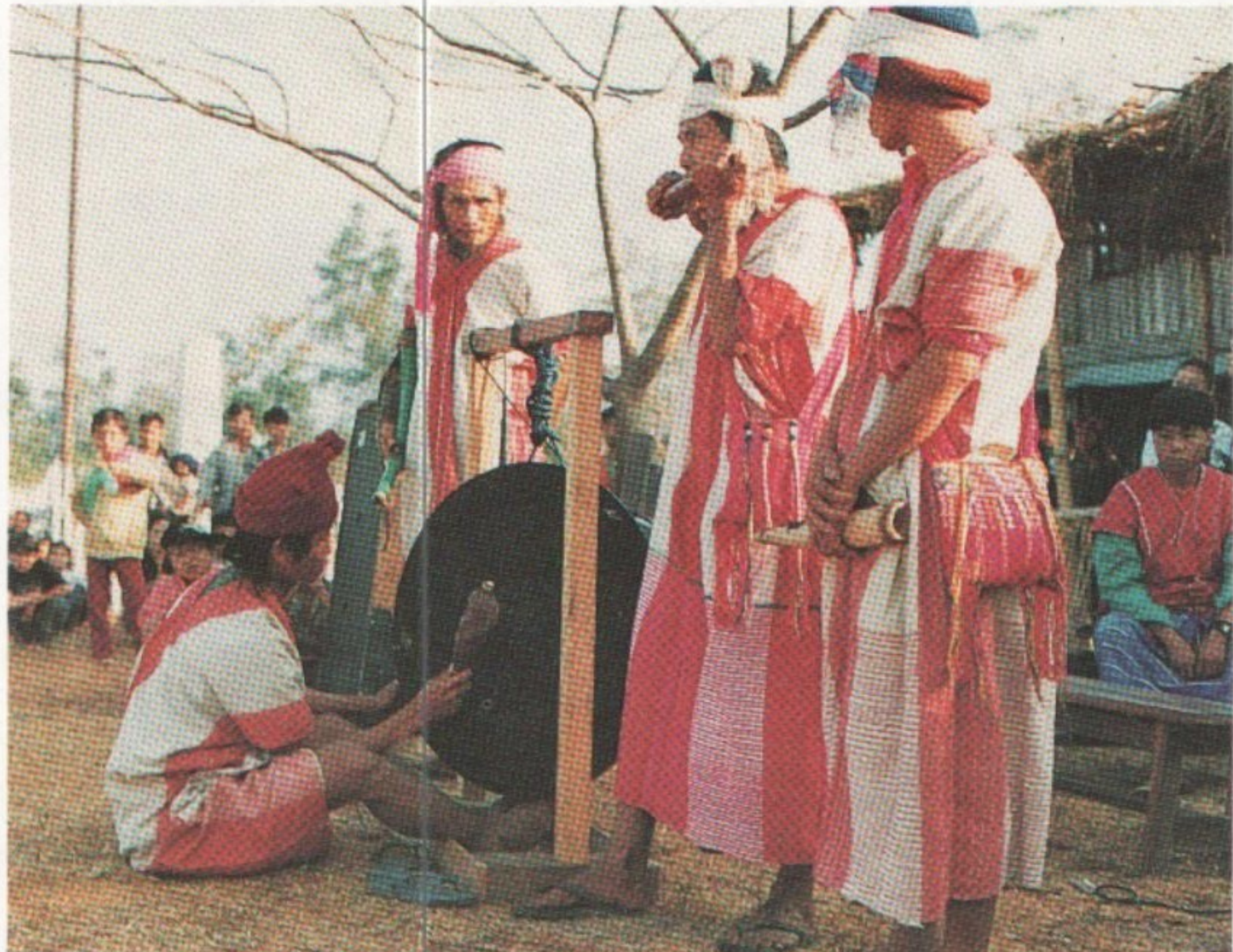
(၆)

လူ့ဘောင်လောက ဆက်လက်ရှင်သန်တိုးတက်ရေးအတွက်သမိုင်းသည် မရှိ မဖြစ်သော လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။
သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာလျက်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်ကိစ္စရပ်များကို ဝေဘန်ချင့်ချိန်နိုင်သည်။ သမိုင်းတွင်ရစ်ခဲ့သည့် မှားယွင်းသော လုပ်ရပ်များကို သန့်စင်စာယူနိုင်သည်။

□စာမျက်နှာ(၂၉) သို့

ကရင်အမျိုးသား အပေါင်းတို့သည် ဘားစည်ကိုအမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုအထိမ်း အမှတ်အနေဖြင့် အထွဋ်အမြတ်ထားပြီး လေးစားကြပါတယ်။ ဗမာလို ဘားစည်လို့ ခေါ်ပြီး အရှေ့ပိုးကရင်ဘာသာနဲ့ “ကလူး” လို့ ခေါ်ဆိုကြပါတယ်။ ကရင်ဝေါဟာရ “ကလူး” ဟာ ဗမာလိုဆီလျော်အောင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ရပါလျှင် အလေးထား ဦးညွတ်ခြင်း၊ မြတ်နိုး ကြည်ညိုခြင်းနှင့် အတူ လေးလေးနက်နက် လေးစား လိုက်နာခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ စည်ရဲ့မျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ ဘားရုပ် တွေ ရှိတဲ့ အတွက် ဗမာတွေက ဘားစည် လို့ ခေါ်ဆိုကြ ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးတုန်း ကဆိုရင် တောတောင်အတွင်းမှာ ရွာ တည်ပြီးနေကြတဲ့ ကရင် လူမျိုးတွေဟာ တအိမ်နဲ့ တအိမ်၊ တရွာနဲ့ တရွာ ဟာ အလှမ်းဝေးကွာလှပါတယ်။ ရွာသူ ရွာ သားတွေ စုဝေးစေချင်တဲ့အခါ ဘားစည် ကို ရိုးရိုးတီးခတ် အသံပေးပြီး စုရုံးကြ တယ်။ အရေးတကြီး ကိစ္စပေါ်လာလို့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရန်သူဘေးနဲ့ကြုံရလို့ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘားစည်ကို အမှတ်အသားနဲ့တီးခတ်ပြီး လူစုကြသည်။ ရွာသူ ရွာသားတွေဟာ အချက်ပေးအမှတ်အသားနဲ့ တီးခတ် တဲ့ဘားစည်သံကို နားထောင်ပြီး ကိစ္စရဲ့ အကြောင်းအရင်းကို နားလည် သဘော ပေါက်ကြတယ်။ ကရင်လူမျိုး တို့သည် ရွာ၌ ရောဂါဘယ ထူပြောသည့်အခါ မျိုးတွင် ရွာကိုပတ်၍ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဘားစည်ကို တီးခတ်ပြီး မကောင်းဆိုး ဝါးများအား နှင်ထုတ် တတ်ကြပါ တယ်။ ဘားစည်၏ စူးစူးရှရှမြည် ဟီးသောအသံသည် ရောဂါဘယတို့ကို ပျောက်ကင်းစေနိုင်ပြီး မကောင်း ဆိုးရွားများ ကြောက် လန့်ကာ ရှောင် ပြေးကြရတယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ ကြပါ တယ်။ ဘားစည်ဟာ အထွဋ်အမြတ် ထားတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်တဲ့အတွက် အတိတ် နမိတ် များလည်း ပြတတ် ပါတယ်။ ဘားစည်က ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အတိတ်၊ နမိတ်တွေကို နားလည်တဲ့သူတွေက

ကရင်အမျိုးသားတို့၏ နှစ်သက်ပွဲတော်တွင် မင်္ဂလာရွှေဘားစည်တီးခတ်နေပုံ

ပြောပြကြသည့်အခါ၊ ကရင်လူမျိုးများ သည် လုပ်ဆောင်စရာရှိသည်များကို ချက်ချင်းပင် လုပ်ဆောင်ကြခြင်း ပူဇော် ပသခြင်းတို့ကို ပြုလုပ် ကြပါတယ်။

ကရင် လူ မျိုး များ သည် ဘားပြုပ်ကို နှစ်လိုဘွယ်ရာ သတ္တဝါ အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကြပါသည်။ သူတပါးကို ရန်မူလေ့မရှိ ရန်ငြိမ်းသည့် သတ္တဝါဖြစ်ပြီး ရန်မူလာသော သတ္တဝါ များအား ၎င်း၏အရေခွံထဲမှ ထွက်လာ သည့်အစေးများကို ညှစ်ထုတ်လိုက် သောအချိန်တွင် ၎င်းအားရန်မူလာသည့် သတ္တဝါများကို သေစေသော သတ္တိထူး များ သူ့မှာရှိပါတယ်။ ဘားပြုပ်တို့သည် ရန်မူခြင်းမရှိဘဲ သဘာဝစိတ်နေ စိတ် ထားအရ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နိုင်ခြင်း၊ ရိုးသားပြီး အရေး အကြောင်းနှင့် ကြုံ လာခဲ့လျှင်လည်း ရဲရင့်သော သတ္တိ ထူးများရှိခြင်းနှင့် ခံနိုင်ရည် ကောင်း ခြင်းတို့ကိုပမာပြုကာ ကရင်လူမျိုးတို့၏ ရိုးသား ဖြူစင်ပြီး အေးချမ်းစွာ နေထိုင် လိုသော စရိုက်ရှိခြင်းများကို နှိုင်းယှဉ် ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်းတွေ့ကြရပါ တယ်။ ဘားတွေထဲမှာ ဘားပြုပ်ဟာ တန်ခိုး ထက်ပြီး သစ္စာတည်တယ်။

ဘားပြုပ်အော်လျှင် မလွဲမသွေ မိုးရွာ မယ်။ ဥနဲ့ကလေးတွေကို ပြန် မစားဘူး။ ဘားပြုပ်ရဲ့ ဥနဲ့အရေခွံကိုစားမိရင်၊ မူးဝေအော့အန်ပြီး သေဆုံးနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘားပြုပ်ရဲ့အရေခွံဟာ ဆေး ဘက်ဝင်တယ်။ ယားနာတွေ၊ ပွေးနာ တွေ၊ မီးလောင်တဲ့ အနာတွေ ဖြစ်လာ ခဲ့လို့ရှိရင်တော့ ဘားပြုပ်ရဲ့ အရည်ခွံနဲ့ အုပ်ပေးလိုက်ပါက တခဏတာသော အချိန်ကာလ ကလေးအတွင်းမှာ ပျောက်ကင်း စေနိုင်ပါသည်။ ဒါကြောင့် ကရင်လူမျိုးများရဲ့ ကြပ်ခိုးစဉ်များ အပေါ်တွင်၊ ဘားပြုပ်အရေခွံကို ကြပ် တင်ပြီး သိမ်းဆည်းထားကြသည်ကို တွေ့ရှိ ကြရပေမည်။

ဘားစည်ကို ဘယ်အချိန် ကာ လကစတင်ပြီး၊ သွန်းလုပ် အသုံးပြုခဲ့ သနည်း ဆိုခြင်းကို ယနေ့တိုင် မည်သူမျှ မသိရှိကြသေးပါ။ ဘားစည်နှင့် ပတ် သက်၍ အယူအဆအမျိုးမျိုး ရှိခဲ့ကြ သော်လည်း၊ ဘားစည်ကို ကြည်ညိုကာ ယဉ်ကျေးမှုအမွေတခုအဖြစ်သတ်မှတ်၍ ကရင်လူမျိုးတို့၏ မူလအစ ပိုင်ဆိုင် ခဲ့သော၊ တူရိယာပစ္စည်းတခုအနေဖြင့် အားလုံးက တညီတညွတ်တည်း ခံယူ

သားရခြင်း သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် ကွင်းဆက်ပြတ်မှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရသည့်အခါတွင် စိတ်ရှည်လက်ရှည်စွာဖြင့် ပိုမိုအာရုံစိုက်လျက် မနေမနားလေ့လာရခြင်းစသည်တို့မှာ သုတေသီများအဘို့ မည်သို့မျှ ရှောင်လွှဲ၍ မရနိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များပင်ဖြစ် သည်။

ထိုအခက်အခဲများကြားမှပင်၊ ၁၉၉၃ခုနှစ်မှစ၍ ကရင့်သမိုင်း လေ့လာရေး “နိုင်ငံသစ်” သုတေသန စာစောင် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်မှာ ယခုဤစာအုပ်နှင့်ပါဆိုလျှင် (၄)အုပ်မြောက်ခဲ့ပြီဖြစ်ပေသည်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်များသည်၊ နောင်လာ နောင်သား သုတေသီများအတွက် ဆက်လက်လေ့လာ ဖော်ထုတ်ရမည့် သမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအတွက် မရှိမဖြစ်၊ လိုအပ်လှပြီး၊ ပို၍အသေးစိတ်ကျလှသော၊ အချက်အလက်များဖြင့် အဓိကနေရာမှ ပါဝင်နေကြောင်းကို သဘောပေါက်နားလည်ထားသော မန်းအောင်ဌေးအဖို့ ကရင့် တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ထုတ်ဝေရန် ကြိုးစားခဲ့ရာမှ မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ သမိုင်းကြောင်းကို ပြုစုရာတွင် များစွာအထောက်အကူ ပြုနိုင်မည် ဖြစ်သော ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွားနိုင်ရန်လည်း ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။

(၄)

၁၉၉၃ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၏ ကရင့်နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်အတွင်း ဆရာမန်းအောင်ဌေးနှင့် ကျနော် ပြန်လည်ဆုံတွေ့ခဲ့သည်။ ၎င်းနှင့် ပဋ္ဌမအကြိမ်တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းမှာ ၁၉၉၁ခုနှစ်က ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းတို့ထုတ်ဝေသော စာမျက်နှာ (၁၂) မျက်နှာရှိ လက်ကမ်းစာစောင် ငယ်ကလေးတွင်၊ ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ရာမှ သိကျွမ်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာ မန်းအောင်ဌေးနှင့် ပြန်လည် မတွေ့ဆုံမှီကပင် ၎င်းထုတ်ဝေသော ကရင့်သမိုင်းလေ့လာရေး “နိုင်ငံသစ်” သုတေသနစာစောင် နှင့် ‘မန်းဘဇန်နှင့် ကရင့်တော်လှန်ရေးစာအုပ်’ကို ကျနော်ဖတ်ရှုခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ သုတေသနပြု အချက်အလက်ရှာဖွေ စုဆောင်းလေ့လာမှုပြုရာ၌ စိတ်အားထက်သန်သူချင်း အတူလက်တွဲလုပ်ကိုင်ကြရန် ဆရာမန်းအောင်ဌေးမှ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းကိစ္စအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ကျနော်မလိုက်နိုင်ခဲ့ချေ။

အခါအားလျော်စွာ စာစောင်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေရခြင်း၊ ကရင့်တော်လှန်ရေး အထိမ်းအမှတ် နေ့ကြီးရက်ကြီးများနှင့် ရာသီမရွေးပြုလုပ်တတ်သော သင်တန်းဖွင့်ပွဲ၊ သင်တန်းဆင်းပွဲများ၌ အခမ်းအနားများပြင်ဆင်ရခြင်း၊ ဘီဘီစီ၊ ဗွီအိုအေ နှင့် နဝတအသံတို့ကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဖမ်းယူနားထောင်လျက်၊ သတင်းကောက်နုတ်ချက်များရေးရခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ရုပ်ရှင်နှင့် ရုပ်ငြိမ်ဓါတ်ပုံများလိုက်လံရိုက်ကူးရခြင်း၊ စသည့် အလုပ်များဖြင့် ကျနော်မအားလပ်အောင် ရှိနေပါသည်။ ဒူးပလာယာခရိုင်၏ စည်းရုံးရေးဌာန၌ လုပ်ငန်းများစွာရှိသည်။ ရုံးလုပ်ငန်းမှအစအဖက်ဖက်တွင်ပါဝင်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်လျက် ဘုံရန်သူ စစ်အုပ်စုအား မိမိတို့ကျွမ်းကျင်ရာ ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ထိုးနှက်တိုက်ခိုက် နိုင်ဘို့ရန် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေကြ လေသည်။

(၅)

ဒူးပလာယာ၏ မှတ်တမ်းတင်သတင်းစဉ်-၁/၉၄၊ ဗွီဒီအို တိတ်ခွေထုတ်ဝေဖြန့်ချိရန်အတွက်၊ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက် ကူးယူစဉ်၊ ရဲဘော်ဝမ်းသာထံမှ အကူအညီတောင်းသည့် စာတစောင် ကျနော်တည်းခိုရာ နေရာသို့ ရောက်ရှိလာသည်။
ရဲဘော်ဝမ်းသာမှာ ဒူးပလာ

ယာခရိုင် စည်းရုံးရေးဌာနမှပင် ဖြစ်ပြီး၊ ခရိုင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူလျက်၊ ဆရာမန်းအောင်ဌေး၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ကွန်ပျူတာ သင်တန်းကို သင်ကြားလေ့ကျင့်ရင်း လက်တွေ့လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်သည်။ အသစ် ထုတ်ဝေမည့် “နိုင်ငံသစ်” စာစောင် အတွက်၊ ပန်းချီဒီဇိုင်းနှင့် အပြင်အဆင်များ ပြုလုပ်ပေးရန်အပြင်၊ သတ်ပုံ၊ သတ်ညွှန်းနှင့် ဝါကျတည်ဆောက်မှုများကိုပါ၊ တည်းဖြတ်ပေးရန် အကူအညီတောင်းခံသည့် စာပင်ဖြစ်သည်။ စာမှာတည်းခိုရာနေရာမှ တဆင့် ခရိုင်ရှိ ကျနော့ထံပို့ရန် လိပ်မူတပ်ထားသော်လည်း ကျနော်ရောက်နေချိန်နှင့် ကြုံကြိုက်သည့်အတွက်၊ အချိန်မဆိုင်းဘဲ၊ ကျနော်သွားရောက် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ဗွီဒီအို အခွေကူးယူမည့် ကျနော်၏လုပ်ငန်း၌လည်း၊ အဆင်မပြေမှု အနည်းငယ်ရှိသောကြောင့် အပြန်အလှန် ကူညီဆောင်ရွက်မှု ပြုပါရန်၊ ကျနော်ပြောခဲ့သည်။ ကျနော်တို့ လုပ်ကြသည်။

ညနေပိုင်းတွင် ဆရာမန်းအောင်ဌေးနှင့်တွေ့သည်။ မန်းအောင်ဌေးက ထော့မဲပါကို ပြန်လည် ထုတ်ဝေဘို့ရန်အတွက် ၎င်းတာဝန်ယူထားကြောင်း၊ ဒူးပလာယာခရိုင်ခေါင်းဆောင်ကြီးများအပါအဝင်၊ ကရင့်တော်လှန်ရေးမှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုလည်း ထုတ်ဝေလိုကြောင်း၊ ထိုကိစ္စများအတွက် ကျနော်၏အကူအညီလိုအပ်ကြောင်းကို ပြောလေသည်။

(၆)

လူ့ဘောင်လောက ဆက်လက်ရှင်သန်တိုးတက်ရေးအတွက်သမိုင်းသည် မရှိ မဖြစ်သော လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။
သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာလျက်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်ကိစ္စရပ်များကို ဝေဘန်ချင့်ချိန်နိုင်သည်။ သမိုင်းတွင်ရစ်ခဲ့သည့် မှားယွင်းသော လုပ်ရပ်များကို သိမ်းစာယူနိုင်သည်။
□စာမျက်နှာ(၂၉) သို့၊

ထားကြပါသည်။ ရှေးခေတ် ကရင် လူမျိုးများသည်၊ ဟိုး...မြောက်ဘက်မှာ တချိန်က “ဝ” လူမျိုးခေါ်၊ “ကဝ” လူမျိုးများနှင့်အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့စဉ် က ဘားစည်သွန်းလောင်းသော အတတ် ပညာကို တတ်ခဲ့ ကြသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် ကာလတွင် ကရင်လူမျိုး၊ ကယား လူမျိုးများ အသုံးပြုနေကြသည့်အပြင်၊ တရုပ်၊ ထိုင်း၊ မွန် ဂိုလီးယား၊ လော၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ အင်ဒိုနီးရှား တို့မှာပါ ဘားစည်ကို အသုံးပြုနေကြသေးသည့် အကြောင်းကို၊ လေ့လာသိရှိ ရပါသည်။ ဘားစည်ကို သွန်းလုပ်သော နေရာ အစ သည်၊ ကမ္ဘောဒီးယား ပင်ဖြစ်သည်ဟု သုတေသီ အချို့က ပြောကြပါသည်။ ကရင်လူမျိုးများ၏ တေး၊ လင်္ကာ၊ သီချင်းများအရ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း တထောင်ကျော်ကတည်းက ဘားစည် ကို သွန်းလုပ်ခဲ့သည့် အကြောင်းကို လေ့လာသိရှိရပြန်ပါသည်။ ဘားစည်ကို “ကဝ” များက အများအပြား သွန်းလုပ် ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ ကာလတွင် “ကဝ” လူမျိုးများ နှင့် ကရင် လူမျိုးတို့ သွန်း လုပ်ထားခဲ့သော ဘားစည် (၇) မျိုးကို တွေ့ရှိရပါသည်။

- (၁) ကလိုးယူမူး...မဲခေါင် မြစ်ဖျားတွင် နေထိုင်သည့် အမျိုးသမီးများသွန်း လုပ် ခဲ့သော ဘားစည်။
- (၂) ကလိုးယူခွါ...မဲခေါင် မြစ်ဖျားတွင် နေထိုင်သည့် အမျိုးသား များ ၊ သွန်းလုပ်ခဲ့သော ဘားစည်။
- (၃) ကလိုးကဝါမူး... ‘ဝ’ အမျိုးသမီးများ သွန်းလုပ်ခဲ့သော ဘားစည်။
- (၄) ကလူးကဝါခွါ... ‘ဝ’ အမျိုးသားများ သွန်းလုပ်ခဲ့သော ဘားစည်။
- (၅) ကလူးရှိုးဝေမူး...ပိုးကရင်အမျိုးသမီး များသွန်းလုပ်ခဲ့သော ဘားစည်။
- (၆) ကလူးရှိုးဝေခွါ...ပိုးကရင်အမျိုးသား များသွန်းလုပ်ခဲ့သော ဘားစည်။
- (၇) ကလူးယူကော်တယ်... လွမ်းအောင် ဖန် သည့် ဖါးစည်။

ရှေးက ဘားစည် သွန်းလုပ်

သော အတတ်ပညာမှာ အမျိုးသမီး များရော၊ အမျိုးသားများပါ သွန်းလုပ် နိုင်ကြောင်းကို၊ ဘားစည် အားခေါ်သည့် အခေါ်အဝေါ်များမှ ပင် လေ့ လာ သိရှိနိုင်ပါသည်။ ကရင်လူမျိုးတို့သည်၊ မဲခေါင် မြစ်ဖျားတွင်၊ နေထိုင်ခဲ့သော အချိန်ကတည်းက ဘားစည်ကို သွန်း လောင်း အသုံးပြုနေပြီဟု မှတ်ယူ နိုင်ပါသည်။

ဘားစည်ကိုပဉ္စလောဟာ ဟု ခေါ်သော ပစ္စည်းငါးမျိုးတို့ဖြင့် ၊ သွန်းလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး နီ၊ ခဲနှင့် သတ္တုတို့ကို အချိုးကျန မှန် ကန်စွာရောစပ်သွန်းလုပ်ပါမှ ဘားစည် သံမှာ သာယာ စူးရှမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပဉ္စလောဟာကို မှန်မှန်ကန်ကန်ရောစပ် ပြီး သွန်းလုပ်ထားတဲ့ ဘားစည်သံဟာ အဝေးကြီး အထိပြေးလွင့်တယ်လို့ အဆို ရှိပါတယ်။ လျှိုမြှောင်တွေကြားမှာ တီးခတ်လျှင် ထို အသံလှိုင်းမှာ ပို၍ ပြေးကြောင်း၊ တောတောင် မရှိသည့် နေရာမျိုးတွင် တီးခတ်လိုက်ပါက အသံသည်ဟိန်း၍ရှည်လျားလှပါသည်။ ရှေး စာဆိုများအရဆိုလျှင် ဘားစည်၏ အသံမှာ...သုံးယူနောအထိပြေးသည်ဟု ဆိုထားပါသည်။ ဘားစည်များမှာ မျက်နှာပြင်ပိတ်ပြီး ဖင်ပိုင်းတို့တွင် ဖွင့်၍ ထားပါသည်။ ကိုယ်ထည် မှာ ခပ်သွယ် သွယ်လေးသိမ် ပြီး၊ ဖင်ပိုင်းတွင် နည်းနည်းလေး စွင့်ကား သွားပါသည်။ ဘားစည် ၏ မျက်နှာပြင် အလယ်တွင် နေမင်း၏ အလင်း ရောင်သဏ္ဍာန် ဖျာထွက်နေသော အသံလှိုင်းတို့ အား တုန်ခါစေသော အမှတ်အသားများ ပါရှိပါသည်။ ရောင်ခြည်မှာ (၆)သွယ်မှ(၁၂)သွယ်အထိ၊ တချို့မှာ တော့ (၁၈)သွယ်အထိရှိ ကြပါတယ်။ ရောင်ခြည်ဖြာသန်းနေတဲ့ အပေါ် ဘက်နားမှာတော့ စက်ဝိုင်းအရစ်တွေ ပါရှိ ပါတယ်။ စက်ဝိုင်းအရစ်များမှာ (၆)ခုမှ (၉)ခု အထိ ရှိကြပါတယ်။ စက်ဝိုင်းတခုနဲ့တခုတို့ရဲ့ ကြားတွေမှာ တော့၊ ငါး ရုပ်၊ ငှက်ရုပ်၊ ပန်းပွင့် အရုပ်

တွေနဲ့ ပုံဖော်ထားကြပါတယ်။ ဘားစည် ရဲ့မျက်နှာပြင်ဒေါင့်စွန်းတွေမှာတော့ ဘားရုပ် ကလေးတွေကို “လေးနေရာ” ဌ အချိုးကျနစွာ စီထားခြင်းကို တွေ့ရှိ ရပါမယ်။ ဘားရုပ်များကို လက်ယာ ရစ်အနေအထားဖြင့် တကောင်၏ နောက်သို့ တကောင်လိုက်နေသော ပုံသဏ္ဍာန် ကို သရုပ်ဖော်ထားကြောင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။ ဘားတကောင် ထပ်၊ နှစ်ကောင်ထပ်၊ သုံးကောင်ထပ် ဟူ၍ ဘားစည်အမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ ဘားစည်၏ကိုယ်ထည်အောက်ပိုင်းတွင် ဆင်ရုပ်နှင့် ခရုရုပ်များကို ရုပ်လုံးကြွ အောင်ဖော်ထားသည်ကို တွေ့မြင်ကြ ရပါသည်။ ဘားစည်၏မျက်နှာပြင် ပေါ်နှင့် ကိုယ်ထည်ပေါ် တို့တွင် အရပ် များကို ဖော်ထားခြင်းမှာ သူ့အဓိပ္ပာယ်နှင့်သူ ရှိကြပါသည်။ ဘားစည် အပေါ်ရှိအရပ်များကို ကြည့် ခြင်းဖြင့်ပင် ဘားစည်၏ ကြန်အင် လက္ခဏာ ပြည့်စုံခြင်း ရှိ၊မရှိကို သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ဘားစည်ကို ပိုင်ဆိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကြီးမြတ် သောသူ၊လေးစားထိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ဖြင့် ကရင် လူမျိုးတို့က အသိ အမှတ် ပြုကြပါသည်။

ကရင် စကားပုံ တခုမှာ... “လေဝ်လုံထို၊ထိုထွာ၊ လေဝ်လုံခံင့်၊ ခံင့်ထွာ” လို့ဆိုထားပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ် ကတော့ကုန်းလမ်းခရီးသွားခြင်း ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ရေတွင်ခရီးသွားခြင်းဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ထာဝရ ကယ်တင်စောင်မခြင်း ခံရပါစေ ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဘား ဟာ ရေမှာဖြစ်ဖြစ်၊ ကုန်းမှာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျင်လည် ကျက်စားသည့် သတ္တဝါ ဖြစ်ပြီး ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာကို၊ ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်တယ်လို့ အသိ အမှတ် ပြုထားကြပါတယ်။ ဆင်ရုပ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကလည်း လောကတွင် အင် အား အကြီးမားဆုံးသောလူသားများ၏ အကျိုးကို အစွမ်း ဆောင် နိုင်ဆုံးသော နိမိတ်ပုံ ကို ဆောင်ထားပေသည်။ ဘားစည် ကိုယ်ထည်တွင် ခရုပုံ များ

ထည့်သွင်းထားခြင်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ခရုသည် လည်း ရေရောကုန်းရောပါ နှစ်ဌာနနေသည့် သတ္တဝါပင်ဖြစ်သည်။ သူတပါးအားရန်မမူ မင်္ဂလာယူသည့် အခါများတွင်လည်း၊ ခရုသင်းကို မှုတ် ရပါသည်။ ခရုပါသောဘားစည်ကို ပိုင်ဆိုင် သူသည် မင်္ဂလာရှိသည်ဟု ဆို ကြပါသည်။ ခရုကို ဟင်းလျာအဖြစ် ကရင်တို့က၊ ခုန်ခုန် မင်မင်စားသုံးကြ ပါသည်။ ကရင် လူမျိုးတို့ ကျင်းပကြ သည့် ကောက်ဦးစားပွဲ နှစ်သစ်ကူးပွဲ များတွင် ပိန်းဥနှင့်ခရုကို ရောချက် ထား သည့်ဟင်းအား ကောက်ဦးဟင်းလျာဟု သတ်မှတ်ပြီး မြတ်နိုးခုံမင်စွာစားသုံး ကြသည်။

ရှေးက ကရင်တေးသီချင်း တပုဒ်တွင် “ယုးထီ. ခေခေါဟ် အင်းဖံင့် ခိုင်. ဖွံ့အင်းစူးသင့် မုက်ယူ. ယိုင်။” အဓိပ္ပါယ်မှာ “ပိန်းဥခရုဟင်းလျာမြိန် ကောက်ဦး စားပွဲတော် ပျော်မွေ့ချိန်။” ဟူ၍ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘားစည်၏ ဘားအကောင် အရေအတွက်ကိုကြည့်ပြီး အဆင့်ခွဲခြား ထားခြင်းရှိသည်။ ဘားစည်၏ တန်ဘိုး ကို “ကေါဟ်လုံ ဖွံ့စေင်သိုင်. ဖင်.” ဘားစည်တလုံး ၏ တန်ဘိုးကို ငွေ သုံးပိဿာဟု ရှေးကသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဘားစည်၏ ကြန်အင် လက္ခဏာ မှာ အသံသာယာစူးရှမှု၊ မြည် ဟီးတုန်ခါမှုများ အပေါ်တွင်ကြည့်ပြီး ငွေသား တရာကျပ်သားမှ တထောင် ကျပ်သားအထိ တန်ဘိုးရှိပါသည်။ စံချိန်မှီသည့် ဘားစည်၏ မျက်နှာပြင် သည် လက်သီးဆုပ်(၆)ဆုပ် ရှိရမည်ဟု အဆိုရှိပါသည်။ အချို့မဒသများတွင် ဘားစည်အား လျော်ကြေးပေးသည့် နေရာများ၌ ဘားစည်ဖြင့် ဖေးချေကြ ပါသည်။ မင်္ဂလာကြေး တင်တောင်း ရာတွင်လည်း ဘားစည်ဖြင့်ပင် တင်တောင်း ကြပါသည်။ ပဋ္ဌမတန်းစား ဘားစည်ကို၊ အချက် (၇)ချက်ဖြင့် စံထားကြပါသည်။

(၁) မျက်နှာပြင်တွင် ဘားရုပ်သုံးကောင်

ထပ်ပြီးဘားဆယ့်နှစ်ကောင်ရှိရမည်။
(၂) ဘားရုပ် များသည် လက်ျာ ရစ်ပြီး တကောင်နှင့်တကောင်သည် ရှေ့ သို့မျက်နှာမူပြီး နောက်မှလိုက်နေ ရမည်။

(၃) မျက်နှာပြင်၏အကျယ်သည်လက် သီးဆုပ် (၆) ဆုပ်ရှိရမည်။

(၄) မျက်နှာပြင်ရှိ အသံလှိုင်းများတွင် (၁၂)သွယ်သော ရောင်ခြည်ဖြာနေ ရမည်။

(၅) မျက်နှာပြင်ဝိုင်းမှာ အစိတ်အကျဲ မှန် ကန်ပြီးအနဲဆုံးစက်ဝိုင်း(၆)ခု ရှိရပါ မည်။

(၆) ဘားစည် ကိုယ်ထည်၏ အပေါ်နဂါး ပေါက်ကိုယ်ထည်တွင်ဆင်သုံးကောင် ခရု သုံး ကောင် အရုပ်များ ပါရှိရ ပါမည်။

(၇) ဘားစည်၏ အသံသည် ဖြေမြဲနှင့် တလွင်လွင် စူးရှရပါမည်ဟုလည်း ဆိုထားပါသည်။

ဤအချက်(၇)ချက်ဖြင့်ပြည့်စုံမှသာ၊ ပဋ္ဌမတန်းစား ဘားစည် ဖြစ်ပေမည်။

ဘားစည်တို့တွင် အဖိုနှင့် အမ ဟူ၍လည်း ခွဲခြားထားပါသေးသည်။ ဘားစည်အဖိုမှာ အထက်တွင် ဖော်ပြ ထားသည့် အချက် (၇)ချက်ဖြင့် ပြည့်စုံသည့် ဘားစည် ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဘားစည်မမှာ ကိုယ်ထည်တပိုင်း ပြတ် နေသည်။ မျက်နှာပြင်တွင် ဘားရုပ် တကောင်တည်းသာ ရှိတတ်ပေသည်။ ခါးပိုင်းနှင့်ကိုယ်ထည် ဆင်ရုပ်ဆိုလျှင် လည်း တကောင်တည်း ခရုဆိုလျှင် လည်း တကောင်တည်း ရှိတတ်ပါ သည်။ ၎င်းနောက် အသံလွင်လွင်နှင့် စူးရှမှုလည်း မရှိဟု ဆိုထားပါသည်။ ဘားစည်အဖိုကို ရိုးရိုး တီးခတ်သည့် အပြင် စစ်ထွက်ရာ၌လည်း တီး ခတ်ကြ ပေသည်။ စစ်ထွက်ရာ၌ တီးသည့် စစ် ထွက်ဘားစည်ကို “ကျွဲဟ်သုံလွှာ်ခံင့်” ကလူးသလွဲထွန်၊ ဇေယျာ ဘားစည် လို့ခေါ်ပြီး မြို့စားနယ်စားများထံတွင် ထားရှိ ကြပါသည်။ ဘားစည်တွင် မင်္ဂလာဘားစည်နှင့် အမင်္ဂလာဘားစည်

ဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသေးသည်။ မင်္ဂလာ ဘားစည်သည် ဘားစည်၏ ကြန်အင် လက္ခဏာများဖြင့် ပြည့်စုံသည့်ဘားစည် ဖြစ်ပြီး မင်္ဂလာရှိသော နေ့ထူး နေ့မြတ် များ ဖြစ်သည့်ကောက်ဦးစားပွဲ၊ အိမ် သစ်တက် မင်္ဂလာ၊ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၊ ထိမ်းမြားလက်ထပ်မင်္ဂလာပွဲ၊ စစ်အောင် နိုင်ပွဲများတွင်၊ အထိမ်း အမှတ်အဖြစ် တီးခတ်ကြပါသည်။ အမင်္ဂလာဘားစည် ၏ ဘားရုပ်များသည် မျက်နှာချင်း ဆိုင် ရန်ထောင်နေပြီး၊ သွေးကွဲနေသည့် ပုံသဏ္ဍာန်ကို ဆောင်ထားပါသည်။ အသုဘကိစ္စ၊ အရိုးကောက်ပွဲရွာနှင့်ဒါဏ် ပေးသည့် အခါများတွင် တီးခတ်ကြပါ သည်။ (ကရင် လူမျိုးများသည် လူမှုရေး အကျင့်သီလ ဖောက်ပြန်ခဲ့ပါက ရွာကို ကြီးမားစွာ ထိခိုက်သည်ဟု အဆိုရှိ၍ လူမှုရေး ကျူးလွန် ဖောက်ဖျက် သူများ အား ရွာနှင့်ဒါဏ်ပေးကြ ပါသည်။) လွယ်လွယ်နှင့် ဆိုရလျှင် မင်္ဂလာ ဘားစည်ကို ‘ဘားစည်အေး’ဟု ခေါ်ဆို ပြီး အမင်္ဂလာ ဘားစည် ကို ‘ဘားစည်ပူ’ လို့ ခေါ်ကြပါသည်။ ရွှေဘားစည်၊ ငွေ ဘားစည်ဆိုသည်များလည်း ရှိပါသေး သည်။ ရွှေချည်း သက်သက်၊ ငွေချည်း သက်သက် သွန်းလုပ်ထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ အသံလှိုင်း အတွက် အရစ် ဖော်ရာတွင် အရစ်စက်ဝိုင်းကို ရွှေဖြင့် ဖော်ထားပါက ရွှေဘားစည်၊ ငွေဖြင့်ဖော် ထားပါက၊ ငွေဘားစည် စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။ ယခုခေတ်တွင် ရွှေ ဘားစည်၊ ငွေဘားစည်များကို သိပ်မ တွေ့ရတော့ပါ။

ဘားစည်ကို တီးခတ်တော့ မည်ဆိုလျှင်၊ လက်နှစ်ဖက် စလုံးကို အသုံးပြု တီးခတ် ရပါသည်။ ညာဘက် လက်ဖြင့် ဘားစည်၏မျက်နှာပြင်ကို ထုပြီး ဘယ်ဘက် လက်က ဒုတ် ပါးပါး လေး တချောင်း သို့မဟုတ် ပါက နှီးစည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ဘားစည်ထဲသို့ လျှို သွင်း၍ တီးခတ်ရပါသည်။ ဤသို့သော ပုံစံဖြင့် တီးခတ်ပါမှ တီးခတ်နည်း မှန်ကန်ပါသည်။ ဘားစည်ကို တီးခတ်

သည့်အခါ၊ နည်းမှန် လမ်းမှန် မတီး
ခတ်ပါက လူကို ထိခိုက်သည် ဟူသော
'အယူအဆ'လည်းရှိပါသည်။ ဘားစည်
ကိုအကြောင်းမဲ့ မည်သူမျှ မတီးကြရန်၊
တားမြစ်ထားလေသည်။ ဘားစည်ကို
အဓိကထားပြီး လင်းကွင်း၊ နံ၊ မောင်း၊
အိုးစည် တို့ဖြင့် တွဲဖက် ၍ တီးခတ်ခြင်း
လည်းရှိပါသည်။ တခါတရံ ဘားစည်မှ
အရည်များ ယိုထွက်လေ့ ရှိတတ်ပေ
သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကို ဘားစည်'ဝို'
သည်။ ဘားစည် မျက်ရည်ကျသည်ဟု
အယူအဆရှိသဖြင့် ၎င်းဘားစည်အား
ပူဇော်ပသခြင်း ပြုကြရပါ သည်။

ဘားစည်ကိုမည်သူမှ မတီး
ရဘဲ အလိုနေရင်း၊ အသံမြည်လာလျှင်
မကောင်းသော အတိတ်နမိတ်ပင် ဖြစ်
ပေသည်။ ရွာအတွင်း ဒုက္ခရောက်တော့
မည့်နမိတ်ဟု အယူရှိကြပြန်သည်။
ထိုကဲ့သို့ မည်သူမှ မတီးခတ်ရဘဲ
ဘားစည်သည် သူ့ဖါသာသူ အသံ
မြည်လာပါက ဘားစည်ကို ပူဇော်ပသ
ကြရပေသည်။ ရွာထဲတွင်ရှိသော
မကောင်း ဆိုးဝါး မိစ္ဆာများကို နှင်ထုတ်
ကြခြင်း၊ ရွာတွင်းရှိ လူမှုရေး ဖောက်ပြန်
သောလုပ်ရပ်များ၊ လုပ် ဆောင်စရာ
ရှိသည့် မိရိုးဖလာရိုးရာယဉ်ကျေးမှု
ကိစ္စများ၌ ပျက်ကွက်ခြင်းရှိ၊ မရှိ
စသည်တို့အား လိုက်လံစစ်ဆေးကြ
ရပါသည်။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိ သည်နှင့်
တပြိုင်နက်လုပ်စရာကိစ္စများအား၊
ချက်ချင်းပင် လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။
လူမှုရေး ဖောက်ပြန်မှု တကြိမ်တခါမက
ကျူးလွန်ခဲ့ သည့် သူများအား
'ရွာနှင့်ဒါဏ်' ပေးသည်အထိ အပြစ်ပေး
တတ်ကြပါသည်။ 'အမင်္ဂလာ' ဘားစည်
အား တကြိမ်တီးလျှင် ရွာသားတဦး
ချက်ချင်းသေဆုံးလေ့ရှိသည်ဟုလည်း
အဆိုရှိပါသည်။ အမင်္ဂလာ ဘားစည်ကို
ရွာထဲတွင် မထားကြဘဲ ဘုန်းတော်ကြီး
ကျောင်းများတွင် လှူဒါန်းကြပါသည်။
ဘုန်းတော်ကြီးများမှ ပရိတ်တရား
တော်များဖြင့်၊ အစွဲများချွတ်လိုက်၍
ပြန်ကောင်းလာသော ဘားစည်

များလည်း ရှိ ကြောင်း အဆိုရှိပါသည်။
မျက်မှောက် ကာလတွင်
ဘားစည် သည်၊ အလွန်ရှားပါးနေပြီ
ဖြစ်သော၊ ကရင် အမျိုးသားများ၏
ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် ပစ္စည်းအဖြစ်
တည်ရှိနေပါသည်။ ဘားစည် သွန်းလုပ်
သည့်အတတ်ပညာကို တတ်ကျွမ်းသည့်
ပုဂ္ဂိုလ်၊ မရှိတော့သလောက် အလွန်ပင်
ရှားပါးနေပါပြီ။ ရှေးခေတ်အခါက
မင်္ဂလာ ကြေးတင်တောင်းခြင်း၊ တရား
စီရင်ခြင်းတို့တွင် လျော်ကြေးအဖြစ်ဖြင့်
ဘားစည်တို့ကို တန်ဖိုးများ သတ်မှတ်
ကာ အသုံးပြုခဲ့ကြသော်လည်း ယခုအခါ
ကရင်ရွာများ၌ ဘားစည်အားရှာ၍ပင်
မတွေ့နိုင်တော့ပါ။ နောင်အနာဂါတ်
ကာလတွင် ဘားစည်သည်၊ ကရင်
လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ရှိခဲ့ဘူးသည်
ဆိုခြင်းကိုသာ ကြားသိရပါတော့မည်။
ကိုယ်တိုင်မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ အသုံး
ပြုခဲ့သည်ဆိုခြင်းကို နောင်လာမည့်
ကရင်မျိုးဆက်သစ်များ အတွင်း၌
ရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ ထို့နောက်
ကရင်အမျိုးသားများသည် မိမိတို့၏
လူမျိုး၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်
များဖြစ်သည့် ဘားစည်ကို ထိမ်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်ခြင်း နှင့် အတူ ဘားစည်
သွန်းလုပ်ခြင်း အတတ်ပညာဖြင့် ဆက်
လက်၍ ဘားစည်သစ်များ သွန်းလုပ်
သင့်လှပါသည်။ ကရင်တို့၏ အမျိုးသား
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု
များကို လေ့လာမည်ဆိုလျှင် ဦးစွာပဋ္ဌမ
ကရင် ဘားစည်ကို လေ့လာရမည်ဟု
'ဖူးကျိုက်ဥတ္တမ'(စပ်အဲဆိုင်ဒ်. ဝဲ. ကိုတိုက်)
နှင့် 'ဖူးကျိုက် ဆန္ဒ' တို့ မိန့်တော် မူခဲ့ကြ
ပါသည်။ ကရင်တို့နှင့် တသားတည်း
တည်ရှိနေခဲ့သော ကရင်ဘားစည်သည်၊
ကရင်အမျိုးသားထု တရပ်လုံးအား
အစဉ်ကိုယ်စားပြုနေမည့် တူရိယာ
ပစ္စည်းဖြစ်သည်ဆိုခြင်းကို နှောင်းခေတ်
ကရင်လူငယ်တိုင်း ခံယူကြရမည်သာ
ဖြစ်ပေသည်။

နန်း **K.** သာထွေး၊
ကျော့မြတ်ကြီး။

□ စာမျက်နှာ (၂၅) မှအဆက်၊

ဖြောင့်မှန်သောလုပ်ရပ်များကို အတုယူ
နိုင်သည်။ သမိုင်း ကို လိမ်၍မရချေ။
မှားယွင်းစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ချက်များကို
လည်း ဖုံးပိတ်၍မရနိုင်။ အမှားကိုသိ၍
အမှန်ကို ပြန်ပြင်သည့်တိုင် ထိုအမှန်
ကိုသာလျှင် တင်ပြခြင်းခံရမည်မဟုတ်။
ပြန်လည်ပြင်ဆင်လိုက်သော အမှန်နှင့်
အတူ၊ တချိန်က မှားယွင်းခဲ့သည့်
အမှားများကိုပါ၊ ဖော်ပြခြင်း ခံရမည်
သာဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သက်ရှိ သက်မဲ့
အရာအားလုံးသည်၊ အပြစ်အနာအဆာ
နှင့် မကင်းကြချေ။ မည်သည့်အရာမျှ
လုံးဝ ခြောက်ပစ်ကင်း သဲလဲစင် ရှိ
လိမ့်မည်မဟုတ်။ အပြစ်အနည်းနှင့်
အများ သာကွာခြားသည်။ အမှား
နည်းနိုင် သမျှ နည်းအောင်စောင့်ထိမ်း
သူကို လူကောင်းဟုခေါ်သည်။ သူ
တော်စင်ဆိုသည်မှာ အမှားအနည်းဆုံး
လူကိုခေါ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လုံးဝ
အပြစ်ကင်းစင်သူဟူ၍မရှိ။ မိမိ၏
သမိုင်းကြောင်းအတွင်း အပြစ် အနာ
အဆာနည်းနိုင်သမျှနည်းရန် အတွက်၊
မိမိထက်ပိုမို ရင့်ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ
၏ အတွေ့အကြုံများမှ သင်ခန်းစာ ယူ
ကြရမည်ဖြစ်သည်။ မိမိ၏လုပ်ဆောင်
ချက်တိုင်းသည် မည်သည့်အခါ
မျိုးတွင်မျှ ပျောက်ကွယ်သွား လိမ့်မည်
မဟုတ်။ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ ဆိုးသည်
ဖြစ်စေ၊ သမိုင်းကြောင်းအတွက်
သက်သေခံအဖြစ် ထင်ကျန်ရစ်မည်သာ
ဖြစ် လေသည်။

လူ တိုင်း၌ ထို သူ သည် လူ
ကောင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ၎င်း၊ လူဆိုး
ဖြစ်သည်ဟူ၍ ၎င်း သက်သေပြစရာ
အချက် အလက်ပေါင်း များစွာ
ရှိနေသည်။

(ထက်ခေါင်)
စည်းရုံးရေးဌာန၊
ကေအဲန်ယူ-အစည်းအရုံး၊
ဒူးပလာယာခရိုင်။

THE HISTORY OF THE PWO KAREN CHURCHES

Early beginning the two largest Karen group in Burma are the Pwo Karen and Sgaw Karen. Baptist Mission among the Pwo Karens began with the coming of Miss Eleanor Maconber to Dohnyou Village near moulmein in 1833, and with the conversion and baptism of Pu Sung Pon January 12, 1837. After a few years a church was formed in Dohnyou village, the first Pwo Karen church in Burma, one of the first to become self supporting, under the guidance of Rev. Edwin Bullard. Miss Maconber started a school for Pwo Karen children in Dohnyou and also carried on extensive evangelitic work through out the district into; her untimely death in 1840. The 125th anniversary of the Pwo Karen baptism was celebrated in 1962.

A boarding school for both Pwo and Sgaw Karens was established in Moulmein in 1848, using both and Sgaw dialects. This is one of the first schools for the general education of Karens, as the only other Karen schools at that time were those in Buddhist monasteries. In the early days the Pwo Karens were animists, though later many became Buddhist. Early Pwo Karen Christians had a passion for schools so that their children could read the "Book of life" the Bible, and sing hymns.

One of the most outstanding Pwo Karens leaders of those early days in the Moulmein area was Sra Kou Luht, early Pastor of Dohnyou church, the first Pwo Karen to be ordained, the first to travel to America (1848), a language teacher and Bible translation assistant, and one of the early principals of the Karen Boarding school in Moulmein.

Rev. and Mrs. Durlin Brayton came to Mergui in 1839 to serve as missionaries to the Pwo Karens of the district. there they

opened a school during the rainy season only, so the Braytons could do evangelitic work in the village during the dry seasons. Moulmein and districts were then under British rule following the first Anglo-Burmese war.

The Pwo Karen churches in the Moulmein, Mergui and Tavoy districts have always been part of the Sgaw Karen Associations as was the practice in other parts of Burma. Mission policy in this area assumed that work among the Pwo Karens could be satisfactorily accomplished using the Sgaw Karen language and its literature. At present there are only two Pwo Karen churches in the

brethern of other group have witnessed effectively for Christ by their courage and faith in dangers and adversity. Pwo Karen exemplified their Christian concern for other by sharing food and shelter with refugees, often at great sacrifice. Unsettled condition in the district fighting, suspicious burning and relocation of villages put many thousand to flight. Many of these were like the early Christians we read of in the book of Acts who witnessed boldly for Christ as they were scattered abroad by persecution.

Pwo Karen who have served Pwo Karen Christian school and churches have taught the principles of democracy, service and integrity that contribute to make Burma strong. It would be impossible to even list all the Pwo Karen who have made significant contributions in many fields to their

local communities and to the nations. Two examples are Dr. Daw Sein Shin, an outstanding lady physician, and Mahn Ba Saing, speaker of the lower chamber of Burm's Parliament. Hundreds of pastors, teachers, nurses, government officials and women in many walks of life made Christianity meaningful to those around them.

The Bassein field-when Rev. Elisha Abbott went to British held Sandoway on the west coast in 1840 to open work among the Sgaw Karen, he also took a keen interest in the Pwo Karen of that area. The Karen trekked over the Arakan Yomas from their villages a hundred miles away to study the bible and the Christian faith under Rev. Abbott. Many of the Pwo Karen converts in the Bassein district were won to Christ through their Sgaw Karen neighbours. When the Pwos saw that the Sgaws had a Missionary, they too, begged

By Rev. Mec. Donald

Tenasserim Division while there are many thousands of Pwo Karen in the Tenasserim Division while there are many thousands of Pwo Karen in that area who have either rejected Christianity or have heard the gospel. This truly is a needy mission field, and is a special concern of the Pwo Karen conference today.

After Durlin Brayton left Mergui in 1854, there were no other American missionaries specifically assigned to Pwo Karen work in the Tenasserim Division until Rev. and Mrs. Paul Hasel 1946-1949.

The Pwo Karens were led step by step to shoulder more of the educational and evangelistic responsibilities, consequently when the Japanese occupied Burma. Missionaries had to leave the country from 1941 to 1945, the work of Christ continued in a vital way, through these years and the difficult times following independent Pwo Karen Christian along with their

1 All footnotes have been placed during the retyping. We have tried to keep it as accurate as possible, and when an obvious error was found it was corrected, but occasionally this could not be done.

to have their own missionary, but it was not till 1849 that the first missionary to the Pwo Karens, Rev. H. L. Van Moter, came to Sandoway to take up work among the sea coast villages. A year later Mahn Shwe Bo became the first Pwo Karen of the Bassein District to be ordained.

For the first 26 years the Pwo Karen churches were in the same Association with the Sgaw Karen. However, in 1863, the Pwo Karens formed their own Association with 584 baptized Christians in 13 churches. The next 80 years saw a tremendous growth in churches and membership for by 1949, there were 8,344 baptized believers in 92 churches with 21 ordained and 52 unordained pastor.

Many missionaries have served the Bassein Pwo Karens through the year, but none as Rev. Leonard W. Cronkhite story.

The Bassein Pwo Karen would not be complete without some mention of this remarkable man. Arriving in Bassein in January 2, 1884 with Mrs. Cronkhite, he taught in the Pwo Karen school and also toured the villages in evangelistic work to preach and to strengthen the churches. At his retirement in 1922, Mr Cronkhite wrote not without sadness do I sit down to write this last report of my missionary career. I am no longer physically able to carry on the work. Forty year ago Mrs. Cronkhite and I sailed for Burma. Then in 1884 we found 1250 members in 22 churches.

"The school have grown proportionately and now have 80 village schools to 3 churches and more than 4000 churches members." Dr. Cronkhite's successor was Rev. Conrad who with Mrs. Conrad, served for the next 27 years. After the Conrads left Burma in 1949, the Bassein Pwo Karens were without a missionary for the next ten years.

The Pwo Karen Normal School was started in Bassein in 1865 and has been the source of a strong educated leadership among the Pwo Karen churches for

nearly a hundred years. A new school building was erected to replace the old one in 1885,

The school was destroyed by bombs in world war 2 and again partly destroyed in the civil strife in 1944.

The Pwo Karen Christians were scattered and carried on their separate center, which resulted in dividing the Associations into three. The Kyaunggon-Kyopyow Associations with its high school at Pyawgon in the northern section, the Myaungmya Association in the south, with its in Dobigone in the suburbs of Myaungmya controlled and managed by Daw Kyi Kyi and the central part which retained the old name of Bassein-Myaungmya Association in Byantgyi until it was possible to Bassein town in 1959.

The leadership of the Kyaunggon-Kyopyaw Association has been varied by Sra Shwe Ba ex-member of the legislative council. The full time of the Myaungmya Association is Sra Po Li. The executive secretary of the Bassein-Myaungmya Association is Rev. Mahn Knight. These men are the first full time secretaries of these Association and this marks a significant step in the self direction of the churches.

After the civil war broke out in Bassein and the Christian fled, squatters occupied the compound for ten years. In 1959 the caretaker-government cleared the compound of squatters and the Pwo Karen Christians returned and began repairing and rebuilding. Rev. and Mrs. Edwin T. Fletcher moved into the mission house in 1960 and helped with various phases of the work. By the help of such leaders as Sramu Christine, Sramu Amy, and others, the school grew in numbers, influence and standards, and became a high school again.

In October 1962 the Bassein Pwo Karen Baptist community entertained the Pwo Karen Baptist Conference and celebrated the 100th anniversary of the Bassein Pwo Karen Baptist church. Sra Johnnie was pastor of this church for 48 years and was present for the celebration.

Henzada-Danubyu field- In 1854, Rev. Durlin L. Brayton was transferred from Mergui to Henzada to open up a new work among the Pwo Karens. During his one year stay in Henzada, he preached the gospel in many villages of that district, baptizing 75 new converts, with another 50 baptized by a Pwo Karen pastor. A new church at Myin'kdaung village was formed.

From 1855 to 1850, a period of year², the records, reports and statistics are for the combined Sgaw and Pwo Karen fields, Bassein and Rangoon, to stir up one another in their evangelistic responsibilities.

The following year a similar meeting was held in Kalon village. These meetings, along with the Thanksgiving meeting in Thayagon village in 1884 to celebrate the completion of the entire Pwo Karen Bible were forerunners of the Pwo Karen Baptist Conference of 1908.

In 1899 there were eight churches with 411 members being led by three ordained and six unordained pastors in the Henzada Danubyu field. At that time these churches were part of the larger Sgaw Karen Association.

In 1938 the youth of the Christian Endeavor societies held their own meeting apart from their Sgaw Karen brethren, the initial step in this final separation of the Pwo Karen churches from the Association of both Pwo and Sgaw Karen churches. This meeting was held in Kyontanaw village; at this time, seven of the fourteen Pwo Karen churches decided to carry on their work and meeting apart from the Sgaw Karen churches in order to concentrate their efforts in improving Pwo Karen churches and making special evangelistic efforts among the many non-Christian Pwo Karen village in the district. One of the leading figures in the new Mahn Kyalun who died in 1955 at the age of 92. Another person who encouraged the Pwo to go forward on their own was Mahn Ba Khaing who later assassinated in 1947 with other Burma govern-

ment cabinet members.

In 1939 two more churches joined the Pwo Karen Association making nine churches. In 1953 Sra Thein Lwin became their first full time secretary to carry out the work of the Association. He was succeeded by Mahn Ba Kyaw and then Sra Shwe Dwe, a recent graduate of the Pwo Karen bible Training school. At this writing Sra Aung Nyunt Tin is serving as full-time secretary of this Association.

Rangoon-Maubin Field- After spending one year in Henzada, Rev. D. L. Brayton moved to Rangoon in 1855 where he worked till his death in 1900. While in Rangoon, Mr. Brayton his Pwo Karen assistants carried on extensive evangelistic work in the Hanthawaddy District to the west and southwest of Rangoon.

One of the outstanding Pwo Karen pastors at that time was Sar Myat Tha, the first pastor of the Pwo Karen Kemmendine church and also assistant to Mr. Brayton in the translation and revision of the Bible. Many Pwo Karen pastors down through the years of mission effort, although limited in education have been men of great faith, loyalty and courage who would bear credit to any church any where in the word.

By the year 1861, the Rangoon-Maubin Pow Karen Baptist Association was formed by eight churches in the village of Poppa, actually the first Association of Pow Karen Baptist churches as the Bassein Association was not formed until 1863. The Pow Karen church in Kemmendine came into being about that time and was probably one of the first eighth in the Association.

In 1879, Rev. and Mrs. Walter Busshell arrived in Maubin as the first missionaries to be located in that town Mr. Bushell carried on the evangelistic touring of the districts. They established the Nomal School where thousands of Pwo Karen, as well as Sgaw Karens and Burmese, have received their education and Bible training for Christian faith and living.

One of the missionaries

who labored long and effectively in the Maubin School and through the district was Miss Carrie Putnam who came to Maubin in 1887 and continued to serve there until she died in 1927. She left an endowment fund in her interest of which has been used to help support the educational and evangelistic work of the Association. Other missionaries who have served for many years in Maubin among the Pow Karens were Miss Minnie Pound and Miss Rebecca Anderson. Since the Fletchers evacuated Maubin in 1941, there have been no American Missionaries living in that place or even directly in charge of the work of this Association.

The Pow Karen compound in Maubin was completely in the troublous days of 1949, and a number of Christian villages were burned, making hundreds of homeless refugees in a time of general insecurity. Squatters occupied most of the compound, but as soon as a part of it was regained, the Pow Karen Christians led by Sra Pan Hla Byu begin to revive their church and school. Temporary buildings of bamboo and thatch were replaced by more substantial structures as more refugees came back to their homes, and more resources became available.

The Pow Karen Bible-The Karens were a people without a written language prior to the coming of American Baptist missionaries. The first attempt to reduce the Pow Karen language to writing was made by Rev. Jonathan Wade. Rev. Edwin Bullard and Rev. Durlin L. Brayton also were pioneers in this important task. A peculiar orthography found among the Lehkeh Pwo Karens near the Thai-Burma border, called "hen scratching" proved to be too difficult for popular usage. An adaptation of Burmese letters was used after trying various other orthographies during the ten year from 1840 to 1850.

Mr. Wade, with the help of Pwo Karen assistant set to work translating the Bible into Sgaw Karen. Mr. Bullard also began the translation of the Gospels of Mat-

thew and John and New Testament books, but his early death in 1847 cut short his work. Mr. Mason, in addition to his work with the Sgaw Karen translation, also did some translation of the Bible into Pwo Karen.

A first edition of 500 copies of Acts, translated from the Greek by Rev. Bullard by the Mission press in Moulmein in 1847. The first edition of the whole Pwo Karen New Testament was printed in Tavoy in 1852.

With the death of Mr. Bullard, the major task of translation and revision of the Pwo Karen Bible fell on Rev. Brayton who was also assigned to general evangelistic work. Pioneering in village preaching and on organizing new churches, he could thus spare little for translation work. When Brayton reached the age of retirement in 1847, and was not physically able to tour as before, he concentrated on completing the entire Pwo Karen Bible, with the help of his daughter, Mrs. Brayton Rose, and Pwo Karen assistants such as Sra Kon Luht and Sra Myat Tha. The final translation and revision of the entire Bible was completed on September 17, 1878, approximately forty years after the work of Translation had begun and twenty-six years after the first edition of the New Testament had come off the press. The printing of the first edition of the whole Pwo Karen Bible was completed by the American Baptist Mission press in Rangoon in 1883. In celebration, a Thanksgiving meeting was held at Thayagon village near Wakema on January 10-11, 1884. Missionaries and Pwo Karen leaders from all the Pwo Karen field gathered for two days to praise God for the Bible, now at long last translated and printed in their own tongue. They also took the opportunity to make definite plans for the distribution and sale of these new Bibles.

Since 1883 the Pwo Karen Bible has had three editions by the American Baptist Mission press and two editions by the British and Foreign Bible Society. The Pwo Karen people owe an everlasting

debt of gratitude to all those who translated the word of God into their mother tongue, and to those who have made possible the printing and distribution of the Pwo Karen Bible.

The Pwo Karen Bible Training School-The account of the history of this school can be found on pages 223-226 of Part I.³ Both as the Women's Bible School for both Pwo and Sgaw Karen women from 1897 to 1934 and also as the co-educational Pwo Karen Bible Training School from 1934 to present, this institution has played an invaluable role in the growth and strength of Christianity among the Pwo Karens.

The Pwo Karen Baptist Conference- In 1908 Pwo Karen Baptist Conference was formed in Bassein. Prior to that time the Pwo Karen Associations had very little contact with one another. At that time there were 26 churches and over one thousand baptized believers in the Rangoon-maubin Association, and 47 churches with over 2600 baptized believers in the Bassein-Myaungnya Association. The newly formed Pwo Karen Baptist Conference gave these two associations a united organization through which they became one of the Burma Baptist Convention. It gave the wide-scattered Pwo Karen churches opportunity to learn of each other's work in annual meetings and to encourage one another in faith.

For many years the Pwo Karens gathered for their annual Pwo Karen Baptist Conference meetings with very little activity between meetings. In 1935 Sra byu became the Honorary Secretary and Mahn Willington Nei Hla acted as his assistant. It was not until 1947 that Sra Kwa was elected full-time secretary of the Conference with responsibility to visit the Association and try to co-ordinate their work. However, due to lack of funds, Sra Kwa served Honorary Secretary with Sra Aye Myat Kyaw (S'Aye) as his assistant. Both men served only part time as they had other work.

A definite step forward

was taken in 1955 with the election of Sra Aye Myat Kyaw as full-time secretary of the conference, to oversee all the Pwo Karen work and to carry out the responsibilities designated to him by the Conference Board of Management.

From 1950 to the present time the Pwo Karen Baptist Conference has been greatly helped through the Pwo Karen Program. Through Mr. Burchard Shepherd, one time Mission Builder and Treasurer in Burma, in conjunction with the American Baptist Foreign Mission Society, a sum of K28,000 per year has been made available for student training evangelism in needy areas, and general social uplift among the Pwo Karen villages. This plan has recently merged with the total program of the Pwo Karen Baptist Conference. With the financial help of this program some of our present outstanding leaders have been able to get training and support in their work, such as Mahn Knight, Mahn Thawry, and Mahn Cameron in publications and Mahn Ba Yin, Director of Evangelism of the Conference.

Mahn Ba Yin is seeking to mark the Conference more aware of its evangelistic opportunities in new frontiers in the Tenasserim Division and in the Irrawaddy Delta. Women's work has strong leadership in Sramu Eleanor San Tay and Sramu Luella San Gyaw. Publications and youth work also are going forward. Pwo Karens have reason to be proud of their accomplishments in all fields of Christian witness.

In 1961 Sra Aye Myat Kyaw (S'Aye) was elected General Secretary of the Burma Baptist Convention, and Sra Ba Yin was elected as general secretary of the Pwo Karen Conference.

This brief sketch of the growth of the Christian religion among the Pwo Karen during the past 125 years shows that the way of Jesus Christ is firmly established among this people. Even so, it is estimated that only about one Pwo Karen in ten is a Christian. Greater things shall we and our descendants

see because God has been working and will continue to work in the years that lie ahead.

THE PWO KAYIN CONFERENCE

1. The Pwo Kayin Conference had (75) executive committee members.
2. Seven sub-committee under the following department.

(1) Evangelism Department
16 committee members

(2) Christian Education Department
15 committee members

(3) The Pwo Kayin Press
15 committee members

(4) Finance Committee
18 committee members

(5) Leadership Committee
18 committee members

(6) Wind Committee
16 committee members

(Pwo Kayin Compound)

(7) Seminary Trustee
15 members

3. Women Society and Christian Education Department

4. Youth Department
The Pwo Kayin Baptist Conference, Evangelist, Planning for A.D. 2000

MOTTO-Came Holy Spirit Renew Thy Church

AIM-Pwo Kayin for Christ, A.D 2000 to win soul 20,000 - members to win soul 2,000,000

PURPOSE- (1) Renew the Churches

(2) Every Christian must be witnessing for Christ

(3) Every Christian must do the Wholistic mission work

(4) Every believers must be the good Stewardship

In Pow Kayin Baptist Conference we have only on band group, these materials long time ago, some of them supported by Rev. W. D. Hackhte and Mrs. Louis Paw.

(STAMPED)

REV MEC DONALD
DIRECTOR

Evangelism Mission Department
Pow Kayin Baptist Conference

TABLE OF STATISTICS FOR 1992 OF PWO KAREN BAPTIST CONFERENCE

ASSOCIATIONS WITHIN THE PWO KAREN BAPTIST CONFERENCE IN MYANMAR

NO. ASSOCIATIONS CHURCHES MEMBER ORDAINED UNORDAINED EVANGELIST BIBLE SCHOOLS
PASTORS PASTORS WORKERS

1. BASSEIN MYAUNGMYA	55	7717	27	28	42	PHU MYAT SAN BIBLE SCHOOL
2. KYONPYAW KYAUNG GONE	43	6926	15	30	11	PYAWGONE BIBLE SCHOOL
3. DONYIN	6	883	3	3	13	PHU SAN PHAW BIBLE SCHOOL
4. MERGUE	5	560	2	3	-	ONE BIBLE SCHOOL
5. YANGON HEADQUARTER	--	--	--	--	--	BRAYTON SEMINARY
6. MYAUNGMYA	31	4300	7	20	9	---
7. YANGON MAUBIN	46	5365	18	46	10	---
8. HENZADA DANUBYU	13	1650	6	8	2	---
9. KYONPYAW	10	1250	5	6	14	---

TOTLE = 209 28654 83 138 101

* 7- ASSOCIATIONS

* 5- BIBLE SCHOOLS WITH 103 STUDENTS

Independent Karen Historical Research Association (I. K. H. R. A.) invites all members, journal readers and scholars to contribute articles dealing with the history of the Karen community to:

New State Journal.

Address : Independent Karen Historical Research Association.
No. 533 Intrakeere Road,
Mae Sot, Tak, 63110.

Phone : 055 532304, 055 542161, 055 544356, 055 533095.

မန်းဘဇန်နှင့်ကရင်တော်လှန်ရေး

အခန်း (၃)
အပိုင်း (၁)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်နှင့် ကောဇော်ယု

ဂျပန်ခေတ် ကရင် အမျိုးသားများ ကိုစုစည်း ထားသည့် ကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့တဖွဲ့ကို မအူပင်ခရိုင်တွင် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ မအူပင် ခရိုင်စက်ရှင်မင်းကြီး စောစိန် ဦးသည် အဖွဲ့၏ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပြီး၊ ကျုံရစ်ရွာသား စောမောင် တိုး သည် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယခရိုင်ဝန် စောရွှေစိန် သည် အတွင်းရေးမှူး ဖြစ် သည်။

စောစိန်ဦးနှင့် စော ရွှေစိန် တို့နှစ်ဦး အင်္ဂလိပ်ပြန် ဝင်လာသည့်အတွက် အင်္ဂလိပ် အစိုးရအလုပ်ပြန်လုပ်ရန် ဖြစ် လာသဖြင့် အစည်းဝေးတရပ် ခေါ်ကျင်းပပြီးထို အဖွဲ့အစည်း ကိုဆက်လက်ရပ် တည်နိုင် ရေး အတွက် အမှု ဆောင်သစ် ရွေးကောက်ကြရန်ဖြစ်သည်။ စောစိန်ဦးနှင့် စောရွှေစိန် တို့ နှစ်ဦး အင်္ဂလိပ် အစိုးရအလုပ်ပြန်လုပ်နိုင် လျှင် ဤအမျိုးသားရေး အဖွဲ့အစည်းတွင် မလုပ်နိုင်တော့ သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဤကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်း သည် တနယ်လုံးရှိ ကရင်အမျိုးသားထုတ ရပ်လုံးကို ကာကွယ် သော၊ အလုပ်အကြွေး ပြုသောအဖွဲ့ဖြစ်သောကြောင့် ကရင်လူထု တရပ်လုံးမှ ထိုအဖွဲ့ဖျက်သိမ်းရန် သဘော မတူပေ။ ထိုအချိန်၌ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်တို့

အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်သည့် ကာ လနှင့် တိုက်ဆိုင်နေသည်။

ဂျပန်ခေတ်တလျှောက်လုံး ကရင် အမျိုးသားများ၏ အကျိုးစီးပွား၊ အသက် အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်များကို ကာကွယ်ခဲ့သဖြင့် ကရင်အမျိုးသားအားလုံးက ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်း ဘဇန်၏ ခေါင်းဆောင်မှုကိုယုံကြည်ကြ

သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအစည်းအဝေး၌ပင် စောစိန်ဦးနှင့် စောစိန်ရွှေတို့မှ စောဘဇန် ခင်ဗျား ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန် ယူပါဟု အဆိုပြုမှုကို လူထုမှထောက်ခံကြသဖြင့် တာဝန်ယူသင့်၊ မယူသင့်စဉ်းစားသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန် ၏ အတွေးအခေါ်နယ်ပယ်တွင် -

“ကျွန်တော်အစိုးရအလုပ်ပြန်ဝင် ချင်တယ်။ အင်္ဂလိပ်တွေဆုတ်သွားတုံးက အင်္ဂလိပ်စစ် တပ်မှာ ကျွန်တော်ဒုတိယဗိုလ်

ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ် တွေ က ပြန်သတင်းပို့ ခိုင်း တယ်။ စစ်ထဲ ပြန်ဝင်ရင် (Back Pay) (စစ်အတွင်းရရှိရန် ကျန်သော လစာ) တသောင်းကျော်ရမယ်။ ကျွန် တော် အိမ် ထောင် ရေးအ တွက် စား ဝတ်နေရေးအဆင်ပြေမယ်။ ဒါပေမဲ့ အမျိုး သားရေးလုပ်ငန်း ကိုစွန့်လို့မရဘူး။ ဒီတော့ စောစိန်ဦးတို့ အဆိုပြုချက်ကို ကျွန်တော်ဇနီးသည်နဲ့ ပြန်တိုင် ပင်ရမယ်။ ဒီတာဝန်ယူရင် လခ စားလုပ် လို့မရဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ကိုခွင့် တရက်ပေးဘို့ အစည်းအဝေးမှာ ခွင့်တောင်း ပြီး ကျွန်တော် ဇနီးသည်နဲ့ တိုင်ပင်တယ်”

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ ၎င်း၏ ဇနီးသည်နှင့် ပြန်တိုင် ပင်သည်ကိုဤသို့ပြောကြား ခဲ့ သည်။

“ငါတော့ အမျိုးသား အတွက် လုပ် တော့မယ်။ ဒီနေ့ ကရင်အမျိုးသားတွေ အံ့ကြွ နေတယ်။ တဘက်က ကရင် ဘဝကိုပြန် ကြည့်ရင် တကယ် အောက် တန်းကျပြီးဆင်း ရဲမဲ့ပြာကျတဲ့ ဘဝရောက်နေ တယ်။ ဒီဘဝကို လွတ်မြောက် အောင်လုပ်ဘို့ ကရင်တိုင်းမှာ တာဝန်ရှိတယ်။ ငါလည်း ကရင် တယောက်၊ မင်းလဲကရင် တ ယောက်ဖြစ်ကြလို့အမျိုးသားအတွက်လုပ် ဘို့ မင်းနဲ့ ငါ့မှာ တာဝန် ရှိတယ်”

“အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်းဟာ လွယ်ကူတဲ့ လုပ်ငန်းတော့မဟုတ်ဘူး။ အခက် အခဲတွေ ရှိတယ်။ ငတ်မယ်၊ အဖမ်းခံရမယ်၊ ထောင်ကျမယ်၊ နောက် ဆုံးသေရင်သေမယ်။ အဲဒါတွေကြုံတွေ့ ရမယ်။ ဘယ်လိုပဲ ကြုံတွေ့ရပါစေ၊ အမျိုး သားလွတ်မြောက် ရေးအတွက် ဆောင်

ရွက်ခြင်းဟာ လူ့လောကမှာ အမွန်မြတ် ဆုံးလုပ်ငန်းလို့ ငါယူဆ တယ်။ ဒါကြောင့် ငါလုပ်ဘို့ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒီလိုဆုံး ဖြတ်လိုက်ပေမဲ့ မင်းသဘော တူလက်ခံဘို့ လိုတယ်” လို့ပြောသံကြား တော့၎င်း၏ ဇနီး သည်မှာအံ့သြသွားသည်။

အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး လုပ်ငန်းလုပ်ပါက အခက်အခဲတွေမည်၊ ငတ်မည်၊ ထောင်ကျမည်၊ သေမည်၊ ဤအရာ များကိုသိသဖြင့် ဘဝင်မကျပေ။ မင်းလုပ် ရင်လုပ်ပေါ့၊ လုပ်ရင်ဒို့အခက် အခဲတွေနဲ့ရင် ဆိုင်ရမယ်ဟု ပြောလာသည် ကို အခက်အခဲ ကတော့ရှိမှာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒို့အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက်လုပ် တာ။တဦးတယောက်၊တအိုးတအိမ်ထောင် ကောင်းစား ဘို့မဟုတ်ဘူး။ တမျိုး သားလုံးကကျွန်တွေ ဖြစ်နေကြပြီ။ ဒို့ကရာထူးတွေဘာတွေနဲ့ ကောင်းစားနေ ရင်လည်း ဘယ်သူကလေး စားကြမှာလဲ၊ တမျိုးသားလုံးကောင်းစားမှ ဒို့လည်း ကောင်းစားမယ်ဟု ရှင်းပြသည်ကို ဘဝင်မ ကျသေးပေ။ ထို့ကြောင့်ဇနီးသည် ဘဝင်ကျ လက်ခံနိုင်စေရန် သုံးရက်စဉ်းစား ခွင့်ပေး လိုက်သည်။ သုံးရက်ပြည့်သဖြင့်၎င်း ၏ ဇနီးသည်မှ...

“ကဲမင်းလုပ်ချင်ရင်လုပ်တော့၊ ငါ လက်ခံတယ်။ မင်းနဲ့အတူငါအဆင်းရဲခံ မယ်။ဘဝတူပေါ့ဖြစ်လေရာဘဝအကောင်း ချည်းပဲလို့ငါခံယူတယ်” ဟုလက်ခံလိုက်သ ဖြင့် ဇနီးသည်၏ခွင့်ပြုချက်ရသဖြင့် ကျွန် တော်ဥက္ကဋ္ဌလုပ်ရန်ဆုံးဖြတ်ပြီး နောက်တ နေ့အစည်းအဝေးတွင် ကရင်လူထုကရွေး ကောက်သဖြင့် ကျွန်တော်မအူပင်ခရိုင်၊ ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပါ တယ်ဟုပြောကြားခဲ့သည်။ တဆက်တည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ...

အမျိုးသားအတွက်တိတိကျကျ လုပ်မယ်ဆိုရင် ကိုယ့်အတွက်ဟာ လက် အောက်ခံဖြစ်လို့ စားဝတ်နေရေးဆင်းရဲမှာ ပဲ၊ အင်္ဂလိပ်အစိုးရပေးလာတဲ့ဝန်ထောက် လုပ်ငန်းကိုလက်မခံပဲ ကရင်အဖွဲ့အစည်း ရဲ့ဥက္ကဋ္ဌလုပ်တော့ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သွား တယ်။ အလုပ်မရှိတော့ အိမ်ထောင်ရေးအ

တွက်ပြဿနာတက်လာတယ်။ စားဝတ်နေ ရေးအတွက် အဖေကိုပဲမှီခိုနေရသေးတယ်။ အဖေက ပင်စင်စားတယောက်၊ ဒါပေမယ့် ဒီပင်စင်လစာနဲ့လည်းကျွေးနိုင်တယ်။ အဖေ ထံကပ်စားရတဲ့ဘဝမျိုးရောက်သွားတယ် ဟု ထပ်မံပြောကြားသည်။

အစိုးရအလုပ်မလုပ်ပဲ ရရှိလာ သည့်အခွင့်အရေးကိုငြင်းဆိုပြီး အမျိုးသား ရေးတာဝန်ယူလိုက်သဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘ ဇန်၏ဖခင်မန်းစိန်ပွင့်မှ... ဟေ့ကောင်လာ အုံး၊ မင်းကိုငါပညာသင်ပေးတာလူဖြစ် အောင်ပညာသင်ပေးတာ၊ အခုတော့မင်းဒီပ ညာတွေရပြီး လူဖြစ်အောင်မလုပ်ပဲ၊ ခွေးဖြစ် အောင်လုပ်တယ်။ မင်းဘာကောင်လဲ၊ ဝန် ထောက်ရာထူးရဘို့ရှိတာ လက်မခံဘူး ဆို ဟု ဂရုဏာဒေါသနဲ့ ပြောလာသည်။ တဖန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ...

အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်းဟာ အင်မ တန်အရေးကြီးပြီဖြစ်လို့မအူပင်ခရိုင်၊ ကရင် အမျိုးသားအဖွဲ့ရဲ့ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူလိုက်တာ ဖြစ်တယ်ဟုဖော်ပြခဲ့သည်။ ခေတ်ပညာတတ်၊ မအူပင်ခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးအလုပ်လက်မဲ့တဦး အတွက် အိမ်ထောင်တာဝန်စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ အဖေ ထံ ဆက်လက်မှီခိုနေရဆဲဖြစ်သည်။ ကြပ် တည်းမှု၊ ဆင်းရဲမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ သည်။ သို့သော် အမျိုးသားရေး စိတ်ဓါတ် သည် အခက်အခဲ၊ အကြပ်တည်းပေါင်းများ စွာကိုကျော်လွှားအနိုင်ယူနိုင်သည်။

ထိုအချိန်အခါသမယ၌ မြန်မာ ပြည်လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲနှင့် အတူ ကရင် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ရန် စည်းလုံးမှု တည်ဆောက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ကရင်ဗဟို အဖွဲ့(K.C.O)မှ ကမကထပြုလုပ်ပြီး ညီလာ ခံတရပ်ခေါ်ယူဖိတ်ကြားသည်။ တပြည်လုံး ရှိ ကရင်အမျိုး သားများကို ဖိတ်ကြားသည်။ မအူပင်ခရိုင်မှ ရွေးချယ်သဖြင့်ခရိုင်ကိုယ်စား လှယ်တဦးအနေနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန် အ စည်းအဝေးသို့တက်ရောက်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးကာလ မအူပင် ရန်ကုန်သွားလာရေးစနစ်မှာ မီးသင်္ဘော များ မရှိတော့သဖြင့် လှေသမ္ဗန်ဖြင့် သွားရ

သောကာလဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်း ပမည့် ညီလာခံသို့တက်ရောက်မည့် နေ့မှာ ပင်အခက်အခဲတခုနှင့် ကြုံတွေ့ရသည်။ ယင်း အခက်အခဲကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန် မှ...

ကျွန်တော်ညီလာခံတက်မယ့် နေ့ မှာ ကျွန်တော်ဇနီးသည်ဟာ ကျွန်တော်သား ဘော်ဒွင်ကို မွေးဖွားဘို့မှီခိုနေတယ်။ ဒီ တော့ ကျွန်တော်ဘာလုပ်ရမလဲ၊ ဇနီးသည် အနားမှာနေမလား၊ ဇနီးသည်ကိုထားခဲ့ပြီး ညီလာခံတက်မလား၊ မိန်းမသားတိုင်း မီးဖွား ရင် မိမိလင်ယောက်ျားအားအနားမှာ ရှိနေ စေချင်ကြတယ်။ ဇနီးသည်ကိုမွေးဖွားပေး မယ့် လူတွေကလည်း ကျွန်တော့်အစ်မကြီး နှစ်ဦးဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာအတွေ့အကြုံရင့် ကျက်တဲ့ သားဖွားဆရာမကြီးတွေဖြစ်ကြ တယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း ညီလာခံ တက် ဘို့ဆန္ဒသိပ်ပြင်းပြနေလို့ အစ်မကြီးနှစ်ဦးစ လုံးက သွားဘို့သဘောတူတယ်။ ကျွန်တော့် ဇနီး သည်ကလည်းခွင့်ပြုလို့ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့တယ်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။

ညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာ သည့် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်များကိုတွေ့လျှင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ...

ကရင်တွေ စိတ်ဓါတ်တက်ကြွနေ ကြတယ်။ သိပ်ညီညွတ်နေတယ်။ ကရင်အ များစုမှ ကရင်အကြောင်းတေးကဗျာ(ထား) တွေရွတ်ဖတ်ကြတယ်။ တချို့ကရင်အမျိုး သားလွတ်မြောက်ရေး၊ ကရင်ပြည်အရေး တွေပြောဆိုကြတယ်။ ချုပ်လိုက်ရင် ကိုယ် ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိတဲ့ ကရင်ပြည်ထူထောင်ရေး အတွက် ပြောကြတာဖြစ်တယ်ဟုဖော်ပြခဲ့ သည်။ ဆက်လက်၍...

ကျွန်တော်လေးစားတဲ့ ခေါင်း ဆောင်ကြီး ဆာစံစီဖိုးနဲ့တွေ့ရရုံမက အမျိုး သားရေးပြဿနာတွေဆွေးနွေးခွင့်ရခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့်ဆွေးနွေးချက်တွေကို ဆာစံစီဖိုး များစွာသဘောကျပြီး ကျွန်တော့်အားဟေ့- ဘဇန် တို့ကတော့အသက်ကြီးသွားပြီဖြစ် တယ်။ အမျိုးသားရေးကိုဆက်လုပ်ဘို့ခေါင်း ဆောင်တွေ လိုအပ်တယ်။ အနာဂတ်ကရင် အရေးဟာ မင်းတို့လူငယ်တွေလက်ထဲမှာ ရှိတယ်။ မင်းရဲ့အမျိုးသား ရေးစိတ်ဓါတ်နဲ့

အယူအဆတွေဟာ ကရင်အမျိုးသားတွေ အတွက်အကျိုးပြုနိုင်တယ်။ မင်းကိုအမျိုးသားရေးအတွက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပါလို့ အန်ကယ်လ်အကြံပေးတောင်းဆိုပါတယ်ဟု ဖော်ပြသည်။ ဆက်လက်၍-

ဒီလိုခေါင်းဆောင်ကြီးကအားပေး ပြောကြားလာတဲ့အတွက် အမျိုးသားရေးတာဝန်ထမ်းဆောင်ဘို့ ကျွန်တော်များစွာ အားတက်လာပါတယ်။ အမျိုးသားရေးတာဝန်ကို ကိုယ်ကျိုးမဖက်ပဲ ထိရောက်စွာ တိုက်ပွဲဝင်ဘို့ တွန်းအားတစ်ခုဖြစ်တယ်ဟု ဖော်ပြ သည်။

ကရင်ပြည်အရယူရေး၊ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် လှည်းနေလှေအောင်း၊ မြင်းစောင်းမကျန်သော ကရင် မျိုးချစ်များသည် ၁၉၄၇ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၅)ရက်နေ့မှ (၇)ရက်နေ့အထိ အမှတ်(၂) အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၊ ဗင်တန်အထိမ်းအမှတ်(Vinton memorial hall)အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်း(၄)ဖွဲ့ဖြင့် ညီလာခံတရပ် ခေါ်ယူ ကျင်းပသည်။ ဤညီလာခံ၌...

(၁) ဒေါက်တာ (K.N.A) Karen National Association

၁၈၈၁ခုနှစ်တွင် ဤအဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်းသည်။ အဖွဲ့ဝင်များမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- (၁) ဒေါက်တာ တီသံပြာ (M.A)
- (၂) ဒေါက်တာ ရောဘတ်ဖိုးကေ
- (၃) ဆာစံစီဖိုး (Kt. C. B. E, M.D)
- (၄) စောဒူးမေဖိုးမင်း
- (၅) စောဘမောင် (ဝတ်လုံ)
- (၆) စောပါဒွဲ
- (၇) သရာစံဘော် (O.E.K.I.H) စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည်။

(၂) BKNA (Buddhist Karen National Association)

ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်

၄င်းအဖွဲ့အား ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် အမှတ်(၂၅၃)မောင်ဂိုမာရီလမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့တွင် သရက်တော ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်နှင့် အလယ်တိုက် ကျောင်းဆရာတော် ဦးအဂ္ဂနှင့် မန်းရွှေဘတို့နှစ်ဦး နာယကအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး

- (၁) ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍဝံသာ (ဥက္ကဋ္ဌ)
  - (၂) စောမြသိန်း (ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ)
  - (၃) ဦးကြီးစော (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
  - (၄) ဦးကန်အေး (ငွေထိမ်း)
  - (၅) ဦးနရိန္ဒ (အဖွဲ့ဝင်)
  - (၆) ဦးကုမာရ (အဖွဲ့ဝင်)
  - (၇) စောဘသန်းရွှေ (အဖွဲ့ဝင်)
  - (၈) စောဘလုံ (အဖွဲ့ဝင်)
- စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သောအဖွဲ့ဖြစ်သည်။

(၃) K.C.O (Karen Central Organization)

ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့

၁၉၄၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၈) ရက်နေ့ အမှတ်(၅၂၈) အောက်ကြည့်မြင်တိုင်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင်ဖွဲ့စည်းသည့် (K.C.A.B) Karen Central Advisory Board. ကရင်ဗဟိုအကြံပေးအဖွဲ့ကိုဖွဲ့သည်။ ထို့နောက်၁၉၄၅အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်နေ့မှ (၃)ရက်နေ့အထိ အမှတ်(၂) ဦးလူနီလမ်း အောက်ကြည့်မြင်တိုင် ရန်ကုန်မြို့တွင်ကျင်းပသောအစည်းအဝေးမှ (K.C.O) ဟုအမည်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

(K.C.O) ဗဟိုအမှုဆောင်များမှာ -

- ၁။ စောသာဒင် (ဥက္ကဋ္ဌ၊ ငွေထိန်း)
  - ၂။ မန်းဘခင် (အတွင်းရေးမှူး)
  - ၃။ သရာသာထို (တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး)
  - ၄။ စောဘဦးကြီး (အမှုဆောင်)
  - ၅။ စောစံဖိုးသင် (အမှုဆောင်)
  - ၆။ စောမြသိန်း (အမှုဆောင်)
  - ၇။ မန်းဂျိမ်း(စ်)ထွန်းအောင် (အမှုဆောင်)
  - ၈။ မန်းရွှေထွန်းကြာ (အမှုဆောင်)
  - ၉။ စောဘမောင် (အမှုဆောင်)
  - ၁၀။ ဂျိမ်း(စ်)တာပ (အမှုဆောင်)
  - ၁၁။ စစ်ဒနီလူနီ (အမှုဆောင်)
- စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည့်အဖွဲ့...

(၄) (K.Y.O) Karen Youth Organization

ကရင်လူငယ်အဖွဲ့

၁၉၄၅ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁၄)ရက်နေ့တွင်ဖွဲ့စည်းသည်။

- ၁။ မန်းဘခိုင် (ဥက္ကဋ္ဌ)
  - ၂။ မန်းဝင်းမောင် (ဒုဥက္ကဋ္ဌ)
  - ၃။ စောကျော်စိန်(အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
  - ၄။ စောမြသိန်း(တွဲဘက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
  - ၅။ စောစိန်တင် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၆။ စောထွန်းစိန်(ပြားကြီး) (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၇။ နော်မာစီကြီး (ငွေထိန်း)
- စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သောအဖွဲ့

အထက်ပါအဖွဲ့(၄)ဖွဲ့ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၅)ရက်နေ့တွင် (K.N.U) Karen National Union ကရင် အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်ကို ဖွဲ့စည်းလိုက် သည်။

ပထမဆုံးကေအဲန်ယူ အမှုဆောင်များမှာ -

- ၁။ စောစံဖိုးသင် (ဥက္ကဋ္ဌ)
  - ၂။ ဦးလှဖေ (ပအိုဝ်း) (ဒုဥက္ကဋ္ဌ)
  - ၃။ သရာသာထို (အတွင်းရေးမှူး)
  - ၄။ မန်းဂျိမ်း(စ်)ထွန်းအောင် (တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး)
  - ၅။ မန်းဘခင် (ငွေထိန်း)
  - ၆။ စောဘဦးကြီး (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၇။ စောသာဒင် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၈။ မန်းဘခိုင် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၉။ မန်းဝင်းမောင် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၀။ မန်းဘဇန် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၁။ မန်းပေါလ်အေးငြိမ်း (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၂။ စောဟံတာသာမွှေး (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၃။ စောစိုင်းကေ (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၄။ စောစိန်တင် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၅။ စောကျော်စိန် (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၆။ စောအောင်ဝင်း (အဖွဲ့ဝင်)
  - ၁၇။ မစ္စလ်လူနီ (အဖွဲ့ဝင်)
- စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

ပထမဆုံးဖွဲ့စည်းလိုက်သော 'ကေအဲန်ယူ' ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၇)ရက်နေ့၌

ဗြိတိသျှနန်းရင်းဝန်ထံသို့ကြေးနန်းတစ်စောင် ပို့လိုက်သည်။ အဆိုပါကြေးနန်းတွင်

- ကရင်အမျိုးသားများအစည်းအရုံးသည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးသို့ရှေ့ရှုသော လုပ်ငန်းများကိုအနှောက်အယှက်ပြုရန်လုံးဝဆန္ဒမရှိကြောင်း၊ လန်ဒန်၊ စည်းဝေးပွဲကြီးတွင် ကရင်အမျိုးသားတို့၏ ဆန္ဒကိုဖော်ထုတ်ပြောဆိုနိုင်သည့်ကရင်ကိုယ်စားလှယ်တဦးတယောက်မျှမပါဝင်သဖြင့် လွန်စွာစိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြောင်း။
- ဘုရင်ခံ၏အမှုဆောင်(ဝန်ကြီး)အဖွဲ့တွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးပါရှိပါလျက်တဦးတယောက်ကိုမျှမပါဝင်စေခဲ့ခြင်းသည်မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဒုတိယအရေးပါအရာရောက်ဆုံး၊ လူဦးရေဒုတိယအများဆုံးဖြစ်သော ကရင်အမျိုးသားတို့ကို ပစ်ပယ်ရာရောက်ကြောင်း။
- ၁၉၃၁ ခုနှစ်လောက်က ကောက်ယူသည့် သန်းခေါင်စာရင်းအရ ကရင်လူဦးရေတသန်းခွဲမျှ ရှိသည်ဟုဆိုသော်လည်း စစ်အတွင်း ဂျပန်တို့ကောက်ယူသည့် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လေးသန်းကျော်ခန့်ရှိသည်ဟု သိရကြောင်း။
- ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တို့ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်ကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း။
- ကရင်တို့၏ လိုလားချက်များနှင့် လျော်ညီအောင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ(၃၁) ရက်နေ့ကို နောက်ဆုံးထားပြီး ထိုစာချုပ်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုလျှင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းများကို သပိတ်မှောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း။
- တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် အမတ်(၂၁၀)ရှိသည့်အနက်ကရင်အမတ်(၂၄) နေရာပေးခြင်းသည် လူဦးရေအချိုးအစားနှင့် မညီကြောင်း။
- ကရင်အမတ်(၂၄)ဦးသည် ကရင်တို့၏ လိုလားချက်များကိုရရှိအောင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် တွင် စွမ်းဆောင်နိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း။
- ကရင်အများစုနေထိုင်သော ဟံသာဝတီ၊ အင်းစိန်၊ ပဲခူး၊ ဖျာပုံ၊ သာယာဝတီ၊ ထားဝယ်နှင့် ဘိတ်ခရိုင်တို့တွင်လည်း သီး

သန့်ကရင်မဲဆန္ဒနယ်များသတ်မှတ်ပေးစေလိုကြောင်း။

- ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင် ကိုယ်စားလှယ် (၁၀၀)ရှိသည့်အနက် ကရင်အမျိုးသားတို့၏ သဘောထားကိုဖော်ထုတ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခွင့်ရှိစေရန်၊ ကရင်ကိုယ်စားလှယ် (၂၀)အောက်မလျော့နည်းပဲ စဉ်းစားစေလိုကြောင်း။
- သီးသန့်ကရင်စစ်တပ်များကို ဆက်လက်ထားရှိစေလိုကြောင်း။
- တနင်္သာရီတိုင်း၊ ညောင်လေးပင်ခရိုင်ခွဲ၊ သံလွင်ခရိုင်တို့ပါဝင်သော သီးခြားကရင်ပြည်နယ်ထူထောင်ခွင့်ပြုစေလိုကြောင်း။
- လာမည့်တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ ဝန်ထမ်းဦးရေသုံးပုံ၊ တစ်ပုံကို ကရင်များအားခန့်ထားစေလိုကြောင်း။
- ကရင်အမျိုးသားတို့၏ လိုလားချက်များရရှိရေးသေချာစေရန်။ ဗြိတိသျှပါလီမန်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံသို့စောလျှင် စွာစေလွှတ်စေလိုကြောင်း၊ ကြေးနန်း ရိုက်အကြောင်းကြား ပေးလိုက်သည်။

၁၉၄၆ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂၆)ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းသော ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်(ဝန်ကြီး)အဖွဲ့တွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးဖြစ်သော -

- ... မန်းဘခိုင် (အလုပ်သမားနှင့်စက်မှုလက်မှု ဝန်ကြီး)
- ... စောဘဦးကြီး (ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး)

တို့ပါရှိလျက်၊ လန်ဒန်ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကရင်ကိုယ်စားလှယ်တဦးမှ မပါဝင်ခြင်းနှင့် အောင်ဆန်းအက်တလီသဘောတူညီချက်တွင်

၁။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်အတွက် ခွင့်ပြု ထားသော ကရင်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေနည်းလွန်းခြင်း၊

၂။ ကြားဖြတ်အစိုးရ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွင်ကရင်ကိုယ်စားလှယ် မည်မျှပါဝင်မည်ကိုဖော်ပြ မထားခြင်း၊

၃။ သီးသန့်လျာထားသော ကရင်အမျိုးသားစစ်တပ်များ ဆက်လက် ထားရှိနိုင်မည်မဟုတ်ခြင်း။

၄။ သီးခြားကရင်ပြည်နယ် တည်ထောင်ရေး ကိစ္စကို ဖော်ပြထားခြင်း၊

၅။ ဆွေးနွေးစာချုပ်မည့်ကိစ္စတွင် ကရင်အမျိုးသားများအား မေးမြန်းမှုလုံးဝမပြုခြင်းတို့ကြောင့် အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို ကန့်ကွက်သည်။

ကရင်အမျိုးသားလုံး နိုင်ငံရေးအသိ တိုးတက်မြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ ကရင်ပြည်ရယူရေး ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး စိတ်ဓါတ်များ အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်ရှိနေသည်။ တိုက်ပွဲများ တဆင့်ပြီးတဆင့် ဝင်လျက်ရှိသည်။ အောင် ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်ကို ကန့်ကွက် သည်နှင့် တဆက်တည်း ၁၉၄၇ခုနှစ်၊ မတ်လ(၃၁)ရက်နေ့အထိ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ၏ တောင်းဆိုမှု ကို လိုက်လျော့ခြင်း မပြုခဲ့သော် -

- ကရင်များက ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်မည်။
- ဝန်ကြီးစောဘဦးကြီးမှ ကန့်ကွက်သည့် အနေနှင့် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးရာထူးမှ နှုတ်ထွက်မည်။
- ကရင်အတွက် သီးသန့်မင်းတိုင်ပင်အမတ် မရှိသေးသော အင်းစိန်၊ ပဲခူး၊ သာယာဝတီ၊ ဖျာပုံ၊ ထားဝယ်နှင့် မြိတ်ခရိုင်များအတွက် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်အမတ် (၁၇)ဦး ပိုမိုထားရှိပေးရန်။
- လာမည့်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်၌ ကရင်ဝန်ကြီး(၂၅)ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်စေရန်။
- သီးသန့်ထားရှိသော ကရင်စစ်တပ်များကို ဆက်လက်ထားရှိရန်။
- ကရင်နယ်ထူထောင်ရေးကိုမူအားဖြင့် လက်ခံရန်။
- လာမည့်တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မှုများတွင် ကရင်အမျိုးသားများအား ဌာနတိုင်းတွင် လူဦးရေအမျိုး အစားအလိုက် ခန့်ထားရန်။

တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင်ပြီးချင်း၊ လူဦးရေစာရင်း (၀၁) သန်းကောင်စာရင်းမှန်ကို ကောက်ခံပေးရန်၊ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်ထံ တောင်းဆိုလိုက်သည်။ (ဘုရားဖြစ်မယ်ကြံ၊ ၃၃၀)

ဒတ်က ကိုးယိုကားယား) ဆိုသလို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၅)ရက်နေ့ ကရင် အမျိုးသားညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ချက် များ အရ မတ်လ(၃၁)ရက်နေ့ နောက်ဆုံး ကေအဲန်ယူတောင်းဆိုမှုကို လိုက်လျော ခြင်းမပြုခဲ့ သော်၊ ကရင်များမှ ရွေး ကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက် ရန်ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်အရ၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်းဘဇန် အပါအဝင် ကရင်အမျိုးသားခေါင်း ဆောင်ကြီးများဖြစ်သော -

၁။ စောဘဦးကြီး
 ၂။ မန်းဂျိန်းစံထွန်းအောင်
 ၃။ စောဟံတာသာမွေး
 ၄။ မန်းကျော်ဗလ
 ၅။ ဘုရင်ဂျီဘုန်းတော်ကြီး ဖါသာမိုးရမ်း
 ၆။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီး ဆရာ တော်ဦးဥတ္တမ ၊ စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသသို့ စည်းရုံးရေး၊ ရွေးကောက် ပွဲ သပိတ်မှောက် ရေး၊ လူထုလှုံ့ဆော်တရားပွဲများ ခြိမ်းခြိမ်း သဲသဲကျင်းပကြလေသည်။ ကရင်တမျိုး သားလုံး ကျွန်ဘဝမှလွတ် မြောက်ပြီး ကိုယ့်ထီး၊ ကိုယ့်နန်း၊ ကိုယ့်ပြဋ္ဌာန်းနှင့် နေထိုင်နိုင်သောလွတ်လပ်သည့်လူမျိုးအ ဖြစ်၊ နေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် တက်ကြွ စည်းလုံးညီညွတ်လျက်ရှိသည်။

သတ်မှတ်ထားသည့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၃၁)ရက်နေ့ရောက် သည့်တိုင် ပြန် ကြားချက်မရ သဖြင့် ညီလာခံဆုံး ဖြတ် ချက်အရ ဝန်ကြီး စောဘဦးကြီး ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်လိုက် သည်။ စောဘဦးကြီး ရာထူးမှ နှုတ် ထွက်လိုက်လျှင် ကေအဲန်ယူ ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံးတွင် ပါဝင် နေသော (K.Y.O) ကရင်လူငယ်များ ဖြစ် ကြသည့် စောစံဖိုးသင်၊ မန်းဘခိုင်၊ မန်းဝင်းမောင်၊ မန်းကျော်စိန်၊ စောစိန် တင် တို့၊ ကေအဲန်ယူမှ နှုတ်ထွက်သွား ကြသည်။ ဘုရားမဖြစ်သေးခင် ဒေဝဒတ်မှ ကိုးယို ကားယားလုပ်လာသ ဖြင့် ကရင်ပြည် ရရှိ ရေးတိုက်ပွဲမှာ အရှိန် အဟုန်ယုတ် လျော့ သွားလင့်ကစား ရပ်တန့်သွားခြင်းမရှိပဲ ၁၉၄၇ခုနှစ်၊ ဧပြီ လ(၁၀)ရက်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူ အရေးပေါ်ညီလာခံတရပ်

ခေါ်ယူ ကျင်းပသည်။ ဤညီလာခံမှ အောက်ပါ ကေအဲန်ယူအမှုဆောင်ကော် မတီကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက် သည်။

- ၁။ စောဘဦးကြီး ဥက္ကဋ္ဌ၊
  - ၂။ မန်းစောဘူ ဒုတိယ-ဥက္ကဋ္ဌ၊
  - ၃။ သရာသာထို အတွင်းရေးမှူး၊
  - ၄။ မန်းဂျိန်းစံထွန်းအောင် တွဲဘက်-အတွင်းရေးမှူး၊
  - ၅။ မန်းဘခင် ငွေထိန်း၊
  - ၆။ စောသာဒင် ဘဏ္ဍာရေး၊
  - ၇။ စောဟံတာသာမွေး ပညာရေး၊
  - ၈။ စောမောင်ဝင်း ပြန်ကြားရေး၊
  - ၉။ မန်းဘဇန် ကာကွယ်ရေး၊
  - ၁၀။ စောစန်းကေး သုဝဏ္ဏတိုင်း သတင်းစာအယ်ဒီတာချုပ်၊
  - ၁၁။ စကောမောလေး လူငယ်၊
  - ၁၂။ ဦးဇန် အုပ်ချုပ်ရေး၊
  - ၁၃။ မစ္စလူနီ အမျိုးသမီး၊
- စသည်တို့ကိုရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။ အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီး ထိုညီလာခံ မှ အောက်ပါအချက်များကို ဆုံးဖြတ် အတည်ပြုကြသည်။
- ၁။ ကရင်ပြည်ကို ကြီးစားတည်ဆောက် ချိန်၊ ကရင်တယောက်စော်ကားခံရလျှင် ကရင် တမျိုးသားလုံး၊ စော်ကားခံရသည် ဟု ခံယူ သည်။
- ၂။ (က) လွတ်တော်တွင် ဝင်ရောက် အရွေး ခံရသော ကရင်ကိုယ်စားလှယ်များ သည် အစစ် အမှန်မဟုတ်။
- (ခ) ကိုယ်ကျိုးမကြည့်ပဲ ဝန်ကြီးရာထူးမှ နှုတ်ထွက်လိုက်သော ဝန်ကြီးစောဘဦး ကြီးအား၊ ဤညီလာခံမှ ချီးကျူးဂုဏ် ပြုသည်။
- (ဂ) ရွေးကောင်ပွဲမဝင်သော ကရင်များ အား၎င်း၊ မဲမထည့်သော ကရင်အမျိုးသား အားလုံးအားလည်းကောင်း၊ ဤညီလာခံမှ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုသည်။
- (ဃ) ကေအဲန်ယူ အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မ တီမှ လုပ်ငန်းလမ်းစဉ်များရေးဆွဲရန် ဤ ညီလာခံမှ အာဏာကုန်အပ်နှင်းသည်။ စ သည်တို့ကို၊ ဆုံးဖြတ်ချမှတ်လိုက်သည်။

ကေအဲန်ယူညီလာခံဆုံးဖြတ် ချက် အမှတ်(၄)အရ ကေအဲန်ယူ၊ အာ ဘော်ဂျာ နယ်အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ဗိုလ် ချုပ်စိုင်းကေ၊ တွဲဘက်အယ်ဒီတာချုပ်အ ဖြစ်၊ စောအောင်ညွန့်(ဖိုးစော်ကဲ)တို့အား တာဝန်ပေးသည်။ ထိုဂျာနယ်မှာ (သုဝဏ္ဏ တိုင်း)ဂျာနယ်ဖြစ်သည်။ အပတ်စဉ် ဂျာနယ်ဖြစ်ပြီး၊ တပတ်လျှင်စောင်ရေ (၂၀၀၀)ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည်။ ဂျာနယ် တစောင် (၄)ပဲဖြင့် ရောင်းချသည်။

ဘာသာရေးလုံးဝမပါပဲ နိုင်ငံ ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးကိုသာ ရေးသား သည်။ ယင်းဂျာနယ်ထုတ် ဝေခြင်း၏ ဦးတည်ချက်မှာ ကရင်တမျိုးသားလုံး ဘာသာမရွေး၊ မျိုးနွယ်စုမရွေး၊ ဒေသမ ရွေးစုစည်းပေးပြီး ကရင်လွတ် လပ်ရေး အတွက် တိုက်ပွဲဝင်လာရန် ဖြစ်သည်။ ယင်း ဂျာနယ်တွင် ရေးသားသော ဆောင်းပါး များမှာ နယ်မှပေးပို့သော ဆောင်းပါးများ ဖြစ်သည်။ ကရင်လူထု ဂျာနယ်ပင် ဖြစ်သည်။

ဆောင်းပါးတိုင်းလိုလိုပင် အမျိုး သားရေးလှုံ့ဆော်ရေးသားသော ဆောင်း ပါးများဖြစ်သည်။

ဥပမာ။ ။ ၅၊ ၇၊ ၄၈ ရက်နေ့ထုတ် သုဝဏ္ဏ တိုင်းဂျာနယ်တွင် ပြည်ရွာပိုင်မရွယ် ပဲနှင့် စော်ကဲနော်မင်းဖြစ်ကိန်းမှာကျိန်းသေ တဲ့ လေး။

၂၀၊ ၉၊ ၄၈ ရက်နေ့တွင် (တောင် ပေါ်ကမင်းကလေး၊ လမ်းမသာလို့မလာ သေး၊ ပင်လယ်ပြင်မှာကြေးနန်းသွယ်၊ က ရင်မင်းလာလိမ့်မယ်) စသည်ဖြင့်တဘောင် များဖြင့်ရေးသား၍ အမျိုးသား အ သိစိတ် ဓါတ်များ သွတ်သွင်းပေးခဲ့သည်။ မဟာ လူမျိုးကြီးဝါဒကို ဦးတည်တိုက်ခိုက် သော ဆောင်းပါးများ ရေးသားကြသည်။ ကရင် အမျိုးသားလုံးကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံး ပေးနိုင် ခဲ့သည်။ ယင်းဂျာနယ်နှင့် ပတ် သက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ...

ကျွန်ုပ်သည် ဆောင်းပါးများရေး သားရန် အလွန်စိတ်ဝင်စားသည်။ ဂျပန် ခေတ်ဝန်ကြီးဦးလှဖေရုံးတွင်အထက်တန်း စာရေးအဖြင့် လုပ်ကိုင်နေစဉ် အမျိုး

သားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဗမာ့၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်များသို့ ဆောင်းပါးများရေးသား ပေးပို့ခဲ့ရာမှ အတွေ့အကြုံအတော်ရခဲ့ သည်။ သုဝဏ္ဏတိုင်းဂျာ နယ်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ကလောင်အမည်များမှာ (တယူသန်) နှင့် (နိုင်ငံရေးသတင်းထောက်) ဟူသော ကလောင်အမည်ဖြင့် ရေးသားပါသည် ဟု ပြော ကြားထားသည်။

ကရင်လူထုဆန္ဒပြပွဲကြီး အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ ကရင်တော်လှန်ရေးဖြစ်ပေါ်လာရေးနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတို့တွင် သုဝဏ္ဏတိုင်းဂျာနယ်သည် တတတ်တအားဖြင့် လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းဂျာနယ်ကို ဖဆပလအစိုးရမှ အထူးဂရုစိုက်ခဲ့သည်။ ဂျာနယ်တွင်ပါဝင်သော ဆောင်းပါးများမှာ ဥပဒေနှင့်ညီစွန်းသော ဆောင်းပါးများဖြစ်သဖြင့် ဖဆပလအစိုးရ ပြည်ထဲရေးဌာနမှ မကြာခဏ သတိပေးခြင်းခံခဲ့ရသည်။ သို့သော် ကရင်လူထုသည် တားမရသည့် ဒီရေအလားအံ့ကြွနေသဖြင့် အရေးယူခြင်း မပြုခဲ့ပေ။

ယင်းဂျာနယ်သည် ကရင်သမိုင်းတွင် ဂုဏ်ပြုရမည့် မှတ်တမ်းဝင် ဂျာနယ်တခုဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှ ကရင်တော်လှန်ရေးဖြစ်ပေါ်လာသည့် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃၁) ရက်နေ့အထိ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ကြီးများ လုပ်ကြံခံရပြီး တိုင်းပြည်မငြိမ်မသက်ဖြစ်နေချိန်တွင် ၁၉၄၇ ခုနှစ် (၂၆) ရက်နေ့နှင့် (၂၇) ရက်နေ့၊ အမှတ် (၂) ဦးလူနီလမ်း၊ ကြည့်မြင်တိုင် ရန်ကုန်မြို့တွင် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် (၃၅) ဦး တွေ့ဆုံပြီး ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောဘဦးကြီးမှ သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည့် အစည်း အဝေးတရပ်ကျင်းပသည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောဘဦးကြီးမှ...

နယ်ခေါင်းဆောင်များသည် မိမိနယ်ရှိ ကရင်အမျိုးသားတို့အား လူမျိုးရေးပဋိပက္ခဖြစ်စေမည့် အခြေအနေများကို ရှောင်ရှား၍ အေးအေးဆေးဆေးနေကြ

ရေးအတွက် ပန်ကြားရန်...

မြန်မာခေါင်းဆောင်များ မကျဆုံးမိနှင့် ကျဆုံးပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေများအရ ဗမာအမျိုးသားတို့၏ အာဏာရရှိ ရေးလျှင် ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းမရှိစေရန်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းကြရန် တိုက်တွန်းပြောကြားသည်။ ထို့နောက်...

၁။ ကရင်လူဦးရေသန်းကောင်စာရင်း အမြန်ကောက်ယူရန်၊

၂။ မော်လမြိုင်မြို့တွင် စက်တင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့၌ ကျင်းပသည့် ကရင်ခေါင်းဆောင်များအစည်းအဝေးသို့ မိမိတို့နှင့် သဘောထားခြင်းတိုင်ဆိုင်သော မွန်ခေါင်းဆောင်များကို ဖိတ်ကြားရန်။

၃။ ကရင် (၁၂) ဦးထက်မနည်း သတ်ဖြတ်ခံရမှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သော ဗိုလ်ထွန်းလှအား လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပြုခြင်းကို ဖိပွန်လူထုက မကြေမနပ်ဖြစ်နေကြသဖြင့် ဗိုလ်ထွန်းလှအမှုကို တရားနည်း လမ်းတကျစစ်ဆေးရေးအတွက် အာဏာပိုင်များထံ တင်ပြနိုင်ရန် ဆရာသာထို၊ စောဝေရီကျော်၊ စောတီဖိုးကူးတို့အား ဤအစည်းအဝေးမှ တာဝန်ပေးရန်။

၄။ သထုံတွင် အငတ်ဘေးနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသူများအား ထောက်ပံ့ရန်၊ ကောက်ခံရရှိသော ငွေကျပ် (၄၃၆၀) ကို သထုံမြို့နေဦးဖေတိုးနှင့် စောဘလုံးတို့အား ပေးအပ် ရန်။

၅။ ကရင်အမျိုးသားအလံပုံစံ ရွေးချယ်အတည်ပြုရေးအတွက် မန်းဘခင်၊ ဆရာသာထို၊ မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင်တို့ပါဝင်သော ကော်မတီတရပ်ဖွဲ့စည်းရန်။

၆။ ဗြိတိသျှအစိုးရပါလီမန်ကော်မရှင်ရောက်ရှိလာလျှင် ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်အနေဖြင့် တိတိကျကျ တင်ပြ၍ သီးခြားကရင်ပြည်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ကို ကရင်လူထု (အထူးသဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းနေကရင်လူထု) က အပြီးအပိုင်သတ်မှတ်ပေးရန်။

၇။ အဖွဲ့အတွင်းပါဝင်မည့် ကရင်ပြည်နယ်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းကို ပါကစ္စတန်၏ ပုံစံအား မှီငြမ်း၍ ရေးဆွဲရန်အတွက် စောဘဦးကြီး၊ ဦးလှဖေ၊ မန်းဘခင်၊ ဆရာသာထို၊ စောစံကေ၊ စောဘိုးချစ်၊

စောသာဒင်၊ စောဗစ်တာဖိုး၊ စောဟံတာသာမွှေး၊ မန်းဂျိမ်းစ်ထွန်းအောင်၊ စောဘဲလေ တို့ပါဝင်သည့် ဆပ်ကော်မတီဖွဲ့စည်းရန်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ကြသည်။

ထိုအစည်းအဝေးမှာပင် ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်မှ ဧရာဝတီတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်တို့အား တိုင်းအတွင်း လူထုအစည်းအဝေးကြီးတရပ်ကျင်းပ၍ မိမိတို့နေထိုင်သည့်နယ်ပယ်များ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ပါဝင်သင့်၊ မသင့်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် ညွှန်ကြားကြလေသည်။

တဖန် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၃၄) ရက်နေ့များတွင် မော်လမြိုင်မြို့၌ ခရိုင် ကေအဲန်ယူ ကိုယ်စားလှယ် (၇၀၀) ကျော်တက်ရောက်သော ကွန်ဖရင့်ကြီးမှ အောက်ပါအရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်လိုက်လေသည်။

၁။ ကရင်ကိုယ်စားလှယ်အစစ်အမှန် မပါဝင်သော မြန်မာတိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က အတည်ပြုလိုက်သော စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ကရင်လူထုက လက်မခံ။

၂။ သီးသန့်သော ကရင်ပြည်ထူထောင်ရေးကိစ္စကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂသို့ တိုင်ကြားရန်။

၃။ သီးသန့်သော ကရင်ပြည်အတွက် စည်းမျဉ်း ဥပဒေများကို ရေးဆွဲရန်အတွက် ဗဟိုအမှုဆောင်များ အား တာဝန်လွှဲအပ်ကြောင်း။

၄။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်အားလုံးတို့အား လူထုက လုံးဝအယုံအကြည်ရှိကြောင်း။

၅။ (က) တောင်ငူခရိုင်ပါဝင်သော တနင်္သာရီတိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ အင်းစိန်ခရိုင်၊ ဟံသာဝတီခရိုင်၊ ညောင်လေးပင်တိုင်းခွဲစသည်တို့ကို သီးသန့်ကရင်ပြည်အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုရန်။

(ခ) မြန်မာပြည်ကြီး လွတ်လပ်သောအခါ သီးသန့်သော ကရင်ပြည်နယ်အရေးကို ဗမာအစိုးရနှင့် အရေးဆိုရန်။

၆။ လက်နက်ပုန်းရိုသောသူများကို သေဒဏ် ပေးမည်ဟူသော ဥပဒေကြမ်းကို ရုပ်သိမ်း ရန်။

၇။ ယခုလက်ရှိ ကရင်အမျိုးသားအလံတော်ကို ကရင်အမျိုးသားအားလုံး၏ အလံဟု

အသိအမှတ်ပြုရန်စသည်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ချမှတ် လိုက်သည်။

တဖန် ၁၉၄၈ခုနှစ်၊မတ်လ(၃)ရက်မှ (၅)ရက်အထိ ကျင်းပသော ကေအဲန်ယူ အဖွဲ့ချုပ် နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံမှ အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်လိုက်သည်။

၁။ သီးသန့်သောကရင်စစ်တပ်များကိုမူလကကဲ့သို့ပင်ထားရှိရန်။

၂။ ယခုအတောအတွင်း ကိုယ်ပိုင်လိုင်စင်သေနတ်များနှင့် ကာကွယ်ရေးသေနတ်များကိုသိမ်းဆည်းခြင်းမပြုရန်။

၃။ ကရင်နီနယ်မြေတို့၏ ဦးစီးအဖွဲ့ကမိမိတို့၏နယ်မြေများကိုမြန်မာနိုင်ငံနှင့်မပူးပေါင်းရန်ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုရန်ကိုလုံးဝ ထောက်ခံကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်လိုက်ပေသည်။

ကရင်အမျိုးသားလုံး၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲသည် အရှိန်အဟုန်အဆင့်ဆင့်မြင့် တက်လာသည်နှင့်အမျှ တိုက်ပွဲနည်းဗျူဟာတစ်ခုပြီးတစ်ခုပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၅)ရက်နေ့ကရင်အမျိုးသားများ၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကြောင့် ကချင်၊ ကရင်နီ၊ ရှမ်းနှင့် ချင်းလူမျိုးများ၏ ပြည်နယ်များကို သတ်မှတ်ပေးလာသည်။ ထို့အပြင် ကရင်ပြည်၊ မွန်ပြည်နှင့် ရခိုင်ပြည် သတ်မှတ်ပေးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖဆပလအစိုးရ တရားရေးဝန်ကြီး ဆာဘဦးအထူးပြု သော ပြည်နယ်စုံစမ်းရေးကော်မရှင်တရပ်ဖွဲ့စည်းပေးလာသည်။ အဆိုပါပြည်နယ်စုံစမ်းရေး ကော်မရှင်တွင်-

- ၁။ ရှမ်းပြည်ရေးရာကောင်စီကိုယ်စားလှယ်(၁)ဦး
- ၂။ ချင်းပြည်ရေးရာကောင်စီကိုယ်စားလှယ် (၁)ဦး
- ၃။ ကချင်ပြည်ရေးရာကောင်စီကိုယ်စားလှယ် (၁)ဦး
- ၄။ ကရင်နီပြည်ရေးရာကောင်စီကိုယ်စားလှယ် (၁)ဦး
- ၅။ ကရင်အမျိုးသားကိုယ်စားလှယ် (၆)ဦး
- ၆။ မွန်အမျိုးသားကိုယ်စားလှယ် (၆)ဦး
- ၇။ ရခိုင်အမျိုးသားကိုယ်စားလှယ် (၆)ဦး
- ၈။ ဗမာအမျိုးသားကိုယ်စားလှယ် (၆)ဦး

တို့ဖြင့်ဖွဲ့စည်းသည်။

ပြည်နယ်စုံစမ်းရေးကော်မရှင်သည်...

၁။ ကရင်၊ မွန်၊ ရခိုင် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဒေသအလိုက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရလိုသောဆန္ဒကို စုံစမ်းရန်။

၂။ အကယ်၍ ထိုဆန္ဒများသည် အခြေခံဥပဒေ၏သဘောများနှင့် အကြုံးဝင်ပြီးဖြစ်လျှင် ထိုဆန္ဒများကိုအမြန်ဆုံးဖြည့်စွမ်းနိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရေးဆွဲတင်ပြရန်။

၃။ အကယ်၍ ထိုဆန္ဒများသည် အခြေခံဥပဒေ၏သဘောများနှင့် အကြုံးမဝင်ခဲ့သော် ထိုသို့သော အခက်အခဲများကို ကျော်လွန်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုရှာဖွေရန်။

၄။ အထက်ပါ ဖွေရှာ၍တွေ့ရှိလာသော နည်းလမ်းများကို ဒီမိုကရေစီနည်းအရ အမြန်ဆုံးအထမြောက်အောင် ဖန်တီးနိုင်မည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲတင်ပြရန် ဟူ၍ လုပ်ငန်းများ ချမှတ်ထားသည်။

အဆိုပါပြည်နယ် စုံစမ်းရေးကော်မရှင်သို့အစစ်ဆေးခံရန် သံလွင်ခရိုင်ကရင်ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့၊ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံးနှင့်၊ ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ် တို့မှတက်ရောက်၍ အသီးသီး အစစ် ဆေးခံကြလေသည်။

ကေအဲန်ယူ အဖွဲ့ချုပ်မှ...

- ၁။ သရာသာထို
- ၂။ မန်းဂျိမ်း(စ်)ထွန်းအောင်
- ၃။ စောမောင်ဒေါက်
- ၄။ မန်းဘဇန်တို့ တက်ရောက်အစစ်ဆေးခံကြသည်။

ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်၏ ကရင်ပြည်ရရှိရေးတောင်းဆိုမှုကို လေးနက်စေရန်အတွက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁)ရက်နေ့တွင် ကရင်လူထုဆန္ဒပြပွဲကြီး တရပ် ကျင်းပလေသည်။ အဆိုပါ ကရင်လူထုဆန္ဒပြပွဲကြီးတွင် -

- ၁။ ကရင်ပြည်ချက်ချင်းပေး။
- ၂။ ကရင်တကျပ်ဗမာတကျပ်ချက်ချင်းပြ။
- ၃။ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်း အလိုမရှိ။
- ၄။ ပြည်တွင်းစစ် အလိုမရှိ။

ဟူသော ကြွေးကြော်သံပိုစတာများကို ကိုင်ဆောင်၍ အသံတိတ်စည်းကမ်းတကျ လှည့်လည် ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ ကရင်တမျိုးသားလုံးသည် ကျွန်ဘဝမှလွတ်မြောက်ရေးအတွက်စိတ်ဓါတ်တက်ကြွလျက် စည်းလုံးညီညွတ်နေကြသည်။ ကရင်ပြည်သည် ပထမ၊ ကရင်ပြည်သည် ဒုတိယနှင့် ကရင်ပြည်သည် တတိယဟူ၍ ကရင်ပြည်မှလွဲ၍ ကရင်တမျိုးသားလုံး၏ နှလုံးအိမ်တွင် အခြားအရာ ဘာတခုမှမရှိပေ။ ကရင်ပြည်အရေးကို အကြမ်းမဖက် ငြိမ်းချမ်းသောနည်းဖြင့် မိမိတို့၏ဆန္ဒကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တဖက်မှ လူမျိုးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို အသိအမှတ်မပြုလိုသော (မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီ)များသည် လူမျိုးရေးမုန်းတီးမှု၊ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်းများကို တစတစ တိုးချဲ့လုပ် ကိုင် လာသည်။ အခြေအနေ တစထက်တစ တိုးတက်တင်းမာလာချိန်တွင် ၁၉၄၈ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ(၁၇၊၁၈) ရက်နေ့ ပုသိမ်မြို့တွင် ကေအဲန်ယူ အရေးပေါ်ညီလာခံတရပ်ခေါ်ယူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်လိုက်သည်။

၁။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံကြီးကို ဖန်တီးပေးသူ ထင်ရှားကျော်စောသော မွတ်စလင်ခေါင်းဆောင်ကြီး မစ္စတာမိုဟာမက်အလီဂျင်းနားကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်သွားသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်းပါကစ္စတန် ဘုရင်ခံချုပ်ထံမှတဆင့် အခြားမွတ်စလင်နိုင်ငံများသို့ အကြောင်းကြားပေးပါရန် ဤညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းနှင့် (ထ၍တမိနစ်ငြိမ်သက်စွာနေရန်)။

၂။ မွန်၊ ကရင်သည် ဘဝကံတူအကျိုးပေးခြင်းတူညီသည့်အတွက် မကြာမီက ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များနှင့် မွန်လူထုခေါင်းဆောင်များအေးအတူပူအမျှ တဦးနှင့် တဦး အခွင့်အရေးဆောင်ရွက်ရာ၌ ကူညီကြရန်(သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြု)ကြေညာခဲ့သည်ကို ဤညီလာခံမှ ချွင်းချက်မရှိ ထောက်ခံအတည်ပြုပါကြောင်း။

၃။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၏ အခြေအနေသည် ဆိုးရွား၍လာသည့်အားလျော်စွာ ကရင် တမျိုးသားလုံး၏ အသက်နှင့်စည်းစိမ်ကိုသာမက ကရင်အများအပြား

နေထိုင်သော မြို့နယ်ရပ်ရွာများ၌ နေထိုင်ကြကုန်သော တခြားအမျိုးသားများ၏ အသက်နှင့် စည်းစိမ်ကိုပါ ကာကွယ်ရန် အထူးလိုအပ်သဖြင့် ကရင်အမျိုးသားများက ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာကို ကာကွယ်သည်သာမက အခြားအကူအညီလိုသော နေရာများသို့ ကာကွယ်ရန်လိုပါက အလျင်အမြန် အကူအညီပေးပါရန် ဤညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ပါကြောင်း။

၄။ ကရင်သီးခြားနယ် ရရှိရေးသည် ကရင်တမျိုးသားလုံး မည်သည့်ပါတီဝင်မဆို စည်းလုံးရေးအပေါ်တွင် အဓိကတည်ရှိနေပါ၍ ကရင် တမျိုးသားလုံး မကွဲမပြား စည်းလုံးရေးရရန် တဦးနှင့် တဦးအေးအတူပူအမျှလက်ချင်း တွဲ၍ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဤညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ပါကြောင်း။

၅။ ကရင်ဗမာအဓိကရုဏ်းသည် ကရင်နယ်ရရှိရေးနှင့် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်စေသည့် အရာတခုဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်သည်သာမက လုံးဝအပိုမရှိကြောင်း၊ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်းကိုလှုံ့ဆော်သည့် ပါတီတခုခုကဖြစ်စေ၊ သတင်းစာတစောင်စောင်ကဖြစ်စေ၊ လူတဦးတယောက်ကဖြစ်စေ ပြုလုပ်ခဲ့သော် ဤညီလာခံမှ အပြင်းအထန်ရှုံ့ချပါကြောင်း။

၆။ ကရင်အမျိုးသားများ၏ လိုလားချက်ကို ပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်က ဒီမိုကရေစီဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ဆောင်ရွက်သောနည်းလမ်းများကို မလိုလားပါကြောင်း။

၇။ ယခုအချိန်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၌ ဆူပူသောင်းကျန်းသူများရှိရာ တိုင်းပြည်ရှိ လူထုမှာ များစွာနေရေးထိုင်ရေးတွင် ချမ်းမြေ့ခြင်းမရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်မှ သိရှိရပါကြောင်း၊ အကယ်၍ တိုင်းပြည်၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို လိုလားသောလူထုအဖွဲ့အစည်းများက ငြိမ်းချမ်းမှုကိုဖန်တီးပေးရန် ကေအဲန်ယူ အဖွဲ့ချုပ် အားလိုလားပါက ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်မှ အင်တိုက်အားတိုက်၊ ကူညီစောင့်ရှောက် မည်ဖြစ်ကြောင်း။

၈။ ကေအဲန်ဒီအို တံဆိပ်များကိုတပ်ဆင်၍ ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ချုပ်၏အမည်ကို အလွဲသုံး

စားပြုလုပ်ကာ ရာဇဝတ်မှုများကို ကျူးလွန်သူ အရေမြဲတစုအား ထိရောက်စွာအရေးယူရန် ဤညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ပါကြောင်း။

၉။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများထက် သထုံ၊ မော်လမြိုင်နယ်များတွင်အခြေအနေမှာပိုမိုငြိမ် သက်လျက်ရှိကြောင်း ကြားသိရသဖြင့် မကြာမီရက်အတွင်းက ထိုနယ်များတွင်ထုတ်ပြန်ထားသော စစ်အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေကို ကရင်နီတွင် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသကဲ့သို့ပင် ထိုနယ်များမှ အမြန်ဆုံးနည်းနှင့် ရုပ်သိမ်းရန် ဤညီလာခံမှတောင်း ဆိုပါကြောင်း။

၁၀။ ဗမာပြည်အရပ်ရပ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြသော ကေအဲန်ယူအဖွဲ့ဝင် ကရင်အမျိုးသားတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စအဝဝတို့ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များနှင့် တိုင်ပင်ပြီးမှသာလျှင် အရေးယူဆောင်ရွက်ပါရန် ဤညီလာခံမှတောင်းဆိုပါကြောင်း။

၁၁။ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတပ်များ၏ အကျင့်စာရိတ္တမြှင့်တင်ရန်နှင့် ဘာသာရေးတွင် ပြန်လည်လိုက်စားစေခြင်းအလို့ငှါ ဤညီလာခံမှ ခရစ်ယာန်တရားဟောဆရာများနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးများ၏ ဟောပြောဆုံးမဩဝါဒပေးခြင်းကို လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါကြောင်း။

၁၂။ သီးခြားနယ်ကော်မရှင်အဖွဲ့တွင် ကေအဲန်ယူမှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ မည်ရွေမည်မျှပါဝင်သင့်ကြောင်းနှင့် ပါဝင်မည့်ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ရန် ဤညီလာခံမှ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့လက်သို့ အပ်နှင်းပါကြောင်း။

၁၃။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၃)ရက်နေ့စွဲဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ထံ တောင်းဆိုထားသော ကရင်နယ်၏အကျယ်အဝန်းနှင့် အချုပ်အချာအာဏာပိုင် ကရင်နယ်အတိုင်း သီးခြားနယ်ကော်မရှင်အဖွဲ့တွင် ဆောင်ရွက်သွားရန်ကိုယ်စားလှယ်များအားဆောင်ရွက်စေလိုပါကြောင်း၊ သို့သော် အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်သွားရာ၌ ကိုယ်စားလှယ်တော်များသည် မိမိတို့အခြေအနေနှင့် သင့်တော်သလို မိမိတို့၏

ဉာဏ်ကိုအသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်သွား နိုင်ကြောင်းကိုညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ပါကြောင်း ဟူ၍ အညီအညွတ်တခဲနက် ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။

ကရင်အမျိုးသားအားလုံးသည် လွတ်လပ်သောလူမျိုးအဖြစ်နှင့် ကိုယ့်ပြည်ကိုယ့်အစိုးရနှင့် နေထိုင်လို သောဆန္ဒများအလွန်ပြင်းပြနေသည်။ တက်ကြွနေသည်။ တဖက်မှ ပြည်နယ်ပေးရေးကိုမလိုလားသော မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒီများ၏ အာဘော်ဖြစ်သော (ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ၊ မြန်မာ့အလင်း) စသည့်သတင်းစာများမှ လူမျိုးရေး မုန်းတီးမှုများ ဖန်တီးရေးသားနေကြသည်။

တဖက်နှင့်တဖက် အထူးသဖြင့် (အင်းစိန်)ဖက်တွင် တင်းမာနေကြသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော အရပ်ရပ်အခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းရန် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရမှ ရှစ်ဦးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးလိုက်သည်။ အဆိုပါရှစ်ဦးကော်မတီတွင် -

- မြန်မာအစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များမှာ -
- ၁။ ဦးကာစီ အတွင်းဝန်ချုပ်
- ၂။ ဦးဘမောင် ရဲမင်းကြီး
- ၃။ ဦးကျော်မြင့် ရန်ကုန်နေပြည်တော် ရဲဗိုလ်ချုပ်
- ၄။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း တပ်မင်းကြီး

ကေအဲန်ယူ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များမှာ ...

- ၅။ စောဘဦးကြီး ၂ ကွဲ
- ၆။ မန်းဘဇန် ကေအဲန်ဒီအို ဗိုလ်ချုပ်
- ၇။ သရောသာထို အတွင်းရေးမှူး
- ၈။ စောဘဲလေ အမှုဆောင်

စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ထို(၈)ဦးကော်မတီမှ ဖြစ်ရှိနေသော အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ကြိုးစားထိန်းသိမ်းနေသည့်ကြားမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၂၄)ရက်နေ့တွင် တနင်္သာရီတိုင်း မြိတ်နှင့်ထားဝယ်မြို့များအကြား ပုလောမြို့အနီး ကရင်ခရစ်ယာန်ရွာကြီးတွင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ဖြစ် ရပ်တခုပေါ်ပေါက်လာပေသည်။ ခရစ်စမတ်ည အကြိုဘုရားဝတ်ပြုပွဲကျင်းပနေစဉ် စစ်ရဲ၊ စစ်ဝန်

ထမ်း (Levy) များ ဘုရားကျောင်းတွင်းသို့ လက်ပစ်ပစ်များ၊ စက်သေနတ်များဖြင့် တရစပ်ပစ်ခတ်ကြသည်။ အသက်ရှင်ထွက် ပြေးကြသူများအားလည်း လိုက်လံပစ်ခတ် ကြသည်။ ဘုရားကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်း နှင့် အိမ်များအားလုံး မီးရှို့ ဖျက်ဆီးလိုက် ကြသည်။ တရွာလုံးပြာပုံဘဝကျရောက် သွားပြီး ဘုရားကျောင်းကြီးမှ ဓမ္မတေးကျူ သံများ၊ ခရစ်စမတ်တေးသံများသည် ဗုံးသံ၊ စက်သေနတ်သံများဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသွားတော့ သည်။ ခလေး၊ လူကြီး၊ အမျိုးသား၊ အမျိုး သမီး၊ စုစုပေါင်း (၃၀၀) ကျော် ရက်ရက် စက် စက်လူမဆန်စွာသတ်ဖြတ်ခြင်းခံလိုက်ရ သည်။

တဖန်- ၁၉၄၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့အလုံရှိ ကရင်ရပ် ကွက်အား မြန်မာ အစိုးရတပ်များမှ ဝိုင်းဝန်း ပိတ်ဆို့ထားပြီး၊ သန်းကောင်ယံတွင် စိန် ပြောင်းများ၊ စက်သေနတ်များ၊ မောင်းပြန် ရိုင်ဖယ်များဖြင့် တရစပ်ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက် ကြသည်။ အိမ်များကိုမီးဝင်ရှို့ကြသည်။ လက်နက်မဲ့ ကလေးနှင့် အမျိုးသမီးများ အား နှစ်နာရီကြာပစ်ခတ်ကြသည်။ အလုံ ရပ်ကွက်တခုလုံး မီးလောင်ပြာ ကျသွားပြီး လွတ်မြောက်လာသူဒုက္ခသည်များအား သံ ဆူးကြိုးဝိုင်းရံပိတ်ဆို့ထားသောနေရာတွင် ထားလိုက်ကြသည်။

တဆက်တည်း ၁၉၄၉ခုနှစ်၊ ဇန်န ဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့၊ နံနက် (၇)နာရီတွင် သမိုင်းရပ်ကွက်အား မြန်မာ့တပ်မတော်မှ စိန်ပြောင်း၊ စက်သေနတ်၊ မောင်းပြန်လက် နက်တို့ဖြင့် စတင်တိုက်ခိုက်လာ မှုကြောင့် (မလိုလားအပ်သော၊ မဖြစ်သင့်သော၊ လူ မျိုးစုံသွေးစည်းချစ်ကြည်ရေး ပြိုကွဲစေ သော၊ တိုင်းပြည်မဲ့ပြာကျစေသော) ပြည် တွင်းစစ်မီးကြီး စတင်လောင်ကျွမ်း လေတော့သည်။

□ အတ္ထကြီးမားသော မဟာ လူမျိုးကြီး ဝါဒီများကြောင့်ဘာသာ ရေးနှင့် လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်းများ မှာ သမိုင်းအဆက်ဆက် ပေါ်ပေါက် ခဲ့ဘူးလေပြီ။

ခေပိုင် (၂)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်နှင့် လတ်နုတ်တိုင်တော်လှန်ရေး

ဂုဏ်ရောင်ပြောင်သောအမျိုး သားလွတ်မြောက်ရေး လက်နက်ကိုင်တိုက် ပွဲကို ၁၉၄၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃၁)ရက်နေ့မှ မေလ (၂၂)ရက် နေ့အထိ၊ ရက် ပေါင်း (၁၁၁)ရက်တိုင်တိုင်အင်းစိန်၌တိုက်ခဲ့ကြ သည်။ (အင်းစိန်တိုက်ပွဲ) အပိုဒ်ကိုကြည့်ပါ။ (ခံစစ်သေစစ်ရေးသည်၊ သေတွင်းဖြစ် သည်)၊ အင်းစိန်စစ်မျက်နှာတခုတည်း၌ရန် သူအားခံစစ်သေစစ်ရေးနှင့် ရေရည်ဆွဲ တိုက်ခိုက်နေသဖြင့် အင်းစိန်မှ ဆုတ်ခွါ လာ ရခြင်းသည် သဘာဝကျပေသည်။ ထို့ ကြောင့်အင်းစိန်စစ်မျက်နှာမှ အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာပေးလိုက်ပြီး မြန်မာပြည်အနှံ့ သိမ်းယူရရှိသော မြို့နှင့်နယ်များ ကို ထိန်း သိမ်းရန်စတင်ဆောင်ရွက်လေတော့သည်။

အင်းစိန်စစ်မျက်နှာမှ ဆုတ်ခွါ လာ စဉ်တော်လှန်ရေးမှဖြစ်ပေါ်သော အခက်အခဲအကြပ်အတည်း များကို မရင် ဆိုင်နိုင်တော့သဖြင့် ဗဟိုခေါင်းဆောင်များ ဖြစ် ကြသော မန်းဂျိမ်းစံထွန်းအောင်၊ ဦးဇံ နှင့် စောဘဲလေတို့ကျန်ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး ဖဆပလအစိုးရထံ လက်နက်ချအညံ့ခံ လိုက်ကြသည်။ တော် လှန်ရေးသက်တန်း (လ)သား၊ အလွန်နုနယ်သောကာလတွင် ပွဲဦးထွက်ရန်သူထံ အညံ့ခံကြခြင်းဖြစ် သည်။

သို့သော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ (လူ့ဘဝမှာလွတ်လပ်ရေးထက် တန်ဖိုးရှိ သည့်အရာဟူ၍မရှိ) ဆိုသည့် ခံယူမှု (လွတ် လပ်ရေးအတွက် ကိုယ့် ကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီး ပြီး၊ တိုက်ယူရမည်။ ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ်ဖန် တီးရဘို့ အခြေအနေမှာရှိတယ်။ သေရင် မြေကြီး၊ ရှင်ရင်ရွှေထီး၊ လွတ်လပ်ရေးထက် မြတ်တဲ့အရာ လူ့လောကမှာမရှိဘူး) ဆိုတဲ့ ခံယူမှုတွေအပေါ် ကရင်တော်လှန်ရေးအား ဆက် လက် ရှေ့ဆောင် ကြလေသည်။ အင်းစိန်မှပြန် ဆုတ်လာပြီး (ကြာအင်း

ဇောင်း)ရွာသို့ရောက်သောအခါ...
 ၁။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောဘဦးကြီး
 ၂။ မန်းဘဇန်
 ၃။ စောဟံတာသာမွေး
 ၄။ စောစန်းကေနှင့်
 ၅။ စကောမောလေး၊ စသည့်ပုဂ္ဂိုလ် (၅)ဦး၏ ပုခုံးပေါ်သို့ ကြီးမားသော တော်လှန်ရေး တာဝန် (သမိုင်းပေး တာဝန်) များ ကျရောက် လာတော့သည်။

ကြာအင်းဇောင်းရွာတွင် အစည်း အဝေးတရပ်ပြုလုပ်ပြီး အရှေ့တိုင်းကို ထိန်းသိမ်းရန် -

- ၁။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောဘဦးကြီး
- ၂။ စောစိုင်းကေနှင့်
- ၃။ စကောမောလေးတို့ (၃)ဦးတာဝန်ယူ မည်ဖြစ်ပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်းအား ထိန်း သိမ်းရန် -
- ၁။ မန်းဘဇန်
- ၂။ စောဟံတာသာမွေးတို့ (၂)ဦးအား တာဝန်ခွဲဝေလိုက်သည်။

အရှေ့တိုင်းကို တာဝန်ယူရသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောဘဦးကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် ၁၉၄၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၄)ရက်နေ့တွင် တောင်ငူမြို့၌ကော်သူးလေအစိုးရကို ဖွဲ့ စည်းလိုက်သည်။

- ကော်သူးလေအစိုးရအဖွဲ့တွင်...
- ၁။ စောဘဦးကြီး ဝန်ကြီးချုပ်
  - ၂။ ပအိုဝ်းလှဖေ (သထုံ) နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး
  - ၃။ စောဖိုးမောင် (ညောင်လေးပင်) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး
  - ၄။ ကော်ကစာရွှေလေး (တောင်ငူ) ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး
  - ၅။ ကော်ကစာထူးရာဦး (တောင်ငူ) ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန
  - ၆။ စောစိန်တင် (တောင်ငူ) သစ်တောနှင့် လယ်ယာဝန်ကြီး
  - ၇။ ပဒိုဘထူး (တောင်ငူ) ပညာရေးဝန်ကြီး
  - ၈။ ဂျွန်နသန်တာမေ (တောင်ငူ) လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ ဆောင် ရေးဝန်ကြီး

စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။
ယင်းသို့ဖွဲ့စည်းကြောင်း ကော်သူးလေ အသံ
လွှင့်ဌာနမှကြေညာလိုက်သည်။

ကော်သူးလေအစိုးရအဖွဲ့၏ အုပ်
ချုပ်ရေးစနစ်မှာပြီသျှအစိုးရမှ မြန်မာပြည်
ကို အုပ်ချုပ်သည့် CAS (B) CIVIL AF-
FAIRS SERVICE (BURMA)
စစ်အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံအတိုင်း CAS (K)
CIVIL AFFAIRS SERVICE
(KHWTHOOLIE) ဟူ၍စစ်အုပ်ချုပ်
ရေးပုံစံအတိုင်းအုပ်ချုပ်ရန်၊ ပုံစံချမှတ်သည်
ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံး မှေးမှိန်သွား တော့
သည်။ စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ချမှတ်လိုက်သည့်
အပေါ်ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန် မှ -

ကျွန်တော်တို့ကရင်တွေ အုပ်ချုပ်
ရေးလုပ်တတ်တဲ့သူ အတော်နည်းတယ်။
ဗြိတိသျှခေတ်က ကျွန်တော်တို့စာရေး၊
စာချိတွေသာများတယ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးဘယ်
လိုဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးပေါ်လစီ
နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ကိုင်ပုံ၊ လုပ်ကိုင်နည်း
တွေ မသိကြဘူး၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဲဒီ
အုပ်ချုပ်ရေးချမှတ်လိုက်တော့ ကျွန်တော်
တို့အထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်လာသလဲဆိုတော့
အရေး ပိုင်တို့၊ ဝန်ထောက်တို့၊ မြို့အုပ်တို့၊
ပုလိပ်ရာရှိ၊ သစ်တောအရာရှိ တို့ဆိုတာ
တွေ ဖြစ်လာပြီး နောက်ဆုံးမှာတော့ ဗျူရို
ကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးကို စစ်အုပ် ချုပ်ရေးနဲ့
ပေါင်းစပ်လိုက်တဲ့ အုပ်ချုပ် ရေးမျိုးဖြစ်သွား
တယ်၊ ဟုဖော်ပြသည်။

အထက်ပါအကျိုးဆက်ကြောင့်
တဗိုလ်တမင်း၊ နယ်စားပေါ်စားများဖြစ်
ပေါ်လာကာလူထုနှင့် ကင်းကွာလာပြီး
တော်လှန်ရေးဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားလာ
သည်။

အထက်ပါဖြစ်ရပ်များအပေါ်
ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ (လက်နက်ကိုင်
တိုက်ပွဲမဖြစ်ခင် ကျွန်တော်တို့မှာ သဘော
တရားတို့၊ ဝါဒတို့၊ လုပ်ငန်းစဉ်တို့လမ်းစဉ်တို့
ချထားတာမရှိဘူး၊ ကရင်ပြည်ရရင် ဘာ
တွေ ဘယ်လိုလုပ်မယ်ဆိုတာမရှိဘူး၊ မရှိခဲ့
လို့ အခုကျွန်တော်တို့ လက်တမ်းလုပ်ရ
မလိုဖြစ်နေတယ်) ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။
တဗိုလ်တမင်း၊ နယ်စားပါယ် စားများ

အားကောင်းလာသဖြင့် ကေအဲန်ယူ၏
ခေါင်းဆောင်မှု မှေးမှိန်လာသည်။ လွတ်
မြောက်နယ် မြေများ တစတစလက် လွတ်
လိုက်ရသည်။

ကေအဲန်ယူ၏ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်
ကရင်လူထုတရပ်လုံး၏ တက်ကြွစွာ
ထောက်ခံမှုရရှိရန် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ယခင်
ကေအဲန်ယူခေါင်းဆောင်များဖြင့် ၁၉၅၀
ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ကျောင်း
ကုန်းမြို့နယ် (ရွာသာကုန်းကျေးရွာ) ၌
အစည်းအဝေးတရပ် ကျင်းပသည်။

- ထိုအစည်းအဝေးမှ -
- ❖ ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးအားပြန်လည်
ဖော်ထုတ်ရန်။
- ❖ ကရင်တော်လှန်ရေးကို ကေအဲန်ယူမှ
ရှေ့ဆောင်ရန်။
- ❖ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ချမှတ် ကျင့်
သုံး ရန်။
- ❖ ကေအဲန်ယူသည် ရှေ့ဆောင်မှု တာဝန်
အပြင် အုပ်ချုပ် ရေးတာဝန်ပါ ပူးတွဲယူရန်။
ဆုံးဖြတ် လိုက်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကေအဲန်ယူ အဖွဲ့
ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ၎င်းကေအဲန်ယူ
အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များမှာ -

- ၁။ မန်းဘဇန် ဥက္ကဋ္ဌ
- ၂။ စောမောင်တိုး ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ
- ၃။ မန်းညွန့်ဆိုင် အတွင်းရေးမှူး
- ၄။ မန်းသိန်းမောင် (ဖူးလယ်မူး) တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
- ၅။ မန်းနေလွန်း အဖွဲ့ဝင်
- ၆။ မန်းအေးဘီ အဖွဲ့ဝင်
- ၇။ မန်းအုန်းမောင် အဖွဲ့ဝင်
- ၈။ ဆရာမနော်အယ် အဖွဲ့ဝင်

စသည့်ပုဂ္ဂိုလ် များဖြစ်သည်။
ကေအဲန်ယူ၏ခေါင်းဆောင်မှုနှင့်
ကျေးရွာ၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင်များတွင် ပြည်သူ့
အုပ်ချုပ်ရေး ပြန်လည်ချနိုင်သဖြင့် ၁၉၅၂
ခုနှစ်မှစ၍ မြို့များမှအပ မြစ်ဝကျွန်း
ပေါ်ဒေသ ရှိ ကျေးလက်တောရွာများတွင်
တော်လှန်ရေးအာဏာစိုက်ထူနိုင်လိုက်သည်။
တော်လှန်ရေးအာဏာစိုက်ထူနိုင်သော
ကေအဲန်ယူ၏ ရှေ့ဆောင်မှုကိုခံယူသည့်
လက်နက်ကိုင်တပ်မတော်ကို စနစ်တကျ

ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ တပ်မဟာ များ
ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

- ၁။ တပ်မဟာ(၁) တပ်မဟာမှူး
စောကျော်မြသန်း (ညောင်တုန်း၊ ပန်းတ
နော်၊ ဓနုဖြူ)
- ၂။ တပ်မဟာ(၂) တပ်မဟာမှူး
စောဂျက် (ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ ခရိုင်)
- ၃။ တပ်မဟာ(၃) တပ်မဟာမှူး
မန်းသိန်းအောင် (မအူပင်ခရိုင်တောင်
ပိုင်း၊ ဟံသာဝတီ)
- ၄။ တပ်မဟာ(၄) တပ်မဟာမှူး
ဗိုလ်ဘသော် (ဟင်္သာတ၊ သာယာဝတီ
ခရိုင်)
- ၅။ တပ်မဟာ(၅) တပ်မဟာမှူး
ဗိုလ်အောင်စိန် (ဖျာပုံခရိုင်)
- ၆။ တပ်မဟာ(၆) တပ်မဟာမှူး
ဗိုလ်စီးပလိန်း (ပဲခူးရိုးမ)
- ၇။ တပ်မဟာ(၇) တပ်မဟာမှူး
ဗိုလ်မျိုးချစ် (မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အောက်ပိုင်း)
စသည့်တပ်မှူးများဖြင့် ဖွဲ့စည်း
လိုက်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် (G.O.C)
General Officer Commanding လက်နက်
ကိုင်တပ်များ၏ဗိုလ်ချုပ် အဖြစ် စောစိန်မုံ
ကိုတာဝန်ပေးပြီး တပ်မဟာ(၁)(၃)(၆) တို့
ကို တပ်မ(၁) ဟူ၍စုဖွဲ့ပြီး တပ်မမှူးမှာဗိုလ်
ချုပ်ကျော်မြသန်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက်
တပ် မဟာ (၂)(၄)(၅) တို့ကို တပ်မ(၂)
ဟူ၍စုဖွဲ့ပြီး တပ်မမှူးမှာ ဗိုလ်ပုဖြစ်သည်။
မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း ကရင်လက်နက်ကိုင်
တပ်မတော်ကို ဤကဲ့သို့ဖွဲ့စည်းလိုက်နိုင်
သည်။

သို့သော်(CAS-K)မှ ပေါက်ဖွား
လာသော စစ်အုပ်ချုပ်ရေး စံနစ်ကြောင့်
တပ်တွင်း တဗိုလ်တမင်း ဗျူရိုကရေစီ စနစ်
များကျန်နေသေးသည်။

□ လွတ်လပ်ခွင့်နှင့်
ကိုယ်ကြံ့မာကိုယ်ဖန်တီးနိုင်
ခွင့်သည်လူမျိုးစုတိုင်း၏မရှိ
မဖြစ်သော အခွင့်အရေး၊

အပိုဒ် (၃)

၁၉၅၃ခုနှစ်၊

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အခြေအနေ

၁၉၅၃ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၉)ရက် နေ့သည် မြောင်းမြခရိုင်၊ ဝါးခယ်မမြို့နယ် (မြဝိုးကြီး)(ဝိတ်ထောင်ရွာ) အင်းတဲကြီး ထဲတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း ကေအဲန်ယူ ညီလာခံတရပ်ခေါ်ယူကျင်းပသည်။ ထိုညီ လာခံမှ -

- ❖ ပြည်သူလူထုကို အလုပ်အကျွေးပြုရန်။
- ❖ ပြည်သူကို အခြေခံသော ကေအဲန်ယူ အား တော်လှန်ရေးရှေ့ဆောင်တပ်ဦးပါ တီအဖြစ် ဖွဲ့စည်းရန်။
- ❖ ပဲခိုက်ကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းရန်။
- ❖ ပြည်သူကို အလုပ်အကြွေးပြုသော တပ် မ တော်တရပ် တည်ဆောက်ရန်။
- ❖ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို လက်ခံအတည်ပြုရန် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များမှ တညီတ ညွတ်တည်းဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ (ဒုတိယ လမ်းစဉ်အသေးစိတ်အား ၂၉၅၅ ကြီး မန်းဘဇန်နှင့် ဒုတိယလမ်းစဉ် အပိုဒ် တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်)

ကရင့်တော်လှန်ရေးကို အောင်ပွဲ အရောက်ပို့ရန် လမ်းစဉ်၊ လုပ်ငန်းစဉ် များ ကို (ဒုတိယလမ်းစဉ်) ဟု ခေါ်ဆိုချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ (ပါတီ၊ တပ်မ တော်၊ တပ်ပေါင်းစု) ဟူ၍ တော်လှန်ရေး အဆောက်အအုံ (၃)ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းလိုက် သည်။

- ❖ ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးအား ကရင် အမျိုးသားများ ဒီမိုကရေစီတပ် ပေါင်းစု အဖြစ်၊
- ❖ တပ်မတော်ကို ကရင်ပြည်သူ့လွတ် မြောက် ရေးတပ်မတော်နှင့်
- ❖ ပါတီချက်ချင်းမဖွဲ့စည်းနိုင်မီ ဦးစီးပဲခိုက် ကော်မတီဖွဲ့စည်းရန်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ၁၉၅၄ခုနှစ်အတွင်း (ဂရက်ကျော်)ရွာ၊ ပန်းတနော်မြို့နယ်တွင် ဦးစီးပဲခိုက် ကော်မတီကိုဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

ကေအဲန်ယူဦးစီးပဲခိုက်ကော်မတီ

၁။ မန်းဘဇန် (၂၉၅၅)

ပေါလစ်ဗျူရီ

၂။ မန်းရှံဖလေ (မန်းသာမြိုင်)

(အတွင်းရေးမှူး)ပေါလစ်ဗျူရီ

၃။ စောဟံတာသာမွေး ပေါလစ်ဗျူရီ

၄။ စောမောင်တိုး ပေါလစ်ဗျူရီ

၅။ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး ပေါလစ်ဗျူရီ

၆။ မန်းသိန်းမောင် (ဖူးလယ်မူး) အဖွဲ့ဝင်

၇။ ဆရာစိန်ဟန် (မန်းဖန်းထန်) အဖွဲ့ဝင်

၈။ ဗိုလ်ကျော်စိန် အဖွဲ့ဝင်

၉။ ဆရာဖလားစေး အဖွဲ့ဝင်

၁၀။ ပဒိုဝေသော အဖွဲ့ဝင်

၁၁။ မန်းကော်စေး အဖွဲ့ဝင်

၁၂။ စောမျိုးသွေး အဖွဲ့ဝင်

၁၃။ ဗိုလ်ချုပ် မင်းမောင် အဖွဲ့ဝင်

(၁၉၅၆ခုနှစ်တွင် တိုးချဲ့)

၁၄။ ဗိုလ်ချုပ် အုန်းဖေ အဖွဲ့ဝင်

(၁၉၅၆ခုနှစ်တွင် တိုးချဲ့)

၁၅။ စကောလယ်တော အဖွဲ့ဝင်

(၁၉၅၆ခုနှစ်တွင် တိုးချဲ့)

စသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

ကရင့်တော်လှန်ရေးအား ရှေ့

ဆောင်ရန် ဦးစီးပဲခိုက်ကော်မတီကိုဖွဲ့စည်း

ပြီး တပ်မတော်အား K.P.L.A (KAREN

PEOPLE LIBERATION ARMY)

ကရင်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မ

တော် K.P.G.F (KAREN PEOPLE

GUERRILLA FORCE) ကရင်ပြည်သူ့

ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့ KNDO (KAREN

NATIONAL DEFENCE ORGA-

NIZATION) ကရင့် အမျိုးသား

ကာကွယ် ရေးတပ်ဖွဲ့ ဟူ၍

တပ်မတော်(၃)ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ တပ်များကို

တပ်မတော်(၃)ရပ်ဖြင့် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရာ

K.P.L.A တပ်မဟာတခုဖွဲ့စည်းလိုက်

သည်။

၁။ တပ်မဟာမှူး

ဗိုလ်မှူးမြမောင် (ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်)

(ကွယ်လွန်)

(၂) တပ်ရင်း(၁) တပ်ရင်းမှူး

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဦး (ဖူးတာအယ်- ယခု ဒူးပလာယာခရိုင်ဥက္ကဋ္ဌ)

(၃) တပ်ရင်း(၂) တပ်ရင်းမှူး

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ချစ်တင်

(၄) တပ်ရင်း(၃) တပ်ရင်းမှူး

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ဖေဇံ

(၅) တပ်ရင်း(၄) တပ်ရင်းမှူး

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စိုးလေး

၎င်းနောက် “ဗိုလ်ကျင်ဖေ” တို့ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ကရင့်

တော်လှန်ရေးအား ရှေ့ဆောင်ရန် ကေအဲန်

ယူ-ဦးစီးပဲခိုက်ကော်မတီ၊ ကရင်ပြည်သူ့

လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်နှင့် ကေအဲန်

ယူ အမျိုးသားတပ်ပေါင်းစု(အုပ်ချုပ်ရေး)

ချရန် အဆောက်အအုံကို ဖွဲ့စည်းပြီး၊ ဒုတိယ

လမ်းစဉ်ချမှတ်နိုင်လိုက်သည်။ မြစ်ဝကျွန်း

ပေါ် အခြေအနေတည်ငြိမ်မှုရရှိ လာသည်။

စစ်ရေးတိုက်ပွဲများ ဆက်တိုက်ဆင်နွှဲနိုင်

သည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲများ တိုက်

ခိုက်နိုင်သည်။ ယခင်လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ

ဖြစ်နေသော ဗကပနှင့် (ဇင်-ဇန်) သဘော

တူညီချက်ကို ၁၉၅၂ခုနှစ်၊ မေလတွင် ပုသိမ်

ခရိုင်၊ သာပေါင်မြို့နယ်၊ (အနမ်းကုန်း)ရွာ၌

ပထမဆုံးတပ်ပေါင်းစုဖွဲ့ရန် အခြေခံချမှတ်

နိုင်ခဲ့သည်။ ❖ ❖ ❖

အပိုဒ်(၄)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်နှင့်

နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခ

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အခြေအနေ ခိုင်မာ လာပြီးဖြစ်၍ အရှေ့တိုင်းသို့ ဒုတိယလမ်း စဉ်ချမှတ်ရန် ကြိုးစားကြပြန်သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၂၆)ရက်နေ့ညောင်လေးပင်ခ ရိုင်၊ ရွှေကျင်မြို့နယ်(ဆောထိ)(ဖေါကို)ရွာ၌ ပထမဆုံး အမျိုးသားညီလာခံတရပ် ကျင်းပ လိုက်သည်။ ထိုညီလာခံမကျင်းပနိုင်မီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှာ...

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကနေ အရှေ့တိုင်း ကိုတက်ပြီး တာဝန်ယူဘို့ ၁၉၅၅ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော်တို့တက်သွားတယ်။ ကျနော်နဲ့အ

တူဗိုလ်တင်ဦး(ဖူးတာအယ်-ယခုဒူးပလာ
ယာခရိုင်ဥက္ကဋ္ဌ) မန်းရုံဖလေ (ဆရာသာ
မြိုင်) တို့ပါတယ်။ပဲခူးရိုးမရောက်တော့၊
အဲဒီမှာ ဒုတိယလမ်းစဉ် ချမှတ်တယ်ဟု
ဖော်ပြသည်။

ပဲခူးရိုးမတိုင်းသည်၊ ယခင် မြစ်
ဝကျွန်းပေါ်တပ်မဟာ(၆) ဗိုလ်စီးပလိန်း
တပ်မဟာမှူးတာဝန်ယူခဲ့သည့် တပ်မ
ဟာဖြစ်ပြီး ယင်းတပ်မဟာအား...

အမှတ်(၁)ခရိုင် သာယာဝတီနှင့်
ပြည်အနောက်ဘက်၊

အမှတ်(၂)ခရိုင် အင်းစိန်ခရိုင်တောင်ဘက်၊

အမှတ်(၃)ခရိုင် ပဲခူးတိုင်းအရှေ့ဘက်၊

တို့အား ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ(၁၆)ရက်
နေ့တွင်၊ ပဲခူးတိုင်းဟု သတ်မှတ်လိုက်
သည်။

ပဲခူးရိုးမတိုင်း

၁။စောမျိုးသွေး ဥက္ကဋ္ဌ၊

၂။ဗိုလ်ဗဟန် အတွင်းရေးမှူး၊

စောမျိုးသွေးဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ပြီး
နောက်၊ ဗိုလ်ဗဟန်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူ
ပြန်ရာ၊ ဗိုလ်သန်းအောင် အတွင်းရေး
မှူး ဖြစ်လာသည်။ ဗိုလ်သန်းအောင်
သည်၊ ပဒိုသန်းအောင်၊ ကေအဲန်ယူ
ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ကွယ်လွန်သူပဒိုစောသန်း
အောင်ဖြစ်သည်။

ထို့နောက်ဗိုလ်မောင်မောင်
(ယခုဗိုလ်ချုပ်မောင်မောင်၊ ဒီအေဘီစစ်
ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး) ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်
ပြီး ၁၉၅၉ခုနှစ် ဗဟိုဌာနချုပ် မှလိုအပ်
သဖြင့် ဗိုလ်မောင်မောင်နှင့်အတူ ဗိုလ်
သန်းအောင်တို့နှစ်ဦး ဗဟိုဌာနပြန်လည်
တာဝန်ယူကြစဉ်ဗိုလ်လောကွား (ဖူး
လောကွား၊ ယခုဒူးပလာယာခရိုင်)
အားဥက္ကဋ္ဌနှင့် တပ်မဟာမှူးတာဝန်ပေး
အပ်လိုက်သည်။

၁၉၅၆ခု-မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တိုင်း

၁။မန်းဖန်းထန်(ဆရာစိန်ဟန်) ဥက္ကဋ္ဌ၊

၂။ဦးစိုးအောင် အတွင်းရေးမှူး၊
၃။ဗိုလ်ချုပ်စိန်မုံ တပ်မှူး၊
၄။ဗိုလ်မှူးကြီးမြရင် နိုင်ငံရေးမှူး၊
တို့ဖြစ်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ ပဲခူးရိုးမတို့
တွင် ကေအဲန်ယူအစည်းအရုံးနှင့် တပ်
မတော်တို့ကို အသီးသီးဖွဲ့စည်းပြီး အ
ရှေ့တိုင်း(မောကို) အမျိုးသား ညီလာခံ
ကျင်းပသည်။ ထုညီလာခံမှ-

(K.R.C.)(Karen Revolu-
tionary Council) ကရင်တော်လှန်ရေး
ကောင်စီ၊ စစ်ရေး နိုင်ငံရေးကောင်စီကို
ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၂၆) ရက်
နေ့ (မောကို) ကရင်အမျိုးသားကွန်ဂ
ရက်မှ ရွေးကောက်တင်မြောက်လိုက်
သော (K.R.C)ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်
ကော်မတီများမှာ -

၁။မူဆိုးကော်ကဆာ(ဟံတာသာမွေး)
ဥက္ကဋ္ဌ၊

၂။မန်းဘဇန်

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ(၁)၊ နိုင်ငံခြားရေး၊

၃။ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင်

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ(၂)၊ ကာကွယ်ရေး၊

၄။စကောလယ်တော

အတွင်းရေးမှူးချုပ်၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊

၅။ဖူးလယ်မူး(မန်းသိန်းမောင်)

တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး၊

၆။မန်ဒရုံဖလေ

သစ်တောနှင့်လယ်ယာ၊

၇။ပဒိုဝေရီကျော် ပြည်ထဲရေး၊

၈။ပဒိုထောရေ

ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်တော်၊

၉။ပဒိုစူမော်လီ ပြန်ကြားရေး၊

၁၀။ပဒိုဘထွန်း

ပညာရေးနှင့်ကျမ္မာရေး၊

၁၁။ပဒိုဖိုးညော

တရားသူကြီးချုပ်၊

စသည်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်

သည်။
ထို(မောကို) အမျိုးသားကွန်
ဂရက်မှာ-

❖ ဇူလိုင်လ(၅)ရက်နေ့အား ကရင်

အမျိုးသားလွတ်မြောက် ရေးတပ်မ
တော်နေ့ အဖြစ်သတ်မှတ်ရန်၊

❖ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၁)ရက်နေ့အား က
ရင် အမျိုးသားနေ့ အဖြစ်သတ်မှတ်ရန်၊

❖ ကရင်တော်လှန်ရေးဒုတိယလမ်းစဉ်
ကိုအတည်ပြုရန်၊

❖ စစ်ရေးလမ်းစဉ်ချမှတ်ရန်၊

❖ မြေယာလမ်းစဉ်ချမှတ်ရန်၊

❖ အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းဥပဒေရေးဆွဲ
ရန်၊

❖ K.R.C အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်
များရွေးချယ်ရန်၊

❖ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးတွေ့ဆုံဆွေး
နွေးပွဲ သဘောထားချမှတ်ရန်ဟူ၍ ချ
မှတ်ကြသည်။ K.R.C ဗဟိုအလုပ်အမှု
ဆောင်အများစုသည် ခေတ်ပညာတတ်

များဖြစ်ပြီး K.N.U ပါတီခေါင်းဆောင်

အများစုမှာ လယ်သမားမှတက်လာ

သူများဖြစ်သည်။ K.N.U ပါတီ

(Karen National Revolutionary

Concial) သည် အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ယူ

ရန်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ K.P.L.A. သည်

(Karen People Libration Army)

သည် စစ်ရေးတာဝန်ယူသည်။ K.P.C.

ခေါင်းဆောင် များသည် ခေတ်ပညာ

တတ်များဖြစ်ပြီး K.N.U.ပါတီ ခေါင်း

ဆောင်များမှာ လယ်သမားအများ စု

ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအခြေအနေအပေါ်

ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသောအခက်အခဲ

များနှင့် ပါတ်သက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီး
မန်းဘဇန်မှ...
(ကျွန်တော်တို့ ကရင်လူ့အဖွဲ့
အစည်းကိုကြည့်ရင် ကရင်ဟာ အလုပ်
သမားနည်း နည်းဘဲရှိတယ်။ အဓိက
ကတော့ လယ်သမားအင်အားစုဘဲ။
နောက်ပြီး ခေတ်ပညာတတ်တွေရှိ
တယ်။ လူတန်းစား(၃)ရပ်ဖြစ်ပေါ်နေ
တယ်။ နေရှင်ကတော့ သိပ်ပြီးမပေါ်ပါ
ဘူး။) ဟူ၍ ကရင်လူ့အဖွဲ့အစည်း အ
တွင်း လူတန်းစားလက္ခဏာရပ်များကို၊
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍...
ခေတ်ပညာတတ်တွေဟာ၊
လယ်သမားတွေကိုအထင်သေးတယ်။

လယ်သမားတွေကလည်း ဒုတိယလမ်း စဉ် ချမှတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ၊ (မြေယာ တော်လှန်ရေး)လုပ်မှာ၊ ကရင့်ဘဝတိုး တက်မယ် ဆိုတာကိုလက်ခံတယ်။ ခေတ်ပညာတတ်တွေကတော့၊ ခေတ် ဟောင်း ကအတွေးအခေါ်တွေကို၊ မစွန့် လွှတ်နိုင်ဘူး။ အနောက်ကိုအထင်ကြီး တယ်။ ဒီတော့ အတွေးအခေါ်တွေမတူ ကြဘူးဟူ၍ဖော်ပြသည်။

ကေအဲန်ယူ ပါတီဘက်မှ၊ လက်ဝဲအယူအဆကိုလက်ခံသည်။ K.R.C ဘက်မှ လက်ျာအယူအဆကို လက်ခံကြသည်။ အယူအဆမတူ ညီသော ဘက်နှစ်ဘက်၏ညီညွတ် ရေးကို၊ (K.N.U. အမျိုးသားတိုးတက် ရေးပါတီ) အလံတော်အောက်တွင်၊ စု စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်၌-

K.N.U. ပါတီဗဟိုကော်မီတီ များမှာ-

- ၁။ မူဆိုးကော်ကဆာ(ဟံတာသာမွေး) ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပေါလစ်ဗျူရီ၊
- ၂။ မန်းဘဇန် အတွင်းရေးမှူး၊ ပေါလစ်ဗျူရီ၊
- ၃။ ဗိုလ်ချုပ်မင်းမောင် ပေါလစ်ဗျူရီ၊
- ၄။ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး ပေါလစ်ဗျူရီ၊
- ၅။ မန်းရှံဖလေ့ ပေါလစ်ဗျူရီ၊
- ၆။ မန်းသိန်းမောင်(ဖူးလယ်မူး) ပေါလစ်ဗျူရီ၊

ဗဟိုကော်မီတီ(၉)ဦး၊ အရံဗဟို ကော်မီတီ(၁၀)ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ (ယုံကြည်ချက်၊ အယူအဆ၊ အတွေးအ ခေါ်မတူညီသူများသည်၊ အဖွဲ့အစည်း တခုတွင် ယာယီသာစုစည်းထားနိုင် သည်။)

လက်ဝဲကိုခံယူထားကြသော ကေအဲန်ယူပါတီအတွင်းမှ အချို့ပုဂ္ဂိုလ် များသည်၊ အမျိုးသားတိုးတက်ရေး ပါတီမှ အလုပ်သမားလူတန်းစား ပါတီ (ကွန်မြူနစ်ပါတီ)၊ ထူထောင်လိုသူများ နှင့် K.R.C မှ အနောက်အားကိုး အထင် ကြီးသူများအကြားပဋိပက္ခမှာတစတစ ပြင်းထန်လာမှုကြောင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ(၂၀)ရက်နေ့၊ (ကဆောဝါး)

ညီလာခံတွင်၊ မူဆိုးကော်ကဆာမှ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို ဆန့်ကျင်သော၊ လမ်းစဉ်သစ်တရပ် တင်သွင်းလာ သ ဖြင့်၊ ထိုနေ့မွန်းလွဲ(၃)နာရီတွင်၊ ညီလာခံခန်းမမှထွက်ခွာသွားသည်။ ၎င်းနှင့် အတူ K.R.C အဖွဲ့ဝင် (၁၀) ဦးထွက်ခွာသွားကြသဖြင့် ဤနေ့သည်၊ ကရင့် တော်လှန်ရေးသမိုင်းတွင်၊ ပဋ္ဌမဆုံးကွဲခြင်းဖြစ်သည်။

မူဆိုးကော်ကဆာတို့အဖွဲ့ ခွဲထွက်သွားပြီးနောက်၊ ကရင့်တော် လှန်ရေးကို ဆက်လက်ရှေ့ဆောင် တိုက်ပွဲဝင်ရန်၊ အောက်ပါ ဗဟို ကော်မီတီ ခေါင်းဆောင်များကို၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။

- ၁။ မန်းဘဇန် ဥက္ကဋ္ဌ၊
- ၂။ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ၊
- ၃။ စကောလယ်တော အတွင်းရေးမှူး၊
- ၄။ ဗိုလ်ကျင်ဖေ

တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးတို့အား၊ နိုင်ငံရေးဦးဆောင်အဖွဲ့(ပေါလစ်ဗျူရီ) (P.B) (၄)ဦးအပြင် ဗိုလ်မြမောင်နှင့် ဗိုလ်တင်ဦး(ဖူးတာအယ်) တို့နှစ်ဦးအား ပေါလစ်ဗျူရီများအဖြစ်၊ ထပ်မံရွေး ချယ်တင်မြှောက်လိုက်သည်။

ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော် လှန် ရေးတွင်၊ ယခုကဲ့သို့ဝမ်းနည်း ဘွယ်ကောင်းလှသော အကွဲအပြဲပြဿ နာဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း အခြေခံအ ကြောင်းအရင်းမှာ...

- ❖ ကေအဲန်ယူပါတီတွင်း ကေအဲန်ယူ အမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီမှတစ်ဆင့် တရုတ်ပြည်၊ ယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းများကို၊ အခြေခံသည့် ကရင့် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ပြောင်း လဲချမှတ်၍ ကရင်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုသူ အုပ်စု၊
- ❖ ကေအဲန်ယူပါတီ၏ရှေ့ဆောင်မှုကို မခံယူတော့ဘဲ K.R.C ၏ခေါင်းဆောင် မှုကို ထူထောင်လိုသူ လက်ျာအုပ်စု၊

ဤကဲ့သို့အခြေအနေများ ကွဲလွဲနေသဖြင့်၊ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပဋိပက္ခများ တစတစ မြင့်မားလာ

သည်။ ထိုအခြေအနေအပေါ်ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်းဘဇန်မှ...

(ကေအဲန်ယူ လက်ဝဲအင်အား စုတွေအတွင်းမှာလည်း ကွဲရောဗျ။ ကွဲ တာဘာကြောင့်လဲဆိုတော့၊ ကျွန်တော် ကလည်း ဒီကေအဲန်ယူ ပါတီကို၊ ကွန် မြူနစ်ပါတီလုပ်မှာကို၊ လက်မခံဘူး။ ကျွန်တော်နဲ့အယူအဆတူတဲ့ ဗဟို ကော်မီတီတွေကတော့၊ ဗိုလ်မောင် မောင်နှင့် ဗိုလ်ဘသင်တို့ဖြစ်တယ်။ တရုတ်ပြည်ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေး ကို၊ လက်ခံလိုက်တော့ လက်ဝဲအင် အားစုအတွင်းမှာလဲ (၂)ပိုင်းကွဲဘို့ ရှိလာတယ်။ လက်ဝဲနဲ့လက်ျာကွဲ ဘို့ နဲ့လက်ဝဲအင်အား စုအတွင်းကွဲဘို့ ဖြစ်လာတယ်။)ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ကရင့်တော်လှန် ရေးအင်အားစုများအတွင်း၊ လက်ဝဲ၊ လက်ျာ၊ အုပ်စုများအကြား၊ ပဋ္ဌမဆုံး အကြိမ်ကွဲခြင်းဖြစ်သည်။ မူဆိုးကော်က ဆာနှင့် လိုက်သွားသူ၊ K.R.C ဗဟို အမှူးဆောင်လက်ျာအင်အား စုတွင်...

- ၁။ မူဆိုးကော်ကဆာ(စောဟန်တာသာမွေး)
- ၂။ ပဒိုဝေသော၊
- ၃။ ဆရာဘထွန်း၊
- ၄။ ဗိုလ်ချုပ်လှဖေ၊
- ၅။ ပဒိုဖိုးညော၊
- ၆။ ပဒိုဝေရီကျော် စသည့်ပုဂ္ဂိုလ် များ ခွဲထွက်သွားကြသည်။

ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော် လှန်ရေးအတွင်း လုပ်နည်းလုပ်ဟန်၊ အ ယူအဆ၊ အတွေးအခေါ်၊ မတူညီမှု တို့ ကြောင့် နှစ်ခြမ်းကွဲသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအကွဲအပြဲကြောင့် ကရင်တမျိုး သားလုံး စိတ်မချမ်းမြေ့၊ ဝမ်းနည်းနေ ကြရသည်။ ဤကဲ့သို့သောအကွဲ အ ပြဲမျိုးနှင့် ရန်သူကိုမည်သို့တိုက်ခိုက်မည် နည်း။ အဘကရင်ပြည်ကို၊ မည်သို့ရယူ မည်နည်း။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ကရင့်လက်နက် ကိုင် တော် လှန် ရေးစကတည်းက၊ ခေါင်းဆောင်ခဲ့သော ဟန်တာသာမွေး နှင့် မန်းဘဇန်တို့နှစ်ဦးသာကျန်

တော့သည်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦးတွင်လုံးဝ တာဝန်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့်ကရင်အမျိုး သားများ ပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ် ရေးအတွက်၊ အကြိမ်ကြိမ်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပြီး၊ ညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်သည်၊ ဟံတာသာမွေးနှင့် ဖါပွန်ခရိုင်(နော်ယိုး ထာ)ရွာတွင် တွေ့ဆုံစဉ် ဟံတာသာမွေး မှာ...

“ဘဇန်ရေ ကရင်တော်လှန် ရေးတော့ ကွဲသွားပြီး၊ ဒါပေမဲ့ မကွဲအောင်လုပ်ဘို့တော့ အရေးကြီး တယ်။ မင်းနဲ့ငါ ဒါဝင်ပြီးထိန်းရမယ်” ဟု စိတ်မကောင်းစွာဖြင့် ပြောကြားခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ...

ဒီအကွဲအပြဲတွေကို ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ခေါင်းဆောင်ပြီး ဖြေ ရှင်းရမယ်ဟုပြောရာ ၎င်းမှ သဘောတူ လက်ခံသည်ဟု ဖော်ပြသည်။

သို့သော် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း လက်ဝဲ၊ လက်ျာပဋိပက္ခသည်၊ ကြီးသ ထက်ကြီးလာပြီးနောက် ဆုံးစေ့စပ်၍ မ ရသည်အထိ၊ ကွဲထွက်သွားတော့သည်။ အက်ကြောင်းကို ရန်သူ၏သတ်လျှို မှုကြောင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်ငြိမ်းချမ်းရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲနှင့် အတူလက်ျာ (K.R.C.) အုပ်စု ရန်သူနှင့် လုံးဝစေ့စပ် သွားကြပြီး ကရင်တော်လှန်ရေးကို ကျောခိုင်းသွားတော့သည်။ ကရင် တော်လှန်ရေးသမိုင်းတွင်၊ ဝဲ ယာ ပဋိ ပက္ခ ကြောင့်၎င်း၊ ရန်သူမှ သတ်လျှို သွေးခွဲမှုကြောင့်၎င်း၊ အဖွဲ့အစည်း အ တွင်းကွဲသွားရုံတင်မက မလိုလားအပ် သောလက်နက်ကိုင် အဋ္ဌိပက္ခဘောင် သို့ရောက်ရှိသွားကြသည်။ သွေးနီ စွန်းသော ကာလများပင် ဖြစ်လာတော့ သည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၄) ရက်၊ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲ ပျက်ပြီး ၊ K.R.C. အုပ်စု၊ တော်လှန်ရေးကောင် စီနှင့် ပူးပေါင်းလိုက်သဖြင့် ကရင်တော် လှန်ရေးတွင်၊ K.N.U ပါတီသာကျန်

တော့သည်။ K.N.U. ပါတီတွင်း၌ပင် အယူအဆနှစ်မျိုးဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ထိုအယူအဆ နှစ်မျိုး နှင့်ပါတီသက်၍ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ...

“K.N.U ပါတီမှာဘာဖြစ် လာသလဲဆိုတော့၊ တရုတ်ပြည်ယဉ် ကျေးမှတော်လှန်ရေးကို၊ လက်ခံသူ တွေက၊ ကရင်ကွန်မြူနစ်ပါတီဖွဲ့ရမယ်။ နောက်ပြီးတရုတ်ပြည်ယဉ် ကျေးမှ၊ တော်လှန်ရေးကိုအခြေခံပြီး၊ လမ်းစဉ် လုပ်ငန်းစဉ်တွေ ချမှတ်ရမယ်လို့ လုပ် လာတော့ ဒါကိုကျွန်တော်ကန့်ကွက် တယ်။ မလုပ်ဘို့တားမြစ်တယ်။ ကျွန် တော်ကတော့ ကေအဲန်ယူ အမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီနဲ့ ဒုတိယလမ်းစဉ်ကို သာဆုပ်ကိုင်တော့၊ ဒီမှာကျွန်တော်တို့ အကြားထပ် ကွဲ ဘို့ဖြစ် လာတယ်။ ကျွန်တော် ဗိုလ်မောင်မောင်နှင့် ဗိုလ်ဘ သင် တို့က အယူအဆတူကြတယ်ဟု ဖော်ပြသည်။ K.N.U ပါတီအတွင်း အ တွေးအခေါ်နှစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်လာတော့ သည်။ နိုင်ငံရေး ပဋိပက္ခရေချိန်မြင့်လာ သည် နှင့်အမျှ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကော်ထူး၊ ဗိုလ်ကျင်ဖေတို့ခေါင်းဆောင်သော၊ ပါတီအုပ်စုမှာ ပဲခူးရိုးမသို့ပြောင်းရွေ့ သွားပြီး ၁၉၈၆ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင်၊ (၆)ကြိမ်မြောက်ပါတီ ဗဟိုကော်မီတီ အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘ ဇန်မှ တက်ရောက်ခြင်းမရှိဘဲ အစည်း အဝေးကိုဦးဆောင်ရန်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကော် ထူးအား အာဏာပေးအပ်လိုက်သည်။

ပါတီတွင်း၌လည်း အတွေး အခေါ်အယူအဆကွဲလွဲနေသည်။ တ ဖက်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမြဦးဆောင်၍(K. N.L.C.)ကိုဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ထိုအ ချိန်၌ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်သည်၊ ပါ တီနှင့် ကင်းကွာသွားပြီး၊ တပ်မဟာ (၂)တွင် သီးခြားနေထိုင်နေသည်။ ထို ကာလများတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်...

“ကျွန်တော်အရှေ့တိုင်းမှာ နေ တုန်းက ဗိုလ်ချုပ်မြနဲ့တွေ့ ဆုံဆွေးနွေး ပွဲလုပ်တယ်။ တွေ့တော့ (ဒုတိယလမ်း

စဉ်ဖြစ်တဲ့ နယ်ချဲ့ပဒေသရာဇ်၊ မဟာ လူမျိုးကြီးဝါဒဆန့်ကျင်ရေး) ကိုလက် ခံတော့ သူတို့နဲ့ပေါင်းလိုက်တယ်။ ကျွန် တော်နဲ့အတူ ဗိုလ်မောင်မောင်၊ဗိုလ်ဘ သင်၊ ပဒိုဘောယူဖေါ၊ပဒိုကဒွဲ၊ ဗိုလ် ဝါစိန်၊(ယခု ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး တာမ လာဘော)တို့ပါဝင်တယ်” ဟုဖော်ပြခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၆၉ခုနှစ်မှာ၊ K.N.U.F.(Karen National United Front.) ကေအဲန်ယူတပ်ဦးကို ဖွဲ့စည်း လိုက်ပြီး၊ K.N.U. ပါတီဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် မှု၎င်း နှုတ်ထွက်လိုက်သည်။ ကရင် တော်လှန်ရေးတွင်၏ အဖွဲ့အစည်း (၂)ရပ်၊ လမ်းစဉ်နှစ်ရပ်ဖြစ်သွားပြီး K.N.U ပါတီသည်၊ ပဲခူးနှင့် မြစ်ဝကျွန်း ပေါ်၌၎င်း၊ K.N.U တပ်ဦးသည်၊ အရှေ့ တိုင်း၌၎င်း၊ အသီးသီးရပ်တည် လှုပ်ရှား တော့သည်။

၁၉၇၀ခုနှစ်တွင်၊ ကေအဲန်ယူ တပ်ဦးညီလာခံ တရပင် ကျင်းပပြီး ဤညီလာခံမှ...

ကရင်အမျိုးသားစည်းလုံး ညီ ညွတ်ရေးပြန်လည်တည်ဆောက်ရမည်။ ကေအဲန်ယူတပ်ဦးမှ ကေအဲန် ယူ အစည်းအရုံးဟူ၍ပြန်လည် ဖွဲ့စည်း လိုက်သည်။

၁၉၇၅ခုနှစ်တွင်၊ ပဲခူးရိုး မ တိုင်းအား၊ ရန်သူမှအပြင်းအထန်ထိုးစစ် ဆင်လျက်ရှိသည်။ ဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။ ကေအဲန်ယူမှ အမျိုးသားစည်းလုံး ညီ ညွတ်ရေးကို အရတည်ဆောက်ရန်၊ လုပ်ငန်းစဉ်ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်သဖြင့်၊ အမျိုးသားပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးကို ဖိတ်ခေါ်လေသည်။

အမျိုးသားပြန်လည်ပေါင်း စည်းရေးအတွက်၊ ကေအဲန်ယူပါတီ သည်၊ ၁၉၇၅ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၌ (ဒူးတာဘေး) ဖါပွန်ခရိုင်တွင်၊ အစည်း အဝေးနရပ်ခေါ်ယူပြီး၊ အမျိုးသားပြန် လည်ပေါင်းစည်းရေးအတွက်၊ K.N.U. ပါတီ ကို ဖျက် သိမ်း လိုက် သည်။ ထိုစဉ်ကေအဲန်ယူပါတီခေါင်းဆောင်များ မှာ-

- ❖ ဗိုလ်ချုပ်မြမောင်၊
  - ❖ ဦးစိုးအောင်၊
  - ❖ ဗိုလ်စံလင်း၊
  - ❖ ဗိုလ်ကျော်သောင်းနှင့်
  - ❖ ဗိုလ်မီးသ တို့ဖြစ်သည်။
- အခြားအဆင့်ခေါင်းဆောင်များ၊ ပါဝင်ပူးပေါင်းလိုက်ခြင်းဖြင့်၊ အဖွဲ့အစည်းနှစ်ရပ်၊ တမျိုးသားလုံးလိုလားတောင်းတလျှက်ရှိသော၊ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်တော့သည်။

ကရင်တမျိုးသားလုံး၊ ကရင့်အမျိုးသားအလံတော်အောက်ရောက်ရှိကြကုန်ပြီဖြစ်သဖြင့်၊ မိမိတို့တမျိုးသားလုံး၏ ရန်သူများကို စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တိုက်ခိုက်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ၁၉၇၀ခုနှစ်၌ ချမှတ်လိုက်သော၊ ညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်၏ရလဒ်ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအချိန်၌ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်းဘဇန်သည်၊ အင်းစိန်တိုက်ပွဲမှ ရရှိခဲ့ဘူးသောမျက်ခမ်းစပ်ရောဂါကြောင့်၊ (သို့မဟုတ်) အခြားမျက်စေ့ရောဂါ တမျိုးမျိုးကြောင့်လားဟူ၍ ခွဲခြားမရတော့ဘဲမျက်စိမှူလာသဖြင့် ခွဲစိတ်ကုသရာမှ မျက်လုံးတဖက်ကွယ်သွားတော့သည်။ ထို့အပြင် အဆုတ်ရောဂါဖြစ်ပွားလာပြန်သည်။ တော်လှန်ရေးစကတည်းက ကြံတွေ့ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော တော်လှန်ရေးမှဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခက်အခဲများ အကြပ်အတည်းများကြောင့်ထင်သည်။ အားအင်ကုန်ခမ်းလာပြီး အဆုတ်ရောဂါ၏ တိုက်ခိုက်မှုကိုခံနေရသည်။ တဖန်မျက်စေ့တဖက်ကွယ်ရာမှ၊ အခြားတဘက်သို့ ကူးဆက်လာပြန်ရာ၊ မြင်နေရသော မျက်စေ့သည်ပင်လျှင်၊ ကွယ်စပြုလာသည်။ နောက်ဆုံးမျက်စေ့နှစ်ကွင်းအလင်းမရရှာတော့ပေ။

လူ့ဘဝမှဖြစ်ပေါ်လာသော အဆုတ်ရောဂါနှင့် မျက်စေ့ကွယ်မှုကိုခံစားနေရသည်နှင့်တချိန်တည်း၊ နိုင်ငံရေးမီးပင်လယ်နှင့်၊ မိုးသက်မုန်တိုင်းကြီးကို

တော်လှန်သောမျိုးချစ် ကရင့်တော်လှန်ရေးသမားကြီး ကူးခတ်ဖြတ်ကျော်နေရသည်။ ထိုအချိန်တွင်၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်မှ၊ ကရင့်တော်လှန်ရေးကို ကျွန်တော်မသေမချင်း၊ အောင်မြင်မှုရသည့် အထိလုပ်ရမှာဘဲ။ ကျိုးကျိုး၊ ကန်းကန်း၊ပဲ့ပဲ့၊ လုပ်နိုင်သရွေ့အင်အားရှိသ၍ ကျွန်တော်လုပ်သွားသွားမယ်လို့ခံယူတယ်ဟု၊ အဓိဋ္ဌာန်ပြုသွားသည်။

ဟုတ်ပါသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်သည်၊ နိုင်ငံရေးမိုးသက်မုန်တိုင်းကြား၊ အဖွဲ့အစည်းမှပေးအပ်လာသော၊ နာယကကြီးတာဝန်ဖြင့် သက်ဆုံးတိုင် အလံမလွဲဘဲ တော်လှန်ရေးသမားတိုင်း၏ ဆုလဒ်ဖြစ်သည့် မာနယ်ပလော အာဇာနည် ဗိမ္မာန်၌ ထာဝရကွန်းခို အနားယူသွားတော့သည်။

၁၉၈၂ခုနှစ်၊ မေလ(၃၁)ရက်နေ့၌၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်သည်၊ ကရင်တမျိုးသားလုံးအား၎င်း၊ ကရင့်တော်လှန်ရေးအား၎င်း၊ လူမျိုးစုံညီအကိုတော်များနှင့်၎င်း၊ ထာဝရခွဲခွာသွားပါပြီ။ သို့သော် ၎င်း၏...

❖ ဘာဘဲလုပ်လုပ် အရေးကြီးတာက၊ ရဲဘော်-ရဲဘက် အချင်းချင်း၊ စေတနာမှန်ဘို့လိုတယ်။ ဘယ်သူတွေဘာဘဲလုပ်လုပ်၊ မင်းတို့စေတနာမှန်မှန်နဲ့ သာလုပ်။

❖ တော်လှန်ရေးဆိုတာ မိမိအတွက်ရယူခြင်းမဟုတ်၊ အမျိုးသားပြည်သူများအတွက်ပေးဆပ်ခြင်းသာဖြစ်တယ်ဆိုသည့် ဒဿနများသည်၊ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ မိမိတို့နှလုံးအိမ်တွင်၊ ထာဝစဉ်ရှင်သန်ကြံ့ထွားနေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ...

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်
ကောင်းရာသုဂတိဘုံသို့လားပါစေ။

* * *

တော်လှန်ရေးသည်မိမိအတွက်ရယူခြင်းမဟုတ်အမျိုးသားပြည်သူအတွက်ပေးဆပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ခေခန်း (၄)
 ခေပိုဒ် (၁)

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်၏
တော်လှန်သည်
မျိုးဆက်သစ်များ

ကရင့်တော်လှန်ရေးကို ကျွန်တော်မသေမချင်း အောင်မြင်မှုရတဲ့အထိ လုပ်ရမှာပဲ၊ ကျိုးကျိုး၊ ကန်းကန်း၊ပဲ့ပဲ့ လုပ်နိုင်သရွေ့ အင်အားရှိသရွေ့ ကျွန်တော်လုပ်သွားမယ်ဟု စာရေးသူ၏ဖခင်မသေခင် အသံသွင်းသွားပါသည်။

ဂုဏ်ရောင်ပြောင်သော ကရင့်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး မစတင်မီ ဥပဒေတွင်းတိုက်ပွဲကို ဦးစီးပါဝင်ခဲ့ပြီး ဆယ်စုနှစ်တခု၊ နှစ်ခု၊ သုံးခုကျော် (အင်အားရှိသရွေ့ လုပ်နိုင်သရွေ့) အသက်ထက် ဆုံး ကျရာတာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။

ကိုယ်ကျိုးမကြည့်ဘဲ တော်လှန်ရေးသည် သူ့ဘဝ၊ တော်လှန်ရေးသည်သူ့အသက်၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုံပြည်သူများအား သူ့ဝိညာဉ်သဖွယ် ချစ်မြတ်နိုးခဲ့ပါသည်။ သူ့အသက်ရှင်နေစဉ် တော်လှန်ရေးအတွင်းအတွေးအခေါ်တိုက်ပွဲများ၊ လက်ဝဲလက်ယာတိုက်ပွဲများ တော်လှန်သူနှင့်အခွင့်ထူးခံများကြား ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ပွဲဖြစ်နေပါသည်။

ဤအခြေအနေပေါ်တွင် တော်လှန်သည့်မျိုးဆက်သစ်များမွေးထုတ်ခဲ့ပါသည်။ သူ့သွေး၊ သူ့သား များအကြား၊ သူ့အမျိုးသားများအကြား၊ သူ့ညီအကိုတော်လှန်ရေးများအကြားမွေး ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

ဤသို့သော မျိုးဆက်သစ်များသည် ထာဝရရှင်သန်နေသည်။ ကြီးထွားနေသည်၊ ပေါက်ဖွားနေသည်။ အဆိုပါ တော်လှန်ရေးသမားကြီး၏ မျိုးဆက်ပေါက်ဖွားပုံမှာ ၁၉၈၂ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၂၇က်တွင် ဖြစ်ပါသည်။

သောင်ရင်းမြစ်နဘေး၊ အင်ဖက်မိုး၊

မန်းဘဇော်

ပင်္ဃား

မျိုးဆက်သစ်

- ▣ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမြမှ ဥက္ကဋ္ဌကြီးပန်းဘဇော်အား နောက်ဆုံးဂုဏ်ပြုခြင်း။
- ▣ စာရေးသူနှင့် ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး ဘော်ခွင်ဇော် (KNDO တပ်ရင်း ၇၅မှူး)။
- ▣ စာရေးသူမှူးကီးဒိုနှင့် မျိုးဆက်သစ်။

ဝါးထရံကာ၊ ပျဉ်ခင်းသည့် တဲအိမ်အတွင်း သွေးတိုးကြောင့် ဦးနှောက်ကြောပြတ်ပြီး သတိမေ့မြောနေသော (မွေးမေမေ)၏ ပတ်လည်တွင် သား၊ သမီး၊ သမက်၊ ချွေးမများ ဝိုင်းရံ လို့နေပါသည်။ အခြားတဘက် အိမ်ခန်းထဲမှာတော့ မျက်စေ့ နှစ်ကွင်း အလင်းမရရှာတော့သည့်အဆုတ်ရောဂါသည်တော် လှန်ရေးသမားကြီးခမျာမှာ အိမ်ရှေ့က အခြေအနေတွေကို လေ့လာလို့နား ထောင်နေပါသည်။ မွေးမေမေအခြေအနေမှာ ဆိုးသထက် ဆိုးလာပါသည်။ အသက်ရှူ မြန်လာပါသည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော်တို့ လူ့ဘဝ၏ (လမင်းသီတဂူ)သည် ကျွန်တော်တို့နှင့် ထာဝရခွဲခွာသွားပြီး သခင်ခရစ်တော်၏ ခြေတော်ရင်းတွင် ရောက်ရှိအနားယူသွားပါတော့သည်။

သား၊ သမီး၊ ချွေးမ၊ မြေး များ ၏ ငိုသံများထွက်ပေါ်လာ ပါသည်။ မိခင်ကို ထာဝရစွန့်လွှတ်လိုက် ရပါပြီ။ အကြီးမားဆုံး ဘဝ၏ဆုံးရှုံးမှုတခုပါ။

ငိုသံတွေကြားသဖြင့် မျက်မမြင်ဒုက္ခိ တအဖေသည် အိမ်ရှေ့သို့ စမ်းတဝါးဝါးနှင့် ထွက်လာပြီး အမေ့နားတွင် ထိုင်ပါသည်။ ကြင် နာခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း၊ တွယ်တာခြင်း၊ ချစ်ခြင်းတို့၏ သင်္ကေတ ဖြစ်သည့် နောက်ဆုံးအနမ်းနှင့် မိခင်ကိုနမ်းပြီး-

“ကြည် - မင်း သခင်ခရစ်တော်ဆီ အရင်သွားနှင့်၊ ငါလိုက်ခဲ့မယ်။ တို့အိမ် ထောင်သက်တမ်း တလျှောက်လုံး မင်း သစ္စာတရားဦးထိပ်ပန်ပြီး ငါ့ကိုပါရမီဖြည့် ခဲ့တယ်။ ငါ့ရဲ့တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်း တလျှောက် ရန်သူအဖမ်းအဆီးနဲ့ ဆင်းရဲ ကျပ်တည်းမှု အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားပြီး တော်လှန်ရေးအပေါ်သစ္စာရှိခဲ့ တယ်။ မင်းကိုလေးစားတယ်”

တဆက်ထဲ သားသမီးတွေ ဘက် လှည့်၍ “မင်းတို့အမေတော့ဆုံးပြီး၊ ငါလည်း မကြာခင်သူ့နောက်လိုက်လိမ့်မယ်။ မင်းတို့ ကိုဘာအမွေမှ ပေး စရာမရှိဘူး၊ ပေးနိုင်တာ က တော်လှန်ရေးအမွေပဲဖြစ်တယ်။ ဒီအ မွေကို မင်းတို့ယူရဲလား၊ ယူမလား” ဟုမေး ပါသည်။

အဖေပေးလာသော တော်လှန်ရေး

အမွေဆိုသည်မှာ-
မပြီးဆုံးသေးသော အမျိုးသား ဒီမို ကရေစီတော်လှန်ရေးကို ဆုံးခန်းတိုင် အောင် တိုက်ပွဲဝင်ရမည်။ အဖေ၏ဒဿန ဖြစ်သော (တော်လှန်ရေးဟာ မိမိအတွက်ရ ယူခြင်းမဟုတ်၊ အမျိုးသားပြည်သူတွေ အတွက် ပေးဆပ်ခြင်းဖြစ်တယ်)ဆိုသည်ကို လက်ခံရမည်။

“ဘာပဲလုပ်လုပ် အရေးကြီးတာက ရဲဘော်ရဲဘက်အချင်းချင်း စေတနာမှန်ဖို့လို တယ်။ ဘယ်သူတွေ ဘယ်လိုဘဲလုပ်လုပ် မင်းတို့စေတနာမှန်မှန်နဲ့သာလုပ်” ဆိုသည့် ဒဿနကို လက်ခံရမည်ဖြစ်သည်။ ဤ တော်လှန်ရေးအမွေသည် နက်နဲသည်၊ လေးနက်သည်၊ တန်ဖိုးကြီးသည်၊ ခက်ခဲသည်။ ကိုယ်ကျိုး ထက် (မိမိလူမျိုး၊ မိမိတိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးစုံပြည်သူတွေ အတွက် အသက်ထက်ဆုံးလုပ်ရမှာဖြစ် သည်။ ဤတော်လှန်ရေးအမွေကို လက်ခံ သင့်မသင့် လေးလေးနက်နက်စဉ်းစားပြီးမှ

“ပါးပါးပေးတဲ့ တော်လှန်ရေး အ မွေကို ကျွန်တော်ယူမယ်” ဟု ကတိပေး လိုက်သည်။ နောက် ကျွန်တော့်ညီအလတ် နှင့် ညီအထွေး၊ ညီမတွေပါ တော်လှန် ရေး အမွေကိုယူဖို့ ကတိပေးကြသည်။ ဤကတိ စကားများကို ကြားသောအခါ အဖေမျက် နှာဝင်းပသွားသည်။

“ငါ တော်လှန်ရေးမျိုးဆက်သစ်တွေ မွေးထုတ်နိုင်ပြီ။”

တော်လှန် တဲ့သူရဲကောင်းတွေ ၏ အဖေဖြစ်ရသဖြင့် ဂုဏ်ယူနေသည့်မျက် နှာ အသွင်အပြင်ဆောင် နေပါသည်။ တော် လှန်ရေးမျိုးဆက်သစ်များ ရှင်သန်ကြီး ထွား နေသည်။

တော်လှန် ရေးမျိုးဆက် သစ်များ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်၏ သား၊ သမီး၊ မြေး များအကြား၊ ကရင်အမျိုးသားများအကြား၊ လူမျိုးစုံပြည်သူများအကြား တနေ့ထက် တ နေ့၊ တစထက်တစ၊ ဖွားမြင် ရှင်သန်ကြီး ထွားနေသည်။ ကြီးထွားလျက်၊ ဖွားမြင် လျက်ရှိသည်။

မွေးမေမေ ကောင်းရာသူဂတိဘုံ သို့ လားပါစေ။ ❖ ❖ ❖

ခေဒိန် (၂) ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်၏ ဘဝနိဂုံး

မာနယ် ပလော့ရွှေ မြို့၊ တော် မှ ပေါ်လူရပ်ကွက်၏ တဲအိမ်တလုံးအတွင်း၌ BBC နှင့် VOA မြန်မာ ပိုင်းအစီအစဉ် အသံလွှင့်ချက်များ ပေါ်ထွက်နေပါသည်။ ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်၊ ရေဒီယို အသံလွှင့်ချက်ကို တစိုက်မတ်မတ်နား ထောင်နေသူမှာ ကျွန်တော်တို့အဖေ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်ပါ။

အမေဆုံးသွားသဖြင့် ၎င်းဘဝသည် အထီးကျန်ဖြစ်နေလင့်ကစား သူ့အတွေး အခေါ်နယ်ပယ် ထဲတွင် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သူချစ်မြတ်နိုးသော -

- ❖ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက် ရေးတပ် မတော်သားများ၊
- ❖ ကရင်ပြည်သူများ၊
- ❖ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုံညီအင်္ဂါများ၊
- ❖ နိုင်ငံတကာအဖိနှိပ်ခံနှင့် ဒီမိုက ရေစီအင်အားစုများ ဝန်းရံလို့နေပါ သည်။
- ❖ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး မုချရရမယ်။
- ❖ စစ်မှန်တဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီး မုချ ပေါ်ထွက်ရမယ်။
- ❖ ဒီမိုကရေစီ လူမှုအခွင့်အရေးများ တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်ရရမယ်။
- ❖ ဘုံရန်သူဆန့်ကျင်ရေးတပ်ပေါင်း စုကြီး ထာဝရရှင်သန်ကြီးထွား နေ မယ်။

နိုင်ငံတကာဒီမိုကရေစီအင်အားစု များ၏ထာဝရတပ်ပေါင်းစုကြီး မုချဖွားမြင် လာရမည်ဆိုသည်ကိုသူ့အကြွင်းမဲ့ယုံကြည် ထား ပါသည်။ အနာဂတ်သည် အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲဝင်သူများ၊ ဒီမို ကရေစီဘက်တော်သားများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ဘက်တော်သားများ၏ ကမ္ဘာဖြစ်သည် ဆို သည်ကိုသူခံယူ ထားပါသည်။ သူ့ဘဝသည် အထီးကျန်နေလင့်ကစား အနာဂတ်ကို ပီ ပြင်စွာယုံကြည်မှုကြောင့် ပီတိဖြစ်နေသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ မွေးမေမေ (မိုးမိုး) ဆုံးသွားပြီး ရက်ပေါင်းလေးဆယ်အတွင်း အဖေဘဝသည် ပက်လက်ကုလားထိုင်နှင့် ကုတင်ပဲရှိတော့သည်။ နေ့ဘက် ပက်လက် ကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်၊ ညဘက် ကုတင်ပေါ် အိပ်ခြင်းပဲဖြစ်သည်။ ဤကာလ၌ -

တော်လှန်ရေးအမွေဆက်ခံသူ ဝမ်းခါ ကက်ဘလူးတောင်ကုန်း၏ အာဇာနည် သူ ရဲကောင်းစစ်သည်တော် တပ်ကြပ်ပုချို (ROCKY) (ကျဆုံး)၏ အမေ အန်တီ ဝါးဝါး...

တော် လှ န် ရေး အမွေ ဆက် ခံ သူ ထို့ဖားဝီးကျိုး(ခွေးအိပ်တောင်)တောင်ကုန်း၏ အာဇာနည်သူရဲကောင်း စစ်သည်တော် ဒု တိယ ဗိုလ်မှူးအောင်ဝင်း(ကျဆုံး)၏အစ်မ မိုးနာဝင်းတို့က ဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ် အသွယ် သွယ်ယူပြီး ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးနေပါ သည်။ ညီအလတ်၏ဇနီး၊ စတုတ္ထမြောက် ညီမ နန်းနွယ်ဇန် တို့၏ ပြုစုကြည့်ရှုမှုကို ခံယူနေပါသည်။

“အဖိုးကြီးရေ ဒို့တတွေဟာ တော် လှန်တဲ့မျိုးဆက်သစ်တွေမွေးဖွားခဲ့ပြီ။ အာ ဇာ နည်သူရဲကောင်း စစ်သည်တော်တွေရဲ့ မိဘတွေဖြစ်ကြရလို့ ဒို့သေပျော်ပါပြီကွယ်။ မင်း ငါရှိတဲ့ သခင်ခရစ်တော်ရဲ့ ခြေတော် ရင်းမှာ လာရောက်ကွန်းခိုလို့အနားယူလှည့် တော့” ဟု အမေ့အသံစာစာလေးကို ကြား လို့ထင်သည်။ အဖေသည် ရွှေမြို့တော် မာ နယ်ပလောမှနေ၍ သူရဲကောင်းစစ်သည် တော်များ၏မြို့တော် ဝမ်းခါရှိ ပဉ္စမသမီး နန်းကေသီဇန်၏အိမ်သို့တလှည့်လာရောက် အနားယူပါသည်။ ဤအချိန်မှာလဲအဖေဘဝ သည် ပက်လက်ကုလားထိုင်နဲ့ကုတင်ဖြစ် ဆဲပင်။

မျက်မမြင်သည့် အဆုတ်ရောဂါရှင်၊ ဒုက္ခိတအထီးကျန်တဦးအဖို့ဆက်လက် အ သက်ရှင်ရပ်တည် ရေးအတွက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင် ရာအင်အား တစတစ ဆုတ်ယုတ်လို့ လာ ပါသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စိတ်ခါတ် အင် အား မှာတော့ -

- ❖ တော်လှန်ရေးအောင်ရမယ်။
- ❖ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုကြီး ပေါ် ထွက် ရမယ်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ တပ်ပေါင်း စုကြီး ထာဝရရှင်သန်ကြီးထွားနေမယ် ဟု အနာဂတ်အပေါ် ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝရှိ သည်။

အချိန်တွေ တစတစကုန်လွန်လာသ ဖြင့် တပ်မတော်သားတယောက်အဖို့ခွင့်စေ လာသောကြောင့် မိမိတပ်ခွဲမှူးတာဝန်ယူ ရာ တပ်မဟာ(၇)၊ အမှတ် (၁၉)တပ်ရင်း၊ တပ်ခွဲ(၄)သို့ပြန်ရပါတော့သည်။ မိခင်တပ် ရင်းရှိရာ တပ်မဟာ(၇)၊ တပ်ရင်း(၁၉)သို့ မရောက်မီ အဖေထံသွားရောက်ဂါဝရပြု ပါသည်။ ပက်လက်ကုလားထိုင်ပေါ်မှ အဖေ သည် BBC အင်္ဂလိပ်ပိုင်းအစီအစဉ်ကို နား ထောင်နေပါသည်။ ပါးပါး ကျွန်တော်ရှေ့ တန်းပြန်တော့မယ်ဟု ပြောသဖြင့် အဖေမှ ဒီကိုလာအုံးဆိုပြီး ကျွန်တော့် ခေါင်းကိုကိုင် ကာ ဆုတောင်းပေးပါသည်။ ထာဝရဘုရား သခင် ကျွန်တော်နှင့်အတူရှိစေကြောင်း၊ ကြည့်ရှုစောင့်မစေကြောင်း၊ ဘေးဥပါဒ် အန္တရာယ်များနှင့် ကင်းဝေးစေကြောင်း၊ လုပ်ငန်းများတွင် လမ်းညွှန်မှု ပေးစေ ကြောင်း ဆုတောင်းပေးပါသည်။

အဖေထံမှ ဘယ်သွားသွား၊ ဘာလုပ် လုပ် ဘုရားမမေ့ရန်၊ ဘုရားကို ဦးထိပ်ထား ရန်၊ နောက် ဆာလံကျမ်း ၂၃၊ ၂၇ နှင့် ၉၁ တွေကို အမြဲတမ်း အာဂုံဆောင်ရန် သြဝါဒ ပေးပါသည်။ အဖေထံမှ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ စေတနာ၊ ဂရုဏာများကို ဝမ်းမြောက်ကြည် နူးနှစ်ထောင်းအားရစွာလက်ခံရရှိပါသည်။

ထို့အပြင် အဖေပေးသော တော်လှန် ရေးအမွေကို ကျစ်ကျစ်ဆုပ်ကိုင်ကာ ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်သို့ အဖေအား ဦးသုံး ကြိမ်ကန်တော့ပြီး ထွက်ခွါလာတော့သည်။

- အဖေ၏
- ❖ လူလူချင်း သွေးစုတ်မှုကင်းသော
  - ❖ လူမျိုးချင်း ကျွန်ပြု မှုကင်းသော
  - ❖ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီလူမှုအခွင့် အရေး အပြည့်အဝရှိသော နိုင်ငံတော်သစ် မုချပေါ်ထွက်ရမည်ဆိုသည့် ဒဿနသည် ကျွန်တော့်သွေး၊ ကျွန်တော့်ဦးနှောက်ထဲမှာ အသက်ထက်ဆုံး ပူးကပ်ကိန်း အောင်း သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ကျွန်တော့်သားသမီး၊ ဆွေမျိုးနှင့်

အမျိုးသားပြည်သူများအကြား ဖွားမြင်လာ မည်ဖြစ်သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်၏(လူသားဝါဒ) ကရင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ မြန်မာနှင့် ကမ္ဘာတ ဝှမ်းကို လွှမ်းခြုံနိုင်ပါစေ။ ...

ဓာတိုဒ် (၃) ဘဝရွှေတောင်ကြီးမြို့သောနေ့

အဖေဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်ပေးသော (တော်လှန်ရေးအမွေ)ကို ရင်ဝယ်ပိုက်၊ မပြီး ဆုံးသေးသော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ လက် နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းတ လျှောက် ရဲရဲတောက်ချီတက်နေ ပါသည်။

စစ်သည်တော်တိုင်းရင်ဆိုင်ရသော အစားဆင်းရဲ၊ အနေဆင်းရဲချို့တဲ့သောဘဝ၊ ပင်ပန်းကြမ်းတမ်း သောဘဝ၊ နေ့၊ ည၊ နေ့၊ မိုး၊ ဆောင်း၊ အချိန်အရွေး လှုပ်ရှားရ သော ဘဝ၊ ဗုံး၊ စိန်ပြောင်း၊ အမြောက် မိုးရွာနေပြီး သေခြင်းတရားနှင့် အချိန်မရွေးမိတ်ဖွဲ့ နိုင်သောဘဝ၊ စစ်သားဘဝကို ဂုဏ်ယူစွာ ကျော် လွှားနေပါသည်။

“စစ်တိုက်ရင်းစည်းရုံး၊ စည်းရုံး ရင်းစစ်တိုက်၊ အမျိုးသားပြည်သူတွေကို အလုပ်အကြွေးပြု၊ စစ်သားစုဆောင်း ရေး ဟာ စစ်မြေပြင်မှာရှိတယ်။ ဒို့တပ်မတော်ရဲ့ သုံးပန်းပေါ်လစီတွေ တိတိကျကျ လုပ် ဆောင် ” ဆိုသည့် အဖေဥက္ကဋ္ဌကြီးများကို တော်လှန်ရေးအမွေအဖြစ် ကိုင်တွယ်လှုပ် ရှား နေပါသည်။ တပ်မဟာ (၇)၊ တပ်ရင်း (၁၉) စစ်ဒေသတွင် သေနတ်သံတွေ ခြိမ့် ခြိမ့်သံမြည်နေသည်။

ဗိုလ်မှူးကျော်နီ စစ်ကြောင်းမှူးတာ ဝန်ယူထားသော စစ်ကြောင်း(၁)သည် နဘူး၊ ပိုင်ကျို၊ ထီလုံ၊ ဒုံရင်းမြို့နယ်တစ် ဧကန်ကျားကြီးအသွင်နှင့် လှုပ်ရှား နေပါ သည်။ တခါတရံ အထူးတပ်ရင်း (၁၀၁) စစ်ကြောင်းနှင့်၎င်း၊ တကြိမ်တခါ ဗိုလ်မှူး တူးတူးဦးစီးသော စစ်ကြောင်း(၂)နှင့်၎င်း၊ စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းပေါင်းပြီးသော်၎င်း၊ လှုပ်ရှားစစ်များနှင့် နည်းဗျူဟာအမျိုးမျိုး ပြောင်းကာ ရန်သူတပ်မ(၄၄)ကို အမျိုးမျိုး

ဒုက္ခပေးနေပါသည်။ ရန်သူတပ်မမှူးများ ဖြစ်သော ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်ရှိ မြသင်း၊ ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်ရှိမြင့်အောင်တို့သည် တိုက်ပွဲတိုင်းတွင် အထိနာနေသဖြင့် အထက်မှ အကြိမ်းအမောင်းများခံ နေရပါ တယ်။

တပ်မ(၄၄)လက်အောက်ခံတပ်ရင်းများ ဆိုလျှင် ဖွဲ့စည်းပုံပျက်နေပါသည်။ ဗိုလ်မှူးကျော်နီ၊ ဗိုလ်မှူး တူးတူးဟေ့ ဆိုလျှင် ရန်သူများအကြောက်ကြီးကြောက်နေကြသည်။ တိုက်တိုင်းအောင်စစ်ကြောင်း (၁) ကို လူထုမှကရင်ဒုံးယမ်းနှင့်ကြို သည်။ စစ် ကြောင်း(၁)က ရဲဘော်များမှလဲ အားလပ်သည့် အချိန်များ၌ လူထုကုန်ထုတ်လုပ်ရေး များတွင် ကူညီသည်။ စပါးဝိုင်းရိတ်သည်။ စပါးဝိုင်းစိုက်သည်။ လူထုအိမ်ဝိုင်းမိုးသည်။ ဆန်ဝိုင်းထောင်းသည်။

“ဒို့တပ်မတော်သားတွေဟာ အမျိုးသားပြည်သူကြားက ပေါက်ဖွားလာတဲ့ပြည်သူ့သားသမီးတွေ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ အလုပ်ကိုဝိုင်းလုပ်တာဟာ ကိုယ့်မိဘကိုကူတာပဲ” ဆိုသည့် အဖေ့ဩဝါဒကို လူထုအလုပ်ဝိုင်းလုပ်တိုင်း၊ လူထုစပါးဝိုင်းစိုက်ဝိုင်းရိတ်တိုင်း ကြားယောင်နေသည်။

တပ်မဟာ(၇)မှူး ဗိုလ်မှူးချုပ်ထင်မောင်ဦးစီးသော စစ်ကြောင်း ၁၊ ၂၊ ၄၊ ၅ နှင့်အထူးတပ်ရင်း (၁၀၁) စစ်ကြောင်းများသည် စုရပ်တခုတွင် ဆုံကြပါပြီ။ တပ်ခွဲမှူးမှ အထက်တပ်မှူးများအား ဗိုလ်မှူးချုပ် ထင်မောင်မှ စစ်ဆင်ရေးစီမံချက်များကို ရှင်းပြနေပါသည်။

ယောင်ပြမြူဆွယ်ပြီး ရန်သူစစ်ကူကို တိုက်တဲ့နည်းဗျူဟာဖြစ်ကြောင်း၊ ကညင်ဒုံရဲစခန်းဟာ ရောင်ပြတိုက်ကွက်ပဲ။ ကတိုင်တံကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကမမောင်းဘက်ကပဲဖြစ်ဖြစ် လိုက်လာတဲ့စစ်ကူကို အပိုင်တိုက် ရမယ်။ စစ်ကူမလာဘူးဆိုရင်တော့ ကညင်ဒုံစခန်းကို အပြီးသိမ်းရမယ်။ ဤစီမံချက်အတိုင်း ကညင်ဒုံ ရဲစခန်းတွင် သေနတ်သံများ ကမ္ဘာပျက်ခမန်း ဆူညံနေပါပြီ။ ဟေ့ ရဲဘော်တွေ လက်မြောက်ကွ၊ မင်းတို့ကို ဒို့ဘာမှမလုပ်ဘူး၊ စစ်ကူပဲရှိတယ်ကွ၊ ရဲကူမရှိဘူး၊ စစ်ကူလဲမလာဘူး၊ ဒီနေ့နောက်ဆုံး ၉ နာရီအထိ အချိန်ပေးမယ်၊ ဆိုသည့် ရဲဘော်များ အော်

ပြောသံများအကြား ၃.၅ ဒုံးကျည်များ၊ ၈၁ မမ၊ ၆၀ မမစီန်ပြောင်းများ၊ ၅၇ မမနောက်ပွင့်ရိုင်ဖယ်များသည် မိုးရွာသလို ပေါက်ကွဲကျရောက်နေသဖြင့် ရဲဆိုသော ပြည်သူလူထုအပေါ် ဖြတ်စား၊ လာဘ်စား၊ ပြည်သူလူထု ငိုစားရီစားများသည် ကြောက်ဒူးတုန်လာပြီး လက်နက်ကြီးကျည်သင့်သဖြင့် တဲများမီးလောင်ကုန်ပြီး စစ်ကူလည်း ကတိုင်တံနှင့် ကမမောင်းဘက်မှ မလာကြသဖြင့် သုံးရက်မြောက်နေ့ ကိုးနာရီတွင် ကညင်ဒုံရဲစခန်းမှူး ဒုတိယ ရဲအုပ်ဦးစေမောင်သည် ခြောက်လုံးပြူးတလက်ကိုကိုင်၊ မီးခိုးငွေ့များကြားထဲမှ တံတားတဖက်သို့ လျှောက်လာပါသည်။ စစ်ကြောင်း(၁)မှူး ဗိုလ်မှူး ကျော်နီမှ တံတားအခြားတဖက်မှ တဦးတည်း လျှောက်လာပါသည်။ တံတားအလယ်တွင် စစ်တိုက်နေကြသော ဘက်နှစ်ဘက်မှ လူသားနှစ်ဦး ဆုံကြပါပြီ။

စခန်းမှူးဦးစေမောင်မှ ၎င်း၏ခြောက်လုံးပြူးအား ဗိုလ်မှူးကျော်နီသို့ပေးလိုက်ပါသည်။ နောက် နှုတ်ဆက်ကြပါသည်။ သေနတ်သံများစဲသွားပါပြီ။ စစ်တိုက်နေသော ဘက်နှစ်ဘက်မှ အရာရှိနှစ်ဦးတံတားတဘက်သို့ ရောက်လာကြပါပြီ။ ကရင် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်၏ သုံးပန်းပေါ်လစီ လူသားဝါဒ၊ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓါတ်၊ လူမျိုးစုံသွေးစည်း ချစ်ကြည်ရေး စိတ်ဓါတ်၊ စစ်သားစုဆောင်းရေးဟာ စစ်မြေပြင်မှာရှိတယ်၊ စစ်တိုက်ရင်းစည်းရုံး၊ စည်းရုံးရင်းစစ်တိုက်၊ လူလူချင်းဖိနှိပ်မှုကင်းသော လူမျိုးချင်းကျွန်ပြုမှုကင်းသော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီစိတ်ဓါတ်ဆိုသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန်၏ ဩဝါဒ၊ သူ၏ဒဿနများသည် ဗိုလ်မှူးကျော်နီ၏ဦးနှောက်နှင့် နှလုံးသွေးများအကြား၊ စစ်ကြောင်း(၁)မှ ရဲဘော်၊ တပ်မှူး၊ တပ်ကြပ်၊ တပ်သားများအကြား၊ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်သားများ အကြားထာဝရကိန်းအောင်းရှင်သန်ကြီးထွားလျက်...

စစ်ပစ္စည်းကလွဲလို့ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းတွေ အကုန်ယူဆိုသည့် ဗိုလ်မှူးကျော်နီ၏ ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် ရဲနှင့် ၎င်းတို့မှီခိုသူသုံးဦးသည် အထုတ်အပိုးများနှင့် ထွက်

လာကြပါပြီ။ ခလေးနှစ်ဦး၊ မှီခိုသူရဲ ဇနီးသည်သုံးဦး၊ ခလရ ၁၉ မှ စစ်သည်နှစ်ဦး၊ စခန်းမှူးဦးစေမောင်အပါအဝင်ရဲသား ၁၆ဦး၊ စုစုပေါင်း ၂၃ဦးကို ဖမ်းဆီးရရှိလိုက်ပါသည်။ ကညင်ဒုံစခန်း တခုလုံးသိမ်းပိုက်ရှင်းလင်းပြီးသည်နှင့် သုံးပန်းများနှင့်အတူ သတ်မှတ်ထားသော ဆုံရပ်သို့ စစ်ကြောင်းများ ပြန်လည်ထွက်ခွာလာ ကြပါသည်။ အဆိုပါသုံးပန်းများအား ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲရန် စစ်ကြောင်းမှူးမှ မိမိအားတာဝန်ပေး ပါသည်။ ရဲသားကိုဘချိုဇနီးမောင်နှံသည် ကလေးနှစ်ယောက်၊ အထုပ်အပိုးများနှင့် အလုပ်ရှုပ်နေပါသည်။ ကိုဘချိုသည် ၎င်းတို့ပိုင်အထုပ်အပိုးများကို ထမ်း၊ ၎င်းဇနီးမှ သားအငယ်ကိုပိုး၊ သမီး အကြီးလေးသည် လူကြီးသွားနှုန်းအတိုင်း လမ်းလျှောက်နေရပါသည်။

ခရီးကဝေး၊ စစ်သားစံချိန်ဖြစ်သဖြင့် ဤကလေးမလေးအဖို့မလွယ်။ မလျှောက်နိုင်၊ ကိုဘချိုမှ မြန်မြန်လျှောက် ဖို့ကြိမ်း၊ လူပျိုလူလွတ် ရဲသားတွေမှ ရဲဘော်စိတ်မရှိ၊ ဝိုင်းမကူ။ ဤအခြေအနေတွင် ထမင်းမစားရသေးသဖြင့် လမ်းလျှောက်ရင်း ထမင်းထုတ်ကိုဖြေစားစဉ်၊ ကျွန်တော့် ဦးနှောက်အတွေးအခေါ်ထဲသို့ အဖေ့ဩဝါဒ များ တသိကြီးဝင်လာပါသည်။ Love your Enemy သင့်ရန်သူကို ချစ်ပါဆိုသည့်ဩဝါဒ၊ ရန်သူသည် ကရင်လူဖြစ်စဉ်သမိုင်းတလျှောက်လုံး နှစ်ရာထောင်ချီပြီး တမျိုးသားလုံးကိုဖိနှိပ်၊ သတ်ဖြတ်၊ မုဒိန်းကျင့်၊ ရွာမီးရှို့၊ ပစ္စည်းယူ၊ အိုး..လူမဆန်သည့်လုပ်ရပ်များ အကုန်လုပ်ခဲ့သည်။ ယနေ့အထိ လုပ်ဆဲပင်။

ကျွန်တော့်အမေ၊ ညီမ၊ အဖိုး၊ ဦးလေး၊ ညီလေး၊ (ညီမလေးချောချောစိန်၏ခင်ပွန်း) ကျဆုံးလေ ပြီးသော (ထွီဖားဝီးကျိုးတောင်ကုန်း) အာဇာနည်သူရဲကောင်း စစ်သည်တော်ဒုတိယဗိုလ်မှူးအောင်ဝင်း၏ ဖခင်၊ အပြစ်မဲ့သူများကိုဖမ်း၊ ကျွန်တော့်အဖိုးသည် အသက်(၇၀)ကျော် (၈၀)အတွင်း ထောင်ထဲမှာပင် ညှဉ်းဆဲမှုဒဏ်ကြောင့် ဆုံး သွားပါပြီ။

ဘာကြောင့် ရန်သူကိုချစ်ရမှာလဲ၊ သခင်ခရစ်တော်ကလဲ ရန်သူကိုချစ်ပါတဲ့။ အဖေကလဲဖမ်းမိ တဲ့ရန်သူကိုမသတ်ရ။ မ

ညှဉ်း ဆဲရ။ မဆဲရ။ မရိုက်နှက်ရ။ ကောင်း မွန်စွာ ပြုစုရမယ်။ မိမိတပ် မတော်ထဲဝင် လာအောင် စည်းရုံးရမယ်။ နောက်ဆုံးလမ်း စရိတ်ပေးပြီး ပြန်လွှတ်တဲ့။ ကျွန်တော် ချစ် သောအဘိုးသည် ထောင်ထဲမှာပင် ဆုံးသွား ပါသည်။

အမေအဖမ်းခံရသဖြင့် အပြင်မှာ ကျန် ခဲ့သော ညီ၊ ညီမများ အတိဒုက္ခရောက်ကြ ရသည်။ စားရမဲ့၊ သောက်ရမဲ့ ဘဝရောက် ရသဖြင့် ရထားလမ်းဘေးမှ ကန်စွန်းရွက်ခူး ရောင်းရသည့်အဖြစ် ရောက်ခဲ့ကြ သည်။ ထို့ကြောင့် ရန်သူကို မုန်းတီးသည်။ နာ ကျည်းသည်။ ရန်သူကို စိစိကျေအောင် မွန်း ပစ်ချင်သည်။ ကျွန်တော်အတွေးအခေါ်နယ် ပယ်တွင် ပဋိပက္ခများထပ်ဖြစ်နေပါသည်။ အသံတိတ်တိုက်ပွဲတွေဖြစ်နေသည်။ ထို့ ကြောင့်ရန်သူကို မုန်းသည်။ တဖက်မှ ရန်သူ ကို ချစ်ပါဟု နောက်ဆုံးသခင် ခရစ်တော်နှင့် အဖေ၏လူသားဝါဒသည် ကျွန်တော်အ တွေး အခေါ်ကို အနိုင်ယူသွားပါပြီ။ ရဲသား ကိုဘချို၏သမီးလေးသည် မလျှောက်နိုင် လျှောက်နိုင်နှင့် လျှောက်နေပါသည်။ မိမိ ရန်သူ၏သမီး၊ ကလေးမလေး၊ ဩော် ဒီက လေးတွေ မှီခိုသူတွေလက်နက်ချရဲသားတွေ ဟာလူသားတွေ၊ ပြည်ထောင်စုဖွားညီ အစ် ကိုတွေ၊ ဒီနေ့ ဒို့လက်ထဲက စစ်သုံးပန်းတွေ၊ ဒို့ကို ဘာတခုမှ အန္တရာယ်မပေး နိုင်ဘူး၊ ရန်မပြုနိုင်တော့ဘူး။

ဒို့တတွေဟာ စစ်သားတွေ၊ စစ်သည် တော်သူရဲကောင်းတွေဖြစ်တယ်။ စစ်မြေ ပြင်မှာ သူနိုင် ငါနိုင် (သူရသတ္တိ၊ စစ်အတတ် ပညာ၊ စွမ်းရည်) ရှိသလောက် အနိုင်တိုက် ခိုက်ကြရမယ်။ ဖမ်းမိတဲ့ ရန်သူကို လူသား ဝါဒအတိုင်း ပြုစုရမယ်။ ထိုအရာများသည် ယောက်ျားကောင်း၊ ယောက်ျားမြတ်များ ကျင့်သုံးသော သူရဲကောင်း ကရင်မင်းမြတ် စစ်သူကြီး တနာထူးစောတို့ ကျင့်သုံးခဲ့သော စစ်သည်တော် စိတ်ဓါတ်ပင်ဖြစ်သည်။ လူ သားဝါဒဖြစ်သည်ဆိုသည့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်း ဘဇန်၏ သုံးပန်းပေါ်လစီကို ကြားယောင် လျက် ကျွန်တော်ရှေ့မှာလျှောက်နေသော ရဲသားကို ဘချို၏သမီးလေးကို ကျွန် တော်ရှေ့ဆက် မကြည့်ရန် နိုင်တော့ပေ။

သခင်ခရစ်တော်၏ လူသားဝါဒ၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်းဘဇန်၏ သုံးပန်းပေါ်လစီ ကရင်စစ် သူ ကြီး တနာထူးစော၏ သူရဲကောင်းစိတ် ဓါတ်များသည် ကျွန်တော်ဦးနှောက်၊ ကျွန် တော် နှလုံးသားကို ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီးဖြစ် ပါသည်။

ကျွန်တော်ကာဘိုင်သေနတ်၊ စစ်ဝတ် ပစ္စည်း(အိကွင့်မင့်)များကို ကျွန်တော် အကူ ရဲဘော်သို့ ပေး လိုက်ပြီးရဲသားကိုဘချို၏ သမီးလေးကို ကျွန်တော်သယ်ပိုးဖို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်ပါသည်။ ကလေး၊ ဒီမှာ လာဟုခေါ်ပြီး ကျွန်တော်ကျောပေါ်တင်၊ စစ်ဖူးစောင်ကြီး နှင့်သိုင်းပတ်ကာ ချိပိုးလိုက်ပါတော့သည်။ နာမည်ဘယ် လို ခေါ်သလဲ လို့ မေးတော့ သမီးနာမည် မသိတာလို့ခေါ်တယ်ဦးဦး။ အိုး ချစ်စရာကောင်း တဲ့ကလေး လိမ္မာလိုက် တာ။ အနာဂတ်ပြည်ထောင်စု၏ ဒုတိယ အင်ဒီရာဂန်ဒီ၊ ဒုတိယဂိုလ်ဒါမေရာ၊ ဒုတိယ မာဂရက်သက်ချာ၊ ဒုတိယဂရင်သီဘင်းတို့ ဖြစ်ပါစေ၊ ဖြစ်လာပါစေဟု ဆန္ဒမွန်ပြုရင်း ဆုံရပ်သို့ ဆက်လျှောက်နေပါတယ်။ သမီး မသိတာလေးကတော့ ကျွန်တော်ကျော ပေါ်မှာ ကြည်နူးလို့။ ကျွန်တော်မှာလဲ မော ရမှန်း မသိတော့။

ဒို့တိုင်းပြည်မှ လူမျိုးစုံသွေးစည်းညီ ညွတ်ကြရင် ဘယ်လောက်ကောင်း လိုက်မ လဲ။

ဒို့တိုင်းပြည်မှာ ပြည်တွင်းစစ်မရှိရင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ။

ဒို့တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကိုတွေ ဒို့ပြည် ထောင်စုအတွက် တက်ညီလက်ညီနဲ့ လုပ် ကြရင် ဘယ် လောက်တိုးတက်လိုက်မလဲ ဆိုတာ မျှော်မှန်းတမ်းတရင်း၊

မိသီတာကိုကျောပိုးလို့၊ ကလေးက တော့ ကျောပေါ်မှာအိပ်လျက်၊ ငါးနှစ်သမီး လေး မိသီတာကို ထမ်းရင်း ဆုံရပ်သို့ လျှောက်လှမ်းနေပါသည်။ တောင်တက် တောင်ဆင်း ခရီးကပြင်းသဖြင့် ကျွန်တော် နဖူးက ချွေးတွေကျလာပါသည်။ ကျွန် တော် အဆုတ်သည် လေသစ်ကိုရှုသွင်းပြီး လေဟောင်းကို ထုတ်လွှင့်နေပါသည်။

ကျွန် တော် ခန္ဓာကို ယ် တွင်းသို့ လေသစ်နှင့်အတူ အမျိုးသားလွတ်မြောက်

ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ လူမျိုးစုံသွေးစည်း ညီညွတ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးစွမ်းအင်များ ဝင် ရောက်လွှမ်းခြုံသွားပြီး လူလူချင်း သွေး စုတ်မှု၊ လူမျိုးချင်းကျွန်ပြုမှု၊ လူမျိုးရေးမှန်း တီးမှု၊ ကျဉ်းမြောင်းသော အမျိုးသားရေး ဝါဒ၊ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒများ လေဟောင်း နှင့်အတူ လွင့်စင်ပျောက်ကွယ်သွားပါပြီ။

ကညင်ဒုံရဲစခန်းမှ ရဲသားကိုဘချို၏ သမီးလေးမိသီတာလူ့ဘဝမှာ သက်ရှိထင် ရှားနေသေးလျှင် မိသီတာတယောက် ကျမ္မာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ၊ အနာဂတ်ပြည် ထောင်စု၏ဒုတိယဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဖြစ်ပါစေ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး မန်းဘဇန် ၏ လူမျိုးစုံသွေးစည်းချစ်ကြည်ရေးစိတ်ဓါတ်၊ ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓါတ်များ၊ မိသီတာ၏ နှလုံးသားအတွင်း ထာဝရရှင်သန်ကြီးထွား နေပါစေဟု ဆုတောင်းလိုက် ပါသည်။

၃၁-၅-၈၂ နေ့၌ ပိုင်ကျိုမြို့နယ်၊ ဝါတမိရွာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် လူထုနိုင်ငံ ရေးရှင်းလင်းပွဲလုပ်နေပါသည်။ ကရင်၊ မွန်၊ ဗမာ၊ မွတ်စလင်၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသားတွေ အစုံတက်ရောက်ကြပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်နားထဲသို့ “ဒို့တပ်မှူးတွေဟာနိုင်ငံ ရေးမှူးတွေဖြစ်တယ်တပ်တွင်းနိုင်ငံရေးလုပ် ငန်းတွေဖြစ်တဲ့၊ တပ်တွင်းစည်း လုံးညီညွတ် ရေး၊ တပ်နှင့်ပြည်သူ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ တပ်တပ်ချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေးတွေ လုပ်ရမယ်။ ဒါ့အပြင်တို့တပ်မတော်နဲ့ပြည်သူ အတွင်းမှာ ငါတို့ကေအဲ န်ယူ အစည်းအရုံး ၏နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး၊ စည်းရုံးရေးလမ်းစဉ် တွေ ချရမယ်။ ပြည်သူတရပ်လုံးက ဒို့လုပ် ငန်း စဉ်အပေါ်သက်ဝင်ယုံကြည်မှ တော် လှန်ရေးဟာ အမျိုးသားပြည်သူတရပ်လုံး ရဲ့ တော်လှန်ရေးဖြစ်မယ်။

ဒါကြောင့် တပ်မှူးတပ်သားတိုင်း ဟာပြည်သူလူထုထဲဆင်း၊ ပြည်သူလူထုကို အလုပ်အကျွေးပြု၊ ပြည်သူထံမှသင်ယူ၊ ပြည်သူကို ဒို့တပ်မတော်ရဲ့ စစ်ရေး၊ နိုင်ငံ ရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ မူဝါဒတွေရှင်းပြ၊ တပ်မ တော်ဆိုတာ ဒို့တော်လှန်ရေးမှာ ကိုယ်ကျိုး အစွန့်ဆုံး၊ အရဲရင့်ဆုံး၊ အပင်ပန်းဆုံး လက် နက်ကိုင်ထားတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်တယ် လက်နက် ကိုင်ထားတော့ ဒီလက်နက်တွေနဲ့ အမျိုး

သားကိုကာကွယ်ရမယ်။ လူထုကြောက်တဲ့၊ ရွံ့တဲ့အဖွဲ့မဟုတ်ဘဲ၊ လူထုချစ်တဲ့ လေးစားတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်။ စစ်တိုက်ရမယ်။ လူထုကို စည်းရုံးရမယ်။ တိုက်ရင်းစည်းရုံး၊ စည်းရုံးရင်းတိုက်” ဆိုသည့် (၁၉၆၃-၄)ခုနှစ် ဗဟိုနိုင်ငံရေးသင်တန်းကျောင်း ဖလိုခီးရွာမှာပို့ချခဲ့သည့်အဖေ့ဩဝါဒတွေကို ကြားယောင်နေပါတယ်။ ဤလူထုနိုင်ငံရေးရှင်းလင်းပွဲတွင် ကရင့်တော်လှန်ရေး၏ ရန်သူ၊ မိတ်ဆွေ၊ ကရင်ပြည်နှင့်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံ၊ ကရင့်တော်လှန်ရေး၏လုပ်ငန်းစဉ်များ တခုပြီးတခုရှင်းပြပြီး မဆလစစ်အာဏာရှင်အစိုးရကျဆုံးရမယ်၊ ကရင့်တော်လှန်ရေးအောင်ရမယ်” လို့ အစည်းအဝေးတက် လူထုတရပ်လုံး တခဲနက်ကြွေးကြော်ပြီး လူထုရှင်းလင်းပွဲကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

ညနေရေချိုးထမင်းစားပြီး အနားယူ၊ ဗွီအိုအေနားထောင်နေစဉ် တပ်ခွဲမှူးကြေးနန်းဟု ရဲဘော် တဦး စာတရွက်လာပေးပါသည်။ ကျွန်တော်ဖွင့်ဖတ်သောအခါ ကျွန်တော့်ခေါင်းကို မိုးကြိုးပစ်ချလိုက် သလို ခံစားရပါသည်။ ၃၁-၅-၈၂ ရက်နေ့တွင် ပါးပါးဆုံးကြောင်း ကျွန်တော့်ညီအလတ်ထံမှ ကြေးနန်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ဘဝ ရွှေတော်ကြီး ပြုပါပြီ။ ပါးပါးမရှိတော့ဟူ သော အသိဖြင့် ကျွန်တော့်တကိုယ်လုံးဆွဲငင် ဓါတ်ကင်းမဲ့သည့် လေဟာနယ်ထဲရောက်သွား သလို ခံစားနေရပါသည်။ ကျွန်တော့်ကျေးဇူးရှင်၊ ကျွန်တော့်ဘဝ ဖန်တီးရှင်၊ ကျနော်အားကိုးရာ၊ အမှီပြုရာ၊ ကွန်းခိုရာ၊ ကျွန်တော့်နိုင်ငံရေးပါမောက္ခ၊ ကျွန်တော့်ကို တော်လှန်ရေးအမွေပေးဝေသူသည် ကျွန်တော်တို့နှင့် ထာဝရခွဲခွာသွားပါပြီ။ ဤဘဝတွင် ကျွန်တော်တို့နှင့် ပြန်လည်မဆုံစည်းနိုင်တော့ပေ။

ထာဝရဘုရားရှင်တော်မြတ်၏ခြေတော်ရင်းမှာ ကျေးဇူးရှင်ဖေဖေနှင့် မေမေတို့ တဖန်ပြန်လည်ဆုံစည်းကြပြီး ကမ္ဘာလောကကြီး ငြိမ်းချမ်းသာယာပါစေ။ လူသားများအတွင်း ချစ်ချင်းမေတ္တာ ပွားများပါစေဆိုသည့် ဓမ္မတေးသီချင်းသံပြိုင် သီဆိုသံကို ကြားယောင်နေပါသည်။ မိဘ

နှစ်ပါး၏ ဓမ္မသံပြိုင်သီချင်းသံသည် ဆွဲဆွဲငင်ငင်သီဆိုနေရာမှ တဖြည်းဖြည်းဝေး၍ ဝေး၍ သွားပါတော့သည်။

အကိုကြီးရေနွေးကြမ်းဟု...ကျွန်တော့်ညီတပ်ကြပ်ပုချိုမှ ပြောဆိုလာမှ ကျွန်တော့်အသိစိတ်များ ပြန်ဝင်လာပြီး အဖေ့ဈာပနသို့ပြန်၍ အဖေအားနောက်ဆုံး ဦးညွတ်အလေးပြုရန် ဌာနချုပ်သို့ပြန် တက်ရန် စီစဉ်ရပါတော့သည်။ စစ်ကြောင်းမှူးဗိုလ်မှူးကျော်နီထံခွင့်ပန်ပြီး ညီတပ်ကြပ်ပုချိုနှင့် ရဲဘော်တဦးကိုခေါ်ပြီး ဒေါနတောင်ခြေရှိ စစ်ကြောင်းရုံးမှ နံနက် ၃:၀၀ နာရီတွင် စတင်ထွက်ခွာလာ တော့သည်။

ပေငါးထောင်ကျော်ရှိ (နော်တရာ) ကုလားမတောင်ထိပ်ကို မှန်မှန်တက်လာပါသည်။ အဖေသည် အားကစား ဝါသနာပါပြီး ကျွန်တော်တို့နှင့် ဘောလုံး၊ ဘော်လီဘော ကစားခဲ့သည်။ အားကစား စိတ်ဓါတ်ပြည့်သည်။ ဂီတကို ဝါသနာထုံသည်။ ကြိုးရှစ် ချောင်းတပ် အင်္ဂလိပ်တူရိယာတမျိုး ဖြစ်သော မယ်ဒလင်ကို ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်သည်။ ကျွန်တော့်အား မယ်ဒလင်အတတ်ပညာကို အမွေပေး ခဲ့သေးသည်။

စစ်အာဏာရှင်များသည် ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော့်အမေ၊ အဘိုး၊ ညီမ၊ ဦးလေး၊ ညီတွေကို ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချထားပါသည်။ သားမယားတွေကိုဖမ်းသည့် မဆလစစ်အစိုးရသည် တော်တော်လဲ သူရဲကောင်း ပီသပါသည်။ မိန်းမရှာဆန်လွန်းသဖြင့် ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ ကျွန်တော့်အမေ အဖမ်းခံနေရစဉ်အတွင်း အဖေအထီးကျန်ဆန်လွန်းနေသည်။ တော်လှန်ရေးလုပ်ရင် သား၊ မယား၊ ဆွေမျိုးတွေနှင့် ခွဲခွာရသည်။ အဖမ်းအဆီးခံရသည်၊ ဆင်းရဲသည်၊ ကြပ်တည်းသည်၊ အညှဉ်းခံခံရသည်၊ နောက်ဆုံး သေခြင်းသည် တော်လှန်ရေး၏ဆုလဒ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤအရာများကို သိလျက်နှင့် မိမိအသက်ထက် အမျိုးကိုချစ်သောစိတ်သည် ကြီးမားလွန်းသဖြင့် တော်လှန်ရေးသည် ပထမ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာသည် ဒုတိယဟု ခံယူနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အမေသည် ရန်သူအကျဉ်းစခန်း ထဲတွင်ရှိနေစဉ်အတွင်း အမေ့ကို အဖေပေးနိုင်

သည်မှာ မေတ္တာနှင့်သစ္စာ သာဖြစ်ပါသည်။ ကရင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တလင်တမယား အိမ်ထောင်ရေးစနစ်၊ ခရစ်ယာန်များ၏ တလင်တမယား အိမ်ထောင်ရေးစနစ်ကို မြဲမြံဆုပ်ကိုင်သည်။ အထီးကျန်ဆန်လွန်းနေသည့် အဖေသည် ပါတီတွင်းအယူအဆရေးတိုက်ပွဲများ၊ အကွဲအပြဲများ၊ ရန်သူထိုးစစ်များ နှင့် ရင်ဆိုင်နေရလင့်ကစား အားလပ်သည့်အချိန်များမှာ ရံဖန်ရံခါ အမေ့ကိုလွမ်းလို့ထင်၊ ရေးမိုးချိုး စားသောက်ပြီးသည်နှင့် မယ်ဒလင်ကိုတီးပါသည်။ အထူးသဖြင့် အဖေတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝထဲကပင် တီးလာသော မယ်ဒလင် လက်သံသည် ယနေ့ခေတ်နှင့်အမှီ တီးခတ်နိုင်တုန်းပင်။ အဖေအနှစ်သက် ဆုံးသီချင်းမှာ Jim Reeves သီဆိုထားသော I Love you Because ဆိုသည့်သီချင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဒေါနတောင်မင်းကို ဆက်တက်နေပါသည်။ နော်တရာတောင်ထိပ်သို့မရောက်သေး၊ ချွေးတွေတဖြိုင်ဖြိုင်ကျနေလင့်ကစား အအေးဒဏ်ကတော့ လွှမ်းမိုးဆဲဖြစ်ချင်တာထက် ဖြစ်သင့်တာကိုအရင်လုပ်၊ ဆန္ဒ ရှိတာထက် ဖြစ်ရှိနေတဲ့ပကတိအခြေအနေအပေါ် အရင်လုပ်ဟု အဖေဩဝါဒပို့ ချခဲ့သည်။

စေတနာမှန်ပါ၊ စိတ်ရှည်ပါ၊ ဘဝင်မမြင့်နဲ့၊ ဂိုဏ်းဂနစိတ်မထားနဲ့၊ တပည့်မမွေးနဲ့၊ သည်းခံပါ၊ စိတ်နှိမ့်ချပါ၊ ရိုးရိုးသားသားနေထိုင်ပါ၊ အကောင်းမြင်ဝါဒထားရှိပါ။ ခြောက်တိုင်းမကြောက်နဲ့၊ မြောက်တိုင်းမမြောက်နဲ့၊ ချောတိုင်း မပျော့နဲ့၊ သတိရှိဟု ပညာပေးခဲ့သည်။

နော်တရာတောင်ထိပ်သို့တက်နေသော်လည်း အဖေသည် ကျွန်တော့်ခေါင်းကိုကိုင်ပြီး အနီးကပ် ဆုံးမနေသလို ကြားယောင်နေရပါသည်။ ငါ့သား ...

- ❖ အရက်ကို အလွန်အကျွံ လူစိတ်ပျောက်အောင် မသောက်နဲ့၊
- ❖ တော်လှန်ရေးငွေ၊ လူထုငွေ၊ ရဲဘော်တွေရဲ့ နှလုံးသွေးနဲ့ရယူခဲ့တဲ့ငွေ၊ အခွန်တော်ငွေတွေကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် မသုံးနဲ့၊
- ❖ တလင်တမယားစနစ်နဲ့ပိုပြီး မိန်းမမယူနဲ့၊ တိတ်တိတ်ပုန်းမယား အပျော်

မယားတွေ မထားနဲ့၊

ဒါတွေရှောင်ရင် ငါ့သားဘုန်းကြီး ပြီး အသက်ရှည်မယ်။

အိမ်ထောင်ရေးစည်းကမ်းနဲ့ပတ်သက်လို့ ငါ့မှာဒီမိုကရေစီရှိတယ်။ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့်တို့ဟာကရင်၊ ကရင်တမျိုးသားလုံး လွတ်မြောက်ရေး အတွက် အသက်ပေးတိုက်နေတော့ကရင်မျိုး မပြုတ်ဖို့၊ ကရင်တွေဆက်လက်အသက်ရှင်ရပ်တည်နေဖို့၊ မျိုးပွားနေဖို့၊ အိမ်ထောင်ဘက်ရွေးချယ်ရာမှာ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်တခုတော့ထားရမယ်။ ဒါကဘာလဲ ဆိုတော့ သားရဲ့အိမ်ထောင်ဘက်ဟာကရင်ဖြစ်ရမယ်။ ကရင်မျိုးနွယ်စုထဲကဖြစ်ရင်ရတယ်။ အတန်းအစားမရွေးဘူး၊ ဘာသာမရွေးဘူး၊ အဲဒီဘောင်ထဲမှာ သားကြိုက်တာရွေး ဟု ပညာပေးခဲ့သည်။

လူမျိုးချင်း ကျွန်ုပ်ပြုမှုစနစ်ကို ဆန့်ကျင်သော၊ လူမျိုးစုံသွေးစည်းချစ်ကြည်ရေးကို စွဲစွဲမြဲမြဲလက်ခံကျင့်သုံးသော၊ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒနှင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အမျိုးသားရေးဝါဒကို ဆန့်ကျင်သော ကျွန်တော့်အဖေသည် သွေးနှောမှုကိုခါးသည်းစွာဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ သွေးနှောမှုကြောင့် မလိုလားသော ကပြားပြဿနာများ တသိကြီးပေါ်လာနိုင်သည်။

(မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒကို တိုက်တဲ့နေရာမှာ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒကိုပါ တိုက်ရမယ်။ လူမျိုးစုံသွေးစည်းချစ်ကြည်မှုကို ခိုင်မာစွာတည်ဆောက်ရုံနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ သွေးနှောမှုကို ပြတ်ပြတ် သားသား တိုက်ခိုက်ရမယ်။ ပြည်ထောင်စုစိတ်ခါတ်၊ အမျိုးသားသွေးစည်းညီညွတ်ရေးစိတ်ခါတ်ဟာခံယူရမယ့်အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ဝါဒသဘောတရားဖြစ်တယ်။ သွေးနှောမှုကိုဆန့်ကျင်တာက ပြည်ထောင်စုစိတ်ခါတ်၊ လူမျိုးစုံသွေးစည်းညီညွတ်ရေးစိတ်ခါတ်ကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်တာဖြစ်တယ်။)

ဤနေရာတွင် အဖေအမျိုးသား ရေးအမြင်သည် ကျဉ်းကောင်းကျဉ်းသည်ဟု တချို့ရဲဘော်များမှ ယူဆကြမည်။ သို့သော် ဂျပန်ခေတ်၊ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွေမှာ ဂျပန်၊

အင်္ဂလိပ်၊ ကပူလီ၊ တရုတ်၊ ကုလား များနှင့် သွေးနှောမှုကိုပြတ်ပြတ်သားသား ဆန့်ကျင်ခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းရှိ မျိုးချစ်များ ယနေ့အသက်ရှင်ရပ်တည်နေထိုင်ကြသည့် မျိုးချစ်များ အဖေအယူအဆကို လက်ခံနိုင်ပါလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

အိမ်ထောင်ရေးတည်ဆောက်ရာမှာ နှလုံးသားနှင့်ဘဝပြဿနာတွင် ဘဝကို ဦးစားပေးလုပ်ရန်၊ အဓိကထားလုပ်ရန်၊ ပထမနေရာမှာထားရန် ရှေ့ဆောင်ခဲ့သည်။ အနာဂတ်တည်ဆောက်မည့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုသစ်ကြီးတွင် ဗမာ၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ဝါ၊ ပလောင်၊ ကရင်နီ၊ ပအိုဝ်၊ လားဟူစသည့် လူမျိုးစစ်များနှင့် တည်ဆောက်မည့်၊ သွေးစစ်စစ်များနှင့် တည်ဆောက်မည့် ပြည်ထောင်စုကြီးဖြစ်ပါစေ၊ ဖြစ်လာပါစေဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

နော်တရာတောင်ထိပ်သည် မြူတွေ ဆိုင်းနေသဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဘာတခုမှ လှမ်းမမြင်ရပါ။ အအေးဒဏ်သည် တကိုယ်လုံးကို ဖုံးလွှမ်းထားပါသည်။ တောင်ထိပ်မှာ တအောင့်တနားထိုင်ရင်း အဖေဆုံးတာနှစ်ရက်ရှိပြီ။ အဖေရုပ်ကလပ်ထားရာ(မာနယ်ပလော)အာဇာနည်ဗိမ္မာန်သို့မရောက်သေး။ ကျွန်တော့်အတွက် အကြီးမားဆုံးရှုံးမှုပါ။ ကျွန်တော့်ဘဝရွှေတောင်ကြီး ပြုသွားပါပြီ။ အဖေတိုက်ဖော် တိုက်ဖက် ရဲဘော်ရဲဘက်များမှ နှုမောတသဖြစ်နေကြမည်။ အဖေရန်သူ၊ အဖေကိုမလိုလားသူ၊ ဆန့်ကျင်သူများမှာဖြင့် ဘယ်လိုခံစားရမည်နည်း။ ပဋိပက္ခများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ရုပ်ကမ္ဘာကြီးဖြစ်သဖြင့် ဤဖြစ်စဉ်သည် သဘာဝကျပါသည်။

ခုလောက်ဆို အဖေရုပ်ကလပ်ဟာ မာနယ်ပလောအာဇာနည်များဗိမ္မာန်ရောက်နေတော့မည်။ သို့သော် အဖေဝိညာဉ်ကတော့ အမေရှိရာခရစ်တော်၏ ခြေရင်းမှာရောက်နေမည်။ မိဘနှစ်ပါးစလုံး ကျွန်တော်တို့ကို ငဲ့ကြည့်နေမည်။ ဆုံးမဩဝါဒပေးနေသံကို ကြားယောင်နေပါသည်။

ငါ့သား ဘာလုပ်လုပ် ဘုရားမမေ့နဲ့ဟု အဖေဆုံးမဩဝါဒကို ကြားသဖြင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့၊ ဆောမီးထာစခန်းသို့ ကျွန်တော့်အတွေးအခေါ် ပြန်ရောက်

သွားပါတော့သည်။ ရန်ကုန်ခရိုင်၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ရဲဘော်များနှင့် တိုက်ပွဲဝင်၊ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်များ၊ လက်ဦးဆရာမန်းအောင်ကြည်၊ မန်းဒါဝိတ်တို့၏ ဆွေးနွေးပို့ချမှုများ၊ ရေသောက်မြစ်သုံး သွယ်အနုပဋိပက္ခမရုပ်ဝါဒ ဖော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့၊ မက္ခ(စ်)၊ လီနင်၊ စတာလင်၊ မော်စီတုန်း၊ ဟိုချီမင်း၊ လက်ရွေးစဉ်ကျမ်း စသည်တို့ လေ့လာဖတ်ရှုမှုများကို ပြန်လည် ကြားယောင်မြင်ယောင်မိပါသည်။

Creation နှင့် Evolution ဖန်ဆင်းမှုနှင့် တစတစဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှု ဆယ်ကျော်သက်နှစ်ဆယ် အတွင်း အထက်ပါစာအုပ်များ၊ လက်ဝဲ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ၊ လေ့လာဆည်းပူးမှုများကြောင့် မိမိအတွေးအခေါ်နယ်ပယ်တွင် Creation ထက် Evolution က ပိုပြီးလွှမ်းမိုးနေပါသည်။ ဖော်ပြပါ စာအုပ်များကို အချိန်ရှိသရွေ့ လေ့လာပါသည်။ စာအုပ်တွေနှင့်သာ အချိန်ကုန်ပါသည်။ ဒါဝင်သီအိုရီများအား အဘိုးနဲ့အမေကိုဆွေးနွေးလျှင် သူတို့လက်မခံပါ။ ငါ့သားတော့ ကွန်မြူနစ်ဖြစ်ပြီ။ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုပြီး အဖေကို လှမ်းတိုင်လိုထင်။ ရဲဘော်တယောက် ရောက်လာပြီး အဖေထံခေါ်သွားပါသည်။

ဖာပွန်ခရိုင် (ဆောမီးထာစခန်း)သို့ ကျနော်ရောက်လာပြီး သုံးလေးရက်ကြာတော့ အဖေခေါ်ပြီး ပညာပေးပါတော့သည်။ “ငါ့သား မင်းဘာစာအုပ်တွေဖတ်သလဲ” ကျွန်တော်အထက်ကဖော်ပြခဲ့တဲ့ စာအုပ်တွေဖတ်ကြောင်းပြောတော့ အဖေမှာ “ကောင်းတယ် တော်လှန်ရေးလုပ်တဲ့သူတိုင်း တော်လှန်ရေး သဘောတရားတွေ လေ့လာရမယ်။ ဆည်းပူးရမယ်။ တော်လှန်ရေးသဘောတရားမရှိရင် တော်လှန်ရေး မလုပ်တတ်ဘူး” ဟုပြောသည်။

“ဒါပေမယ့် ငါ့သား မက္ခ(စ်)ဝါဒဆိုတာ၊ တရားသေမဟုတ်ဘူး။ အလုပ်ရဲ့လမ်းညွှန်၊ ဒီတော့ တော်လှန်ရေးနဲ့ ကိုက်ညီတာရှိရင်ရှိမယ်။ ကိုက်ညီတာကို အသုံးပြု၊ စာပေလေ့လာတဲ့နေရာမှာ ထမင်းစားသလိုလေ့လာ၊ ထမင်းစားလိုက်တိုင်း

အားလုံးဟာ အာဟာရမဖြစ်ဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ် က လက်ခံနိုင်တာကို သွေးသားအဖြစ်ခံယူ ပြီး မခံနိုင်တာကို ကျင်ကြီးကျင်ငယ်အဖြစ် စွန့်ထုတ်၊ လေ့လာချက် တွေထဲက မိမိ တော်လှန်ရေးနှင့် ကိုက်ညီတာကိုအသုံးပြု၊ လက်မခံနိုင်တာကို စွန့်ပစ်၊ ပုံတူကူး မချနဲ့” ဟု ပညာပေးခဲ့သည်။

ဆက်လက်၍ လေ့လာရေးမှာ ဘက်စုံရမယ်။ တဘက်သတ်မလေ့လာနဲ့တဲ့။ ဝဲယာနှစ်ဘက် စလုံးကို လေ့လာရမယ်တဲ့။ လက်ဝဲလက်ယာစနစ်တွေ ကြားမှာ ဒို့ရောက်ရှိနေတော့ လေ့လာမှု ဘက်စုံမှ။ ဒီတော့ ဗွီအိုအေ၊ ဘီဘီစီတွေအပြင် မော်စကို၊ ပီကင်းရေဒီယိုတွေပါနားထောင်။ ဒါမှ ဘယ်စနစ်၊ ဘယ်ပေါ်လစီဟာ ကိုယ့်လူမျိုးကိုယ့်တိုင်းပြည်နဲ့ ကိုက်ညီမယ်ဆိုတာ လေ့လာသုံးသပ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလိုရမယ် ဟုပြောကြားသည်။

ကျမ်းစာဖတ်သလားဟု မေးတော့ လက်ဝဲစာပေတွေ အချိန်ပြည့်လေ့လာ နေတယ်။ တနင်္ဂနွေ နေ့မှာ ရဲဘော်တွေနဲ့ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးနေလို့ ဘုရားကျောင်းမတက်အား၊ ကျမ်းစာဖတ်အားဘူး ဟူ၍ဖြေလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်အဖြေကိုကြားလျှင်အဖေစိတ်မကောင်းတဲ့အသွင် ပေါ်နေပါ သည်။ အရာဝတ္ထုတခုဆုံးရှုံးသွားသဖြင့် နှမြောတသဖြစ်နေသည့်အသွင်နှင့်။

ငါတော်လှန်ရေးလုပ်တာ မှားသွားပြီလားမသိဘူး၊ ငါတော်လှန်ရေးလုပ်လို့ ငါ့သား ဘုရားမရှိတရားမရှိဖြစ်သွားရင်တော့ ငါ့အတွက်ဆုံးရှုံးမှုပဲဟု တယောက်တည်း တိုးတိုးပြောကြားပြီး၊ ငါ့သား၊ ငါ့ကျောင်းသားဘဝထဲက မင်းပြောခဲ့တဲ့စာအုပ်တွေ ဖတ်တယ်။ ဒါကတော်လှန်ရေးအတွက်အလုပ်လမ်းညွှန်တွေ။ နောက် ငါခရစ်ယာန်လူငယ်ကျိုးစားခြင်းအသင်း [C.E-Christain Endeavour] မှာအသင်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်တယ်။ ငါ့သမ္မာကျမ်းစာဖတ်တယ်။ ခုထက်ထိဖတ်တယ်။ အလုပ်မလုပ်ခင် ဘုရားသခင်ထံမှာ ခွန်အားယူတယ်။ လမ်းညွှန်မှုယူတယ်။ ဒါကြောင့် ကျမ်းစာဖတ်ဆုတောင်းတယ်။

ကျမ်းစာထဲမှာ ကရင့် တော်လှန်ရေး

လမ်းစဉ်ချရာမှာ အထောက်အကူအများကြီးရတယ်။ လူလူ ချင်းသွေးစုတ်ခံရတဲ့ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတွေ ယခုခေတ်အခေါ်တော့ ပစ္စည်းမဲ့တွေပေါ့၊ သခင် ခရစ်တော်လက်ထက်က ဆင်းရဲသားတွေပေါ့။

ငါ့ကျမ်းစာလေ့လာတော့ ရှင်ကာလုခရစ်ဝင် အခန်းကြီး၁၄အခန်းငယ်၁၃မှာ... သင်သည် ပွဲခံသောအခါဆင်းရဲသောသူ၊ အင်္ဂါချို့တဲ့သောသူ၊ ခြေမစွမ်းသောသူ၊ မျက်စိကန်းသော သူများကို ခေါ်ဖိတ်လော့ဟု ဖော်ပြထားသည်။

တဖန် ရှင်မာကုခရစ်ဝင် အခန်းကြီး ၁၀ အခန်းငယ် ၂၃ မှာ -

ဥစ္စာရတတ်သောသူသည် ဘုရားသခင်၏နိုင်ငံတော်သို့ အလွန်ဝင်ခဲလှ၏။

ကုလားအုပ်သည် အပ်နဖားကို လျှိုလွယ်၏။ ငွေရတတ်သောသူသည် ဘုရားသခင်နိုင်ငံတော်သို့ ဝင်ခဲသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ရှင်မာကုအခန်းကြီး ၁၀ အခန်းငယ် ၂၅ မှာ အသီးသီး ဖော်ပြ ထားသည်။

သခင်ခရစ်တော်၏ အသက်တာကို လေ့လာလျှင် မက္ခ(စ်)၊ လီနင်၊ စတာလင်၊ မော်စီတုန်းတို့ မပေါ်ခင်ကတည်းက ကမ္ဘာ့အမြင်နဲ့ပြောရရင် ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားတွေ အတွက် သူခေတ်၊ သူ့အခါမှာ ခေါင်းဆောင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီးပဲ။

တဖန် ရန်သူအပေါ်ကျင့်သုံးရမည့် သုံးပန်းပေါ်လစီဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် သခင်ခရစ်တော်၏ ရှင်မသဲအခန်းကြီး ၅ အခန်းငယ် ၄၄ မှာ ဖော်ပြထားသကဲ့သို့

- ❖ သင်တို့၏ရန်သူကိုချစ်ကြလော့
- ❖ သင်တို့ကို ကြိမ်ဆဲသောသူတို့ကို မေတ္တာပို့ကြလော့
- ❖ သင်တို့ကို မုန်းသောသူတို့ကို ကျေးဇူးပြုကြ လော့ဟု ဖော်ပြ ထားသည်။

ငါ့သား အလုပ်လုပ်တဲ့နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လမ်းစဉ်၊ လုပ်ငန်းစဉ်တွေ ချတဲ့နေရာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ရာဇဝင်ရေးရုပ်ဝါဒ (Historical Meterialism) ကိုမလေ့လာပဲနေလို့မရဘူး။ ပစ်ပယ်လို့ မရဘူး။ ဒါကြောင့် ကျမ်းစာဖတ်ရမယ်...

❖ ဒို့လုပ်ရမှာက တော်လှန်ရေးအလုပ်

❖ ဒို့စည်းရုံးရမှာက အမျိုးသားပြည်သူလူထုဘာသာရေးကို ဆန့်ကျင် ပြီး လူထုထဲချပြမိလို့ လူထုတရပ်လုံးရဲ့ ဆန့်ကျင်မှုကိုခံရပြီး ဝိုင်းပယ်ခြင်းကိုခံရတာနဲ့အ ထီးကျန်ဖြစ်သွားမယ်။ လူထုမပါရင် တော်လှန်ရေးမအောင်ဘူး။ တော်လှန်ရေး ဆုံးရှုံးမယ်။

❖ ငါ့သားလေ့လာမှုအားနည်းသေးတယ်

❖ အတွေ့အကြုံအလွန်နုနယ်သေးတယ်

❖ လူ့ဘဝ အကြောင်းနားမလည်သေးဘူး

❖ ဒို့စည်းရုံးရမှာက အမျိုးသားပြည်သူလူထု

ဘာသာရေးကိုဆန့်ကျင်ပြီး လူထုထဲချပြမိလို့ လူထုတရပ်လုံးရဲ့ ဆန့်ကျင်မှုကိုခံရပြီး ဝိုင်းပယ်ခြင်းကိုခံရတာနဲ့အထီးကျန်ဖြစ်သွားမယ်။ လူထုမပါရင် တော်လှန်ရေးမအောင်ဘူး။ တော်လှန်ရေးဆုံးရှုံးမယ်။

❖ ငါ့သားလေ့လာမှု အားနည်းတယ်

❖ အတွေ့အကြုံ အလွန်နုနယ်တယ်

❖ လူ့ဘဝအကြောင်းနားမလည်သေးဘူး

ငါတို့ရဲ့ ဘာသာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ မှာ (ဘာသာတိုင်းတန်းတူတယ်၊ ဘာ သာတိုင်း လွတ်လပ်တယ်၊ ဘာသာရေးကို ခုတုံးလုပ်ပြီး နိုင်ငံရေးအမြတ်မထုတ်ဖို့) ပြဋ္ဌာန်းထားတယ်ဟု အတော်များများပညာပေးပြီးနောက် -

ငါ့သား ဝိညာဉ်ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အလွန်တရာကြီးမားကျယ်ပြန့်နက်နဲလို့ အမြင်ကြည် လင်ရှင်းလင်းနိုင်ဖို့ သုံးရက်အချိန်ပေးမယ်။ သုံးရက်ပြည့်ရင် ငါ့ဆီလာပြီး မင်းဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလာပြော ဟုပြောပြီး ကျွန်တော့်ကို စစ်တန်းလျားသို့ သွားခွင့်ပြုပါသည်။

သုံးရက်အတွင်း ကျွန်တော့်အတွေးအခေါ်နယ်ပယ်မှာ တိုက်ပွဲတွေဖြစ်နေပါသည်။ [Creation နှင့် Evolution] ဖန်ဆင်းမှုနှင့် တစတစဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှု။ နောက်

ဆုံး...

- ❖ လေ့လာမှုအလွန်နည်းသေးခြင်း၊
- ❖ အတွေ့အကြုံ အလွန်နုနယ်သေးခြင်း၊
- ❖ လူ့ဘဝအတွေ့အကြုံဘာမျှမရှိသေးခြင်းဆိုသည်ကိုခံယူပြီး သုံးရက်မြောက်သောနေ့တွင် ပါးပါး ရှေ့ဆောင်ပညာပေးမှု၊ ပါးပါးသြဝါဒများအားလုံးနှင့် ကျွန်တော့အသက်တာကိုကုန်လွန်ပါမယ်ဟုကတိပြုလိုက်ပါသည်။ ဤအဖြေရလျှင် အဖေအလွန်ဝမ်းသာသွားပါသည်။ ဘာပဲလုပ်လုပ် ဘုရားမမေ့နဲ့၊ ဆာလံကျမ်း ၂၃၊ ၂၇နဲ့ ၉၁ ဟာဒါရ်ခမ္မအမွေဖြစ်တယ်ဟူသည့် သြဝါဒသံများကို ကြားယောင်

လူ့ဘဝကြီးကို ထာဝရခွဲခွါသွားပါပြီ။

အဖေ့ရုပ်ကလပ်သည် တစတစ မြေကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပါတော့မည်။ အဖေ့ လက်နက်ကို တော်လှန်ရေးဘဝ ဆယ်စုနှစ်တခုနှစ်ခု သုံးဆယ်သုံးခုနှစ်အတွင်း ကိုယ်ကျိုးစွန့်မှု၊ သည်းခံမှု၊ စေတနာမှန်မှု၊ နှိမ့်ချမှုများနှင့် တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း လိုက်လျှောက်လျက် နောက်ဆုံး တော်လှန်သူများပိုင်ဆိုင်ကြသော သုံးပေ၊ ခြောက်ပေသော မာနယ်ပလောရီ အမေ့အုတ်ဂူနဘေး အာဇာနည်ကုန်း၏ ပံသုပထဝီမြေကြီးအကွက်ကလေးတကွက်မျှသာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရသွားရှာပါတယ်။

❖ ချစ်သောညီလေးတပ်ကြပ်ပုချို (Rockey)(တော်လှန်ရေးအမွေဆက်ခံသူ) (ကျဆုံး)တို့ ဘုရားသခင်၏ ခြေတော်ရင်းတွင် စုဝေးကြပြီး ဤကမ္ဘာမြေကြီး ငြိမ်းချမ်းသာယာပါစေ။ လူသားများအတွင်းချစ်ကြည်မှု အခွန်ရှည်ပါစေဆိုသည့် ဓမ္မသီချင်းသံ ပြိုင်သီဆိုသံသည် စင်္ကြာဝဠာတဝှမ်းလုံးကို လွှမ်းခြုံသွားပါပြီ။

မပြီးဆုံးသေးသော-

- ❖ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး၊
- ❖ ဒီမိုကရေစီရေး၊
- ❖ ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးနှင့်

❖ ဒို့တိုင်းပြည်မှာ လူမျိုးစုံသွေးစည်းညီညွတ်ကြရင်ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲ။

❖ ဒို့တိုင်းပြည်မှာ ပြည်တွင်းစစ်မရှိရင်ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲ။

❖ ဒို့တိုင်းရင်းသားညီအကိုတွေ ဒို့ပြည်ထောင်စုကြီးအတွက် တက်ညီလက်ညီနဲ့ လုပ်ကြရင်ဘယ်လောက်ကောင်းလိုက်မလဲ။

ဖူးကီးဒို

သတိရမိသည်။ နော်တရာတောင်ထိပ်မှာ ထိုင်နားရင်းအဖေ့သြဝါဒတွေကို ပြန်လည်ကြားယောင်နေရာမှ အတော်ကြာသွားတော့တကိုယ်လုံးအေးလာပြီကျွန်တော့ ညီတပ်ကြပ်ပုချိုမှ အကိုကြီးသွားမယ်လေအေးလာပြီ၊ ဟုပြောမှ အတွေးရေယဉ်ကြောမှ လန့်နိုးလာပါတော့သည်။ နော်တရာတောင်ထိပ်မှပြန်ဆင်းလာပြီး တာလဲ့ကာ(ဂါတ်တဲ)နောက်မော်ဖိုးကေ နောက်ကပေါလူသို့။

သူ့သားသမီးတွေကို ပစ္စည်း ဥစ္စာ ရတနာတွေမပေးနိုင်ခဲ့ပါ။ တော်လှန်ရေးအမွေ အမွန်မြတ်ဆုံး တန်ဖိုးအထိုက်ဆုံးတော်လှန်ရေးအမွေကိုသာရက်ရောစွာပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဖေ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ မြူမှုန်ဘဝနဲ့ မြေကြီးအဖြစ်ရောက်သွားပေမဲ့ အဖေ့ဒဿန အဖေ့ခံယူချက် အဖေ့စေတနာတွေဟာ သားသမီးတွေအတွင်း ကရင်အမျိုးသားတပ်မတော် သားများအတွင်း ကရင်အမျိုးသားများအတွင်း လူမျိုးစုံပြည်သူများအတွင်း နိုင်ငံတကာ ဒီမိုကရေစီနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဘက်တော်သားများအတွင်း ထာဝရရှင်သန်ကြီးထွားနေမည်ဖြစ်သည်။

❖ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိသောကရင်အမျိုးသားများနှင့် လူမျိုးစုံ ညီအကိုများအား ဘုရားရှင်သခင်ခရစ်တော် မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့် အာလာမ်အရှင်မြတ်တို့ ကောင်းချီးမင်္ဂလာသွန်းလောင်းပါစေ။ စောင်မပါစေ။ ကြည့်ရှုပါစေသား။

ဘခင်ဥက္ကဋ္ဌကြီးမန်းဘဇန် မိခင်ဒေါ်ကြည်ကြည်၊ ညီလေး၊ တူလေးများ ဖြစ်ကြသော ဒုတိယ ဗိုလ် ထိုလွှီဇန်၊ ဒုတိယ ဗိုလ်မိုးအောင်ဝင်း၊ တပ်ကြပ်ပုချိုနှင့် ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်မှ ကျဆုံး လေပြီးသော ရဲဘော်များအားလုံး ကောင်းရာသုဂတိလားကြပါစေ။ သစ္စာမွန်ဖြင့်...

ကပေါလူရောက်လျှင်အဖေသည် သူရဲကောင်းများရှိသည့်ဖလူးရှိကျနေ့ ညီမနန်းကော်နီဇန်အိမ်တွင်သွားရောက်အနားယူပါသည်။ သွေးအားနည်းလို့ ဆေးရုံ တက်သွေးသွင်းပြီးတပတ်အကြာ ၃၁-၅-၈၂ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့ မိသားစုနဲ့၎င်း သူချစ်မြတ်နိုးသောကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် သားများနှင့်၎င်း ကရင်ပြည်သူများနှင့်၎င်း လူမျိုးစုံညီအကိုတော်များနှင့်၎င်း

- ❖ ချစ်သော...အဖေ...အမေ...
- ❖ ချစ်သောညီထွေးဒုတိယဗိုလ်ထိုလွှီဇန်(တော်လှန်ရေးအမွေဆက်ခံသူ) (ကျဆုံး)
- ❖ ချစ်သောတူလေးဒုတိယဗိုလ် မိုးအောင်ဝင်း (တော်လှန်ရေး အမွေဆက်ခံသူ) (ကျဆုံး)

ဖူးကီးဒို
(D.A. B.)တပ်မတော်။
၁၈-၄-၉၃။

ကရင်အမျိုးသားသမိုင်းသုတေသနအဖွဲ့